Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Scott, Walter.; af Walter Scott.
Titel | Title:	Montrose : Fortælling
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Kjøbenhavns Bogforlag, 1915
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-2 i 1 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58, - 153 - 8

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 08012 0

+Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

WALTER SCOTT
MONTROSE
I

MONTROSE

FORTÆLLING

AF

WALTER SCOTT

FØRSTE DEL

1915. 2 Dag

KJØBENHAVNS BOGFORLAG
1915

Bindtegninger af *Rasmus Christiansen*.
Bindene er udført i *Oscar Møllers* Bogbinderi.
Trykningen hos *O. C. Olsen & Co.*
Papir fra *De forenede Papirfabrikker*.

FØRSTE KAPITEL.

INDLEDNING.

Overkonstabel Mac-Alpin var, saalænge han boede iblandt os, en af de mest agtede Beboere i Ganderscleugh. Aldrig faldt det noget Menneske ind at gøre ham Besiddelsen stridig af den store læderbetrukne Lænestol, i den bedste Krog ved Kaminen i Wallace-Kroens almindelige Gæstestue Lørdag Aften; og ligeledes vilde vor Klokker, John Duirward, have anset det for en højst uforskammet Paatrængenhed, om nogen havde villet prøve paa at bemægtige sig Krogen i den lukkede Kirkestol længst til venstre, nærmest ved Prædikestolen, hvor Overkonstablen hver Søndag, uden Undtagelse, plejede at have sin Plads. Her sad han altid, i sin blaa Invalid-Uniform, som var pudset og børstet med største Omhyggelighed. Tvende Medailler „for Fortjeneste" hang i Knaphullet; og disse, tilligemed det tomme Ærme, i hvilket den højre Arm skulde have haft Plads, vidnede om, at han havde trodset Krigens Farer som en Mand af Ære. Det solbrændte Ansigt, den tynde Pisk, hvori hans graa Haar var sammenbundne, efter daværende Soldatermetode,

og hans Hoveds Stilling, hvilket han nemlig, lyttende, hældede noget til venstre, for desto bedre at høre, hvad Præsten sagde, vidnede om hans Stand og hans Skrøbelighed. Ved Siden af ham sad hans Søster, Johanne, en lille net, ikke længere ung Kvinde, i sin højlandske Dragt, med en Tartan-Plaid, og spejdede efter ethvert af sin Broders Blikke — thi han var, i hendes Øjne, den største Mand i Verden — og opledte med tjenstfærdig Iver i Biblen med Sølvspænderne de Steder, som Præsten anførte eller forklarede.

Sikkert var det denne Højagtelse, alle Mennesker af alle Stænder i Ganderscleugh viste den værdige Veteran, der bevægede ham til at opslaa sin Bolig i vor Landsby; thi dette havde ingenlunde været hans Forsæt.

Under besværlig Krigstjeneste i forskellige Lande var han stegen til Overkonstabel ved Artilleriet, og blev anset som en af de dygtigste og hæderligste tjenstgørende Skotter. En Kugle berøvede ham den højre Arm i et Felttog paa Halvøen, og skaffede ham derved en hæderlig Afsked, tilligemed en Pension fra Chelsea, og en ikke ringe Belønning for tro Tjeneste fra det patriotiske Fond. Desuden havde Overkonstabel Mac-Alpin ikke alene været en tapper, men ogsaa en klog Krigsmand; og havde ved Prisepenge og Sparsommelighed samlet sig en lille Sum, for hvilken han havde købt rentebærende Obligationer, der gav 3 Procent.

Han trak sig tilbage fra Verdens Larm med det Forsæt at nyde disse sine Indtægter i den vilde,

højlandske Dal, hvor han, som Dreng, havde vogtet Øksne og Geder, før den larmende Tromme forførte ham til at sætte sin Hue en Tomme højere, og følge dens Bud i næsten fyrretyve Aar. Saavidt han kunde erindre, overgik hin ensomme Dal i Skønhed de dejligste, frugtbareste Egne, han paa sine Vandringer havde set; og selv „Rasselas lykkelige Dale" vilde ikke have kunnet udholde nogen Sammenligning med denne. Han kom da — han besøgte de saa kære Steder — men det var kun en ufrugtbar Dal, omgiven af nøgne Bjærge, og gennemstrømmet af en rivende Elv. Dette var endnu ikke det værste. Paa tredive Arnesteder var Ilden udslukket — af sin Faders Hus fandt han kun faa spredte Stene tilbage — Sproget var næsten uddød — den gamle Slægt, som han gjorde sig til af at nedstamme fra, havde fundet et Tilflugtssted hinsides Atlanterhavet. En lavlandsk Jordbruger, tre graatrøjede Hyrder og seks Hunde var nu i Besiddelse af den hele Dal, der i hans Ungdom havde talt, omend ikke tilstrækkelig ernæret, henved 200 Mennesker.

Imidlertid mødte der Overkonstabel Mac-Alpin i den nye Ejermands Hus en uventet Glæde, da han der fandt en Person, mod hvem han kunde vise det kærlige Sindelag, han nærede for sin Slægt. Hans Søster Johanne havde heldigvis sat sig det saa fast i Hovedet, at hendes Broder engang vilde komme tilbage, at hun havde vægret sig ved at følge sin udvandrende Familie til Amerika. Ja, hun havde endogsaa, skønt ikke uden nogen Fø-

lelse af, at hun nedværdigede sig, samtykket i at tage Tjeneste hos den sig alt bemægtigende Lavlænder, der, uagtet han var en Saxer, som hun sagde, dog havde vist sig som en god Mand mod hende. Dette uventede Møde med Søsteren virkede paa Overkonstablen som en Lægedom mod al den Sorg og Smerte, han følte ved Ankomsten til sin Fædrenedal; men han kunde dog ikke, saa stærk han end søgte at gøre sig, uden Taarer høre hende fortælle, (saaledes som kun en højlandsk Kvinde var i Stand til at fortælle det) om hans Slægts Fordrivelse fra deres Fædreneejendom.

Hun fortalte omstændeligt, hvorledes de forgæves havde tilbudt at betale en forhøjet Afgift, som var saa stor, at den nødvendigvis maatte bringe dem i den yderste Fattigdom; men selv denne vilde de have været glade ved at friste, naar man kun vilde tilladt dem at leve og dø i deres Fødeegn. Heller ikke glemte Johanne at omtale de Forvarsler, der havde bebudet den keltiske Stammes Bortgang og de fremmedes Ankomst. To Aar før Udvandringen fandt Sted havde Nattevinden hylet forfærdeligt gennem det snævre Bjærgpas ved Ballachra, og man hørte da tydeligt, hvorledes Stormen tudede Melodien til Sangen: „Ha til nic tulidh" („Aldrig vi kommer tilbage") — med hvilken de udvandrende plejede at sige deres Fædrenekyster Farvel. Det ubehagelige Raab af de fremmede Hyrder, og deres Hundes Gøen, var mangen Gang bleven hørt, naar Taagen hvilede over Højene, længe før de virkelig ankom. En Barde, den sidste af hans

Stamme, havde sunget om Slægtens Udvandring fra Dalen til en Melodi, der fremlokkede Taarer i den bedagede Krigers Øje — den første Strofe af denne Sang lød omtrent saaledes:

„Ve, ve dig, grusomme Lavlænder!
Hvi vil du forlade din dejlige Brud?
Hvi vil du forjage den sørgende Højlænder
Fra hans Dal, hvor han lever i Fred?"

Hvad der mere bidrog til at forøge Mac-Alpins Bedrøvelse ved denne Lejlighed, var den Omstændighed, at Stammehøvdingen, der havde været Aarsag til disse Omvæltninger, ifølge gammel Tradition almindelig ansaas for selv at være en Frænde af de forjagne Flygtninges gamle Førere og Fædre; og det havde hidtil været noget, Overkonstablen plejede at sætte en vis Stolthed i, at han kunde ved genealogiske Beregninger godtgøre, at han ikke saa langt ude var i Slægt med dette Menneske. Men i hans gode Tanker om denne Mand foregik der nu en stor Forandring.

„Jeg kan ikke forbande ham," sagde han, da han rejste sig og gik hen over Gulvet, da Johanne havde endt sin Fortælling. — „Forbande ham vil jeg ikke; han er en Frænde af mine Fædre, og deres Repræsentant; men aldrig mere skal noget Menneske høre hans Navn nævnes af min Mund." — Og han holdt Ord; thi lige til hans Dødsdag kom denne egennyttige og haardhjertede Høvdings Navn aldrig over hans Læber.

Een Dag ofrede han til disse sørgelige Erin-

dringer; men da bekæmpedes Smerten i Mac-Alpins Barm over alle hans grusomt bedragne Forventninger af det faste Mandsmod, der havde ført ham kækt gennem saa mange Farer. — „Jeg vil," sagde han, „drage til min Slægt, til Kanada, hvor Stammen har opkaldt en Dal, hinsides det store Atlanterhav, efter deres Fædres Bjærgdal. — Johanne," lagde han til, „kan jo opkilte sin Kjortel paa Feltmaner; og Rejsens Længde var jo ikke værd at tale om, da den kun var et Loppespring imod alle de Rejser og Marcher, han havde gjort ved langt mindre vigtige Lejligheder."

Med dette Forsæt forlod han Højlandene, og kom med sin Søster ned til Ganderscleugh, paa Vejen til Glasgow, hvor han vilde oppebie gunstig Skibslejlighed til Amerika. Men nu forestod Vinteren, og han fandt det derfor raadeligst at vente paa Foraaret, naar Sct. Laurence-Floden blev fri for Is; og saaledes kom han da til at leve i Ganderscleugh, for det første for de faa Vintermaaneder, han havde at opholde sig paa Øen i. — Vi har allerede omtalt den særdeles Højagtelse og Opmærksomhed, man fra alle Kanter viste denne agtværdige gamle Mand, og da Foraaret kom, fandt han sig saa vel fornøjet med sit Opholdssted, at han ikke mere tænkte paa at forlade Skotland. Johanne var bange for Søen, og selv følte han mere, end han havde ventet, de Svageligheder, Alderdommen og den besværlige Krigstjeneste maatte have i Følge. Han tilstod ogsaa for Degnen, min værdige Principal, Hr. Jedediah Cleishbotham, „at han

fandt det bedre at blive hos kendte Venner, end at drage længere bort og maaske faa det værre."

Han nedsatte sig nu altsaa, som fast Beboer i Ganderscleugh, til største Glæde for alle Mennesker i den hele Landsby; og da hans militære Indsigter gjorde ham til en duelig Forklarer over Aviser og Flyveblade og Bulletiner, lyttede man til ham som til et Orakel, naar han udbredte sig over alle, baade forbigangne, nærværende og tilkommende Krigsbegivenheder.

Imidlertid var det dog i visse Henseender noget vanskeligt at omgaas den gamle Overkonstabel. Han var en ivrig Jacobit, da hans Fader og fire Farbrødre havde været med i Aaret fem og fyrretyve; men en ikke mindre trofast Tilhænger var han ogsaa af Kong Georg, i hvis Tjeneste han havde samlet sin lille Formue, og mistet tvende Brødre; saa at man stod lige meget i Fare for at fornærme ham, baade naar man kaldte Prins Karl Prætendenten, og naar man sagde noget, der kunde være krænkende for Kong Georgs fyrstelige Værdighed. Endvidere kan man ikke benægte, at Overkonstablen paa den Dag, naar hans Pension blev ham udbetalt, altid fandt sig oplagt til at dvæle i Wallacekroen længere ud paa Aftenen, end overensstemmende var med den strenge Maadeholdenheds Bud, eller med hans eget timelige Vel; thi ved saadanne Lejligheder fandt hans Drikkebrødre det undertiden hensigtsmæssigt at smigre hans Luner ved at synge jakobitiske Sange, drikke paa Bonapartes Undergang og Hertugen af Wellingtons Velgaaende, saa-

længe til de fik Mac-Alpin bevæget til, ikke alene at betale den hele Regning, men stundom ogsaa at laane sine egennyttige Kammerater smaa Pengesummer. Efter en saadan Aftenstøj, som han kaldte det, undlod han næsten aldrig at takke Gud og Hertugen af York, der nu havde gjort det langt vanskeligere for en gammel Soldat at ødelægge sig selv ved sin egen Daarlighed, end det havde været Tilfældet i hans yngre Dage.

Ikke ved saadanne Lejligheder var det jeg søgte Mac-Alpins Selskab. Men meget ofte plejede jeg derimod, naar min Tid tillod det, at besøge ham ved hans „Morgen- og Aften-Parade," som han kaldte det; thi ved dem indfandt han sig stedse, naar Vejret var godt, saa regelmæssigt, som om Trommens Lyd havde kaldt ham derhen. Sin Morgenspadseretur tog han almindelig under Enebærtræerne paa Kirkegaarden; „thi Døden," sagde han, „havde i saamange Aar været hans nærmeste Nabo, at han ikke vidste nogen Undskyldning at besmykke det med, om han vilde svige det gamle Bekendtskab." Hans Aftenvandringssted var den gamle Blegeplads langs med Ganderstrømmen; og her traf man ham undertiden paa en fritstaaende Bænk, med Brillerne paa Næsen, sysselsat med at forelæse Aviserne for en hel Kres af Byens Politikere, hvem han forklarede de forekomne militære Udtryk, og kom derhos Tilhørernes Fatteevne til Hjælp ved Afridsninger, han frembragte i Sandet med sin Stok. Stundom fandt man ham her ogsaa omringet af en Sværm Skoledrenge, som han enten lærte Haand-

grebene med Geværet, eller — til mindre Behag for Børnenes Forældre — underviste i den hemmelige Fyrværkerkunst; thi ved de offentlige Højtideligheder, Byen foranstaltede, var Overkonstablen altid Ganderscleughs Pyrotekniker, (for at betjene mig af dette fremmede Kunstudtryk).

Som sagt, paa hans Morgenvandringer var det mig, som oftest mødtes med Veteranen. Og endnu kan jeg aldrig vende mit Blik hen mod Stien ved Landsbyen, overskygget af de store Elmetræers høje Tag, uden jeg synes at se ham, med sin ranke Holdning, afmaalte Skridt, og løftede Stok, i Begreb med at besvare mit „Godmorgen" med sin Soldaterhilsen — men han er død og slumrer nu i Fred med sin trofaste Johanne under det tredje af hine Elmetræer, fra det vestlige Hjørne af Kirkegaarden at regne.

Den særdeles Fornøjelse, jeg havde af at omgaas Overkonstabel Mac-Alpin, havde ikke sin Grund i hans egne Hændelser alene, skønt han paa sine vidtløftige Vandringer selv havde oplevet mange saadanne, men ogsaa i hans Fortællinger af utallige højlandske Sagn, som han erindrede fra sin Barndom af, da de var blevne ham meddelt af hans Forældre, og om hvis Sandhed han siden ansaa det for et Slags Kætteri at nære den ringeste Tvivl.

Mange af disse Fortællinger omhandlede Montroses Krige, i hvilke, som det synes, nogle af Overkonstablens Forfædre havde taget megen Andel. Uagtet disse borgerlige Uroligheder kaster den herligste Glans paa Højlændernes Navn, da dette var

den første Lejlighed, ved hvilken de viste sig som Lavlændernes Ligemænd, om ikke Overmænd, i Feltslagene, saa er de dog — besynderligt nok! — aldrig blevne saameget omhandlede af dem, som man skulde have ventet, især med Hensyn til den overvættes store Mængde Traditioner, man finder opbevarede hos dem, om Begivenheder af langt mindre Vigtighed.

Naturligvis maatte det derfor være mig en stor Fornøjelse at kunne af min krigerske Ven erholde fuldstændig Underretning om en Del højstinteressante Tildragelser fra hine Tider; og idet jeg meddeler mine Læsere nogle af disse, er det min Anmodning til dem, at de ikke maa lade sig forlede til at betvivle Begivenhedernes Virkelighed, fordi Fortællingen stundom er blandet med det vilde og underfulde, som dels var hin Tidsalder eget, og dels maa skrives paa min Hjemmelsmands Regning. Alle de naturlige Hændelser, her omtales, grunder sig paa virkelige, historisk-sande Tildragelser.

ANDET KAPITEL.

De Tildragelser, vi nu vil fortælle, indtraf under den lange og blodige Borgerkrig, der rystede Britannien i det syttende Aarhundrede. Indtil den Tid havde Skotland været fri for indre Krige; uagtet dette Lands Indbyggere var delte i mange forskellige politiske Partier, og uagtet mange af dem, (kede af National-Parlamentets anmassende Herre-

dømme og højlig misfornøjede med de dristige Forholdsregler, det havde valgt, nemlig at sende en betydelig Armé til England, for at understøtte Parlamentets Foretagender), havde fattet den Beslutning paa deres Side at benytte den første, den bedste Lejlighed til at erklære sig for Kongen og gøre en saadan Diversion, at man skulde blive nødsaget til i det mindste at lade General Leslie med Arméen trække sig tilbage ud af England, om det end ikke skulde lykkes at faa den største Del af Skotland til at tage det kongelige Parti. I denne Plan deltog fornemmelig den nordskotske Adel, der med største Haardnakkethed havde modsat sig Antagelsen af det hellige Forbund og Covenantet, og tillige mange af de højlandske Clan-Høvdinger, da de vidste, at deres egen Fordel og Myndighed beroede paa Kongens, og desuden nærede en afgjort Uvilje mod den presbyterianske Regeringsform, hvortil endnu kom den Omstændighed, at deres halvvilde Forfatning var af den Beskaffenhed, at Krig maatte for dem være fordelagtigere end Fred.

Store Uroligheder ventede man nu i Almindelighed maatte blive Følgen af disse sammenstødende Omstændigheder; og de røverske Indfald og Plyndringer, som de skotske Højlændere til alle Tider havde hjemsøgt Lavlandenes Beboere med, begyndte nu at drives med mere Orden og i det store, som en Del af et almindeligt Krigssystem.

De, der stod i Spidsen for Staten, indsaa tilfulde, hvilken Fare Tiden truede med, og gjorde med Ængstelighed Anstalter til at møde og afværge den.

Imidlertid bemærkede de dog, til deres store Beroligelse, at ingen Høvding eller Anfører af Betydenhed endnu havde gjort Mine til at samle en Arme af kongeligsindede, eller til at ville stille sig i Spidsen for hine uordnede Bander, som maaske Lyst til Plyndring, ligesaameget som politiske Grundsætninger, havde tilskyndet til i Hast at begynde Fjendtlighederne. Man nærede det Haab, at man, ved at lægge et tilstrækkeligt Troppeantal i Kvarter i de til Højlandsegnene stødende Grænser af Lavlandene, nok skulde være i Stand til at holde Bjærglandenes Stammehøvdinger i Tømme; medens paa den anden Side en Del mægtige Baroner i Nordlandet, der havde antaget Covenantet, saasom f. Eks. Grev Marshall, de store Familier Forbes, Leslie, Irvin, Grants og andre presbyterianske Claner, vilde formaa at holde ikke alene de Ogelvier Stangen, men ogsaa de andre ridderlige Herrer af Angus og Kincardine, ja selv at modstaa Gordonernes vældige Stamme, hvis udstrakte Indflydelse var ligesaa stor, som deres bitre Had mod Presbyterianismen.

I de vestlige Højlande havde Regeringen mange Fjender. Men disse uvenligsindede Claners Magt, og deres Høvdingers Mod, mente man, vilde nok holdes i Ave og underkues ved Markien af Argyles overmægtige Indflydelse; thi til denne Mand satte det skotske Parlament den mest fuldkomne Tillid, og hans Magt i Højlandene, der allerede i Forvejen havde været stor, var bleven end mere forøget med forskellige Rettigheder, som man, ved den sidst

indgaaede Fred med Kongen, havde aftvunget denne. Vel er det sandt, at enhver vidste, at Argyle besad mere politisk Klogskab end personligt Mod, og bedre forstod at lede Statsintriger end at holde de fjendtligsindede Bjærgboere i Ave, men paa den anden Side haabede man dog, at hans Clans Talrighed, og dens Føreres krigerske Ridderaand vilde kunne tilstrækkeligt bøde paa deres Høvdings personlige Mangler; og da de Campbeller allerede flere Gange havde tvunget adskillige af Nabostammerne til Lydighed, turde man vel antage, at disse vilde betænke sig paa at forny Striden med en saa betydelig Magt.

Det regerende skotske Parlament havde saaledes hele det vestlige og sydlige Skotland at byde over; Fife-Shire var i Særdeleshed deres eget, og de havde desuden mange og mægtige Venner endogsaa Nord for Forth og Tay; saa at der nu ikke befrygtedes nogen Fare, der skulde være stor nok til at formaa det til at forandre de engang antagne politiske Grundsætninger, eller tilbagekalde den, 20,000 Mand stærke, Hjælpearmé, det havde sendt sine Brødre i det engelske Parlament til Undsætning, og ved hvis Medvirkning det kongelige Parti var bleven standset midt i sin sejrrige, triumferende Fremgang, og nødt til blot at gaa forsvarsvis til Værks.

De Grunde, der bestemte det skotske Parlament paa den Tid til at tage en saa virksom og umiddelbar Andel i Englands borgerlige Krise, har vore Historieskrivere nøjagtig udviklet; men vi maa dog

her, for Tydelighedens Skyld, korteligt omhandle dem.

Sandt er det vel, at Skotterne aldeles ingen Grund havde til at klage over nye Anmasselser eller Uretfærdigheder fra Kongens Side, og Freden, der var bleven sluttet mellem Karl og hans Undersaatter i Skotland, havde han overholdt med den mest samvittighedsfulde Nøjagtighed; men derimod vidste Statsstyrerne ogsaa ret godt, at det kun var Frygten for deres egne Vaaben i Forening med Parlaments-Partiets Indflydelse i England, der havde aftvunget Kongen denne Fred. Kong Karl havde derpaa rigtignok selv besøgt sit gamle Kongeriges Hovedstad, havde givet sit Minde til en ny Organisation af Kirken, og havde uddelt Hæder og Guld mellem Anførerne for det Parti, der havde vist sig meget fjendtligsindet mod ham; men man nærede dog Mistro mod ham, da det syntes rimeligt, at han vilde nytte den første Lejlighed til at fratage dem, hvad han, saameget mod sin Vilje, havde givet. Med største Ængstelse saa man det engelske Parlaments mislige Stilling, og man uddrog den Slutning, at skulde Kong Karl ved Vaabenmagt betvinge sine oprørske Undersaatter i England, vilde det ikke vare længe, før han ogsaa mod den skotske Stænderforsamling udøvede den Hævn, han jo maatte tro sig beføjet til at at tage over dem, der havde givet det slette Eksempel at gribe til Vaaben imod ham. Disse var de politiske Betragtninger, der bevægede de skotske Statsstyrere til at sende en Hjælpearmé til England, og dette erklæ-

rede de ogsaa offentlig i Manifestet, hvori de fremsatte deres Grunde for at sende det engelske Parlament denne virksomme og betimelige Understøttelse. — „Det engelske Parlament", sagde de, „havde allerede vist sig venskabeligsindet mod dem, og vilde sikkert ikke undlade atter at vise sig saaledes; hvorimod Kongen, uagtet han nylig havde ladet Kirkevæsenet sætte paa den Fod hos dem, som de selv ønskede, ikke havde givet dem nogen Grund til at stole paa hans kongelige Erklæring, da de havde fundet hans Løfter og Handlinger uoverensstemmende med hinanden." — „Vor Samvittighed," saaledes sluttede de, „og Gud, som er højere end vor Samvittighed, vidner med os, at det er Guds Ære, begge Nationers Fred og Kongens Hæder, vi ene har for Øje, ved at undertrykke og lovmæssig afstraffe dem, som vækker Uroligheder i Israel, disse Helvedes glødende Brande, disse, vore Tiders Coraher, Baalamer, Doeger, Rabshakaer og Hamaner — naar denne Hensigt er naaet, har vi intet mere at fordre. Heller ikke greb vi til dette Middel, at sende en Krigshær til England, for at se disse vore fromme Hensigter opnaaede, før alle andre optænkelige Midler var forgæves anvendte; og dette er da nu det eneste, der er tilbage for os — *ultimum et unicum remedium.*"

Vi vil overlade det til skarpsindige Begrebkløvere, at afgøre om den ene af tvende Parter har fyldestgørende Grund til at bryde et højtideligt indgaaet Forbund, blot fordi den nærer en Formodning om, at det, under visse tilstødende Omstændig-

heder, maaske vil blive brudt af den anden Part; her vil vi kun anføre endnu to Omstændigheder, der vel havde i det mindste ligesaamegen Indflydelse paa de skotske Statsstyrere og Nationen selv, som den Tvivl, de nærede om Kongens redelige Hensigter.

Den første af disse Omstændigheder var deres Armés Beskaffenhed og Indretning; da den nemlig blev anført af en forarmet, misfornøjet Adel, under hvis Overkommando igen tjente en stor Mængde skotske Lykkeriddere, der havde gjort saalænge Krigstjeneste i Krigene i Tyskland, at de havde henlagt næsten alle politiske Grundsætninger og alt patriotisk Sindelag, og som sande Lejesvende antaget den Tro, at en Soldats første Pligt var Lydighed mod den Stat og Herre, der betalte ham Solden, uden ringeste Hensyn til, om det var en retfærdig Krig han førte, eller om de selv stod i noget særdeles Forhold til det ene eller det andet af de stridende Partier. For saadanne Lejesoldater, saavelsom for den trængende Adel, der kommanderede dem, og lettelig indsugede de samme Grundsætninger, maatte det heldige Udfald af det nysgjorte Angreb mod England, i Aaret 1641, være en tilstrækkelig Grund til at forny et saa indbringende Foretagende. Den gode Sold og det frie Kvarter i England havde gjort et stærkt Indtryk paa disse militære Eventyrere, og Udsigten til igen at hæve 50 Pund om Dagen, gendrev alle Moralens og Politikens Indvendinger.

Endnu var der en anden Aarsag, der opflammede

Nationen i Almindelighed lige saa stærkt, som den fristende Udsigt til at samle sig Rigdomme i England tilskyndede Hæren. Der var bleven talt og skrevet saameget, baade for og imod, angaaende Kirkebestyrelsens Form, at endelig denne Sag blev i Mængdens Øjne af langt større Vigtighed end det Evangeliums Lærdomme, som begge Kirker antog. Prælatisterne og Presbyterianerne af de strengere Sekter blev nu ligesaa haardt dømmende som Papisterne, og vilde næppe indrømme at Saligheden kunde tænkes mulig for nogen, der ikke hørte til deres Kirke. Forgæves gjorde man disse blinde Ivrere opmærksomme paa, at havde vor hellige Religions Stifter anset en vis Kirkebestyrelses-Form som en væsentlig Betingelse for den evige Saligheds Erhvervelse, vilde denne sikkert være bleven foreskreven med samme Nøjagtighed, som det gamle Testamentes er bestemt med. Begge Partier kæmpede mod hinanden med saamegen Heftighed, som om de kunde anføre Himlens udtrykkeligeBefaling til Retfærdiggørelse for deres Intolerance. Laud havde, i sin Herskerperiode, givet Signal til Uroligheder ne ved sit Forsøg paa at tvinge Skotterne til at antage Kirkeceremonier, der var fremmede for dem, og stridende mod deres antagne Meninger. Det Held, hvormed der var blevet arbejdet herimod, og den presbyterianske Ritus, i dets Sted, indført, havde gjort denne sidste dyrebar for Folket, som var stolt af en saadan Sejrvinding. Det hellige Forbund og Covenant blev da med den heftigste Iver antaget af den største Del af Skotland, og

med Sværdet i Haanden paatvunget de øvrige; og dets første og fornemste Lov og Grundsætninger var den: at gøre den presbyterianske Kirkes Lærdomme og Skikke til de herskende i Landet, og at nedslaa al Vildfarelse og alt Kætteri. Da Skotterne havde tilkæmpet sig dette gyldne Klenodie, blev de betagne af en broderlig og ængstelig Omhu for at erhverve England det samme; og dette, mente de, vilde lettest kunne opnaas, ved at overlade Parlamentet den skotske Armé til Afbenyttelse.

Den berømmelige Sir Henry Vane, en af de Underhandlere, som bragte Foreningen i Stand imellem England og Skotland, indsaa tilfulde hvilken Indflydelse denne lokkende Udsigt havde paa Skotterne, med hvem han havde at gøre; og uagtet han selv var en heftig Independent, paatog han sig dog en tilsyneladende Eftergivenhed mod de skotske Presbyterianeres Ønsker, og vidste paa een Gang baade at tilfredsstille og bedrage disse, ved at erkende Forpligtelsen til at reformere den engelske Kirke som et Foretagende, der skulde udføres „i Overensstemmelse med Guds Ord, og efter de bedst reformerede Kirkers Indretninger." De lod sig saaledes bedrage af deres egen Iver; thi da det aldrig faldt dem ind at betvivle deres egne Kirkeanordningers *Jus Divinum*, og heller ikke ansaa det for muligt, at andre kunde opkaste nogen Tvivl derimod, saa antog Parlamentet og Kirkebestyrerne det for afgjort i Skotland, at der ved hine, af Sir Vane brugte Udtryk, nødvendig maatte forstaas Oprettelsen af Presbyterianismen. Heller ikke kom de ud

af deres Vildfarelse før senere, da deres Hjælp ikke behøvedes længer, og Independenterne gav dem at forstaa, at det brugte Udtryk passede ligesaa godt paa Independentkirken og hvilkensomhelst anden kirkelig Indretning de daværende Magthavere fandt „overensstemmende med Guds Ord og de reformerte Kirkers Anordninger." — Dette maatte naturligvis højlig forbavse de skotske Presbyterianere; men ikke mindre forfærdede blev de ved at se hvorledes de engelske Independenters Bestræbelser gik ud paa aldeles at styrte Kongemagten i Britannien, da deres egen Hensigt ikke var gaaet videre end til at indskrænke den kongelige Myndighed, som det aldrig var faldet dem ind ganske at tilintetgøre. De bar sig nu, i denne Henseende, ad som de raske Læger, der begynder med at give den syge saa mange afførende Midler, at han tilsidst bliver saa svækket, at de ikke ved styrkende Midler er i Stand til at skaffe ham de tabte Kræfter tilbage

Men alt dette laa endnu ufødt i den kommende Tids Skød. For Øjeblikket ansaa det skotske Parlament deres Forbindelse med England som et højst klogt, retfærdigt og til Religionens Fremme kraftigt virkende Forbund; og deres krigerske Foretagendes Udfald syntes at svare til deres Ønsker. Den skotske Armés Forening med Fairfaxes og Manchesters satte Parlamentets Hær i Stand til at belejre York, og levere det fortvivlede Slag ved Long-Marston-Moor, i hvilket Prins Robert og Markien af Newcastle blev slagne. Dog havde de skotske Hjælpetropper mindre Andel i Æren for denne

Sejr, end deres Landsmænd formodentlig ønskede; thi vel fægtede David Leslie som en Helt med det skotske Rytteri, og dette saavelsom Cromwells Independent-Brigader maa det heldige Udfald tilskrives; men derimod blev den gamle Greve af Leven, Covenanternes General, slaaet af Marken ved Prins Roberts stormende Angreb, og var allerede 30 Mile borte, paa Flugten ad Skotland til, da man indhentede ham med den Efterretning, at hans Parti havde vundet en fuldstændig Sejr.

Disse Troppers Fraværelse paa dette Korstog for Presbyterianismens Oprettelse i England havde betydeligt formindsket det skotske Parlaments Magt i Landet selv, og var Grunden til de Uroligheder blandt Covenantets Modstandere, som vi omtalte i Begyndelsen af nærværende Kapitel.

TREDJE KAPITEL.

I hine urolige Tider, vi nys omtalte, hændte det sig en Sommeraften silde, at en ung Herre af Stand. vel bereden og væbnet, ledsaget af tvende Betjente, af hvilke den ene førte en ledig Hest ved Tøjlen, kom ridende langsomt op ad en af de snævre Bjærgstier, paa hvilke man kan komme til Højlandene fra de lavere Egne i Perthshire. I nogen Tid havde deres Vej snoet sig langs med Bredderne af en Indsø, hvis blanke Flade den nedgaaende Sol malede med sit Purpurskær. Den ubanede Sti, de med temmelig megen Besværlighed fulgte, var paa

nogle Steder beskygget af gamle Ege- og Birketræer, og paa andre Steder dækket af overhængende Fjældstykker. Paa den anden Side var Højen, som ved Nord begrænsede denne dejlige Vandflade, temmelig stejl, men dog uden truende Styrtninger, og dens Top straalede nu i det stærkeste Purpur. Til enhver anden Tid maatte en saa romantisk Naturscene gøre det behageligste Indtryk paa alle Rejsende; men den, der rejser midt under Oprør og Uroligheder, lægger sjælden Mærke til Naturens Skønheder, der omgiver ham.

Saa ofte Træerne tillod det, red Herren tæt ved Siden af den ene eller begge sine Tjenere, og lod til at være i en dyb Samtale med dem; hvilket var let at forklare deraf, at den Afstand, Rang og Stand foraarsager blandt Menneskene, gerne bliver tilsidesat mellem dem, der skal dele fælles Farer med hinanden. Deres Samtale drejede sig om den Stemning, der formodentlig fandt Sted hos Høvdingerne for de Stammer, der beboede disse vilde Bjærgegne, og om Sandsynligheden for, at de vilde tage Parti i de politiske Uroligheder, der nu var Udbruddet nær.

De havde endnu ikke tilbagelagt den halve Del af den langs Søen opadgaaende Bjærgsti, og den unge Gentleman var just i Begreb med at vise sine Ledsagere det Sted, hvor Vejen, de agtede at følge, drejede sig mod Nord, og forlod Indsøens Bred, da de i det samme blev en Rytter vaer, der kom ridende ned mod Stranden, som for at møde dem. Solstraalernes Genskin fra hans Hjelm og

Panser viste at han var bevæbnet; og det stred mod de tre Rejsendes Plan, at lade ham komme forbi, uden at erfare hvem han var. „Vi maa nødvendig vide, hvem han er," sagde den unge Gentleman, „og hvor han agter sig hen;" og med disse Ord gav han Hesten af Sporerne, og red til, saa stærkt, som den ujævne Vej tillod det, ledsaget af sine Tjenere, indtil han naaede det Sted, hvor den langs Søen gaaende Vej overskares af den brat nedstigende Bjærgsti. Herved gjorde han det umuligt for den fremmede at undgaa dem, ved at dreje ind paa den anden Vej, før de var i Stand til at indhente ham.

Den enlige Rytter var i Begyndelsen, da han blev de tre Herrer vaer, som satte i saadan Fart af Sted hen mod ham, redet noget stærkere til, men da han saa dem holde, og spærre den hele Vej, strammede han Tøjlen, og red med største Koldblodighed hen imod dem, saa at begge Parter havde Tid nok til at tage hinanden i det nøjagtigste Øjesyn. Den enlige Riddersmand havde en dygtig Hest, der var godt skikket til Felttjeneste, og stærk nok til at bære den store Byrde, hvormed dens Ryg var betynget; og Rytteren sad saaledes i sin Sadel, at man tydelig saa det var et Sæde, han var vant til. Paa Hovedet havde han en blank poleret Hjelm, smykket med en høj Fjerbusk, og Brystet var dækket af et Kyrads, som var tykt nok til at kunne holde en Musketkugle ude, og var bag til forsynet med et mindre tyngende Rygstykke. Under disse Forsvarsvaaben bar han en Læderkøllert, og hans Hænder var væbnede med store Staalhand-

sker, der naaede ham helt op til Albuen, og var, som hele hans øvrige Rustning, af poleret Staal. Foran paa Sadlen hang et Par Pistoler, der var langt større end det sædvanlige Slags, næsten to Fod lange, og indrettede til at udskyde Kugler til tyve paa Pundet. I et Læderbælte, med et bredt Sølvspænde, hang til venstre et langt ligebladet, tveægget Slagsværd med en bred Parerplade, og dannet til baade at hugge og støde med. Til højre hang en Daggert af omtrent 18 Tommers Længde; i et Skulderbælte hang tværs over hans Ryg en Muskedonner, og paa Kryds over Remmen hang hans Patrontaske med den nødvendige Ammunition. Laarskinner af Staal naaede lige ned til hans høje Ryterstøvler; og han var saaledes fuldkommen rustet, som en velbevæbnet Rytter i de Tider burde være.

Mandens eget Udseende svarede ganske til hans krigerske Dragt, som man tydelig saa han maatte længe have været vant til at bære. Han var over Middelstørrelse, og saa kraftig bygget, at han med Lethed bar Vægten af sine Angrebs- og Forsvarsvaaben. Af Alder saa han ud til at være noget over de fyrretyve, og hans Ansigt forkyndte den uforfærdede solbrændte Veteran, der havde overværet mange Feltslag, og der hentet mangt et Ar til Vidne om hans Tapperhed. I en Afstand af omtrent 40 Alen gjorde han Holdt, hævede sig i Stigbøjlen, som for at undersøge, hvad de i Vejen holdende Herrer kunde have til Hensigt, og trak Geværet ned under den højre Arm, for at have det paa rede Haand, om han maaske skulde komme til at behøve

det. I enhver Henseende, undtagen i Antal, havde han Fordelen for dem, der lod til at ville standse hans Ridt.

Vel var Anføreren for Modpartiet godt bereden, og iført en rigtbroderet Læderkjortel, den halv-militære Dragt i hine Tider — men hans Tjenere havde ikke andet end grove Kjortler af tykt Filt, som næppe kunde staa sig mod Eggen af et Slagsværd, naar en stærk Arm førte det; heller ikke havde nogen af dem andre Vaaben end Sværd og Pistoler, uden hvilke, ingen Gentleman, eller hans Tjenere, plejede at begive sig paa Vej i hine urolige Dage.

Da de i nogle Minutter havde begloet hinanden, raabte den yngre Herre ham an med det Spørgsmaal, som dengang alle ubekendte, der mødtes under saadanne Omstændigheder, plejede at gøre hinanden: „Til hvis Parti hører I?“ —

„Sig I mig først, til hvis Parti I hører,“ svarede Rytteren — „det stærkeste Parti bør altid tale først.“

„Vi strider for Gud og Kong Karl,“ svarede den unge Gentleman; — „fortæl nu I os, hvis Parti I har valgt; nu véd I vort.“

„Jeg fægter for Gud og min Standart,“ svarede den enlige Rytter. —

„Og for hvis Standart?“ spurgte Føreren for det andet Parti — „er det Kongens eller Parlamentets?“

„Min Sandten,“ svarede Rytteren, „jeg vil nødig svare Eder med en Usandhed, saasom dette er upassende for en Soldat og ærlig Riddersmand —

men for at kunne give Eder et sanddru Svar paa Eders Spørgsmaal, er det nødvendigt, at jeg først maa faa afgjort med mig selv, om jeg skal slaa mig enten til det ene, eller til det andet af de stridende Partier i Skotland, saasom dette er en Sag, jeg egentlig ikke endnu har taget i ret Overvejelse."

„Da skulde jeg dog mene," svarede Gentlemanen, „at naar det gælder Troskab mod Konge og Religionens Sag, bør ikke nogen Gentleman, eller Mand af Ære kunne være tvivlraadig om hvilket Parti han har at slaa sig til."

„Jeg maa oprigtig sige Jer, Herre," svarede hertil Rytteren, „at saafremt I med disse Ord har i Sinde at sige mig en fornærmende Dadel, der maa geraade mig, som en Gentleman af Ære, til nogen Skade og Brøst, saa kunde jeg have Lyst til at gendrive Eders Mening med Sværdet i Haanden, tilbydende Eder alle tre en Kamp mod mig alene. Men skulde I derimod ikke have andet i Sinde hermed, end at føre et Bevis for Eders Mening med Logikens Slutningsmaader, hvilken Videnskab jeg selv i min Ungdom har studeret paa Mareshall-Collegiet i Aberdeen, saa tilbyder jeg mig *logice* at bevise, at min Beslutning, for en Tid at opsætte min Bestemmelse, om at tage det ene eller det andet af disse Partier, er højst passende for mig, ikke alene som en Gentleman og Mand af Ære, men ogsaa som et Menneske af Forstand og Klogskab, der i sine yngre Dage er bleven dannet ved flittig Studium af *humaniora*, og der siden har øvet sig i Krigskunsten ved at gøre Tjeneste under den uover-

vindelige Gustavus, Nordens Løve, og under mange andre heroiske Anførere, baade Lutheranere, Calvinister, Papister og Armenianere."

Den unge Gentleman talte nu et Par Ord med sine Ledsagere og sagde derpaa: „det skulde være mig en Glæde, Herre, at kunne føre en Samtale med Eder om et saa vigtigt Emne, og jeg vilde være stolt af at kunne formaa Eder til at anse den Sag for den bedste, som jeg selv har erklæret mig for. Jeg rider i Aften hen til en god Vens Hus, der ligger knap tre Mile herfra; og jeg kan med Vished love Eder, at saafremt I finder for godt at følge mig, skal I der finde et godt Nattekvarter, og ingen vil formeneJer at rejse, hvorhen I selv lyster, i Morgen, saafremt I ikke skulde føle nogen Tilbøjelighed til at tage Parti med os."

„Men hvis Ord har jeg som Borgen herfor?" spurgte Krigsmanden forsigtigt. — „En Mand maa vide, hvem det er, han har med at gøre; thi han kan ellers let falde i et Baghold."

„Man kalder mig," svarede den unge Fremmede, „Greven af Menteith, og jeg tør haabe, at I vil anse mit Æresord som tilstrækkelig Sikkerhed."

„En højst værdig Adelsmand," svarede Krigsmanden, „hvis Æresord ingen kan have Mistillid til."

Straks skød han nu Muskedonneren bag paa Ryggen og hilsede den unge Herre paa Militærvis. — „Og jeg tør nære det sikre Haab," vedblev han, idet han fortsatte sit Ridt, „at min Forsikring om at Eders Herlighed i mig vil finde en *bon camarado*

baade i Fred og i Fejde, saalænge vi skal færdes sammen, ikke vil blive anset som aldeles ubetydelig i disse urolige Tider, da, som man siger, en Mands Hoved er sikrere i en Staalhue end i et Marmorpalads."

„Jeg kan forsikkre Eder om," sagde Lord Menteith, „at jeg, efter Eders Udvortes at dømme, har Grund til at sætte saare megen Pris paa Eders Følgeskab, men jeg stoler dog paa, at vi ingen Lejlighed vil forefinde til at bruge vor legemlige Kraft, da det er godt og venskabeligt Kvarter, jeg tænker at føre Eder til."

„Et godt Kvarter, Mylord," svarede Rytteren, „er stedse kærkomment, og jeg ved intet at foretrække for det, naar jeg undtager god Betaling og godt Bytte, ikke at tale om en brav Mands Ære og Opfyldelsen af Soldatens Pligter. Og jeg kan forsikre Jer, Mylord, at Eders Tilbud er overmaade velkomment, saasom jeg, sandt at sige, ikke ret vidste, hvor jeg, og min gode Kammerat her" — med disse Ord klappede han sin Hest paa Halsen — „skulde finde Herberge i Nat."

„Maa det da være mig tilladt," spurgte Lord Menteith, „at bede Eder sige mig, hvem det er, jeg skal have den Ære at være Kvartermester for?"

„Mit Navn, Mylord," svarede Rytteren, „er Dalgetty — Dugald Dalgetty — Ritmester Dugald Dalgetty af Drumthwacket, til Eders Tjeneste. Det er et Navn, som I sikkert maa have set i „Gallo Belgicus" — i den svenske Rigstidende — eller, om I læser Højtysk, i „der fliegende Mercurius", som

udkommer i Leipzig. Min Fader, Mylord, havde ved ufornuftig Ødselhed tilintetgjort en temmelig anselig Formue; og jeg havde derfor, da jeg var 18 Aar gammel, intet bedre Valg end at forlade Skotland med den Lærdom, jeg havde samlet paa Mareshall-Collegiet i Aberdeen, med mit adelige Blod og Navnet af Drumthwacket, samt et dygtigt Legeme for at forsøge min Lykke, saa godt jeg kunde, i de tyske Krige. Og det maa jeg sige, Mylord, at mine brede Skuldre og stærke Ben gjorde mig der langt væsentligere Nytte end min adelige Herkomst og hele min Boglærdom. Jeg begyndte da med at tjene som Frivillig ved den gamle Sir Ludvig Leslies Lanseregiment, og der lærte jeg Tjenesten saa grundig, at jeg er sikker paa den ikke let gaar mig af Glemme. Ja, Sir, jeg maatte engang udholde at staa Skildvagt i otte stive Klokketimer, fra tolv om Middagen til otte om Aftenen, i min tunge Staalrustning fra Top til Taa, og i en klingende Kulde, der stivnede Blodet i Aarerne; og det blot fordi jeg var bleven et Øjeblik forlænge hos min Værtinde, som jeg havde noget at tale med, saa at jeg derudover ikke kom paa Paraden til rette Tid."

„Og det kan sagtens ingen Tvivl være underkastet," svarede Lord Menteith, „at I har haft mangen Dag i Tjenesten, der var lige saa hed, som den, I nu fortalte om, var kold."

„At tale derom, Mylord," svarede Ritmester Dalgetty, „anstaar ikke mig selv, men det tør man vel sige, at den, der har overværet Træfningerne ved Leipzig og Lützen, maa vide hvad et Slag er

— og En, der har været med til at indtage Frankfurt og Spanheim og Nürnberg og flere saadanne Stæder, skulde man tro, maa vide Besked med alt hvad der henhører til Belejring, Storm, Angreb og Udfald."

„Saa blev da vel ogsaa Eders Fortjenester og Erfaringer belønnede ved passende Befordring?" spurgte Lorden.

„Med den gik det langsomt, Herre — ja forbistret langsomt," svarede Kaptain Dugald Dalgetty — „Imidlertid da mine skotske Landsmænd, disse Krigens Fædre, som oprindelig har udgjort hine mandhaftige skotske Regimenter, der var en Skræk for hele Tyskland, begyndte at gaa fortræffelig fra Haanden, saasom Pest og Fjendesværd kappedes om at gøre Ende paa dem, saa var det jo naturligt, at vi, deres Børn, kom, som retmæssige Arvinger, i Besiddelse af deres Pladser. Først havde jeg da tjent i seks Aar som Frivillig; derpaa gjorde jeg Tjeneste i tre Aar som Lanseknægt, thi jeg fandt det under min Værdighed, som adelsbaaren, at tage Hellebarden — og efterhaanden rykkede jeg op til Fændrik ved Kongens Livregiment Ryttere, saa til Løjtnant, og endelig til Ritmester, under hin uovervindelige Monark, Nordens Løve, den protestantiske Tros Bolværk, Østrigs Skræk, den sejrrige Gustav Adolf."

„Og alligevel, hvis jeg har forstaaet Eder ret, Hr. Kaptajn Dalgetty — thi denne Titel mener jeg omtrent maa svare til Eders udenlandske Rang som Ritmester — —"

„Fuldkommen," — svarede Dalgetty — „thi en Ritmester er det samme som en Kompagnifører."

„Jeg vilde sagt," blev Lord Menteith ved, „at hvis jeg ikke misforstod Eders egne Ord, forlod I dog siden denne store Konges Tjeneste."

„Ja, men først efter hans Død, Mylord — først efter hans Død," svarede Kaptajn Dalgetty — „thi da var jeg fritagen for alle mine Forpligtelser imod ham. Jeg maa derhos bemærke, Mylord, at der var visse Omstændigheder ved den svenske Tjeneste, som ingenlunde kunde være behagelige for en Mand af Ære. I Særdeleshed var dette Tilfældet med Solden — denne var i og for sig ingenlunde betydelig, da det højeste, der var bestemt for en Ritmester, var 60 Daler om Maaneden, hvilke skulde udbetales som et maanedligt Forskud; men nu kom desuden hertil, at den uovervindelige Gustav aldrig udbetalte os mere end en Tredjedel af denne Sum, hvorved altsaa denne store Monark jo i Grunden laante de øvrige to Tredjedele, hvilke med Rette tilhørte os. Ja, jeg har ogsaa set hele Regimenter Tyskere og Holstenere gøre Opstand paa selve Slagmarken og skrige paa „Geld! Geld!", hvormed de tilkendegav deres lumpne Begærlighed efter Penge, i Stedet for at gøre som vi brave Skotter, der gik lige rask løs paa Fjenden, saasom vi ansaa det for skammeligt, ved nogensomhelst Lejlighed at foretrække Fordelen for Æren."

„Men," spurgte Lord Menteith, „blev der da ikke fastsat nogen bestemt Tid, da Soldaterne skulde erholde deres Tilgodehavende udbetalt?"

„Nej, Mylord," svarede Ritmester Dalgetty, „jeg kan forsikre Eder ved Ære og Samvittighed, at der var ingen Mulighed for til nogen Tid eller paa nogensomhelst Maade, at faa saa meget som en eneste Skilling deraf. Jeg selv saa sikkert ikke tyve Rigsdaler af min Sold i al den Tid, jeg tjente under den store Gustav, undtagen hvad jeg hændelsesvis kunde faa ved en Storm, en Sejrvinding, eller ved Plyndringer i Landsbyer, ved hvilke Lejligheder en Lykkeridder, der forstaar Krigskunsten til Fuldkommenhed, sjælden undlader at gøre sig en eller anden lille Fordel."

„Paa den Maade," svarede Lord Menteith, „er det saa langt fra at jeg skulde fortænke Jer i, at I forlod den svenske Tjeneste, at jeg meget mere forundrer mig over, at I kunde holde det saa længe ud der."

„Det vilde jeg sikkert heller ikke," svarede Ritmesteren, „hvis det ikke havde været fordi denne store Hærfører og Konge, Nordens Løve og den protestantiske Tros Bolværk, havde haft en saa højst fortræffelig Maade at vinde Træfninger paa, indtage Byer, besætte Landskaber og hæve Kontributioner, som gjorde hans Tjeneste paa en uimodstaaelig Maade tillokkende for enhver Krigsmand, der driver sin Haandtering med Lyst. Men al denne Herlighed fik snart en Ende, da vor store Mester og Herre blev, ved Lützen, skudt med tre Geværkugler; og da jeg saa at man vedblev, som før, med Afdrag og Tilbageholden af vor Sold, men satte Skranker for vore tilfældige Indkomster i

Felten, saa fandt jeg det bedst at forlade de svenske Faner og tog nu Tjeneste under Wallenstein, ved Walter Butlers irske Regiment."

„Og maa jeg da spørge Eder, Herre, hvorledes I fandt Byttet?" spurgte Lord Menteith, som med kendelig Fornøjelse hørte paa Lykkeridderens Fortælling.

„Noget bedre," svarede Kaptajnen, „skønt jeg just ikke kan sige, at Kejseren betalte meget redeligere end den store Gustav, hvortil kom, at jeg fik mangen haard Dyst at bestaa med mine gamle Vaabenbrødre, Svenskerne. Men uagtet alt dette maa dog en Krigsmand finde sig ret vel tjent med den kejserlige Tjeneste med Hensyn til, at man her ikke tager det saa nøje med Ens Adfærd udenfor den egentlige Felttjeneste, som hos Svenskerne; thi naar man blot passede denne, brød hverken Wallenstein eller Pappenheim, eller den gamle Tilly før dem, sig det allerringeste om alle de Besværinger, som Borgere og Bønder fremkom med imod en Officer eller Soldat, som maaske kunde have gjort dem det lidt broget. Paa denne Maade kunde da en fornuftig Soldat, med en Smule Fiffighed, aftvinge Landet den Sold, han ikke kunde faa af Kejseren."

„Og saa greb man da vel ogsaa ret dybt i, Herre, for at faa Erstatningen fuldt op?" spurgte Lord Menteith.

„Det forstaar sig, Mylord," svarede Dalgetty med største Rolighed, „hvilken Krigsmand af god Herkomst vilde vel lade sig kalde for Krigsretten blot for

en Bagatels Skyld? — det vilde jo være en dobbelt Ubehagelighed for ham."

„Men, Herre," spurgte Lord Menteith videre, „hvad bevægede Jer da til at forlade en Tjeneste, der var saa indbringende?"

„Ja, det havde sin egen Aarsag, Mylord," svarede Ritmesteren. „En irsk Herre ved Navn O'Qvilligan, der var Major ved Regimentet, og jeg havde en Nat disputeret med hinanden om vore Nationers Rang og Egenskaber; og nu fandt han for godt den næste Dag, at meddele mig sine Befalinger med Spidsen af den hævede Kommandostav vendt imod mig, i Stedet for at vende den nedad mod Jorden, som Skik er, naar en kommanderende Officer af nogen Levemaade tiltaler en anden, der er hans Ligemand i Rang, skønt hans Undermand i Regimentet. Dette gav Anledning til en Duel imellem os; og da det, efter anstillet Forhør angaaende denne Begivenhed, behagede vor Oberst og Regimentschef, Hr. Walter Butler, at tilkende sin Landsmand den ringere Straffegrad, og mig den højere, blev jeg højlig forbitret over denne Partiskhed, forlod Kejserens Tjeneste, og gik over til Spanierne."

„Der vil jeg haabe, I fandt Eder bedre tilfreds?" spurgte Lord Menteith.

„Jeg kan ikke sige andet," svarede Ritmesteren, „jeg havde ikke ret meget at beklage mig over. Solden blev os temmelig regelmæssig udbetalt, da de rige Flamlændere og Valloner i Nederlandene maatte rykke ud med den. Vore Kvarterer var fortræffe-

lige; Flamlændernes gode Hvedebrød smagte bedre end det svenske Rugbrød, og Rhinskvinen havde vi her mere fuldt op af, end af det brune Rostocker Øl hos den store Gustav Adolf. Egentlig Krigstjeneste forefaldt der intet af, og den almindelige Felttjeneste var ingenlunde besværlig; og den kunde vi desuden besørge eller lade ubesørget, alt som vi selv fandt for godt, saa at her var fortræffelig Lejlighed til at faa udhvilet for en Soldat, der var ked af Slag og Belejringer, og som havde med sit Blod tilkøbt sig saa megen Ære, som han kunde behøve, og ønskede at leve godt og i Rolighed."

„Og maa det være mig tilladt at spørge Eder, Kaptajn Dalgetty, hvad der kunde bevæge Jer til at forlade den spanske Tjeneste, hvor I jo, efter Eders egen Beskrivelse, havde det saa godt?"

„I maa lægge Mærke til den Omstændighed, Mylord," svarede Kaptajn Dalgetty, „at disse Herrer Spaniere i deres egen Indbildning staar højt over alle andre Mennesker; hvisaarsag de heller ikke ved at sætte tilbørlig Pris paa de hæderlige og kække fremmede Officerer, der finder for godt at tage Tjeneste hos dem. Og for en ærekær Soldat er det en ærgerlig Sag, at se sig tilsidesat for enhver opblæst Herre, der trænger sig frem for alle andre, saalænge der er Fred og ingen Fare, men med største Fornøjelse overlader sin Plads til den første den bedste skotske Soldat, naar det kommer an paa at bryde en fjendtlig Lanserække. Desforuden, Herre, opstod der ogsaa visse Religionsskrupler hos mig."

„Det vilde næppe være faldet mig ind, Kaptajn Dalgetty," bemærkede Lord Menteith, „at en gammel Soldat, der saa ofte har skiftet Parti, kunde være saa nøjeregnende i det Kapitel."

„Det er heller ikke Tilfældet, Mylord," svarede Kaptajnen, „saasom jeg anser det for at være Feltpræstens Sag at bringe saadanne Anliggender i Rigtighed for mig og enhver anden brav Officer, og det saa meget mere, som han jo ellers ikke faar noget at bestille for sin Løn og sine gode Sportler. Men dette var et særegent Tilfælde, Mylord, — en *casus improvisus,* saa at sige, i hvilket jeg ikke havde nogen Feltpræst af min egen Religion at raadføre mig med; og da jeg er ægte Skotte og har faaet min Optugtelse paa Mareshall-Collegiet i Aberdeen, fandt jeg det min Pligt, paa ingen Maade at gaa i Messen med Regimentet, som man forlangte af mig, saasom jeg ved min personlige Nærværelse derved vilde stiltiende have givet mit Bifald tilkende med denne blinde, papistiske Afgudsdyrkelse. Rigtignok erklærede en reformert hollandsk Præst mig, at jeg meget godt kunde besøge Messen, uden at gøre mig skyldig i nogen Forbrydelse, saasom Profeten jo tillod Naaman, en højst vældig Hædersmand og en berømmelig Kavaller af Syrien, at følge sin Herre i Rimmons, en Afguds Bolig, hvem han havde lovet at tjene, og at bøje sig for denne. Men det Svar var mig ingenlunde fyldestgørende med Hensyn paa de højst forskellige Omstændigheder, og især fordi jeg ikke fandt hint Forlangende grundet paa nogen af

Krigsartiklerne. Min Samvittighed bød mig altsaa, ikke at tage Hensyn til de Fordele, Tjenesten forresten tilbød mig."

„I skiftede følgelig Herre paa ny?" spurgte Lord Menteith.

„Ja, det gjorde jeg, Herre; og efterat jeg havde forsøgt det hos et Par andre Potentater, faldt det mig ind, at gaa i Tjeneste hos de højmægtige Herrenstater af Holland."

„Og hvorledes behagede da Tjenesten Eder hos dem?" spurgte atter hans Ledsager.

„Oh Mylord," svarede Soldaten begejstret, „deres Punktlighed i Henseende til Soldens Betaling burde hele Europa tage sig til Mønster! Her hørte man ikke om Laan, eller Afdrag, eller Udsættelse — hver en Skilling og Hvid blev nøjagtigt udbetalt, som paa en Vekselleres Kontor. Kvartererne var desuden overmaade gode, og Sportelindtægterne upaaklagelige. Men saa er det, paa den anden Side, et nøjeregnende, smaaligt Folk, der er grisk paa enhver ringe Forseelse; saa at, naar en dum Bonde kommer og klager over, at man har slaaet hans Hoved fordærvet, eller en Øltapper over, at man har slaaet en Kande itu for ham, eller en tosset Tøs skriger saa højt, at man kan høre hende nogle Skridt borte, saa straks skal en brav Soldat slæbes hen, ikke for en Krigsret af sine egne, der dog bedst er i Stand til at dømme om og straffe hans Forseelse, men for en ussel Høker-Borgmester, der tør true ham med Galge og Rasphus, og jeg ved ikke hvad alt, ret som det kunde være en af deres egne plum-

pe, amfibieagtige, vidbuksede Bønderknolde. Blandt saadanne elendige plebejisksindede Mennesker var det mig ikke muligt at holde det længere ud, og jeg besluttede derfor at forlade Herrenstaternes Tjeneste, saa meget mere, som jeg hørte at der i Sommer maaske kunde blive noget at bestille i mit eget kære Fædreneland — og saa kom jeg da hid for at tilbyde mine elskede Landsmænd Afbenyttelsen af de Erfaringer, jeg havde samlet ind i fremmede Lande. — Saa, dette er en kortelig Fortælling om mine Begivenheder, med Undtagelse af hvad jeg kan have udrettet paa Valpladsen, i Belejringer, ved Storm og Angreb, hvilket vilde blive for vidtløftigt at omtale, og desuden ikke kunde være passende for mig selv at berøre."

FJERDE KAPITEL.

Vejen blev nu saa smal og ufremkommelig, at de ridende maatte afbryde Samtalen; Lord Menteith standsede sin Hest, og talte et Øjeblik afsides med sine Tjenere. Kaptajnen red foran, og kom endelig, efter en Fjerdingvejs langsomme og besværlige Ridt, opad en stenet og ujævn Bakke, ind i en Højlands-Dal, gennem hvilken en Bjærgstrøm havde banet sig Vej, men langs hvis grønne Aabredder der dog var Plads nok for de Rejsende til at kunne ride jævnsides, og fortsætte deres Samtale.

„Jeg kan ikke tro andet," begyndte nu Lord Menteith igen og henvendte sig til Kaptajn Dugald Dalgetty, „end at en Mand af saa hæderlig en Tænke-

maade, som I, der har saa længe tjent under den mandhaftige Svenskerkonges Fane, og nærer en saa billig Foragt for de hollandske Herrenstaters usle Høkeraand, nødvendig maa foretrække Kong Karls Parti for disse ringe, studsørede, skraalende Slyngler, der gør Opstand imod hans Fyrstemyndighed."

„I taler meget fornuftigt, Mylord," sagde Kaptajn Dalgetty; „og *cæteris paribus,* vilde jeg let formaas til at se Sagen fra samme Side. Men jeg har, siden jeg kom hjem, erfaret og overbevist mig om, at det staar en Kavaller af Ære frit for, at vælge hvilket Parti han finder det mest overensstemmende med sin egen Fordel at tage, i disse urolige Tider. „Troskab mod Kongen" er Eders Feltraab, Mylord — „Frihed" raabes der fra den anden Side — „Kong Karl!" skriger den ene — „Parlamentet!" brøler den anden — „Montrose leve!" hujer Donald og svinger sin Hue — „Argyle og Leven!" raaber en sydlandsk Saunders, kastende sin Fjerhat i Vejret. — „Fægt for Biskopperne!" byder en katolsk Præst — „Strid for Kirken som en Mand!" raaber en presbyteriansk Gejstlig — Fortræffelige Feltraab er de alle — højst fortræffelige Feltraab! — Hvis Sag er den bedste, kan jeg ikke bedømme. Men det ved jeg, at jeg har vadet i Blod op til Knæerne i mangt et Slag for dem, der var ti Gange slettere end den sletteste af disse."

„Men, Kaptajn Dalgetty," blev Hans Herlighed ved, „saasom nu begge Partiers Fordringer synes Eder at være saa fuldkommen lige, vil I da ikke vise os den Villighed at underrette os om, hvilke særde-

les Omstændigheder der kunde bevæge Eder til at foretrække det ene af disse Partier for det andet?"

„Der er to Omstændigheder, som naturligvis kommer i Betragtning i saa Henseende," svarede Krigsmanden. — „Den første er denne, af hvilket Parti mine Tjenester vil blive højest agtede; og den anden, som nøje hænger sammen med den første, hvilket Parti der vil paa den mest erkendtlige Maade belønne dem. Og, for at være ganske aabenhjertig mod Eder, Mylord, er jeg for Øjeblikket af den Formening, at Fordelen i begge Henseender vil være at vente af Parlamentet."

„Maa jeg udbede mig Eders Grunde herfor," sagde Lord Menteith; „thi maaske kunde jeg være i Stand til at fremsætte overvægtige Modgrunde mod Eders."

„Sir," svarede Kaptajn Dalgetty, „I skal finde mig villig til at modtage gyldige Grunde, forudsat at disses Gyldighed har Hensyn til min Soldaterære og min Fordel. Nu vel da — her er samlet, eller vil sandsynligvis blive samlet et Slags højlandsk Armé mellem disse vilde Bjærgegne, til Hjælp for Kong Karl. Nu kender I jo, Herre, Højlændernes Natur. Jeg vil ingenlunde nægte, at det er et legemsstærkt og modigt Folkeslag, og højst dygtige, naar de fægter paa deres egen udisciplinerede Maade, der er lige saa stridende mod al fornuftig Taktik og Krigsbrug, som de gamle Skythers i fordums Dage, eller de vilde Indianeres i Amerika nu om Stunder. De har jo ikke engang saa meget som en tysk Pibe eller Tromme at slaa en March med, ved

Overfald, Angreb, Retræte, eller deslige Krigsoperationer; og deres forbandede skrattende Sækkepiber, som de selv paastaar de godt kan forstaa, kan dog ingen Officer, der har lært Krigskunsten blandt civiliserede Nationer, betjene sig af. Om jeg nu altsaa vilde paatage mig at disciplinere en saadan bukseløs Flok, vilde det jo være umuligt for mig at blive forstaaet af dem; og om de saa end forstod mig, saa sig mig, Mylord, hvorledes i Alverden skulde jeg kunne vente at finde Lydighed blandt en Bande halvvilde Mennesker, der er vante til alene at vise deres Lairder og Stammehøvdinger den Ærbødighed, som de skulde udvise mod den kommanderende Officer? Og sæt nu jeg vilde bibringe dem ved Øvelser noget Begreb om den rigtige Taktik, hvad anden Løn kunde jeg vente mig for mine Bestræbelser end at faa en Dolk i Livet, naar jeg vovede at stille en Hr. Mac-Alister More, Mac-Shemei, eller Caperfae paa Fløjen eller i bageste Geled, naar han gjorde Fordring paa at blive stillet i forreste Række? — Sandt er det, hvad der staar i den hellige Skrift: „kaster du Perler for Svinene, saa vil de vende sig imod dig og opæde dig."

„Jeg tænker, Anderson," sagde Lord Menteith og vendte sig om til den ene af sine Tjenere, som begge red tæt bagved ham, „jeg tænker, I nok vil kunne forsikre denne ædle Herre om, at vi har Udsigt til at faa flere erfarne Officerer, og er bedre oplagte til at benytte os af deres Undervisning, end det synes han har Formodning om."

„Med min Herres Tilladelse," svarede Anderson,

idet han med Ærbødighed tog sin Hat af, „maa jeg underrette ham om, at naar vor Styrke forøges med det irske Infanteri, der er undervejs og allerede skulde være ankommet, vil vi længes meget efter at faa dygtige Krigsmænd til at disciplinere vore Rekrutter.“

„Og jeg skulde synes godt om — ja meget godt om, at blive ansat ved disse Tropper,“ bemærkede Dalgetty. — „Irlænderne er brave Folk — særdeles brave Folk — saa gode, som man bør ønske sig i Felten. Jeg saa selv en Brigade Irlændere, ved Erobringen af Frankfurt an der Oder, holde drabelig Stand med Sværd og Lanse, indtil de fik slaaet tilbage de blaa og gule svenske Brigader, der regnedes blandt de bedste, der kæmpede under den udødelige Gustav. Og uagtet den gæve Hepburn, den vældige Lumsdale og den modige Monroe, tilligemed mig og andre Kavallerer, trængte frem med fældede Lanser paa andre Steder, saa vilde vi dog ufejlbarlig have maattet trække os tilbage med stort Tab, hvis vi overalt havde mødt en saadan Modstand. Disse Irer blev derfor rigtignok, efter Krigsbrug nedhuggede, hver Mand; men en evig Ære og Berømmelse indlagde de sig dog. Derfor har jeg ogsaa stedse elsket og prist denne Nation højest, næst efter mine Landsmænd Skotterne.“

„Et Kompagni af de irske Tropper,“ sagde Menteith, „tør jeg vel næsten kunne love Jer, saafremt I finder Eder stemt til at tage det kongelige Parti.“

„Og dog,“ svarede Kaptajn Dalgetty, „er endnu den anden vigtige Omstændighed tilbage at tage i

Betragtning; og de fleste Vanskeligheder synes at stille sig i Vejen der. Usselt og uværdigt anser jeg det for en Soldat ikke at have andet i sin Mund end Betaling og Penge, ligesom disse slette Karle, de tyske Lanseknægte, jeg før fortalte om; og med mit Sværd er jeg villig til at bevise, at Æren maa foretrækkes for Pengefordelen, de frie Kvarterer og Sportelindtægterne, men *contrario,* paa den anden Side maa man ogsaa betænke, at en Soldats Sold er al den Erstatning han faar for sin Tjeneste, og en klog og betænksom Kavaler maa desaarsag vel undersøge, om han kan vente hin Belønning for sin Møje og af hvilket Fond denne kan blive ham udbetalt. Og af hvad jeg kan se og høre, er ikke at tvivle om, at Parlamentet er de bedste Betalere. Højlænderne ved jeg nok man kan holde i Rolighed i denne Henseende ved at tillade dem at stjæle anden Mands Kvæg; og hvad Irlænderne angaar, da kan Eders Herlighed og Eders fortræffelige Forbundsfæller, efter Skik og Krigsbrug under saadanne Omstændigheder, betale dem saa lidt og saa sjældent, som De behager eller har Lejlighed til; men mod en Kavaler som mig kan saadan Fremgangsmaade ikke være anvendelig, da jeg maa holde mine Heste og andre deslige Feltfornødenheder i tilbørlig Stand, og ingenlunde hverken kan eller vil tjene paa egen Bekostning."

Anderson, den af Lordens Ledsagere, der før havde talt, henvendte sig nu igen med en ærbødig Mine til sin Herre. „Jeg tænker, Mylord," sagde han, „at jeg, med Eders Herligheds gunstige Tilla-

delse, kunde anføre Ting, der vilde tilintetgøre ogsaa denne, Kaptajn Dalgettys anden Indvending. Han spørger os hvorfra vi vil tage Penge til at betale Soldaterne Sold med? — Efter min Formening ligger Kilderne, hvoraf disse kan øses, ligesaavel aabne for os, som for Covenanterne. De belægger Landet med Skat og Krigsstyr efter eget Godtbefindende, og ødelægger de kongeligsindedes Formue. Naar vi nu først kommer ned i Lavlandene med vore Bjærgtropper og vor irske Armé, og med Sværdet i Haanden, saa vil vi ingen Vanskelighed have med at finde Forrædere nok, hvis uretfærdigt erhvervede Gods skal fylde vor Krigskasse og tilfredsstille vore Troppers Fordringer. Desuden maa der vanke Konfiskationer i stor Mængde, og Kongen vil finde Lejlighed til paa een Gang baade at belønne sine Venner og straffe sine Fjender, ved at overdrage de konfiskerede Godser til de Herrer, der kæmper for hans Krone. Kort sagt — den Mand, som slaar sig til de fanatiske Hunde, kan maaske vel faa en Smule Sold, men hver den, der træder under vore Faner, har Udsigt til at blive Ridder, Lord og Greve, naar Lykken vil være ham nogenlunde gunstig."

„Har I selv nogensinde gjort Krigstjeneste, min gode Ven?" spurgte Kaptajnen den talende.

„Ja lidt, Sir, i de indenlandske Fejder," svarede den adspurgte med sømmelig Beskedenhed.

„Men aldrig i Tyskland eller i Nederlandene?"

„Nej, den Ære har jeg aldrig haft," svarede Anderson.

„Jeg maa tilstaa Eder, Mylord," sagde Kaptajn

Dalgetty, til Lord Menteith, „at Eders Betjent har et saare godt naturligt Begreb om krigerske Anliggender, skønt han ikke endnu er ret uddannet, og synes at smage lidt af Lysten til at sælge Huden før han har skudt Bjørnen. Imidlertid vil jeg tage Sagen under nøjere Overvejelse."

„Gør det, Kaptajn Dalgetty," sagde Lord Menteith. „I vil kunne anvende den hele Nat til dette Brug, thi vi er nu ganske nær ved det omtalte Hus, hvor jeg haaber at kunne skaffe Jer en venskabelig Modtagelse."

„Sandelig den vil være mig meget kærkommen," svarede Kaptajnen; „thi jeg har ikke smagt Mad i min Mund siden tidlig i Morges, naar jeg undtager en Havrekage, som jeg delte med min Hest. Jeg har været nødsaget til at spænde mit Sværdbælte tre Huller længere ind, af lutter Tomhed, for at det ikke skulde glide ned med det tunge Slagsværd."

FEMTE KAPITEL.

For de rejsendes Øjne hævede sig nu en Høj, der var bedækket med en gammel Skov af skotske Fyrrer, der hældede deres nøgne Grene mod Vesten, og hvis øverste Toppe farvedes rødbrune af den dalende Sol. Fra Midten af denne Skov hævede sig Taarnene eller rettere Skorstenene af det Hus (eller Borg, som man kaldte det), der skulde modtage de fire rejsende.

Hovedbygningen bestod, som sædvanligt paa de

Tider, af to høje og smalle Bygninger, der i Korsform overskar hinanden. Et Par fremragende Partisaner, tilligemed nogle smaa Taarne over Hjørnerne, der saa ud som Peberbøsser, havde skaffet Darlinvarach den fornemme Benævnelse af en befæstet Borg. Den var rundt omkring omgiven af en lav Ringvold, indenfor hvilken de almindelige og nødvendige Udhuse laa.

Da de rejsende kom nærmere, opdagede de Spor af nye Forsvarsanstalter, der var føjede til de forrige, sandsynligvis paa Grund af Tidernes Urolighed. Flere Skydehuller for Geværer var blevne anbragte paa forskellige Steder af Bygningen selv og den omgivende Vold. Vinduerne var nylig blevne forsynede med tykke Jærnstænger, der krydsede hinanden paa langs og tværs, som i et Fængsel. Døren til Borggaarden var lukket, og først efter mange forsigtige Spørgsmaal aabnedes den ene Fløj af to Betjente, begge Højlændere af martialsk Udseende, og begge væbnede, ligesom Bitias og Pandarus i Æneiden, færdige til at forsvare Indgangen mod enhver Fjende, der vilde gøre Forsøg paa at trænge ind.

Da de rejsende var, efter forundt Tilladelse, komne ind i Borggaarden, fandt de ogsaa her en Del nye Forsvarsanstalter. Paa Volden var der oprejst Brystværn paa de Steder, hvor man vilde lægge Skytset, og et Par smaa Feltstykker af det Slags, som kaldtes *falcons,* var anbragte paa Fæstningsvinklerne og de flankerende Taarne.

Flere Tjenere, saavel i lavlandsk som i højlandsk Dragt, kom straks ud fra Vaaningshuset; og nogle

skyndte sig at modtage de fremmedes Heste, andre blev staaende for at føre dem ind. Men Kaptajn Dalgetty afslog den tilbudte Hjælp i Henseende til hans Hest. — „Det er min Vane, min gode Ven," sagde han, „selv at se min Gustavus, (saaledes har jeg opkaldt ham efter min uovervindelige Herre og Mester) vel forsørget; vi er gamle Venner og Rejsekammerater, og da jeg saa tit benytter mig af hans Ben, er det ikke mere end billigt, at han har Nytte af min Tunge, naar der skal raabes efter hvad han kan behøve" — og med disse Ord fulgte han, uden videre Omstændigheder, ind med i Stalden.

Hverken Lord Menteith eller hans to Tjenere viste deres Heste saa megen Opmærksomhed, men overlod dem til Staldkarlene at tage vare paa, og gik ind i Huset. I et Slags aabent Forværelse med hvælvet Loft stod der, blandt forskellige andre Sager, en stor Tønde, fuld af godt Øl, og ved Siden af to til tre Træbægre, hvoraf enhver, der fandt for godt, kunde betjene sig. Lord Menteith tappede sit Bæger fuldt, og drak uden videre Omstændigheder; derpaa rakte han Anderson Bægeret, og denne fulgte Herrens Eksempel, men afskyllede dog først Skaalen med det tilbageblevne Øl, hvilket han derpaa slog bort.

„Hvad Pokker gør han der, Menneske?" spurgte en gammel højlandsk Tjener — „kan han ikke drikke efter sin egen Herre uden at skylle Bægeret, og spilde Øllet? — Har man set Magen?"

„Jeg er opdragen i Frankrig," svarede Anderson; „og der drikker intet Menneske af Bæger efter en

anden, undtagen det er en ung Dame, der har drukket deraf."

„Fanden tage dem og deres Pertentlighed!" sagde Donald. — „Naar Øllet er godt, hvad kan det saa skade om en anden Mands Skæg har været i Bægeret i Forvejen?"

Andersons Medtjener drak uden hine Ophævelser, der havde ærgret Donald saameget, og de fulgtes nu begge efter deres Herre ind i den lavthvælvede Stenhal, hvor man i de højlandske Familier plejede at modtage fremmede. En dygtig Tørveild brændte paa Kaminen i den øverste Ende af Hallen, og udbredte et svagt Lys, hvilket var nødvendigt formedelst Røgen, der endogsaa om Sommeren paa en højst ubehagelig Maade opfyldte Værelset. Tyve til tredive Skjolde, ligesaamange Slagsværd, Dolke, Plaide, Geværer, baade med og uden Laas, alle Slags Buer, Lochaberøkser, hele Staalrustninger, Jærnhuer og Hjelme, Panserskjorter af flettet Jærntraad med Ærmer og Hovedbedækning — alt hang uden Orden omkring paa Væggene, og vilde have skaffet en Nutids Oldgransker en hel Maaneds Fornøjelse; men de fremmede Herrer, der da var traadte ind i Hallen, var altfor vel bekendte med sligt, til at de skulde værdige det nogen Opmærksomhed.

Paa Gulvet stod et stort, plumpt Egebord, hvilket den Tjener, der før havde tiltalt Anderson, nu med gæstfrit Hastværk besatte med Smør, Mælk, Gedeost, en Flaske Øl og en Flaske Brændevin, til Forfriskning for Lord Menteith, medens en ringere

Opvarter gjorde lignende Anstalter nederst ved Bordenden for hans Betjente. Efter hine Dages Skik og Brug var en saadan Afstand mellem Herren og Tjenerne stor nok, om end den første var, som her var Tilfældet, af høj Rang. De havde imidlertid stillet sig hen ved Ilden; den unge Adelsmand ligefor Arnestedet, og begge hans Tjenere i nogen Afstand fra ham.

„Hvad synes Jer, Anderson," spurgte Lord Menteith, „om vor nye Rejsekammerat?"

„Det er en dygtig Karl," svarede Anderson, „i det mindste efter Kroppen at dømme. Jeg vilde ønske vi havde en Snes saadanne, der kunde disciplinere vore Rekrutter for os."

„Deri kan jeg ikke være af Eders Mening, Anderson," sagde Lord Menteith. „Mig forekommer den Karl, Dalgetty, at være en af disse Hestebremser, hvis Tørst efter Blod er bleven endnu stærkere efter alt det, han har indsuget i fremmede Lande, og som nu er kommen tilbage, for at mætte sig med sine egnes. En Ulykke skulde alt dette Pak af Lejestridsmænd faa! Det er dem, der har bragt den skotske Armé i Udraab for at sælge deres Liv og Blod til den højstbydende, og uden at tænke paa Ære og Grundsætninger forlade den ene Fane efter den anden, som Lykkeriddere, der ikke tager Hensyn til andet end til deres Maanedssold — disse Menneskers umættelige Tørst efter godt Kvarter og Plyndringer er det jo for en stor Del, der er Skyld i disse borgerlige Uroligheder, som nu vender vore Slagsværd imod vore egne Indvolde. Jeg havde næppe Taal-

modighed til at høre paa denne Leje-Gladiator, og dog havde jeg Møje med at bare mig for at le over hans uforskammede Væsen."

„Eders Herlighed maa tilgive mig," svarede Anderson, „at jeg anbefaler Eder, under Sagernes nærværende Stilling, at dølge i det mindste for en Del, denne Eders ædle Uvilje; vi kan, uheldigvis, jo ikke udføre vort store Værk, uden at benytte deres Hjælp, der handler af langt mindre ædle Bevæggrunde end vi. — Vi kan ikke undgaa at betjene os af saadanne Karle som denne vor Ven, Krigsmanden; for at bruge et Udtryk, de skinhellige i det engelske Parlament fører i Munden: „Zerujahs Sønner er os end nu for talrige."

„Saa maa jeg søge saa meget som muligt at lægge Dølgsmaal paa mine Følelser, saaledes som jeg hidtil har gjort, efter Eders Vink desangaaende," sagde Lord Menteith; „men i mit Hjerte er det mit inderligste Ønske, at Fanden havde alle saadanne slette Karle."

„Dertil har I maaske Grund," svarede Anderson — „men betænk, Mylord, at man, for at helbrede Skorpionens Bid, maa knuse en anden Skorpion, og lægge den paa Saaret — men tys! man kan høre os."

Gennem en Sidedør paa Hallen skred nu en høj og rank Højlænder ind i Værelset. Hans hele Dragt, saavelsom Fjerene i hans Hue, og hans tillidsfulde Væsen viste, at det maatte være en Mand af Stand. Han gik med langsomme Skridt hen til Bordet, uden at besvare Lord Menteiths Hilsen, da denne tiltalte

ham med Navnet Allan, og spurgte ham om hans Befindende.

„Nu, i dette Øjeblik, maa I ikke tale til ham," hviskede den gamle højlandske Tjener til Lorden.

Den indtraadte sank halv uvilkaarlig ned paa den tomme Stol nærmest ved Arnestedet, fæstede Øjet paa den glødende Aske og den høje Tørvestabel, og syntes hensunken i dybe Tanker. Hans mørke Øjne og vilde og entusiastiske Træk røbede et Menneske, der er saa sysselsat med sine egne Betragtninger, at han lidet eller intet lægger Mærke til hvad der foregaar omkring ham. Den mørke, strenge Mine vilde man hos en Lavlænder maaske have anset for en Virkning af asketisk og ensomt Liv, og som Tegn paa fanatiske Religionsbegreber; men Højlænderne i de Tider var ikke synderlig angrebne af den Sindssvaghed, som dengang var saa almindelig i England og de skotske Lavlande. Derimod havde de deres særegne Overtro, der omtaagede deres Sind med et ligesaa tykt Mørke, som Puritanismen deres Naboer.

„Eders Herlighed," sagde den højlandske Tjener, idet han traadte hen til Lord Menteith, og hviskede sagte til ham — „Eders Herlighed maa nu ikke tale til Allan, thi nu er Mørket over hans Sjæl."

Lord Menteith nikkede, og lagde nu ikke videre Mærke til den grublende Bjærgboer.

„Sagde jeg ikke," spurgte denne, idet han rejste sig i sin fulde Højde, og henvendte sig til Tjeneren — „sagde jeg ikke, at der skulde komme fire, og nu staar her kun tre Mand i Hallen?"

„Sandt er det, at I sagde saa, Allan," svarede den gamle Højlænder, „og hør — nu kommer just den fjerde traskende op fra Stalden med sine klirrende Hjulsporer. — Skal jeg sætte hans Stol op ved Siden af Lord Menteiths, eller nederst hos denne brave Gentleman der, ved Enden af Bordet?"

Lord Menteith besvarede selv dette Spørgsmaal ved at pege hen paa Pladsen ved Siden af hans egen Stol.

„Se der er han jo," sagde Donald, idet Kaptajn Dalgetty traadte ind i Hallen. — „Nu maa jeg bede de ædle Herrer for det første at tage til Takke med Brød og Ost, som vi siger her i Dalene, saalænge til bedre Mad bliver færdig, naar de kommer tilbage fra Højene med de sydlandske Herrer, og da skal Dugald Kok komme frem med sit Lammekød og sit Bjergvildt."

Imidlertid var Kaptajn Dalgetty traadt ind i Hallen, var gaaet op til Lord Menteith, og havde taget Plads ved Siden af ham, lænende sig op til Ryggen af Stolen med Armene over Kors. Anderson og hans Medtjener blev staaende, i al Ydmyghed, nederst ved Bordenden, og ventede paa at faa et Vink til at sætte sig ned; og imidlertid løb tre til fire Højlændere frem og tilbage for efter gamle Donalds Befalinger, at bringe mere Mad ind, eller blive staaende i Værelset, for at opvarte de fremmede med hvad de kunde behøve.

Midt under disse Tilberedelser foer Allan pludseligt op, snappede en Lampe fra en af Tjenerne, holdt

den tæt op til Dalgettys Ansigt, og beskuede hans Træk med den alvorligste Opmærksomhed.

„Paa min Ære," sagde Dalgetty halvvred, da Allan, med en hemmelighedsfuld Hovedrysten, holdt op med sin Undersøgelse. — „Nu tænker jeg nok den gode Mand og jeg vil kunne genkende hinanden, naar vi mødes næste Gang."

Allan traadte imidlertid hen til Anderson og hans Kammerat ved Enden af Bordet, og underkastede disse samme Besigtigelse som Kaptajnen; derpaa blev han staaende et Øjeblik i dyb Eftertanke, lagde Haanden paa Panden og greb saa med eet Anderson ved Armene og halv førte, halv slæbte ham, før han kunde faa Tid til at gøre nogen videre Modstand, op med sig til den øverste Ende af Bordet, gav ham et stumt Vink til at sætte sig ned, og kastede saa Kaptajnen med samme ligefremme Voldsomhed ned til den nederste Bordende. Dalgetty, der kom i heftig Vrede over denne Adfærd, søgte først med Magt at løsrive sig fra Allans Greb; men saa legemsstærk han var, maatte han dog føle sin egen Svaghed imod den gigantiske Højlænder, der stødte ham bort med saadan Kraft, at han tumlede et Par Skridt tilbage, og styrtede, saa lang han var, til Gulvet, saa at den hvælvede Hal genlød af hans Vaabens Klang. Kaptajnen sprang op, greb øjeblikkelig til sit Sværd, og styrtede mod Allan, der med korslagte Arme og den mest haanende Ligegyldighed syntes at oppebie hans Angreb. Lord Menteith og hans Tjenere traadte imellem dem, for at hindre Kamp, medens Højlænderne fluks rev Vaaben ned

fra Væggen, og syntes færdige til at forøge Allarmen.

„Han er fra Forstanden," hviskede Lord Menteith, „ganske fra sin Forstand — der kan ikke komme noget ud af at have med ham at gøre."

„Naar I er sikker paa, at han er *non compos mentis*," svarede Dalgetty, „hvilket hele hans Væsen og Adfærd da ogsaa synes at bevise, saa er vor Strid til Ende, saasom vi ved at en gal Mand hverken er i Stand til at fornærme vor Ære, eller at give behørig Oprejsning. Men, paa min Ære, havde jeg saasandt haft et godt Maaltid Mad og en Flaske Rhinskvin i Livet, han skulde ikke have sluppet saa helskindet derfra. — Skade er det dog ellers, at han skal være gal; thi en dygtig Krop har han, og mægtige Kræfter."

Saaledes var da Freden igen tilvejebragt, og Selskabet satte sig ned i den først bestemte Orden, uden at Allan, der havde indtaget sin gamle Plads ved Arnestedet, og lod til atter at være hensunken i dybe Betragtninger, gjorde noget Forsøg paa at bryde den. Lord Menteith skyndte sig at faa en Samtale bragt i Gang, for at ingen mere skulde tænke paa det forefaldne, og henvendte sig straks til den fornemste af Betjentene.

„Saa Lairden er altsaa oppe i Højlandet, Donald, og nogle engelske Fremmede med ham, syntes mig I fortalte før?" spurgte han.

„Ja, han er, til Eders Naades Tjeneste," svarede Donald, „og to saxiske Kavalerer med ham, det er vist nok; og det er Sir Miles Musgrave og Christof-

fer Hall, begge fra Cumraik, som jeg tror de kalder det Landskab."

„Hall og Musgrave?" sagde Lord Menteith, med et Blik paa sine Betjente — „det er jo netop de to Mænd, vi ønskede at træffe."

„Saa?" sagde Donald; „da vilde jeg ønske, jeg aldrig havde set dem for mine Øjne; thi her er de jo komne for at jage os ud af Hus og Hal."

„Hvad er dette, Donald?" spurgte Lorden; „naar plejede I at være saa sparsom paa Eders Øl og Mad? Englændere er de rigtignok; men alligevel har det dog ingen Fare, at de skulde fortære alt det Kvæg, som græsser paa Borgens Marker."

„Det maatte de gerne, om de vilde," svarede den gamle Højlænder, „dersom det var det værste ved Tingen; thi vore Clansmænd er for gode til at lade os lide Mangel, saalænge der findes eet eneste Høved mellem os og Perth. Men der er noget, som er værre end det — det er ikke mindre end et Væddemaal, det gælder om."

„Et Væddemaal?!" gentog Lord Menteith, højlig overrasket.

„Ja saa er det," svarede Donald, der fuldt saa gerne ønskede at fortælle sin Nyhed, som Lorden at høre den. — „I er jo en Ven og Slægtning af Huset, Mylord, og om en Times Tid faar I det saa alligevel at vide, og saa kan jeg jo ligesaagodt fortælle det nu. Jeg maa da sige Eders Herlighed, at da vor Laird var nede i England, og der kommer han tiere end hans gode Venner ønsker det, opholdt han sig just hos Sir Musgrave; og der havde de sat frem paa

Bordet seks Lysestager, hvilket jeg har ladet mig fortælle, skal være dobbelt saamange, som man ser i Dumblanc Kirke, og de var hverken af Metal, eller Plet, eller Tin, men af det pure tunge Sølv — de forfængelige Mennesker i England! saameget har de, og saalidt forstaar de at passe paa det! — Saa begyndte de da, kan jeg tro, at drille Lairden, og lade ham høre, at han hjemme i sit eget fattige Land aldrig fik saamegen Rigdom at se; og da nu Lairden ikke vilde høre dem tale saa foragteligt om gamle Skotland, uden at svare et Ord derpaa, saa svor han, som en god Skotte, paa, at han havde baade flere og bedre Lysestager hjemme paa sin egen Borg end der fandtes i nogen Mands Hal i Cumberland — ja, Cumberland, saaledes var det, Landet hed."

„Det var talt som en god Patriot," sagde Lord Menteith.

„Ja, det er rigtignok sandt," svarede Donald; „men Lairden havde dog gjort bedre i at tie dengang; thi aldrig kan man sige noget til disse Saxere, som synes noget usædvanligt, før de, vips, kommer stikkende frem med Næven, og slaar tilvæds, saa hurtig, som en lavlandsk Smed kan slaa Søm under en Hestehov. — Se, nu maatte da Lairden enten tage sine Ord tilbage, eller vædde to hundrede Mark med dem, og da han ikke vilde sidde der til Skamme for saadanne Karle, saa slog han da til og væddede. Væddemaalet skal han nu betale, tænker jeg, og det er vel det, der gør ham saa treven til at komme hjem i denne Aftenstund."

„Saavidt jeg kender til Familiens Sølvtøj," sagde

Lorden, „kan Lairden vel næppe vinde Væddemaalet, Donald.“

„Nej, det kan I frit sværge paa, Mylord — og hvor han skal faa Pengene fra, ved jeg heller ikke, om han saa vilde laane paa tyve Steder. Jeg gav ham det Raad, at han skulde spærre de to saxiske Herrer og deres Betjente ind i vort Borgtaarn, og lade dem sidde der saalænge til de med deres gode Vilje opgav det hele Væddemaal — men det vilde Lairden ikke høre noget om.“

Her foer Allan op, traadte hen til de talende, og afbrød Samtalen.

„Og hvorledes,“ sagde han med Tordenstemme til den højlandske Betjent, „hvorledes vovede du at give min Broder et saa æreløst Raad? eller hvor tør du sige, at han skulde tabe dette eller nogetsomhelst andet Væddemaal, han finder for godt at indgaa?“

„Min Sandten, Allan Mac-Aulay,“ svarede den gamle Donald, „det passer sig ikke for min Faders Søn at modsige, hvad Eders Faders Søn finder passende at sige, og saa maa jeg vel tro, at Lairden vil vinde Væddemaalet. Det eneste, jeg kunde have at indvende derimod, er dette, at her i Huset er hverken Lysestager, eller noget andet saadant at finde, undtagen de gamle Metal-Armstager, der har staaet her siden Lord Kenneths Tider, og saa de gamle Tinstager, som Eders Fader lod forfærdige af den gamle Willie Winkie, Kandestøberen — jeg vil aldrig være ærlig, om der ellers findes eet eneste Lod forarbejdet i Sølv i det hele Hus, naar jeg undtager vor

Ladys gammeldags Drikkekrus, som mangler Laag og den ene Hank."

„Stille, gamle Mand!" sagde Allan med strengt Alvor. — „Eder, mine Gentlemen, maa jeg anmode om at forlade denne Hal, hvis I nu har vederkvæget Eder nok; thi jeg maa bringe den i Orden til at modtage de andre fremmede i."

„Kom og gaa!" sagde den gamle Højlænder, og trak Lord Menteith ved Ærmet — „hans onde Time er over ham," lagde han til, med et Blik paa Allan, „nu taaler han ingen Indvending."

De fremmede forlod straks Hallen; den gamle Donald fulgte, som opvartende Tjener, Kaptajn Dalgetty og Lord Menteith; en anden Højlænder gik ud med de to Betjente. Næppe var de første komne ind i et Sideværelse, før Herren af Slottet, Angus Mac-Aulay, traadte ind til dem med sine tvende engelske Gæster. Stor Glæde blev der paa begge Sider; thi Lord Menteith og de engelske Herrer var gamle Bekendte, og Kaptajn Dalgetty blev venskabelig modtagen af Lairden, da Menteith forestillede ham for denne. Men da de første Ytringer af gæstevenlig Fornøjelse var forbi, bemærkede Lord Menteith snart, at der rugede en mørk Sky over hans højlændske Vens rynkede Bryn.

„Formodentlig har I allerede hørt," sagde Sir Christoffer Hall, „at vor hele fortræffelige Plan i Northumberland er gaaet op i Røg? — Soldaterne vægrede sig ved at marschere ind i Skotland, og Eders studsørede Covenanter har været for stærke

for vore Venner i de sydlige Grevskaber. Saasnart derfor Musgrave og jeg erfarede, at her vilde blive noget at tage vare paa, fandt vi det bedre at komme hid, og gøre Felttoget med Eders Højlændere, end at blive siddende hjemme, med Hænderne i Skødet."

„Jeg haaber, I bringer Vaaben og Mænd og Penge med Jer," bemærkede Lord Menteith med et Smil.

„En Snes Dragoner er det hele," svarede Musgrave; — „som vi indkvarterede i den sidste lavlandske Landsby, og Umage nok havde vi med blot at faa dem saalangt."

„Og hvad Penge angaar," sagde hans Ledsager, „da venter vi at erholde en lille Sum hos vor Ven og Vært her paa Borgen."

Lairden blev ved disse Ord blodrød i Ansigtet, drog Lord Menteith noget afsides med sig, og ytrede for ham sin Ærgrelse over, at han kunde falde paa at give sig af med en saa tosset og barnagtig Streg.

„Donald har fortalt mig noget derom," svarede Lord Menteith, som havde ondt ved at bare sig for at smile.

„Gid Fanden havde den gamle Sladderhank!" udbrødAngus Mac-Aulay. „Alting skal han frem med, om det saa skulde koste hans Liv. Men for Jer, Mylord, bliver denne Sag heller ingen Spøg; thi, som en nær Frænde af vort Hus, gør jeg Regning paa Eders broderlige og venskabelige Beredvillighed til at understøtte mig med et Laan, hvormed jeg kan faa disse engelske Buddingædere betalte — og ellers, det siger

jeg Jer rent ud, faar I næppe nogen Mac-Aulay at se i Marken; thi gid jeg maa times en Ulykke, om jeg ikke heller bliver en Covenanter, end jeg vil lade mig se for disse Karle, uden at betale dem — galt bliver det, hvordan det gaar, thi jeg faar baade Skammen og Skaden."

„I kan nok tænke, kære Frænde," sagde Lord Menteith, „at jeg for Øjeblikket ikke er synderlig godt forsynet med Penge; men I kan være forvisset om, at jeg, for gammelt Venskab, Kendskab og Frændskabs Skyld, skal gøre mig al mulig Umage, for at hjælpe Eder ud af denne Forlegenhed."

„Tak skal I have — Tak, Lord Menteith — Tak!" gentog Angus Mac-Aulay; „og da de dog vil anvende Pengene i Kongens Tjeneste, saa kommer det jo ud paa eet, enten I, eller jeg, eller de betaler dem — vi er jo alle een Mands Børn, tænker jeg. Men hjælpe mig ud af denne Forlegenhed maa I; ellers bliver jeg nødt til at gribe til min Andreas Ferrara; thi jeg kunde ikke udholde at blive behandlet som en Løgner eller en Bedrager ved mit eget Bord, da jeg dog, det er Gud mit Vidne til, ikke havde anden Hensigt end at opretholde min egen, min Families og gamle Skotlands Ære."

Medens de endnu talte herom, traadte Donald ind i Værelset, med et Aasyn, der forkyndte et gladere Sind end man skulde ventet hos ham i Betragtning af den Fare, hvori hans Herres Formue eller gode Navn befandt sig.

„Gentlemen," sagde han, „Maaltidet er færdigt,

og Lysene er ogsaa tændt" — han lagde et stærkt Eftertryk paa disse sidste Ord.

„Hvad Pokker kan den gamle Mand mene med det?" spurgte Musgrave med et Blik paa sin Landsmand.

Lord Menteiths Øjne gjorde samme Spørgsmaal til Lairden; men denne besvarede det med en tavs Hovedrysten.

En kort Tvist om, hvem der skulde lade de andre gaa foran, opholdt dem nogle Øjeblikke; men da Lord Menteith paastod, at han her ikke vilde have sin Rang taget i Betragtning, saasom han nu var hjemme i sit eget Land, og nær beslægtet med Husets Herre, saa blev de to fremmede Englændere først ført ind i Hallen. Her overraskede et uventet Syn dem. Det store Egebord var overalt besat med kraftige Retter, og Stole var satte i Orden til Gæsterne. Bag hver Stol stod en herkulisk Højlænder, fuldkommen klædt og væbnet efter Landets Skik, med sit dragne Slagsværd med nedadvendt Spids i den højre Haand, og en blussende Fakkel af fedt Fyrretræ i den venstre. Dette uventede og noget betænkelige Skuespil oplystes af Faklernes røde Blus, der beskinnede Højlændernes vilde Træk, ualmindelige Dragt og glimrende Vaaben, medens Røgen, der steg op mod Hallens Loft, dannede en sort, hængende Sky over dem.

Før de fremmede endnu var komne ret til Besindelse igen, traadte Allan frem, viste med sit lange Slagsværd paa Fakkelbærerne, og sagde i

en dyb og alvorlig Tone: „Her, Gentlemen, ser I Armstagerne, der, efter gammel Vis i vor gamle Familie, bruges i min Broders Hal — ikke een af disse Mænd erkender nogen anden Lov end hans Høvdings Befalinger — og I vil vel ikke vove at sætte det rigeste Metal, der er udkommet af Bjærgets Skød, i Sammenligning med disse i Værdi? — Hvad er nu Eders Mening, I Herrer? — Er Væddemaalet tabt, eller er det vundet?"

„Tabt — tabt!" svarede Musgrave med en munter Mine; „mine egne Lysestager er allerede smeltede sammen, og rider paa Hesteryggen i denne Stund, og jeg vilde ønske, at de Karle, som er blevne betalte dermed, maatte være ligesaa tro som disse. — Se, Herre," lagde han til, henvendende sig til Angus Mac-Aulay — „her er Eders Penge; det tømmer rigtignok min og min Landsmands Pung saa temmelig, men Æresgæld maa man betale."

„Min Faders Forbandelse komme over min Faders Søn," afbrød Allan ham, „dersom han modtager een eneste Skilling af Eder! Det er nok, at I ingen Fordring mere har paa, hvad der tilhører ham."

Lord Menteith understøttede med megen Iver Allans Paastand, og den ældre Mac-Aulay forenede sig villig med dem, med den Erklæring, at det hele dog kun havde været en Børnestreg, som det ikke var værd at tale mere om. Efter en Del høflig Vægring lod Englænderne sig ogsaa overtale til at anse den hele Sag som Spøg.

„Og nu, Allan Mac-Aulay," sagde Lairden, „maa du være saa god at lade dine Armstager tage bort;

thi da de engelske Herrer jo nu har faaet dem at se, vil de formodentlig ligesaa gerne spise deres Mad ved Lysene i vore Tinstager, at Røgen ikke skal falde dem til Besvær."

Efter et Vink af Allan hævede de levende Armstager nu deres Slagsværd, marscherede ud af Hallen med dem paa Skulderen, og lod Gæsterne nyde deres Maaltid i god Ro.

SJETTE KAPITEL.

Til Trods for Englændernes til et Ordsprog blevne Epikuræisme — nemlig blandt Skotlænderne i hine Dage — tog de to engelske Herrer sig i denne Henseende kun maadeligt ud ved Siden af Kaptajn Dalgetty, endskønt denne ridderlige Herre allerede før havde vist en utrættelig Arbejdsomhed ved sit Angreb paa de Forfriskninger, der var blevne fremsatte for dem straks efter deres Ankomst, da han nærede Frygt for, at Haabet om et Aftensmaaltid muligt kunde slaa ham fejl. Han talte ikke et eneste Ord, saalænge Maaltidet varede, og først da næsten alle Retterne var tagne af Bordet, beærede han den øvrige Del af Selskabet, der med Forundring havde betragtet hans Driftighed, med at angive dem Grunden hvorfor han spiste saa hurtigt og saa længe.

„Den første Vane var han kommen i," fortalte han, „medens han opholdt sig som Stipendiat ved Marshall-Collegiet, og spiste ved Skatmesterens Bord; thi lod man ikke Kæberne der gaa saa hurtigt som et Par Castagnetter, saa stod man Fare for slet

ikke at faa det ringeste mellem dem. — Og hvad Mængden angaar, som jeg tager til mig," blev Kaptajnen fremdeles ved, „saa maa det ærede Selskab vide, at det er Pligt for enhver Fæstningskommandant, ved enhver Lejlighed, der tilbyder sig, at samle saameget Proviant og Ammunition i sine Magasiner som muligt, da han jo ikke i Forvejen kan vide, naar han kommer i en Blokade eller Belejring. Ifølge disse Grundsætninger, højstærede Herrer, bør enhver Krigsmand, der finder, at Provianten er god og i tilstrækkelig Mængde, efter min Formening være saa klog at forsyne sig med Levnedsmidler, i det mindste for tre Dage, da han ikke kan vide med Vished, naar han næste Gang kan faa noget at spise."

Lairden bifaldt disse Klogskabsregler og anbefalede Veteranen at tage en Skaal Brændevin eller en Flaske fransk Vin ovenpaa den Ladning af Mad, han allerede havde indtaget — et Raad, som Kaptajnen straks var villig til at følge.

Maden blev nu tagen bort, og alle Betjentene forlod Værelset paa Lairdens egen Tjener nær, der blev tilbage i Hallen, for at gøre samme Tjeneste som nuom Stunder en Klokkestreng, naar noget skulde hentes og bringes. Derpaa begyndte Samtalen om politiske Emner og om Landets Forfatning, og Lord Menteith forespurgte sig omstændelig og ængstelig om, „hvilke Claner man vel kunde vente vilde forene sig med Kongepartiets Hær?"

„Det, Mylord," svarede Angus Mac-Aulay, „afhænger meget af, hvem det er, der rejser Banneret. I ved jo nok, at vi Højlændere ikke gerne lader os

befale af en af vore egne Høvdinger, eller rettere sagt af nogetsomhelst andet Menneske. Vi har imidlertid hørt et Rygte melde om, at Colkitto — jeg mener den yngre Colkitto, eller Alaster Mac Donald — er kommen over fra Irland med et Korps af Greven af Antrims Folk, og at de er rykket frem saalangt omtrent som til Ardnamurchan. De kunde allerede for en Tid siden have været her, men jeg kan tænke, de har ikke villet forsømme at plyndre Landet, alt som de drog frem."

„Vil I da ikke være fornøjede med at faa Colkitto til Anfører?" spurgte Lord Menteith.

„Colkitto!?" sagde Allan Mac-Aulay, med haanlig Tone. — „Hvem taler om Colkitto? — Der er kun een Mand i Verden, som vi vil adlyde, og det er Montrose."

„Men Montrose, Herre," sagde Sir Christoffer Hall, „har man jo aldeles intet hørt om, efter vort mislykkede Forsøg paa at rejse Folket i Northumberland. Man har fortalt, at han skal være vendt tilbage til Kongen i Oxford, for at indhente nærmere Forholdsregler."

„Vendt tilbage, siger I?" sagde Allan, med en haanlig Latter. — „Jeg kunde underrette Eder bedre om den Sag; men det er ikke engang Umagen værd at tale derom nu, siden I dog ret snart vil faa det at vide."

„Ved min Ære, Allan," tog nu Lord Menteith Ordet, „I vil trætte Eders Venner ved dette utaalelige, mørke og vrantne Lune. — Men jeg kan nok

begribe Grunden," lagde han smilende til, „I har nok ikke set Annot Lyle endnu i Dag."

„Hvem siger I det er, jeg ikke har set i Dag?" spurgte Allan Lorden med et alvorligt Ansigt.

„Ih, Annot Lyle, den dejlige Dronning for Sang og Harpespil!" svarede Lord Menteith ham.

„Himlen give, jeg aldrig mere maatte faa hende at se," sagde Allan med et Suk — „at sige under den Betingelse, at samme Skæbne ogsaa blev Eder til Del, Lord Menteith."

„Og hvorfor da mig?" spurgte Lorden ligegyldig.

„Fordi," svarede Allan Mac-Aulay, „det staar skrevet paa Eders Pande, at I skal foraarsage hinandens Undergang."

Med disse Ord rejste Allan sig op og forlod Hallen.

„Har han været længe i denne Sindsforfatning?" spurgte Lord Menteith Broderen, Angus.

„Omtrent tre Dage," svarede denne. „Nu er Anfaldet næsten forbi, saa jeg tænker, han vil befinde sig bedre i Morgen. — Men kom, Gentlemen, lad ikke Bægrene staa urørte — paa Kongens Sundhed! — Kong Karl leve! og gid hver en Covenanter Hund, der vægrer sig ved at drikke denne Skaal, maa gaa Vejen over Grasmarket ad Himmelen til."

Skaalen blev straks drukken med almindeligt Bifald, og efter den fulgte en anden, derpaa atter en, og saa videre — alle med Hensyn til Mændenes Forehavende, og med største Alvor. — Kaptajn Dalgetty fandt det imidlertid nødvendigt at nedlægge en Protest i den Anledning.

„Gentlemen og Kavalerer," tog han til Orde, „jeg drikker disse Skaaler, *primo* af Agtelse for denne gæstfri og berømmelige Borg, og *secundo* fordi jeg ikke anser det for rigtigt, at være altfor nøjeregnende i deslige Sager, *inter pocula;* men i Overensstemmelse med det mig af denne ædle Lord givne Æresord, erklærer og fordrer jeg, at det maa være mig uforment, uagtet jeg i Øjeblikket taler i samme Tone som de øvrige her, ikke destomindre i Morgen at gaa over til Covenanternes Parti, om jeg saa finder for godt."

Angus Mac-Aulay og de engelske Gæster kastede et forundret Blik paa Kaptajnen ved denne Erklæring, og sikkert vilde den haft en ny Uenighed til Følge, hvis Lord Menteith ikke havde lagt sig imellem, og forklaret Omstændighederne og Betingelserne. „Jeg er forvisset om," sagde han tilsidst, „at vi nok skal faa Kaptajn Dalgetty vunden for vor gode Sag."

„Og skulde det ikke ske," bemærkede Angus, „saa e r k l æ r e r jeg herved, for at bruge Kaptajnens eget Udtryk, at intet af hvad der er foregaaet denne Aften, ikke engang den Omstændighed, at han har spist mit Brød og Salt, og drukket mig til i Brændevin og Bordeauxvin, skal i mindste Maade afholde mig fra at kløve ham lige ned til Nakkebenet."

„Det skal I have Tilladelse til," svarede Kaptajnen, „forudsat at mit Sværd ikke skulde være i Stand til at forsvare mit Hoved, hvilket det dog har gjort i mangen større Fare, end Eders Vrede formodentlig vil kunne bringe mig i."

Her maatte Lord Menteith atter mægle Fred;

Enigheden i Selskabet blev med nogen Vanskelighed igen tilvejebragt, og end ydermere bekræftet ved en Del bredfulde Bægre. Imidlertid fik Lord Menteith Selskabet til at bryde tidligere op, end ellers Brug var paa Borgen, under Foregivende af at han var træt af Rejsen og ikke oplagt til at vaage længere. Dette var ikke ganske efter den berømmelige Ritmester Dalgettys Sind; thi blandt andre Færdigheder, han havde vundet under sit Ophold i Nederlandene, var ogsaa den at kunne drikke tæt, og taale et meget betydeligt Kvantum stærke Drikke.

Deres Vært førte dem, i egen Person, ind i et langt Soveværelse, hvori fandtes en firestolpet Seng med Tartan-Omhæng, og en Del lange Bræddesenge, der var opslaaede ligesom Krybber, langs med Væggen, og hvoraf de tre, fyldte med blomstrende Hedeurter, var gjort i Stand for Gæsterne.

„Jeg behøver ikke at sige Eder, Mylord," sagde Angus Mac-Aulay til Lord Menteith, idet han drog ham noget til Side, „hvorledes vi i Højlandene plejer at indrette Natteherberget for vore Gæster. Men da jeg ikke vilde at I skulde sove i Værelset alene med denne tyske Landstryger, saa har jeg ladet Eders Betjentes Senge ogsaa opslaa her. — Ved Himlen, Mylord, de Tider, vi nu lever i, er saa urolige, at den Mand, der om Aftenen gaar i Seng med en Hals saa hel og sund, som der nogen Sinde gik en Skaal Brændevin igennem, kan ligge næste Morgen med en Strube saa aaben og gabende som en Østersskal."

Lord Menteith takkede ham af sit Hjerte for

hans Omhu, og bemærkede, „at han just havde ønsket at se disse allerede gjorte Anstalter saaledes trufne; thi omendskønt han ikke nærede den mindste Frygt for nogen Voldsomhed fra Kaptajn Dalgettys Side, saa var Anderson dog en Mand af et bedre Slags, og en Art Gentleman, som han ønskede altid at have om sig."

„Jeg har ikke set denne Anderson," sagde Angus Mac-Aulay; „har I taget ham i Tjeneste i England?"

„Ja," svarede Lorden; „i Morgen vil I faa ham at se. Og nu vil jeg ønske Eder en god rolig Nat."

Angus Mac-Aulay forlod Værelset, efterat have sagt Lorden Godnat, og vilde ogsaa vise Kaptajn Dalgetty samme Høflighed, da han blev vaer, at denne Herre just var ivrig sysselsat med at undersøge Indholdet af et stort Krus fuldt af Grog, og da han fandt det var Synd, at forstyrre ham i denne rosværdige Virksomhed, gik han bort, uden at bekymre sig videre om ham.

Straks efter at Lairden var gaaet ud, traadte Menteiths to Betjente ind i Værelset. Den gode Kaptajn, der havde taget en betydelig Mængde Mad og Drikke til sig, fandt det noget besværligt at faa sit Kyrads afspændt, og henvendte sig desaarsag til Anderson, med Anmodning om at være ham behjælpelig dermed.

„Hjælp ham Rustningen af, Sibbald," sagde Anderson til den anden Betjent.

„Ved St. Andrews!" udbrød Kaptajnen, og vendte sig, højlig overrasket om, „vil man se til den Karl — en simpel Betjent med fire Punds Sold om

Aaret, og en Livrékjole paa, finder sig for god til at hjælpe Ritmester Dugald Dalgetty af Drumthwacket, en Mand, som har studeret *humaniora* paa Mareshall-Collegiet i St. Aberdeen, og staaet i Tjeneste hos Halvparten af Europas Regenter!"

„Kaptajn Dalgetty," tog Lord Menteith til Orde; thi i hans Lod var det faldet at være Fredsstifter den hele Aften igennem. — „Kaptajn Dalgetty maa behage at lægge Mærke til, at Anderson ikke opvarter noget andet Menneske end min egen Person; men bi, jeg skal selv hjælpe Sibbald med at faa Eders Rustning afspændt."

„For megen Ulejlighed for Jer, Mylord," svarede Kaptajn Dalgetty; „endskønt I maaske ikke vilde tabe noget ved at faa praktisk Underretning om at behandle en Rustning, naar den skal tages af eller iføres. Jeg kan ellers tage min af og paa, saa let, som om det var en Handske — men i Nat er jeg, skønt vel ikke *ebrius*, saa dog for at tale klassisk, *vino ciboque gravatus*."

Imidlertid havde han da faaet Panseret af, og stillede sig nu for Kaminen, overvejende denne Aftens Begivenheder, med en drukken Mands Visdom i sit Aasyn. Det, der især syntes at have sysselsat hans Opmærksomhed, var Allan Mac-Aulays Karakter.

„At komme saa listig over disse Engelskmænd med sine højlandske Fakkelbærere — otte bukseløse Karle, i Stedet for seks Sølvlysestager! —" saaledes ytrede han sin Forundring — „det var et Mesterstykke — *en tour de passe* — en herlig List

— og det af en gal Mand! — Sandelig, jeg er meget bange for, Mylord," — her rystede han paa Hovedet — „at jeg, uagtet hans Slægtskab med Eders Herlighed, ikke kan andet end betragte ham som et fornuftigt Menneske, og enten maa tvinge ham til at gøre tilstrækkelig Afbigt for sin voldelige Adfærd mod min Person, eller ogsaa udfordre ham til Kamp paa Liv og Død, som det anstaar en krænket Kavaler."

„Saafremt," svarede Lord Menteith, „I har Lyst til at høre en lang Fortælling paa denne Tid af Natten, saa skal jeg underrette Eder om en Del Omstændigheder ved Allan Mac-Aulays Fødsel og Ungdom, der saa tilstrækkelig vil kunne forklare hans besynderlige Karakter, at I vist ikke vil tænke mere paa at fordre nogen Fyldestgørelse af ham."

„En lang Historie, Mylord," sagde Kaptajn Dalgetty, „passer godt til en god Aftendram og en varm Nathue — der er intet, som bringer En saa let i en tryg Slummer. Og siden Eders Herlighed vil være ulejliget med at fortælle, saa skal jeg takskyldigst være Eders opmærksomme Tilhører."

„Anderson," sogde Lord Menteith, „og I, Sibbald, ved jeg, er meget nysgerrige efter at faa noget at høre om denne besynderlige Mand, og det vil ikke være af Vejen, at jeg tilfredsstiller Eders Nysgerrighed i denne Henseende, da I derved bedre vil kunne vide hvad I har at gøre, naar I træffer ham i saadan Forfatning. — Kom nærmere; ved Ilden sidder I bedre."

Da Lorden saaledes havde faaet de to Tilhø-

rere nærmere hen til sig, satte han sig paa Randen af den firestolpede Seng, medens Kaptajn Dalgetty, efterat have tørret Groggen af sit Skæg og sin Knebelsbart, og fremsagt det første Vers af Luthers Salme: „Alle gute Geister loben den Herren" — o. s. v., kastede sig hen paa den ene af Bræddesengene ved Væggen, stak Hovedet frem over Sengetæppet, og hørte paa Lord Menteiths Fortælling, i en højst velbehagelig Forfatning, halvt sovende og halvt vaagen.

„Faderen," saaledes begyndte Lord Menteith sin Fortælling, „til disse tvende Brødre, Angus og Allan Mac-Aulay, var en anset og fornem Gentleman, og Høvding for en, vel ikke talrig, men meget agtet højlandsk Clan; hans Hustru, Moderen til disse to unge Mænd, var en Frøken af god Familie, om jeg ellers maa udtrykke mig saaledes om saa nær en Frænde. Hendes Broder, en rask og hæderlig ung Mand, fik af James den Sjette Overopsyn med Forstvæsenet i de omkring Borgen liggende kongelige Skovstrækninger, hvilket var forenet med en Del særegne Rettigheder; men ved at benytte og hævde disse ham forundte Rettigheder, var han saa uheldig at komme i Strid med nogle af vore højlandske Fribyttere. — Den Clan, med hvilken han saaledes kom i Fejde, var en lille Flok Røvere, der intet fast Hjem havde, men uafladelig flakkede om mellem Bjærge og Dale, og af denne deres Levemaade havde faaet Navn af T a a g e n s B ø r n. Det er et vildt og grusomt Slags Mennesker, der har al den Heftighed, Hævntørst, og anden Lidenskabelighed,

man finder hos saadanne, som intet Begreb har om et Borgersamfund, og de Baand, dette paalægger. En Flok af dem lagde sig paa Lur efter den ulykkelige Skovopsynsmand, overfaldt ham uventet, da han engang var paa Jagt, uden Følge og uden Frygt for Angreb, og myrdede ham med en Grumhed, som røbede, at det havde været en overlagt Plan. Hans Hoved blev afhugget, og med overmodig Vildhed besluttede de at bringe det op paa hans Svogers Borg. Lairden var ikke hjemme, og Borgfruen modtog ugerne disse Gæster, som hun dog paa den anden Side ikke vovede at lukke Borgporten for. Et Maaltid blev beredt for „Taagens Børn", og disse greb nu Lejligheden til at tage den myrdedes Hoved frem af Plaiden, hvori det var indviklet, satte det frem paa Bordet og stikke et Stykke Brød ind mellem de ubevægelige Tænder med Opfordring til disse at gøre deres Pligt nu, siden de dog før havde nydt saa mangt godt Maaltid ved dette Bord. Borgfruen, der havde været ude et Øjeblik i huslige Forretninger, traadte i det samme ind i Hallen, og da hun fik Øje paa Broderens Hoved, foer hun pilsnart ud af Værelset, flygtede fra Borgen ud i Skovene, som genlød af hendes smertefulde Skrig. Fornøjede med deres Hævntriumf, skyndte de ondskabsfulde Vildmænd sig bort; og det forfærdede Tyende, som nu kom sig efter sin Skræk, ilede til alle Kanter for at opsøge deres ulyksalige Husmoder — men forgæves; intet Spor af hende var at finde. Den ulykkelige Mand kom hjem næste Dag, og nu foretog han, med alle sine Folk, en nøjere

Undersøgelse og paa fjernere Steder, men ligeledes uden Nytte; og man troede nu, at hun i Vildelse maatte have kastet sig i den dybe Sø, der ligger omtrent en Mil fra Borgen, eller styrtet sig ned fra en af de mangfoldige stejle Bjerghøjder, der luder ud over Elven. Hendes Død var saa meget mere at beklage, som hun var svanger og allerede seks Maaneder henne, og Angus, hendes ældste Søn, dengang kun atten Maaneder gammel — men jeg gør Eder Tiden lang, Kaptajn Dalgetty; I ser mig ud til at ville sove snart."

„Paa ingen Maade — ingen Maade," svarede Soldaten — „jeg er ingenlunde søvnig, — jeg hører altid bedst med lukkede Øjne. Det er en Vane, jeg er kommen i, ved at staa Skildvagt."

„Og jeg tør sværge paa," hviskede Anderson til Lord Menteith, „at Sergenten mere end een Gang har faaet dem op ved et Slag over Skulderen af Korsgeværet."

Da Lord Menteith nu engang, som det syntes, ret havde faaet Lyst til at fortælle, begyndte han straks igen, hvor han havde sluppet, og henvendte sig nu til Betjentene, uden at bryde sig mere om den søvnige Kaptajn.

„Alle Egnens Baroner," blev han ved, „svor nu at hævne denne rædsomme Blodgerning. I Forening med den dræbtes Svoger og øvrige Frænder greb de til Vaaben, jagede efter Taagens Børn som efter vilde Dyr, og fældede dem, med ligesaa liden Barmhjertighed, som disse selv før havde vist. Sytten Hoveder blev, som blodige Mindetegn om deres

Hævnsejr, uddelte mellem de forbundne, der lod dem nagle fast over deres Borgporte, til Føde for Ravnene. De af Vildmændene, der havde undgaaet Ødelæggelsen, opsøgte nu længer bortliggende, øde Egne, og trak sig tilbage derhen." —

„Træk tilbage — March!" kommanderede Kaptajn Dalgetty i Søvne, da hint Kommandoudtryk havde vakt Tankeforbindelser i hans døsige Hjerne — derpaa foer han op, og forsikrede, at han med største Opmærksomhed havde lyttet til hvert Ord, der var blevet sagt.

Uden at tage mindste Hensyn til denne undskyldende Forsikring fortsatte Lord Menteith sin Fortælling.

„Det er almindelig Brug," sagde han, „at man om Sommeren sender Køerne op i Fjældsæterne, for at benytte de fede Græsgange, som findes der; og Pigerne fra Landsbyerne og Herreborgene maa da Aften og Morgen gaa til Fjælds, for at malke Kreaturerne. Da Pigerne fra denne Borg engang var i Sæteren, blev de, til deres største Forfærdelse, en mager, bleg og udtæret Skikkelse vaer, der havde megen Lighed med deres afdøde Frue, og lurede i nogen Afstand paa enhver af deres Bevægelser. Naturligvis ansaa disse Mennesker den for at være Borgfruens Genfærd; en af de modigste besluttede at nærme sig hende, men med et vildt Skrig flygtede hun dybt ind i Skoven. Da Borgherren blev underrettet om denne Begivenhed, tog han en Del af sine Fok med sig, begav sig op i Sæteren, og tog saa forsigtige Forholdsregler, at den ulykkelige

Flygtning ikke kunde undslippe, og man bemægtigede sig nu hendes Person; men hendes Forstand syntes at være aldeles borte. Paa hvad Maade hun havde ernæret sig medens hun flakkede om i Skovene, kunde man ikke komme efter — nogle mente hun havde levet af Rødder og vilde Bær, som Skovene paa den Aarstid frembragte i Overflødighed; men den almindelige Mand troede fuldt og fast, at Alferne maatte have forsynet hende med Fødemidler eller de vilde Raahinde rakt hende deres Yvere, eller ogsaa andre lignende Mirakler have opholdt hendes Liv. Hvorledes hun igen var kommen til at vise sig for Mennesker, kunde man derimod lettere forklare sig; thi da det altid havde været hendes Yndlingsforretning, at have Opsyn med Kvægets Røgt, havde hun ikke kunnet modstaa sin Lyst til at nærme sig Pigerne, naar de malkede, saa menneskesky end ellers hendes sindsforvirrede Tilstand gjorde hende."

„Til rette Tid nedkom den beklagelsesværdige Kone med en Dreng, der ej alene intet Tegn røbede til at have lidt noget ved Moderens sørgelige Forfatning, men tværtimod syntes at være et ualmindeligt sundt og kraftigt Barn. Moderen fik efter Forløsningen Brugen af sin Fornuft igen, men aldrig sin forrige Helbred og Sindslivlighed. Allan var hendes eneste Glæde. Med ham syslede hun uafladelig, og det kan ingen Tvivl være underkastet, at hun maatte have bibragt Barnet mange af disse overtroiske Begreber, som hans lidenskabelige og melankolske Sjæl villig modtog. Da Drengen var

bleven ti Aar gammel, døde Moderen. De sidste Ord, hun talte, var med ham, og uden Vidner, men man har al mulig Grund til at tro det var Hævn over Taagens Børn, hun opmuntrede ham til, og den har ogsaa altid siden sysselsat hans Tanker."

„Fra dette Øjeblik af forandredes hele Allan Mac-Aulays Væsen og Adfærd. Hidtil havde han været Moderens uadskillelige Ledsager, lyttet til hendes Drømmefortællinger, underholdt hende med sine, og næret det Sving, hans Indbildningskraft allerede havde faaet, med alle de vilde og rædsomme Overtro-Begreber, der er saa almindelige blandt Bjærgboerne, og som hans ulykkelige Moder havde faaet et saa stærkt Hang til efter Broderens Drab. Ved at føre et saadant Liv havde Drengen faaet et frygtsomt, vildt og forvirret Blik; helst opholdt han sig paa ensomme Steder i Skovene, og aldrig kunde man gøre ham heftigere forskrækket end ved at bringe ham i Selskab med Børn af samme Alder som han selv. Skønt noget yngre end han, kan jeg dog grant mindes, at min Fader ved et Besøg her paa Borgen tog mig med, og aldrig skal jeg kunne glemme den Forbavselse, hvormed jeg saa denne Eremitdreng sky mig, hver Gang jeg søgte at faa ham til at deltage i saadanne Lege, som var passende for vor Alder. Jeg erindrer ogsaa, at hans Fader beklagede sig for mig over Drengens Sindsstemning, og lagde til, at det dog var ham umuligt at berøve sin Hustru hans Selskab, da dette syntes at være den eneste Trøst hun kunde finde her i Verden, og tillige den Adspredelse, Allans Omgang forskaffede

hende, syntes at hindre hende fra at falde tilbage til den rædsomme Sygdom, hun havde været hjemsøgt af. Men efter Moderens Død syntes Drengens hele Væsen og Adfærd paa eengang forvandlet. Vel vedblev han endnu stedse at være ligesaa tankefuld og alvorlig som før; og lange Anfald af Sindsfraværelse og Tavshed viste noksom, at han i denne Henseende ingenlunde havde forandret sig; men naar dette ikke fandt Sted, besøgte han de Steder, hvor Clanens Ungdom plejede at forsamle sig, hvilket han altid forhen havde haft største Afsky for. Han deltog i alle deres Øvelser; og da han besad overordentlige Legemskræfter, overgik han heri snart sin Broder og de andre Drenge, der var langt ældre end ham. De, der før havde ringeagtet ham, begyndte nu at frygte ham, selv om de ikke kunde elske ham, og i Stedet for at kalde Allan en kvindagtig Dreng og en svagsindet Drømmer, beklagede hans Legekammerater sig nu over, at han mangen Gang, i Legens Hede, glemte at det var Øvelser for Spøg, og gjorde Skæmt til Alvor. — Men jeg taler for døve Øren," bemærkede nu Lord Menteith og holdt inde i sin Fortælling; thi Kaptajnens Næse gav de ufejlbarligste Tegn til, at Personen laa hensunken i Søvnens Arme.

„Dersom I mener det snorkende Svin, der ligger derhenne, Mylord," svarede Anderson, „saa er det rigtignok sandt, at hans Øren ikke hører et Ord mere af, hvad I fortæller; men da Stedet her dog ikke er skikket til nogen hemmelig Samtale, haaber jeg at I, for min og Sibbalds Skyld, vil have den

Godhed at blive ved. Den unge Mands Historie kan ikke andet end gøre et forunderligt, dybt Indtryk paa enhver."

„I maa da vide," vedblev Lord Menteith, „at Allan voksede i Legemskraft og Virksomhed indtil det femtende Aar, og da begyndte han at vise en Uafhængighedslyst og et Had til al Slags Opsigt, der gjorde hans endnu levende Fader saare bekymret. Hele Dage og Nætter var han borte i Skovene, hvor han foregav han gik paa Jagt, skønt han ikke hver Gang bragte noget Jagtbytte hjem med sig. Hans Faders Uro for ham blev endnu mere forøget, da flere af Taagens Børn lod sig af Landets urolige Forfatning opmuntre til at søge tilbage til deres forrige Smuthuller, og den gamle Mac-Aulay ikke fandt det raadeligt at foretage noget Angreb mod dem. Idelig maatte han derfor være i Ængstelse for, at Allan, paa sine Omstrejfninger i Skovegnene, skulde blive angreben og myrdet af disse hævngerrige Røvere."

„Netop som jeg selv engang var i Besøg paa Borgen, tildrog der sig en mærkelig Begivenhed i denne Anledning. Allan havde fra tidlig om Morgenen været ude i Skoven, hvor jeg forgæves havde søgt at finde ham; det blev en mørk og stormende Nat, og han kom endnu ikke hjem. Faderen var i den ængsteligste Bekymring for ham, og talte om at sende nogle ud henad Daggry, for at søge efter ham, da, just som vi sidder ved Aftensbordet, Døren aabnes, og Allan pludselig træder ind i Hallen med en stolt, fast og selvtillidsfuld Mine. Hans

selvraadige og heftige Karakter holdt endog Faderen saaledes i Ave, at denne ikke ytrede noget andet Tegn til Misfornøjelse over hans lange Udebliven, end at han bemærkede, at jeg havde fældet en fed Raabuk, medens han formodentlig kom hjem med tomme Hænder, skønt han havde været ude lige til Midnat. — „Saa I er vis derpaa?“ spurgte Allan med Overmod; „her er noget, som vil vise Jer, at I har taget Fejl.“ — Vi lagde nu Mærke til at hans Hænder var blodige, og at der var Blodstænk paa hans Ansigt, da han med eet slog Fligen af sin Plaid tilside, og kastede hen paa Bordet et Menneskehoved, der var blodigt og nylig afhugget. — „Lig du der,“ raabte han, „hvor Hovedet af en bedre Mand har ligget før dig!“ — Af de hæslig vilde Træk og det røde Skæg og Haar, der var hist og her graanet af Alderdom, saa hans Fader og flere af de Tilstedeværende straks, at det var Hovedet af Hektor, en velbekendt Anfører blandt de røverske Taagens Sønner, frygtet for sin Styrke og Vildhed, og en af dem, der især havde været med at myrde den ulykkelige Forstopsynsmand, men ved et fortvivlet Forsvar og en overordentlig Hurtighed havde været heldig nok til at undfly Hævnernes Sværd, dengang saamange af hans Kammerater blev dræbte. Vi alle, og jeg især, blev højlig forbavsede ved dette Syn, men Allan var ikke at bevæge til at give nogen nærmere Oplysning herom; dog maatte vi formode, at Røveren først efter en fortvivlet Kamp var bleven overmandet, da vi paa Allans Person opdagede ikke faa Saar. Man tog nu alle mulige Forholdsregler,

for at sikre ham mod Røverhordens Hævn; men hverken hans Saar eller Faderens udtrykkelige Befaling eller de stærkt tillukkede Borgporte og Døre til hans Værelse var i Stand til at afholde ham fra at gøre Jagt paa hine Mennesker, han nærede et saa uudslukkeligt Had til. Ved Nattetider steg han ud ad Vinduet paa sit Værelse, lo ad sin Faders unødvendige Bekymring, og kom siden engang hjem med eet, og en anden Gang med tvende Hoveder af Taagens Børn. Endelig blev disse Mennesker, saa stivsindede de var, bortkyste ved dette indgroede Had og den Forvovenhed, hvormed Allan opsporede dem i deres Bjerghuler. Da han aldrig lod sig kyse af deres Vaaben, troede de fuldt og fast, at han maatte have et fortryllet Liv, eller kæmpede under et overnaturligt Væsens Beskyttelse. Hverken Dolk eller Kugle, sagde de, kunde bide paa ham; og de tilskrev dette de særdeles Omstændigheder, der var gaaet forud for hans Fødsel. Endelig kom det saavidt, at et halvt Dusin af de modigste af disse Røvere vilde have taget Flugten ved Lyden af Allans Jægerhorn eller Klangen af hans Valdhorn. Imidlertid vedblev de dog at fortsætte deres gamle Haandtering og tilføjede Mac-Aulays saavelsom disses Frænder og Venner al den Skade, de kunde. Dette gav Anledning til et andet Strejftog mod denne Stamme, i hvilket ogsaa jeg tog Del. Det lykkedes os at overraske dem, ved at besætte paa en Gang baade de nordlige og sydlige Bjergpas, og vi øvede det paa de Tider ved slige Lejligheder sædvanlige Hærværk, røvede, brændte og plyndrede, hvor vi

kom hen. Ved denne rædsomme Maade at føre Krig paa, hændes det ofte, at ikke engang Kvinder og spæde Børn bliver skaanede. Kun een eneste lille Pige, der smilede mod Allans dragne Dolk, maatte han, paa min indstændige Bøn, spare. Vi tog hende med os til Slottet her, hvor hun blev opdraget under Navn af Annot Lyle, og blev den dejligste lille Fe, der nogen Sinde har danset Ringdans paa Heden i Maaneskin. Længe varede det, før Allan kunde taale at se hende, indtil han endelig af hendes Ansigtstræk troede med Vished at kunne se, hun ikke hørte til de ham saa forhadte Fjenders Stamme, men maatte være bortrøvet af dem paa deres Strejftog — en Omstændighed, der vel ikke, er umulig, men som han, uagtet dens Usikkerhed, tror saa fuldt og fast paa, som paa Skriftens Ord. I Særdeleshed fandt han nu Behag i hendes Færdighed i Spil og Sang, og virkelig har hun ogsaa drevet det saavidt i Harpespil, at hun overgaar de bedste Musikere her i Landet. Man bemærkede snart, at denne hendes Kunst havde samme Indflydelse paa Allans vilde Sind, naar han var i den mørkeste Stemning, som Davids i fordums Dage havde paa den jødiske Hersker; og saa blid er Annot Lyles Karakter, saa fortryllende er hendes uskyldige Munterhed, at hun af alle her paa Borgen behandles mere som Borgherrens Søster, end som en Trængende, der nyder hans Understøttelse. Og sandt er det, at det er umuligt for nogen at se hende, uden at blive indtagen af hendes Forstand og hendes livlige, elskværdige Munterhed."

„Vogt Jer, vogt Jer, Mylord!" sagde Anderson smilende; „det er en farlig Sag at rose en Pige saa lidenskabeligt. Allan Mac-Aulay vilde næppe blive nogen blid Rival, efter den Beskrivelse, I selv har givet af ham."

„Aah Snak!" svarede Lord Menteith leende, men ogsaa tillige rødmende; „Allan er ikke den Mand, der kan lade sig beherske af Kærlighedens Lidenskab; og hvad mig selv angaar," lagde han med Alvor til, „er Annots ubekendte Herkomst tilstrækkelig Hindring for alvorlige Hensigter fra min Side, og hendes forladte Stilling vilde tilintetgøre enhver anden, om jeg end kunde nære den."

„Det er Ord, som er Lord Menteith værdige," sagde Anderson. — „Men jeg beder, fortsæt Eders højst underholdende Fortælling."

„Min Historie er nu til Ende," svarede Lord Menteith. „Kun dette maa jeg endnu tilføje, at Allan Mac-Aulays udmærkede Mod og Legemskræfter, hans kraftige og ustyrlige Sind, saavelsom den almindelige Formening, man nærer om ham, og som han ogsaa selv bestyrker Folk i, at han staar i Forbindelse med overnaturlige Væsener og kan forudsige kommende Ting — alt dette tilsammentaget gør, at Clanen viser ham en langt større Højagtelse og Ærbødighed end de viser den ældre Broder, skønt ogsaa denne er en gæv og uforfærdet Højlænder, men paa ingen Maade kan staa ved Siden af Allan med Hensyn til det forunderlige Sving, dennes Sjæl har faaet."

„En saadan Karakter," bemærkede Anderson,

„maa nødvendig kunne virke kraftigt paa de højlandske Krigeres Gemytter. Han maa nu vindes for vort Parti, hvad det end skal koste, Mylord. Hvad forresten hans Forudsigelsesevne angaar, da —."

„Tys!" sagde Lord Menteith. „Uglen derhenne vaagner."

„Bliver der talt om Forudsigelser, eller *deuteroscopia?*" spurgte Ritmesteren. „Hvad det angaar, da erindrer jeg, at den berømmelige Major Manro engang fortalte mig, hvorledes Murdoch Mackenzie, født i Assint, Frivillig ved Kompagniet, og en brav Soldat, spaaede Donald Tongh, en Lochaber-Mands, saavelsom flere andre Personers Død, samt hvorledes Majoren selv vilde blive saaret ved et uventet Overfald under Belejringen af Stralsund."

„Jeg har ofte hørt fortælle om denne særdeles Evne," sagde Anderson; „men jeg har altid troet, at de, der udgav sig for at besidde den, maatte være enten Sværmere eller ogsaa Bedragere."

„Man vil næppe," bemærkede Lord Menteith, „kunne gøre min Frænde, Allan Mac-Aulay, til Genstand for nogen af disse Beskyldninger. Han har ved mangfoldige Lejligheder vist formegen Fornuft og Skarpsindighed til, at man skulde kalde ham en Sværmer. I saa jo selv et Bevis derpaa i denne Aftenstund — og en Bedrager vil vist ingen anse ham for, naar man kender hans Begreb om Ære og hans mandig stolte Tænkemaade."

„Saa tror da I, Mylord, virkelig, at Allan er i Besiddelse af denne Seergave?" spurgte Anderson.

„Ingenlunde," svarede Lord Menteith. „Min

Mening om den Sag er, at han selv indbilder sig, at disse hans Forudsigelser, som i Grunden ikke er andet end Resultaterne af hans Dømmekraft og Skarpsindighed, har deres Oprindelse af overnaturlige Indvirkninger paa hans Sjæl, netop saaledes som Religionssværmere plejer at anse Virkningen af deres egen ophidsede Fantasi for guddommelig Inspiration. Skulde I ikke være tilfreds med denne Forklaring, Anderson, saa har jeg ingen bedre at byde Eder. Men nu er det vel paa Tide, at vi alle gaar til Hvile efter vor møjsommelige Dagsfærd."

SYVENDE KAPITEL.

Tidlig om Morgenen sprang Gæsterne paa Borgen op fra deres Leje; og efterat have talt nogle Minuter i Enrum med sin Tjener, henvendte Lord Menteith sig til Ritmester Dugald Dalgetty, der havde sat sig hen i en Krog og polerede sit Harnisk med Rødsten og Lammeskind, nynnende derhos en gammel Vise om den berømmelige Gustav Adolf:

„Naar Kuglerne de suse, og Ilden glimter rød,
Den Svend, der søger Ære, maa aldrig frygte Død."

„Kaptajn Dalgetty," tog Lord Menteith til Orde, „Tiden er kommen, da vi enten maa skilles fra hverandre, eller blive Krigskammerater."

„Dog vel ikke før Frokost, vil jeg haabe?" spurgte Kaptajnen.

„Da maa jeg dog tro," svarede Lorden, „at

Eders Garnison er allerede nok provianteret for tre Dage."

„Jeg har endnu et ufyldt Rum, hvori der kan ligge en Del Brød og Oksesteg," sagde Kaptajn Dalgetty; „og jeg er ikke saa taabelig at lade nogen Lejlighed til at genfylde mine Forraadskamre gaa ubenyttet hen."

„Det er vel muligt," svarede Lord Menteith; „men ingen forstandig Kommandant tillader nogen Neutral eller Stilstands-Afsending at opholde sig længere indenfor hans Enemærker, end Sikkerheden tillader det; og vi maa derfor med Vished vide Eders Tanker i denne Henseende, for enten at kunne beholde Eder hos os som Vaabenbroder, eller give Eder sikkert Lejde til at drage herfra i Fred."

„Naar det er Tilfældet," svarede Ritmesteren, „saa vil jeg ikke forsøge paa at trække det i Langdrag med Kapitulationen, ved forstilte Underhandlinger (en Ting, som blev fortræffelig iværksat ved Belejringen af Hanau i Aaret 1636), men jeg vil uden videre Omsvøb tilstaa, at saafremt Eders Sold skulde anstaa mig ligesaa godt, som Eders Proviant og Selskab behager mig, saa er jeg villig til straks at sværge til Eders Fane."

„Den Sold, vi for Øjeblikket kan give," sagde Lord Menteith, „kan ikke blive meget betydelig, saasom den skal betales af vor ubetydelige fælles Kasse, som vi har oprettet ved Sammenskud fra dem blandt os, der er i Besiddelse af nogen Formue. Jeg tør ikke, som Major og Adjutant, love Kaptajn Dalgetty mere end en halv Daler om Dagen."

„Fanden annamme alle Halvdele og Fjerdedele!“ svarede Kaptajnen. — „Stod det til mig at vælge, saa vilde det næppe falde mig ind at dele denne Daler i to Dele, mere, end Kvinden i Salomons Dom vilde have Barnet delt, som hun selv havde født.“

„Den Lignelse halter noget, Kaptajn Dalgetty,“ svarede Lorden; „thi jeg tænker dog I heller vil lade denne Daler deles, end overlade den hele til Eders Medbejler. Imidlertid tør jeg love Eder den anden Halvdel betalt, som Efterskud, naar Felttoget er til Ende.“

„Jovist! disse Efterskud, dem kender jeg nok,“ svarede Kaptajnen. — „Loven kan være ærlig, men Holden er besværlig. Den Vise har jeg hørt dem synge overalt, hvor jeg kom hen. Imidlertid havde jeg nok Lyst til at tage Tjeneste hos Eder, Mylord, paa eet Vilkaar; og det er: at, saafremt mit Arvegods Drumthwacket skulde falde i Kløerne paa en af disse covenantiske Slyngler, og man kunde faa ham hængt som Statsforbryder, da denne min fortræffelige og skønne Ejendom igen maatte blive mig tilstaaet.“

„Hvad det angaar,“ bemærkede Hr. Sibbald, Lord Menteiths anden Tjener, „da kan jeg herom give Kaptajn Dalgetty den forlangte Oplysning; thi dersom Godset Drumthwacket skulde, som jeg formoder, være den lange Hedemose af dette Navn, der ligger fem Mile Syd for Aberdeen, saa kan han af mig erfare, at den nylig er bleven købt af Elias

Strachan, en saa fuldkommen Oprørsmand, som nogensinde har svoret til Covenantet."

„Den studsørede Hund!" udbrød Kaptajnen i Vrede; „hvor tør slig en Karl understaa sig at købe en gammel Families Ejendom? — *Cynthius aurem vellet*, som vi sagde paa Mareshall-Collegiet, det vil sige: ved Ørerne skal jeg slæbe ham ud af min Faders Hus! Velan da, Lord Meneteith, saa er jeg nu Eders med Sværd og Haand, Legeme og Sjæl, saalænge til enten Døden adskiller os, eller Felttogets Ende, hvilket nu der skal indtræffe først."

„Og jeg," svarede den unge Adelsmand, „jeg giver Eder herved en Maaneds Sold forud, for at sikre Eder Opfyldelsen af vore Betingelser."

„Det gøres ikke nødigt," sagde Kaptajnen, idet han stak Pengene til sig. — „Men nu maa jeg nok ned og se efter mit Ridetøj, og om Gustavus har faaet sit Morgenfoder, samt meddele ham Efterretningen om at vi har taget Tjeneste igen."

„Der gaar vor nye, fortræffelige Rekrut," sagde Lorden til Anderson, idet Kaptajnen gik ud; „jeg er bange for at vi ingen Aarsag faar til at være fornøjede med denne gode Herre."

„Han er en Tidens Mand," svarede Anderson; „og uden Folk som ham, vilde vi næppe være i Stand til at sætte vort store Værk igennem."

„Lad os gaa ned," sagde Menteith, „og se hvordan det tegner med vor Mønstring; thi jeg hører allerede Larm og Støj paa Borgen."

Han traadte da ind i Hallen, fulgt af Betjentene, der holdt sig tilbage i ærbødig Afstand; og her hilste

han paa Angus Mac-Aulay og de engelske fremmede, medens Allan blev siddende uden at røre sig, paa den samme Stol, han den forrige Aften havde siddet paa, og lagde aldeles ikke Mærke til noget af det, der foregik omkring ham.

Med Il traadte nu gamle Donald ind i Hallen. „Her er Bud," sagde han, „fra Vich Alister More; i Aften kommer han."

„Med hvormange Mand?" spurgte Mac-Aulay.

„Jeg tænker med 25 til 30 Karle," svarede Donald; „thi saamange plejer han jo altid at føre med sig."

„Lad lægge en dygtig Mængde Halm i den store Lade," befalede Lairden.

I det samme Øjeblik foer en anden Betjent ind, med det Budskab, at man snart kunde vente Sir Hektor Mac-Lean, med et meget stort Følge.

„Lad dem indkvartere sig i Malthuset," sagde Lairden, „men sørg for, at de ikke kommer de Mac-Donalds for nær, — de er Uvenner."

Nu traadte Donald ind igen med et temmelig langt Ansigt. — „Fanden staar i Folkene," udbrød han — „tror jeg ikke det hele Højland er kommet paa Benene! Evan Dhu af Lochiel har vi her inden en Time, med, Gud maa vide, hvormange Karle i sit Følge."

„I den store Lade med dem ved Siden af de Mac-Donalds," befalede Angus Mac-Aulay Betjenten.

Efterhaanden blev der nu anmeldt flere og flere Høvdinger, af hvilke selv den ringeste vilde anse det for en Skam at komme med færre end seks til

syv Mennesker i sit Følge. Ved hver ny Melding svarede Lairden med at anvise et eller andet Sted i Huset til deres Indkvartering; og endelig, da ethvert Rum i alle Udhuse var optaget, blev der anmeldt at Mac-Dougal af Lorn var ankommen, og nu blev Lairden sat i den største Forlegenhed.

„Hvad Pokker skal vi nu gøre, Donald?“ spurgte han. „Den store Lade kunde rumme endnu 50 Mennesker, dersom de vilde tage Plads i god Orden og Ro; men der vilde vanke dragne Dolke mellem dem, hvem der skal ligge øverst, saa Gulvet blev blodrødt inden i Morgen!“

„Hvortil alle disse Omstændigheder,“ sagde Allan, idet han foer op, og traadte frem med sin sædvanlige fremfusende Raskhed. „Har Gælerne nu om Stunder da blødere Kød og rødere Blod end deres Fædre havde? Lad Bunden slaa ud paa et Fad Brændevin, saa har de Nattekost; lad deres Plaids være Sengklæder, den blaa Himmel deres Tag, og Græsset paa Heden deres Leje — lad der komme Tusinde endnu, og jeg tænker vel de vil kunne faa Plads der, uden at slaas derom.“

„Allan har Ret,“ svarede Broderen ham. — „Det er forunderligt,“ hviskede han derpaa til Musgrave, „hvor betænksom han undertiden er, skønt hans Tanker saa ofte er adspredte. — Se nu kun paa ham.“

„Ja — ja“ blev Allan ved, idet han fæstede det stirrende Blik paa Væggen lige for sig, „lad dem kun begynde saaledes, som de vil komme til at ende! Mangen Mand vil sove denne Nat paa He-

den, som, naar Kyndelmisse-Vinden blæser, ligger der stiv og strunk, og hverken føler Kulde eller savner Dække over sig." —

„Spaa ikke ondt for os," afbrød Broderen ham — „det bringer os Ulykke."

„Og hvad Lykke venter I Jer da?" spurgte Allan, der nu spilede de stirrende Øjne saa vidt, at de syntes at ville gaa ud af Øjenhulerne, og derpaa med heftige Krampetrækninger styrtede i Armene paa Donald, som var i Hast traadt hen til ham, da han kunde mærke, at Anfaldet vilde komme. De satte ham ned paa en Bænk og understøttede ham saa længe, til han kom til sig selv igen og blev i Stand til at tale.

„For Guds Skyld, Allan," sagde Angus, som vidste hvor stærkt Indtryk hans mystiske Ord kunde gøre paa mange af Gæsterne, „for Guds Skyld, sig dog intet, der kan gøre dem modløse!"

„Er jeg den, som berøver Eder Modet?" sagde Allan. „Lad hver Mand fortie sine Syner saa godt, som jeg fortier mine! Det, som skal komme, det kommer; og mangen Slagmark skal se os sejre, før vi naar hin ulykkelige Slagterplads, eller betræder hint sorte Skafot."

„Hvad? — Slagterplads? — Hvad? Skafot?" udbrød flere paa een Gang; thi alle Højlænderne erkendte Allans Forudsigelsesevne.

„Kun altfor snart vil I selv erfare det," sagde Allan; „tal ikke mere til mig; jeg er ked af Eders Spørgsmaal."

Med disse Ord trykkede han sin Haand mod

Panden, støttede Albuen paa Knæet, og blev siddende saaledes, hensunken i mørke Betragtninger.

„Lad Annot Lyle komme med sin Harpe," hviskede Angus til Betjenten; „og lad alle de gode Herrer følge mig, som ikke er bange for en højlandsk Frokost."

Alle fulgte deres gæstfrie Vært, undtagen Lord Menteith, der sneg sig hen til et Vindue, og blev staaende der i det dybe Murhjørne. Kort derpaa traadte Annot Lyle med svævende Trin ind i Hallen, og man saa, at Lord Menteith ikke med Urette havde skildret hende som det mest letsvævende og mest alfelignende Væsen, der nogen Sinde havde vandret hen over Markens Blomster i Maaneskinnet. Hendes smækre og temmelig lave Vækst gjorde, at hun saa meget yngre ud end hun virkelig var, saa man maatte tro hun nu kun var omtrent fjorten Aar gammel, skønt hun virkelig var fire Aar ældre. Hendes hele lille Figur, Hænder og Fødder stod i det nydeligste symmetriske Forhold til hinanden, saa at Titania næppe vilde have fundet en mere passende Fremstillerinde. Hendes Haar havde en mørk Hørfarve, og passede med dets krøllede Lokker dejligt til hendes skønne Ansigtsfarve og muntre, venlige Ansigt. Hertil kom, at Pigen, trods sin frændeløse Stilling, var den livligste og lystigste Skabning under Solen; og saaledes var det ikke at undres over, at næsten alle, der saa Annot, blev indtagne af hende. Det var ogsaa umuligt at finde nogen, der i en saadan Grad var alles Yndling, og ofte traadte hun smilende frem

blandt Borgens barske Beboere, „som en Solstraale over det mørke oprørte Hav", som Allan paa sin poetiske Maade udtrykte sig, og meddelte da de andre den Blidhed, der laa i hendes egen Sjæl.

Annot smilede rødmende, da Menteith traadte hende i Møde og venlig ønskede hende en god Morgen.

„God Morgen, Mylord!" svarede hun, og rakte sin Ven Haanden; „vi har i den senere Tid saa sjælden set Eder paa Borgen, og nu er jeg bange for, at det ikke er i fredelige Hensigter I kommer her."

„I det mindste vil jeg ikke forstyrre Eders harmoniske Sang, Annot," svarede Lord Menteith, „om end min Ankomst ellers vækker Ufred. Min Frænde Allan behøver Eders helbredende Sang og Harpespil."

„Den Mand, der beskytter mig," sagde Annot, „har Ret til min ringe Kunst—og I med, Mylord — I med var min Frelser, ja var den, der viste sig mest virksom for at redde mit Liv, der jo intet var værd, hvis jeg ingen Tjeneste skulde kunne vise mine Velgørere."

Derpaa satte hun sig ned paa den Bænk, hvor Allan sad, stemmede sin lille, omtrent 30 Tommer høje Harpe, og begyndte en Sang, hvis Ord og Melodi var gæliske, og som oversat omtrent vilde lyde saaledes:

Fugle, I, som Jammer spaa,
Ugle, Ravn og Krage graa,
Flyv fra syg Mands Leje nu,
I hans Nat har fyldt med Gru;

Søg til Taarnruinens Grus,
Skovkrat eller øde Hus;
Der I døse! Flyv med Fart;
Morgenlærken synger snart!

Tyer til Busk og Klippeskjul,
Graaben glubsk og Rødræv ful!
Lokker Lammets Brægen end,
Flyer, og kommer ej igen.
Skjuler Sporet, iler brat;
Tryghed flyr med flygtig Nat.
Tys! Hør fjerne Ekkosang
Svarer Jægerhornets Klang!

Gustne Maane, syg og svag,
Blegner for den unge Dag.
Bort, hver Nisse! Alfer væk,
Som var ensom Vandrers Skræk!
Irlys, dø blandt Kærets Siv!
Du har sveget from Mands Liv.
Endt er nu din Dans og Magt;
Nu er Morgenstraalen vakt.

Vilde Tanke, mørk og grum,
Du, som myrder rolig Slum,
Vig den søvnigtrættes Sind,
Taagen lig for Morgenvind!
Runkne Heks, hvis Nattelyst
Var at kvæle Hals og Bryst;
Spor din sorte Hest med Il;
Du tør ej se Dagens Smil!

Under Sangen gav Allan Mac-Aulay lidt efter lidt Tegn til, at han igen kom til Besindelse og viste Opmærksomhed for hvad der foregik omkring ham. De dybe Furer paa hans Pande udglattedes,

og hans fortrukne Miner, der havde røbet Sjælens voldsomme Uro, fik deres naturlige Udseende igen. Han hævede sit Hoved, satte sig oprejst paa Bænken, og den vilde Barskhed var forsvunden af hans Ansigt, skønt det melankolske Træk endnu ej forlod det, og man saa nu et mandigt og ædelt Aasyn med et kraftigt Blik, hvorvel det intet egentlig tiltrækkende havde. Hans buskede, brune Øjenbryn, der hidtil havde været sammentrukne, veg nu fra hinanden, og det graa Øje, der havde rullet flammende under det med en frygtelig og unaturlig Ild, fik nu sit bestemte og mandige Udtryk igen.

„Gud være lovet!“ udbrød han, efter at Harpens sidste Klang var hendøet, og han havde siddet et Øjeblik tavs — „Mørket hviler ikke længer over min Sjæl; Taagen er vegen fra min Aand.“

„I maa takke baade Annot Lyle og Himlen, min Frænde Allan,“ sagde nu Lord Menteith, der var traadt hen til ham, „for denne lykkelige Forandring, der er foregaaet i Eders Sjæl.“

„Min ædle Frænde Menteith,“ sagde Allan, der rejste sig og hilste Lorden med Venlighed og Højagtelse, „har saa længe kendt min ulykkelige Sindsforfatning, og hans Godmodighed vil undskylde, at jeg først nu byder ham velkommen paa Borgen, skønt han allerede længe har været her.“

„Vi er for gamle Bekendte, Allan,“ svarede Lorden, „og for gode Venner, til at slige Ceremonier skulde behøves mellem os. Men det halve Højland kommer sammen her i Dag, og disse Bjærghøvdinger, ved I nok, kan man ikke gaa saa ligefrem

til Værks med. Hvad vil I give lille Annot Lyle, fordi hun har sat Eder i Stand til at modtage, som det sømmer sig, Evan Dhu, og jeg ved ikke hvormange Huer og Fjer?"

„Hvad han vil give mig?" sagde Annot smilende. — „Intet mindre end det bedste Baand, der er at faa paa Doune-Marked."

„Paa Doune-Marked, Annot!" sagde Allan mørk; „der vil flyde meget Blod før den Dag, og jeg vil aldrig komme til at se det. Men godt er det, at jeg blev erindret om noget, jeg længe har haft i Sinde."

Med disse Ord forlod han Værelset.

„Skulde han blive længe ved saaledes," sagde Lord Menteith, „saa maa I holde Eders Harpe stemt, Annot."

„Jeg vil ikke haabe det," svarede Annot med et bekymret Blik. „Dette Anfald har varet længe, og det vil formodentlig ikke saasnart komme over ham igen. Sørgeligt er det at se en Aand, der af Naturen er ædel og kærlig, angribes saaledes af en medfødt Svagelighed!"

Da hun sagde disse Ord i en lav og fortrolig Tone, var det naturligt, at Lord Menteith traadte nærmere og bøjede sig ned mod hende, for bedre at høre hvad hun sagde. Allan traadte pludselig ind i Værelset, og Annot og Lorden, der blev overraskede under en Samtale, de ikke ønskede den indtrædende skulde høre, foer forskrækkede fra hinanden, saa at det vakte Allans Opmærksomhed. Han blev med eet staaende ved Døren — hans Bryn

rynkedes og hans Øjne flammede — men det var kun et Øjebliks Anfald. Med sin stærke, brede Haand strøg han sig over Panden, som for at udslette det Indtryk, hint Syn havde gjort paa ham, og traadte hen til Annot med en lille men kunstigt indlagt Æske af Egetræ i Haanden.

„Jeg kræver Eder, Frænde Menteith," sagde han til Lorden, „til Vidne paa, at jeg giver Annot Lyle denne Æske, og hvad deri findes, til Ejendom. Den indeholder kun nogle faa Smykker, der har tilhørt min stakkels Moder — af ringe Værdi er de; thi I ved nok, at en Højlænders Hustru sjælden ejer noget rigt Juvelskrin."

„Men disse Smykker," sagde Annot Lyle, idet hun med Blidhed og Ydmyghed vægrede sig ved at modtage Æsken, „tilhører Familien — jeg kan ikke modtage dem — nej —"

„De tilhører mig alene, Annot," afbrød Allan Mac-Aulay hende. — „De er en Foræring af min afdøde Moder. Det er alt, hvad jeg kaldte mit, foruden mit Sværd og min Plaid. Tag dem derfor — for mig har de aldeles ingen Værd — behold dem, for min Skyld — om jeg maaske aldrig skulde vende hjem igen fra disse Krige."

Med disse Ord aabnede han Æsken, og rakte hende den. „Saafremt," sagde han, „disse Smykker virkelig er noget værd, saa tag dem og anvend dem til Eders eget Brug, naar Fjendens Ild engang har fortæret dette Hus, og det ikke længer kan beskærme Eder. — Men een Ring maa I bevare til Erindring om Allan, der har gjort alt, hvad han

kunde, om end ikke alt, hvad han ønskede, for at gengælde Eders kærlige Godhed for ham."

„E e n R i n g," svarede Annot Lyle, og søgte forgæves at tvinge den frembrydende Taare tilbage — „e e n Ring, Allan, vil jeg modtage, som Minde om al den Godhed, I har vist det frændeløse Barn — men nød mig ikke til at modtage mere — jeg kan ikke, jeg vil ikke tage en Foræring af saa stor Værdi."

„Saa vælg da selv, hvad I ønsker, Annot," sagde Allan — „jeg vil ikke saare Eders Finfølelse. I en anden Skikkelse vil disse Smykker blive Eder nyttigere."

„Tænk ikke paa sligt, Allan," svarede Pigen, og udsøgte den ubetydeligste Ring hun kunde finde. — „Gem dem til Eders egen, eller Eders Broders Brud. — Men, store Himmel!" udbrød hun, afbrydende sig selv, idet hun betragtede Ringen — „hvad er det, jeg har valgt mig?"

Hastig greb Allan hendes Haand, med et mørkt og ængsteligt Blik. En død Mands Hoved mellem tvende Daggerter var anbragt i Emaille paa Ringen. Da Allan havde set dette, drog han et Suk, saa dybt, at Ringen faldt hende af Haanden, og trillede hen ad Gulvet. Lord Menteith tog den op, og rakte den forfærdede Annot den.

„Jeg kræver Gud til Vidne," sagde Allan Mac-Aulay, „at det var Eders Haand, unge Lord, og ikke min, der igen rakte hende denne ildevarslende Gave. Det er den Sørgering, som min Moder stedse bar, til Erindring om sin myrdede Broder."

„Jeg frygter ikke for Varsler, sagde Annot, smilende gennem Taarer, „og intet, som er mig rakt af mine to Beskytteres Hænder —“ saaledes plejede hun altid at kalde Lord Menteith og Allan — „kan bringe mig Ulykke.“

Derpaa stak hun Ringen paa Fingeren, stemte sin Harpe, og sang til en munter Melodi et Par Strofer af en Sang, som var i Mode i de Tider:

„Indbildte Vismand, stir ej saa
Mod Stjernen i det høje!
Den intet ved. Min Skæbne spaa
Kan kun Helenas Øje.

Dog, Spaamand, tag dig vel i Agt;
Det kan dig volde Smerte,
At faa min Sorrig forudsagt,
Med Tab af eget Hjerte.“

„Hun har Ret, Allan,“ sagde Lord Menteith; „og Enden paa denne gamle Vise er alt det, vi vinder ved at forsøge paa at se ind i Fremtiden.“

„Hun tager Fejl, Mylord,“ svarede Allan med Alvor; „omendskønt I, som behandler alle de Advarsler, jeg har givet Eder, med saameget Letsind, ikke skal leve saalænge, at I faar Opfyldelsen af dette onde Varsel at se. Smil ikke saa haanligt,“ lagde han til; „eller, rettere sagt, le saa højt og saa længe I vil — der vil komme den Tid, da Eders Latter faar Ende.“

„Jeg bryder mig just ikke meget om Eders Syner, Allan,'' sagde Lord Menteith; „hvor kort

maaske end Himlen har bestemt mit Liv, en Højlænders Øjne kan ikke se, hvor det skal ophøre."

„For Himlens Skyld," sagde Annot Lyle, afbrydende ham. — „I kender hans Natur og ved hvorlidt han kan taale at —"

„Vær ikke bange for mig," faldt Allan hende i Talen; „nu er mit Sind atter roligt, og min Sjæl har sin gamle Kraft igen. — „Hvad Eder angaar, unge Herre," sagde han, henvendende sig til Lord Menteith, „da har mine Øjne søgt Eder paa Slagmarkerne, hvor Højlænderne og Lavlænderne laa strøede om, saa tæt, som Fuglene sidder paa Træet her udenfor Vinduet — Mine Øjne har søgt Eder, men Eders Legeme var der ikke. — Mine Øjne har søgt Eder mellem en Flok afvæbnede elendige Fanger, der blev slæbte hen bagved Voldene om en gammel, faldefærdig Skanse — Glimt saa jeg lyne paa Glimt — den ene Salve knaldede efter den anden — det dræbende Skud faldt mellem dem; men I var ikke blandt deres Rækker. — Jeg saa Skafotter rejste — Blokkene stod færdige og Savspaaner blev strøede omkring dem — Præsten stod færdig med sin opslagne Bog, og Bødlen løftede sin Økse — men ikke heller der fandt mine Øjne Eder."

„Saa kan jeg vel tænke, det er Galgen jeg har at vente?" spurgte Lord Menteith. „Jeg kunde rigtignok ønske, at de vilde forskaane mig for Rebet, om det saa kun var for mit gamle Adelskabs Skyld."

Disse Ord sagde han vel i en spottende Tone, men som dog røbede en Slags Nysgerrighed, og Lyst til at faa Svar paa det omspurgte; thi endog de Mennesker, der anser det aldeles umuligt, at nogen skulde kunne se ind i Fremtiden og varsle den, føler dog ofte Attraa efter at vende deres spejdende Blik mod det tilkommende.

„Hverken vil I selv eller Eder Dødsmaade komme til at sætte nogen Plet paa Eders Adelsnavn, Mylord," svarede Allan Mac-Aulay. „Trende Gange har jeg set en Højlænders Haand bore sin Dolk i Eders Bryst — og dette, siger jeg, vil blive Eders Endeligt."

„Da ønsker jeg, I vil vise mig den Tjeneste at beskrive mig denne Højlænders Person," sagde Lord Menteith, „for at jeg kan spare ham den Ulejlighed at bringe Spaadommen i Opfyldelse, saafremt ellers en Sværdsod eller en Pistolkugle kan trænge gennem hans Plaid."

„Eders Vaaben vil kun lidet hjælpe Eder," sagde Allan; „heller ikke er jeg i Stand til at give Eder den forlangte Underretning. Menneskets Aasyn var stedse bortvendt fra mig, naar Synet kom for mine Øjne."

„Lad saa være da," sagde Lorden; „lad det blive i den Uvished, hvori Eders Spaadom har sat det. Jeg skal derfor være lige munter og glad midt iblandt alle disse højlandske Plaids og Dolke i Dag."

„Det kan vel være," sagde Allan; „og vel kan det være, at I gør ret i at fryde Eder i disse korte Øjeblikke — for mig er Glæden forgiftet ved mine

egne onde Spaadomssyner. „Men d e t," blev han ved, „d e t siger jeg Jer, at dette Vaaben" — her lagde han Haanden paa sin Dolk — „skal bringe Eder Døden."

„Imidlertid," tog Lord Menteith Ordet, „har I skrækket Blodet bort fra Annot Lyles Kinder ved Eders Rædselsforkyndelser — lad os forlade denne Samtale, min Frænde, og gaa hen at tage vare paa Ting, vi begge forstaar — kom, vi maa se hvorledes det gaar med vore Krigsrustninger."

De forenede sig nu med Angus Mac-Aulay og hans engelske Gæster, og ved de krigerske Forhandlinger, der blev bragte paa Bane, røbede Allan et saa klart Blik og en saa gennemtrængende Skarpsindighed, at den, der nys havde set ham i hans forvirrede Tilstand, maatte højlig forbavses derover.

OTTENDE KAPITEL.

Hvem, der denne Dags Morgen saa Slottet Darnlinvarach, fik en støjende Driftighed og et herligt Skue for Øje.

De forskellige Clanshøvdinger, der var ankomne hver med sit Følge, hvilket, saa stort det var, dog kun udgjorde den almindelige Livvagt, hvormed de stedse plejede at vise sig ved vigtige Lejligheder, hilste Borgherren og hverandre indbyrdes, med udmærket Venskabelighed, eller med en stolt og tvungen Høflighed, eftersom de enten stod eller nylig havde staaet i fredeligt eller ufredeligt Forhold til

hinanden. Enhver Høvding, saa ubetydelig hans Magt end var i Forhold til de øvriges, viste sig ikke destomindre tilbøjelig til at fordre den Udmærkelse. som man plejer at vise den uafhængige Fyrste; medens de mægtigere blandt dem, som var hinanden fjendske, enten paa Grund af gamle Clansstridigheder, eller senere begyndte Fejder, gjorde alt muligt, for ved deres Opmærksomhed og Høflighedsbevisninger mod deres mindre mægtige Brødre at vinde saamange af disse som muligt, at deres egen Magt kunde blive bestyrket i paakommende Stridstilfælde. Dette Clanshøvdingernes Møde havde saaledes overmaade megen Lighed med det tyske Kejserdømmes Rigsdage i fordums Tider, ved hvilke selv den ubetydeligste, saakaldte „Freigraf", der ejede en til den nøgne Klippe fastklinet Borg og et Par hundrede Tønder Agerland, fordrede samme Æresbevisninger som den suveræne Fyrste, og en til hans Rang svarende Plads og Stemme blandt Rigets mægtigste Herrer.

Alle disse Høvdingers Følge havde faaet en egen Plads anvist for sig selv, og der blev draget saa godt Omsorg for dem, som Rummet og Omstændighederne tillod det. Dog beholdt enhver Høvding sin Betjent eller *henchman* hos sig, der maatte følge ham som hans Skygge og udføre alle sin Herres Befalinger.

I Baggaarden frembød sig et højst besynderligt Optrin. Højlænderne fra de mange forskellige Øer, Dale og Bjærgsletter begloede hinanden i Frastand, med Blikke, hvori laa Skinsyge, plump Nysgerrig-

hed og fjendtlig Ondskab; men hvad der maatte gøre det stærkeste Indtryk, i det mindste paa et lavlandsk Øre, var Sækkepibeblæsernes indbyrdes Kappestrid med hinanden. Disse krigerske Minstrels, af hvilke enhver havde det højeste Begreb om sin Stemmes Fortrin og Overlegenhed, var dog deri enige, at de alle nærede den mest stolte Mening om Vigtigheden af deres Profession. I Begyndelsen lod de kun deres Færdighed høre i Spidsen for hver sin Clan; men endelig, ligesom Urhanerne, naar de mod Høsttiden flyver i Flok, (for at bruge Jægerudtrykket) lokkes til hverandre ved deres triumferende Skrig, saaledes begyndte ogsaa Sækkepibeblæserne med svulmende Plaids og Tartaner, ligesom Fuglene med deres oppustede Fjer, triumferende at nærme sig hinanden saameget, at de kunde give hinandens Claner Prøver paa deres Dygtighed. Marcherende tæt hen mod hverandre, og betragtende hverandre med stoltforhaanende og truende Blik, haandterede de deres skrattende Instrumenter med største Iver, og da enhver af dem spillede sin egen Yndlingsmelodi, frembragte de en saa øresønderrivende Støj, at om en italiensk Musiker havde ligget begraven ti Mile borte derfra, vilde han have rejst sig op af sin Grav og skyndt sig saa langt bort, at Tonerne ikke længere kunde naa hans saarede Øre.

I den store Borghal havde Høvdingerne imidlertid samlet sig i en tæt Klynge. Blandt dem saa man Personer af største Indflydelse i Højlandene, af hvilke nogle var hiddrevne af Iver for Kongen, man-

ge af Had til det Herredømme, Markien af Argyle havde begyndt at udøve over sine højlandske Naboer, fra den Tid af hans Magt og Indflydelse paa Statsanliggenderne var tiltaget saa betydelig. Denne Statsmand manglede ikke udmærket Dygtighed og besad megen Myndighed, men han havde Fejl, som berøvede ham mange højlandske Høvdingers Yndest. Den Religionsiver, han foregav at besjæles af, var knarvorn og fanatisk; hans Ærgerrighed syntes umættelig, og de underordnede Høvdinger beklagede sig over hans Mangel paa ædelmodig Gavmildhed. Hertil kom endnu den Omstændighed, at enskønt Gillespie Gurmach (thi dette Navn nævnedes han med i Højlandene, hvor Titler ikke brugtes) var en Højlænder, og af en Familie, der, baade før og efter den Tid, stedse udmærkede sig ved mandig Kækhed, saa nærede man dog den Formodning om ham, at han hørte mere hjemme i Kabinettet end i Felten. Han og hans Stamme var i Særdeleshed hadede af de Mac-Donalds og Mac-Leans, to stærke Claner, der vel nærede gammelt Uvenskab mod hinanden, men var enige i at nære et uudslukkeligt Fjendskab mod de Campbells, eller Diarmids Sønner, som man kaldte dem.

En Stund stod de forsamlede Førere tavse, og ventede paa at En blandt dem skulde begynde at omhandle Dagens Anliggender. Endelig tog en af de mægtigste Ordet, og sagde: „Vi er blevne opfordrede til at komme sammen her, Mac-Aulay, for at raadslaa om vigtige Ting, angaaende Kongens og hans Sagers Stilling, saavelsom hele Statens, og

vi forlanger nu at blive underrettede om, hvem der skal forklare denne for os."

Angus Mac-Aulay, der ikke havde sin Styrke i at tale for en Forsamling, ytrede det Ønske, at Lord Menteith vilde optræde som Taler; og med sømmelig Beskedenhed saavelsom med Fyrighed og Indsigt tog nu denne unge Adelsmand Ordet.

„Jeg kunde have ønsket," sagde han, „at en Mand af større Berømmelse og nøjere kendt af de forsamlede Herrer, var traadt frem for at gøre Eder bekendte med det, jeg nu maa fremføre; men siden det da er tilfaldet mig at tale, saa maa jeg erklære, at de, som ønsker at afkaste det beskæmmende Aag, som Fanatismen har villet paalægge deres Nakker, nu intet Øjeblik mere har at bortgive. Tvende Gange har Covenanterne paaført deres Herre og Konge Krig, og aftvunget ham enhver baade billig og ubillig Fordring, de fandt det for godt at gøre; og efterat deres Førere er blevne overøste med Gunstbevisninger og Æresposter — efter offentlig at have erklæret, da Hans Majestæt vendte tilbage til England, efter et naadigt Besøg i sit Fædreland, at han drog bort, som en veltilfreds Regent, fra et veltilfreds Folk — efter alt dette, og uden engang at foregive en almindelig Misfornøjelse som Aarsag til deres Adfærd, har disse samme Mænd, paa blot mistænksomme Formodninger, hvortil ingen gyldig Grund fandtes, og som er saa højst vanærende for Fyrster, afsendt en betydelig Armé til England, for at understøtte Oprørerne der imod ham, i en Kamp, der ikke angaar Skotland mere end Krigene i Tysk-

land angaar det. Heldigt er det dog, at den blinde Iver, hvormed denne majestætsforbryderske Plan er bleven iværksat af det egenmægtig dannede Parlament i Skotland, nu selv udsætter dette for en nærtruende Fare; saasom den Armé, de har ladet marchere til England under den gamle Levens Anførsel, bestaar af alle deres Veteransoldater, Kærnen af de Hære, som er blevne oprettede under de to sidste Krige i Skotland —"

Her vilde Kaptajn Dalgetty rejse sig for at meddele Underretning om hvormange Veteran-Officerer af dem, der fandtes i Greven af Levens Armé, der var blevne uddannede i de tyske Krige; men Allan holdt ham med den ene Haand tilbage paa Bænken, og lagde Pegefingeren af den anden paa sine Læber, og hindrede den bistre Kaptajn, hvis vrede Blik Allan for Resten aldeles ikke lagde Mærke til, fra at afbryde Lord Menteiths Tale.

Lord Menteith fortsatte da uhindret sin Fremstilling af Sagernes Tilstand, og gav dem Underretning om, at han havde indledet Forbindelse med mange af Højlandets og Lavlandets fornemste og mægtigste Mænd, samt at alle nordlige Provinser i England selv var Kongens Sag hengivne, og endelig sluttede han med disse Ord: „Nu," sagde han, „staar der altsaa intet andet tilbage, end at alle disse her forsamlede hæderlige Høvdinger sætter enhver anden Betragtning til Side, og med Kraft arbejder hen til det fælles Maal, at de sender Opbud om til deres Claner, for at samle saa mange Tropper som muligt og derpaa forener sig saa hurtigt, at Fjenden

ingen Tid faar hverken til at ruste sig fuldkommen, eller til at fatte sig efter den første Skræk, Lyden af Eders Sækkepiber sætter ham i. Selv er jeg hverken af de rigeste eller mægtigste skotske Adelsmænd, men jeg føler dog, at det er min Pligt at hævde en gammel og hæderlig Nations Værdighed, og for denne Sag har jeg besluttet at ofre Gods og Liv. Dersom nu de, der har større Magt og Indflydelse, vil vise sig ligesaa villige hertil som jeg da vil de sikkerlig fortjene deres Konges Tak, og Efterslægtens Beundring vil lønne dem."

Lydeligt Bifald fulgte paa denne Lord Menteiths Tale, og vidnede om at de tilstedeværende var den omhandlede Sag hengivne; men da Bifaldet var forbi, vedblev de forsamlede Høvdinger endnu at se raadvildt paa hinanden, som om der endnu stod noget tilbage at afgøre. En Stund hviskede de sammen, og endelig tog en gammel ved sine graa Haar ærværdig Mand Ordet, og svarede paa Lordens Tale.

„Thane af Menteith," sagde han, „I har talt herligt, og ikke een iblandt os er der, uden at han jo nærer samme brændende Følelser som dem, I selv ytrede. Men Styrke alene er ikke nok for at vinde Sejr: denne beror lige saa meget paa Anførerens Dygtighed som paa Soldatens Arm. Jeg spørger derfor: Hvem skal rejse og bære Banneret, under hvilket vi skal samles? og hvor er den kongelige Fuldmagt, der hjemler en saadan Mand Ret til at anføre os? Thi uden at vide dette, vil ingen af os udsætte sig selv, sine Børn og sin hele Stamme for Kampens Farer."

Hurtig rejste sig nu en anden Høvding.

„Hvor," sagde han, „vil I vel finde en dygtig Anfører, naar I ikke finder ham i den Mand, der staar i Spidsen for Øernes Herrer, og ved Fødsel og Magt noksom er værdig til at staa i Spidsen for enhver Hær af højlandske Claner? Hvem anden end Vich Alister More er det vel, som er denne Værdighed voksen —?"

„Vil Alister More," afbrød en anden Høvding ham ivrigt, „opkaste sig til den øverste blandt Øernes Herrer, saa lad ham først vise os, om hans Blod er rødere end mit."

„Det kan I straks faa at vide!" svarede Vich Alister, og lagde heftig Haanden paa Dolkefæstet.

Lord Menteith maatte kaste sig imellem dem, og besværge dem, for Kongen og Skotlands Skyld, at afholde sig fra Stridighed; og nu fremtraadte flere højlandske Høvdinger, der heller ikke fandt sig beføjede til at adlyde nogen af disse Clanførere, og talte herimod, men ingen med mere Kraft og Iver end den berømmelige Evan Dhu.

„Jeg er kommen fra mine Bjærgsøer," sagde han, „som Elven, der strømmer ned fra Højene, ikke for at vende tilbage i mit Løb, men for at fortsætte det. Ikke ved at tage Hensyn til vore egne Fordele er det vi kan frelse Skotland og Kong Karl. Min Stemme skal den have, som Kongen selv udnævner til vor Anfører, og ingenlunde tvivler jeg paa at denne Mand jo besidder alle de Egenskaber, der er nødvendige hertil. Højbaaren maa han være, ellers fornedres vi ved at adlyde ham; klog og er-

faren — thi ellers udsættes vort Folk for Fare; den braveste blandt de brave — ellers sættes vor Ære paa Spil; og derhos fast, mandig og rolig, thi ellers kan han ikke vedligeholde Enigheden blandt os. Saaledes maa den Mand være, der skal anføre os. Kan I, Lord Menteith, sige os hvor en saadan Anfører findes?"

„Her staar han," sagde Mac-Aulay, og lagde sin Haand paa Andersons Skulder, da denne havde stillet sig bag ved Lord Menteith — „her staar han; han er den eneste!"

En utaalmodig Murren tilkendegav den hele Forsamlings Forbavselse. Da slog Anderson Kappefligen til Side, hvormed han havde skjult sit Ansigt, traadte frem for Mændene, og sagde: „Meget længere var det ej min Hensigt at være en tavs Tilskuer af dette vigtige Optrin, skønt min ilfærdige Ven her har nødt mig til at kaste Masken noget tidligere, end jeg havde ønsket det Her er den høje Fuldmagt, forsynet med Kongens Storsegl, som udnævner mig, James Grahame, Greve af Montrose, til øverstbefalende over de Tropper, der samles i dette Rige under det kongelige Banner. Min Iver for Hans Majestæts Sag skal udvise, om jeg er denne Ære værdig."

I lydelige Bifaldsraab udbrød hele den forsamlede Mængde; og virkelig var der heller ikke en eneste Mand, foruden ham, som disse stolte Bjærgboere vilde bekvemme sig til at adlyde. Hans arvede og indgroede Had til Markien af Argyle forvissede dem om, at han vilde føre Krigen med Kraft,

og hans vidtberømte krigerske Talenter, saavelsom hans mandige Aand, gav dem sikkert Haab om at Kampen vilde faa et heldigt Udfald.

NIENDE KAPITEL.

Aldrig saasnart var de almindelige støjende Glædesytringer forbi, før man ivrigt forlangte Stilhed, for at den kongelige Fuldmagt kunde blive forelæst; og paa een Gang aftog nu samtlige Høvdinger deres Huer, (som de tidligere havde beholdt paa, formodentlig, fordi ingen vilde være den første, der blottede sit Hoved) af Ærbødighed for den kongelige Fuldmagt. Denne var affattet i de tydeligste og mest vægtige Udtryk, og overdrog Montrose den mest uindskrænkede Overanfører-Magt, med Rettighed til at straffe og belønne, afsætte og indsætte Befalingsmænd, kortsagt saa stor en Magt, som en Konge kunde overdrage en Undersaat. Saasnart dette var dem forelæst, udbrød Forsamlingen i et nyt Bifaldsraab, der tilkendegav at alle fandt sig villige til at adlyde deres Herres Befalinger; og Montrose lod sig nu ikke nøje med at takke dem alle i Almindelighed derfor, men gik om og talte med enhver især af dem. De vigtigste Anførere havde han allerede længe selv personlig kendt; men ogsaa de mindre betydelige Høvdinger henvendte han sig til, og den Kundskab, han viste om deres Anliggender og Claners Historie, røbede noksom hvor nøje han havde studeret Bjærgboernes Karakter, og saaledes forberedt sig til den Post, han nu beklædte.

Hans behagelige Væsen, udtryksfulde Ansigt og Persons Værdighed stak underligt af mod hans grove og ringe Dragt. Montroses Skabning og Aasyn var af det Slags, hvori man ved første, flygtige Øjekast intet overordentligt tror at blive vaer, men som bliver mere og mere interessante, jo længere man betragter dem. Han var ikke meget over Middelstørrelse, men overmaade velskabt, og havde baade stor Legemskraft og Evne til at udholde de største Strabadser. Han havde en sand Jærnkonstitution, uden hvilken han heller ikke vilde have kunnet udholde alle de Besværligheder, hans Felttog medførte, da han delte enhver Strabads med den simpleste Soldat. Han var øvet i alle baade fredelige og krigerske Legemsfærdigheder, og besad derfor den yndefulde Lethed i Væsen og Adfærd, som er de Mennesker egen, der ved Vane og Øvelser har faaet en ædel og fri Utvungenhed i alle Bevægelser. Hans lange, brune Haar var, som Skik og Brug medførte hos de fornemme blandt Royalisterne, delt over Panden, og hang ned til begge Sider i krøllede Lokker, af hvilke en var et Par Tommer længere end de øvrige.

De Træk, som disse Lokker omgav, var af det Slags, som bliver mere interessante ved Mandens Aand og Karakter end ved egentlig Regelmæssighed. Dog kunde den krumme Næse, de livlige, muntre Øjne, med et kraftigt og uforfærdet Blik, og en sund Ansigtsfarve bøde noget paa den Uregelmæssighed og Mangel paa Finhed, man fandt i de mindre vigtige

Dele af Ansigtet; saa at man i Almindelighed vel kunde kalde Montrose en ret smuk Mand. Men saa man ham, naar hans Sjæl straalede frem gennem hans Øjne, med al dens Ildkraft og Genialitet; hørte man ham tale med den ham egne mandige og begejstrende Veltalenhed, da syntes hans Ydre endnu langt mere indtagende og smukkere end de Portrætter, man har af ham. Mægtigt var derfor det Indtryk, han gjorde paa de forsamlede Bjergboeres Høvdinger, da Mandens Ydre virker saa stærkt paa saadanne Mennesker.

Montrose gjorde dem nu bekendt med de forskellige Tildragelser, der var mødt ham i dette Anliggende. Først havde han villet samle en Hær af Loyalister i Nordengland, som han mente at faa til at rykke ind i Skotland, under Anførsel af Markien af Newcastle; men Englændernes Uvillighed til at gaa over Grænsen, og Greven af Antrims Nølen, der skulde være landet med sin irske Armé i Solway-Firth, tvang ham til at opgive denne Beslutning, og da flere saadanne Planer ligeledes var strandede, havde han fundet det nødvendigt at rejse forklædt gennem Lavlandene; og heri havde hans Frænde Menteith haft den Godhed at være ham behjælpelig. Hvorledes Allan Mac-Aulay var kommen til at kende ham, kunde han ikke begribe. — De, der kendte Allans Rygte som Spaamand, smilede med en hemmelighedsfuld Mine; men Allan selv svarede kun: „at Greven af Montrose ikke kunde forundre sig over, at han var kendt af Tusinder, som han ikke kunde erindre sig at have set.“

„Ved min Kavalerære," sagde Kaptajn Dalgetty, der nu endelig fandt en Lejlighed til at give sin Talelyst Luft, „jeg skatter mig lykkelig ved at kunne drage mit Sværd under Eders Herligheds Kommando; og jeg tilgiver nu Allan Mac-Aulay af mit ganske Hjerte hans Adfærd mod mig i Gaar, da han slæbte mig hen til den nederste Plads ved Bordet. Sandelig efter det at dømme, han i Dag har talt, maa han være saa ganske ved sine Sanser, at han ingenlunde kan anføre Afsindighed til Undskyldning; men siden det er en ædel Greve og min tilkommende Overbefalingsmand, jeg blev sat til Side for, vil jeg selv erkende denne Tilsidesættelses Gyldighed, og hjerteligt hilse Allan som En, der ønsker at være hans *bon camerado*, som Spanieren siger."

Efter at have sagt disse Ord, som faa forstod og færre brød sig om, rakte han Allan sin Haand, uden at tage Staalhandsken af, og trykkede den af al Magt; men Allan besvarede hans Haandtryk med saadan Kraft, at han klemte Staalspidserne af Kaptajnens Handske ind i dennes Haand, og Dalgetty, blæsende til og rystende sin Haand frem og tilbage, vilde sikkert have anset dette for en ny Fornærmelse, hvis ikke Montrose i det samme havde kaldt paa ham og meddelt ham den Efterretning, at de irske Tropper, som han skulde indøve, allerede befandt sig i Nærheden. I denne Anledning vilde nu Kaptajnen indlade sig i en vidtløftig Forelæsning over Taktikens Regler; men han blev pludselig afbrudt af Allan Mac-Aulay, der med ilfærdig Stemme

raabte til Forsamlingen: „Plads for en uventet og uvelkommen Gæst!“

Næppe havde han sagt dette, før Døren til Hallen aabnedes, og en graahaaret Mand af ædelt, mandigt Udseende traadte ind. Hans Væsen og Blik var værdigt, ja endogsaa bydende; af Højde var han over Middelstørrelse. Han kastede et alvorligt, strengt Blik omkring paa de forsamlede Høvdinger, hvilket de fornemme iblandt dem besvarede med en haanlig, ligegyldig Mine, men som de mindre mægtige fra Vestkanten saa ud som de ønskede at skjule sig for.

„Hvem er den Mand blandt denne Forsamling,“ spurgte den fremmede, „til hvem jeg kan henvende mig, som til dens Formand? Eller har I maaske ikke endnu bestemt, hvem blandt Eder, der skal paatage sig denne i det mindste lige saa farlige, som hæderlige Forretning?“

„Henvend Jer til mig, Sir Duncan Campbell,“ svarede Montrose ham og traadte frem.

„Til Jer?!“ svarede Sir Duncan temmelig haanligt.

„Ja — til mig!“ gentog Montrose. „Til mig Greven af Montrose, hvis I ellers ikke har glemt hans Navn.“

„Nu,“ svarede Sir Duncan Campbell, „skulde jeg i det mindste have ondt ved at genkende ham under en Forklædning som Kammertjener. Og dog maatte jeg, paa den anden Side, næsten slutte mig til, at ingen Mand af ringere Indflydelse end Eders Herlighed, blandt dem, der vækker Uro i Israel,

kunde have samlet denne overilede Hob af vildledte Personer om sig."

„Jeg vil svare Eder," genmælede Grev Montrose, „paa Eders egen Puritanervis; ikke har jeg vakt Uro i Israels Hus, men du og din Faders Frænder. Men lad os ophøre med en Ordstrid, der ikke angaar nogen uden os selv, og høre paa de Tidender, I bringer fra Eders Høvding Argyle; thi jeg maa formode, at det er som hans Udsending, I kommer til denne Forsamling."

„Det er i Markien af Argyles Navn," svarede Sir Duncan Campbell — „det er i det skotske Parlaments Navn, jeg kommer, for at spørge Eder om, hvad denne besynderlige Sammenkomst har at betyde? Er det Eders Hensigt at forstyrre Landets Ro, vilde det være handlet som det anstaar Naboer og Mænd af Ære, at underrette os derom, for at vi kan være paa vor Post."

„Det er en forunderlig og ny Vis," sagde Montrose og vendte sig om fra Sir Duncan mod Forsamlingen, „at Mænd af Rang og Familie i Skotland nu ikke længere tør komme sammen i en fælles Vens Hus, uden at Statens Bestyrere straks skal skikke deres Bud derhen for at udspejde og undersøge, hvad de foretager sig. Efter min Formening havde vore Fædre Tilladelse til at holde Jagtmøder og andre Sammenkomster, uden at have nødig at spørge Mac-Callummore eller nogen af hans Afsendinge eller Clanvasaller om Tilladelse."

„Det har været Brug i Skotland," svarede en af Høvdingerne fra Vestlandet, „og det vil det vel

atter blive, naar de, der har anmasset sig vore gamle Ejendomme, igen blev, hvad de var, kun Lairder af Lochow i Stedet for at kaste sig over os som en Sværm ødelæggende Græshopper."

„Skal jeg da forklare det saaledes, at disse Forberedelser gælder mit Navn alene?" spurgte Sir Duncan — „eller skal vi dele Skæbne med alle fredelige og rolige Indbyggere i Skotland?"

„Jeg har et Spørgsmaal til Ridderen af Ardenvohr," raabte en Høvding, og rejste sig hurtig med et vildt Blik — „før han gaar videre i dette sit Forhør over os; og det er: om han bringer mere end eet Liv med sig hid, siden han vover at beskylde os for oprørske Hensigter?"

Montrose tog nu Ordet, og foreholdt Høvdingerne, at en Udsending maatte have Frihed til at tale, og have frit Lejde; og erklærede derpaa Sir Duncan den hele Hensigt med denne Sammenkomst.

„Saavidt jeg kan forstaa," svarede Sir Duncan hertil, „skal vi da altsaa have en fuldkommen Borgerkrig? Jeg har været for længe Soldat, til at se den i Møde med Ængstelighed, men for Greven af Montroses egen Æres Skyld, vilde det have været bedre om han havde tænkt paa Landets Vel, i Stedet for paa sine egne ærgerrige Hensigter."

„De," svarede Montrose, „tog Hensyn til deres egen Fordel og Ærgerrighed, Sir Duncan, som bragte Landet i den Forfatning, hvori det nu er, og derved gjorde det nødvendigt for os at betjene os af

disse saa haarde Modmidler, som det er os saare ukært at maatte anvende."

„Og hvilken Plads skal vi da," spurgte Sir Duncan, „anvise blandt disse egennyttige Mænd den ædle Greve, der var Covenantet saa ivrig hengiven, at han i Aaret 1639 var den første, der i Spidsen for sit Regiment vadede over Tveed, for at angribe de kongelige Tropper?"

„Jeg forstaar Eders Stiklen, Sir Duncan," svarede Montrose uden Heftighed; „og jeg kan dertil ikke svare andet, end at det, I her beskylder mig for, sikkert maa være mig tilgivet, saafremt denne Tilgivelse kan være bleven erhvervet ved oprigtig Anger over en Ungdomsfejl, som ærgerrige Hyklere, ved snedig Forførelse, vidste at forlede mig til. Her er jeg nu for med mit gode Sværd og mit bedste Hjerteblod at gøre min Vildfarelse god igen; og mere kan man ikke fordre af en Mand."

Sir Duncan fremkom nu med det Forslag fra Markien af Argyle, at de nordlige Højlændere maatte betragtes som neutrale, for at hindre al den Blodsudgydelse, som vilde blive Følgen af en Kamp mellem disse vilde Stammer; men Montrose svarede hertil, at saa passende dette Forslag end kunde være for en Mand som Argyle, der stedse havde vist sig mere krigersk i sine Beslutninger end i disses Udførelse, saa kunde dog dette paa ingen Maade finde Sted, saafremt Markien ikke var i Stand til at give dem tilstrækkelig Sikkerhed for, at han selv vilde ærlig overholde denne Traktat, an-

gaaende hvilken han skulde lade en Gentleman ledsage Sir Duncan som Afsending til Argyle, da man ikke kunde tilstede Sir Duncan Campbell, som en krigserfaren Mand, at opholde sig længere i deres Raadsforsamling. Derpaa anmodede Montrose Allan Mac-Aulay om, at Sir Duncan maatte blive gæstfrit behandlet paa hans Borg, medens de raadslog om, hvem der skulde følge ham som Afsending til Inverary.

„Saa skal da vi to, min Ven," sagde Sir Duncan til Allan Mac-Aulay, „kalde hinanden Fjender, vi, som saa ofte har været forbundne med hinanden mod en fælles Fjende?" med disse Ord trykkede han hans Haand og vendte sig derpaa om til de forsamlede Høvdinger og sagde: „Farvel, ædle Herrer! Der er saamange iblandt Eder, jeg ønsker alt godt, at det inderlig smerter mig at se min Mægling forgæves anvendt. Himlen dømme mellem Eders Bevæggrunde og deres, der vækker denne Borgerkrig!"

„Amen!" svarede Montrose. „For den Domstol indstiller vi alle vor Sag."

Sir Duncan Campbell gik nu ud af Hallen, ledsaget af Allan Mac-Aulay og Lord Menteith. — Der gaar en ægte Campbell," sagde Montrose, da hin var traadt ud, — „altid var de glatte og falske."

„Tilgiv mig, Mylord," svarede Evan Dhu, „deres Navns Arvefjende er jeg; men stedse har jeg fundet Ridderen af Ardenvohr gæv i Fejde, ærlig i Fred og trofast i Raad."

„Ja, det er hans egen sande Karakter," sagde Montrose, „men nu handler han som Afsending for Markien af Argyle, hans Overhøvding, den falskeste Mand, der har levet paa Jorden. Hør, Angus Mac-Aulay," hviskede han derpaa til Værten, „for at han ikke skal komme til at virke fordærveligt paa den unge uerfarne Lord Menteith, eller paa Eders Broders Sind, er det nok bedst, at I lader dem faa Musik ind i Værelset, saa at de ikke kan holde nogen hemmelig Samtale med hinanden."

Den eneste Musikant, Angus havde, var en Sækkepibeblæser, og han havde blæst sig hæs i en Væddekamp med tre af sine Herrer Kolleger, saa at Angus maatte skikke Annot Lyle ind til dem, og for at iværksætte dette, gik han straks ud af Hallen.

Her opstod imidlertid en ivrig Forhandling om, hvem der skulde paatage sig den farlige Forretning at gaa med Sir Duncan tilbage til Inverary.

De fornemme Høvdinger ansaa sig for ligesaa gode som Mac-Callummore selv, og dem kunde man derfor ikke anmode om at paatage sig dette Ærinde. Heller ikke de andre, som ej havde denne Undskyldning at anføre, var tilbøjelige til at give sig af dermed; og af den Uvillighed at slutte, som disse ringere Høvdinger ytrede hertil, skulde man tro Inverary maatte være Dødens Dal selv. Da nu enhver Højlænder havde Grund til at frygte for Argyles Hævn, besluttede Montrose, som betragtede Underhandlingen som et blot Krigskneb fra Markiens Side for at vinde Tid, at overdrage Kaptajn Dalgetty

denne farefulde Gesandtskabsværdighed, saasom han havde hverken Clan eller Ejendom i Højlandet, mod hvilke Argyle kunde udøve sin Hævn.

„Men en Hals har jeg dog," svarede Kaptajnen ligefrem, „og hvem indestaar mig for, at han ikke faar i Sinde at hævne sig paa mig? Jeg kender selv det Tilfælde, at en hæderlig Gesandt er bleven hængt som Spejder; og ved Belejringen for Capua viste Romerne just heller ikke megen Skaansel mod Fjendens Afsendinge, dog uden at berøve dem Livet da de blot skar Næse og Hænder af dem og derpaa lod dem gaa med Fred hjem igen."

„Paa min Ære, Kaptajn Dalgetty," sagde Montrose, „dersom Argyle, tværtimod alle Krigens Love, skulde vove at forgribe sig paa Eders Person, saa kan I forlade Jer paa, at jeg skal tage en saadan Hævn derfor, at det skal spørges over hele Skotland."

„Det vilde kun hjælpe mig lidt," svarede Kaptajnen; „men *„corragio!"* som Spanieren siger. Med Forjættelsens Land, Drumtwackets Hede, *mea paupera regna,* for Øjne, vil jeg ikke undslaa mig for at opfylde Eders Excellences Forlangende, anseende det for en ærekær Kavalers første Pligt at vise Lydighed mod Befalingsmandens Bud, uden Frygt for Galge og Sværd."

„Det er talt som en Gentleman," sagde Montrose, og bad nu Kaptajnen træde til Side med sig, for at melde ham de Vilkaar, paa hvilke Montrose vilde indrømme Argyle den forlangte Neutralitet for hans højlandske Besiddelser, og som i Grunden kun

var af undvigende Beskaffenhed, da Montrose ikke ansaa Argyles Forslag som oprigtig ment. Da derpaa Greven gjorde Kaptajn Dalgetty opmærksom paa, at man ventede af ham, at han vilde handle ikke blot som simpel Gesandt, men ogsaa være „en Smule *clair voyant,*" som Montrose udtrykte sig, i Henseende til, hvad der foretoges i Inverary, saa tilkendegav hin med en uforlignelig polisk Mine, at det var noget, han meget vel forstod, gjorde derpaa sin militære Salut, og gik nu ned for at forsyne sig selv og sin Gustavus med den nødvendige Proviant til den forestaaende Embedsrejse.

Gustavus sørgede han altid først for; og ved Stalddøren mødte ham Angus Mac-Aulay og Sir Miles Musgrave, der havde været henne at se paa hans Hest og nu begge holdt mange Lovtaler over dens Rejsning og hele Skabning, hvorhos de indstændigt fraraadede Kaptajnen at tage saa fortræffeligt et Dyr med sig paa de besværlige Veje, han skulde rejse ad.

Angus skildrede ham med de mest afskrækkende Farver de farlige Veje, eller rettere ubanede Bjergstier, der førte til Argyleshire, og de elendige Hytter, hvori han maatte opholde sig Natten over, hvor han ikke vilde finde det ringeste Foder for Dyret, naar det ikke kunde æde fortørrede Lyngbuske. Kort sagt, han erklærede, at det vilde være umuligt nogen Sinde at bruge Hesten i Felten, dersom den skulde gøre en saadan Rejse. Englænderen forsikrede højt og dyrt, at hvert Ord, Angus sagde, var sandt, og forsvor sig til Fanden paa, at det var

at begaa at forsætlig Mord paa Dyret, hvis han førte det med sig gennem disse øde og ubeboede Bjærgegne.

Kaptajnen saa med et gennemtrængende Blik vekselvis snart paa den ene og snart paa den anden af de to Herrer, lod som om han var uvis, hvad han skulde gøre, og bad dem sige ham, hvad han under disse Omstændigheder skulde foretage sig med Gustavus.

Mac-Aulay lovede, at Hesten skulde blive passet og plejet paa det allerbedste i hans egen Stald, saalænge han var borte, og Sir Miles Musgrave tilbød sig at afkøbe ham den for en betydelig Sum; men med et komisk og gennemtrængende Blik saa Kaptajnen paa dem begge og sagde: „jeg kan godt begribe, at I begge, mine ædle Venner, gerne vilde have et Erindringstegn af en gammel Soldat, saafremt det skulde behage Mac-Callummore at hænge mig op over sin Borgport; og visselig maatte det være mig saare behageligt at vide, at en ædel Mand, som Sir Miles Musgrave, eller en fortræffelig Høvding, som I, min gode Vært, vilde have den Ulejlighed at være *executores testamenti;* men alligevel, mine Herrer —".

Begge afbrød ham med de ivrigste Forsikringer om, at dette ingenlunde var deres Hensigt, og begyndte igen at tale om Vejens uhyre Slethed og Besværlighed; men Kaptajn Dalgetty svarede hertil, at „Gustavus var i Bøhmen vant til at gaa ad ligesaa farlige Veje, som dem, Mac-Aulay beskrev ham saa frygtelige, og som Sir Miles ligeledes fandt saa for-

færdelige, skønt han aldrig havde set dem. Hans Hest var desuden vant til at dele Brødet med ham, saa at den ikke skulde komme til at lide Hunger, saalænge der var en Havrekage at faa. „Desuden," lagde han til, „behøver I kun, mine gode Venner, at betragte Sir Duncan Campbells Hest, som staar derhenne, hvor fed og vel ved Magt den er; og til Gengæld for den meget venskabelige Bekymring, I har ytret for mit Dyr, lover jeg Jer højtidelig, at saalænge vi rejser ad samme Vej, skal baade hin Hest og hans Herre før komme til at mangle Proviant, end enten jeg eller min Gustavus."

Derpaa tog han en topfuld Skæppe med Havre og gik hen til Dyret, der ved sin venlige Vrinsken, Rysten med Ørerne og sagte Stampen røbede, hvor venskabeligt et Forhold der fandt Sted mellem ham og hans Herre, Kaptajnen.

Den rørte heller ikke Havren, før den havde besvaret hans Kærtegn ved at slikke hans Hænder og Ansigt; hvorpaa den, med en Soldaterhests Begærlighed, begyndte paa sit Foder.

Kaptajnen blev staaende nogle Minutter hos den, betragtede den med største Tilfredshed, og sagde: „Gid det maa bekomme dig godt, min brave, gode Gustavus — nu maa jeg hen at forsyne mig selv med Proviant til Rejsen."

Derpaa gik han bort, efter først at have hilst Englænderen og Angus Mac-Aulay, der saa et Par Minutter paa hinanden uden at tale et Ord og derpaa brast i en lydelig Latter.

„Den Karl er skabt til at komme helskindet gennem Verden," sagde Sir Miles Musgrave.

„Ja, det vil jeg tro," svarede Angus Mac-Aulay, „dersom han kan slippe saa godt ud af Mac-Callumores Hænder, som han slap ud af vore."

„Saa tror I da virkelig," spurgte Englænderen, „at Markien af Argyle ikke vil agte, hvad der er Lov og Brug mellem civiliserede Nationer, men vove at forgribe sig paa Kaptajn Dalgettys Person?"

„Han vil ikke bryde sig mere derom," svarede Angus Mac-Aulay, „end jeg om en Proklamation fra Lavlandene. — Men følg mig, Sir, det er paa Tide, jeg kommer tilbage til mine Gæster."

TIENDE KAPITEL.

I et ikke ret stort Værelse, der laa afsides fra de øvrige paa Borgen forsamlede Gæster, blev Sir Duncan Campbell opvartet med alle mulige Slags Forfriskninger, i Selskab med Lord Menteith og Allan Mac-Aulay, som begge viste ham en særdeles Opmærksomhed og Ærefrygt. Med Allan kom han til at samtale om et Slags Strejftog, de havde foretaget sammen med Taagens Sønner, med hvilke saavel Ridderen af Ardenvohr som Mac-Aulays Familie laa i et dødeligt, uforsonligt Fjendskab. Dog søgte Sir Duncan straks at lede Samtalen igen hen paa det egentlige Ærinde, i hvilket han var kommen til Borgen Darlinvarach.

„Det smertede ham i hans Hjerte," ytrede han,

„at se hvorledes Frænder og Naboer, der burde staa som Brødre, hos hverandre, nu var i Begreb med at optræde som Fjender mod hinanden i en Sag, som jo aldeles ikke angik dem. Hvad vedkommer det Højlandshøvdingerne," vedblev han, „om det er Kongen eller det er Parlamentet, der gaar af med Sejren? Vilde det ikke være langt bedre at lade disse selv afgøre deres Stridigheder, uden at tage nogen Andel deri, medens derimod Clanshøvdingerne benytter Tiden og Lejligheden til at begrunde deres eget Herredømme saa fast, at hverken Konge eller Parlament siden skulde kunne opkaste en eneste Indvending derimod."

„Disse Forestillinger," svarede Allan, „maa Ridderen af Ardenvohr gøre min Broder, som ældste Søn af min Faders Hus. Vel er jeg Angus Mac-Aulays Broder; men dette gør mig kun til den første blandt hans Clansmænd, og paalægger mig det som en Pligt, at foregaa de øvrige med Eksempel paa uforbeholden Lydighed mod hans Befalinger."

„Desforuden," tog nu Lord Menteith til Orde, „angaar denne Sag det almene langt mere, end Sir Duncan Campbell synes at antage. Dette Anliggende indskrænker sig ikke til Saxerne eller Jarlerne alene, ikke til Bjærgene og Dalene, ikke til Højlændere eller Lavlændere. Spørgsmaalet er det, om vi vil fremdeles lade os beherske af en despotisk Magt, som et Antal Personer egenmægtigt har anmasset sig, uden i mindste Maade at være mere berettigede dertil end vi, i Stedet for at underkaste

os den Fyrste, som hine har gjort Opstand imod, og som er vor naturlige Herre og Overhoved."

Sir Duncan Campbell var paa Vej til at svare, og det mørkeste og mest omtvistede Punkt af Metafysiken var nær ved at blive et Tvistens Æble mellem de tvende Højlændere, da i det samme Døren aabnedes, og Annot Lyle traadte ind i Værelset med sin Harpe i Haanden. Hendes fri, muntre Gang og Blik røbede den højlandske Pige. Hun var opvokset i fortrolig Omgang med Lairden af Mac-Aulay og hans Broder, med Lord Menteith og flere unge Mænd, der ofte samledes paa Darlinvarach; og hun kendte derfor intet til den frygtsomme Forlegenhed, som en Kvinde, der var bleven opdraget mest i Selskab med sit eget Køn, enten vilde virkelig have følt eller fundet det nødvendigt at paatage sig ved en Lejlighed som denne.

Hendes Dragt var for det meste gammeldags; thi nye Moder indtrængte sig sjælden i Højlandene, og det vilde i alt Fald næppe være muligt for dem at finde Vej til en Borg, hvis Beboeres vigtigste Syssel var Jagt og Krig. Dog var Annot Lyles Dragt ikke alene saare klædelig, men endogsaa rig. Hendes aabne Spencer, med en høj opstaaende Krave, var af blaat Klæde, med rigelig Brodering og Sølvspænder, hvormed hun efter Behag kunde spænde den sammen. Ærmerne var vide og naaede ikke længere end til Albuen, hvor de endte i en gylden Fryndsebort. Under denne Spencer, om man saa kan kalde den, havde hun en Underdragt af blaat Silketøj, der ligeledes var rigt broderet, men af

noget lysere Farve end Spenceren. Skørtet var af Silketartan, hvori det blaa var herskende, og hvorved den grelle Farveblanding var undgaaet, hvilken man ellers i Amindelighed finder ved det stærktbrogede Tartan. Om Halsen bar hun en gammeldags Sølvkæde, hvori hang hendes *Wrest* eller Nøglen, som brugtes til at stemme hendes Instrument med. Over Halskraven laa en smal Strimmel, der var sammenheftet ved en temmelig kostbar Naal, som Lord Menteith engang havde foræret hende. Hendes lange lysegule Haar faldt næsten frem over hendes venlige Øjne, idet hun med et Smil og en let Rødmen sagde, at Mac-Aulay havde befalet hende at spørge Selskabet, om de ønskede at høre en Sang. Sir Duncan Campbell stirrede med øjensynlig Deltagelse og kendelig overrasket paa denne yndige Skabning, der saaledes afbrød hans Tvist med Allan Mac-Aulay.

„Kan hun," tilhviskede han Allan — „kan denne dejlige og tækkelige Pige virkelig være en til Eders Broders Hustyende hørende Harpespillerske?"

„Nej ingenlunde," svarede Allan ilfærdig, skønt ikke uden at stamme noget. „Hun er en — en — nær Slægtning af vor Familie; og opdragen," lagde han med mere Rolighed til, „som en adopteret Datter i vor Faders Hus."

Med disse Ord rejste han sig fra sin Stol, og satte den hen til Annot med hin belevne Artighed, som enhver Højlænder kan vise, naar han finder det passende at anvende den; hvorhos han tillige bød

hende alle de Forfriskninger, der fandtes paa Bordet, og det med en opmærksom Nøden, som formodentlig var beregnet paa at give Sir Duncan Ærbødighed for hendes Rang og Vigtighed. Var dette hans Hensigt, saa var den imidlertid aldeles overflødig; thi Sir Duncan fæstede sit Blik paa Annot med et Udtryk af langt inderligere Deltagelse end den blotte Tanke paa hendes Rang og Stand kunde have opvakt hos ham. Annot følte sig forlegen ved den gamle Ridders stirrende Blik, og ikke uden nogen Forvirring stemte hun Harpen og sang, efter et opfordrende Blik af Lord Menteith og Allan, en i de Tider kendt Ballade.

Den frændeløse Mø.

Novemberstormens Brusen steg
Og jog den sorte Sky;
Som Valens faldne Kæmpe bleg,
Tren Solen frem paa ny.

Ved Borgens Port en Pige sad;
Hun ejed Frænder ej.
Fra Egen flagred gule Blad
Henover øde Vej.

Og Vemod var i hendes Hu,
Saa mørk som Høstens Dag;
Og nøgne Lok var hvid endnu
Af Skyens Hagelslag.

Da udtren af den Borgegaard
Fru Finele at se
Om Ternen røgted hendes Hjord,
Alt som det burde ske.

„Oh, hjælp mig, Frue, i min Nød!“
Saa bad den spæde Røst.
„Ak! Fader, Moder, Slægt er død;
Giv den forladte Trøst!“

„Kan jeg da give Trøst i Nød?“
Bød Finele til Svar.
„Min Mand er dræbt — min Datter død:
Jeg selv jo Trøst ej har.“

„Tolv Somre ere rundne nu:
Sanct Bridgets Dag det var —
Min Herres Fjende, gram i Hu,
Sit Sværd imod mig bar.“

„Da kæntred Baaden paa min Flugt,
Hvor Campsie Malstrøm er;
Da sank mit Barn i dybe Bugt,
Oh Dag, forbandet vær!“

„Tolv Somre nu er svundne hen,“
Lød Betlerpigens Ord —
„Sanct Bridgets Dag drog Fiskermænd
Et Vod i Campsie Fjord.“

„De fanged ingen Laks i Garn,
Forellen veg med List;
Men op de drog et halvdødt Barn,
Der hungrer nu forvist.“

„Højlovet da, Sanct Bridget, vær!“
Fru Finele udbrød;
„Min slagne Herres Blik det er!
Det er hans Lokkers Lød!“

„Sanct Bridgets Dag! velsignet er
Din lyse Morgenstund!“ —
Saa favner hun sin Datter kær;
De Terner kaldte hun.

Og Pigen klædte Terneflok
I Silke og i Flor;
For Hagelkorn fik sorte Lok
En snehvid Perlesnor.

Medens Sangen varede, lagde Lord Menteith til sin store Forundring Mærke til, at den syntes at gøre langt dybere Indtryk paa Sir Duncan Campbells Sind, end man, efter hans Alder og Karakter at slutte, skulde have formodet. Vel vidste han, at Højlænderne i de Tider lyttede med langt mere Opmærksomhed og Følelse til Sang og Sagn end deres Naboer i Lavlandene; men ikke engang denne Omstændighed syntes ham at kunne tilstrækkeligt forklare den Forvirring, hvormed den gamle Mand vendte sine Øjne bort fra Sangersken, som om han var bange for at lade dem dvæle for længe paa et saa indtagende Væsen. Endnu mindre skulde nogen have troet det muligt, at en Mands Miner, der udtrykte Stolthed, alvorlig Eftertanke og strengtbefalende Myndighed, kunde røbe en saa stor Forandring ved en Lejlighed, der ikke var mere usædvanlig end denne. Der hvilede en mørk Sky paa den gamle Høvdings Pande; han sænkede de graa buskede Bryn saa dybt, at de næsten skjulte hans Øjne, og det saa ud, som om der perlede en Taare under dem. Et Par Minutter blev han siddende ubevægelig og tavs i samme Stilling, efter at Harpens sidste Toner var hendøde i Luften — derpaa hævede han sit Hoved, vendte sit Blik mod Annot Lyle, som om han vilde tiltale hende, men forandrede pludselig sin Beslutning og aabnede Mun-

den for at sige noget til Allan, da Døren i det samme blev lukket op, og Borgherren traadte ind i Hallen.

ELLEVTE KAPITEL.

Angus Mac-Aulay traadte ind med et Budskab, som han lod til at være temmelig forlegen ved at komme frem med. Flere Gange begyndte han at fremstamme sit Ærinde paa forskellige Maader, og maatte flere Gange holde inde dermed, indtil det omsider lykkedes ham at faa underrettet Sir Duncan Campbell om, at den Herre, som skulde ledsage ham, allerede var rejsefærdig, og at der nu intet var der hindrede ham fra at begive sig paa Vej til Inverary. Heftig fortørnet rejste Sir Duncan sig; og Fornærmelsen, som disse Angus Mac-Aulays Ord indeholdt, forjog øjeblikkelig af hans Sind den bløde Stemning, hvori Annots Toner havde bragt ham.

„Det havde jeg ikke ventet," svarede han med et vredt Blik paa Angus Mac-Aulay. „Nej — det havde jeg ikke troet muligt, at en Stammehøvding i Vesthøjlandet skulde af en Saxers Vilje lade sig nøde til at byde Ridderen af Ardenvohr forlade hans Borg, naar Solen stod højt paa Himmelen, og før det andet Bæger endnu var tømt. Dog, Farvel, Herre! En plump Mands Retter kan ikke friste min Madlyst. Naar I næste Gang ser mig i Darlinvarach, skal det være med draget Sværd i den ene Haand og en rygende Brand i den anden."

„Og kommer I saaledes," svarede Angus Mac-

Aulay, „da lover jeg Jer, at jeg skal selv gaa Eder høflig i Møde, om I end kommer i Spidsen for 500 Campbells; og sørge saaledes for Eders Beværtning, at I ikke tiere skal faa Grund til at beklage Jer over Ugæstfrihed paa Borgen Darlinvarach."

„Truet Mand frister langt Liv," tog Sir Duncan til Genmæle. „Eders Lyst til Stortalenhed, Laird af Mac-Aulay, er alt for vel bekendt til, at Mænd af Ære skulde bryde sig om Eders Pralerier. Eder, Mylord, og Allan, der har gjort mig Selskab i Stedet for min uopdragne Vært, aflægger jeg min Tak for Eders Artighed. Og Eder, herlige Pige!" blev han ved, henvendende sig til Sangersken, „maa jeg sige, at I har aabnet en Mands Taarekilde, der i mange Aar ikke har været vædet."

Med disse Ord forlod Sir Duncan Værelset og befalede, at hans Følge skulde samles. Angus Mac-Aulay, der var bragt baade i pinlig Forlegenhed og i Harme over Duncans Beskyldninger imod ham for Ugæstfrihed, hvilket var det værste, man kunde bebrejde en Højlænder, fulgte ikke sin Gæst ned i Borggaarden, hvor denne besteg sin opsadlede Ganger og straks forlod Stedet, fulgt af seks Svende til Hest, og ledsaget af den berømmelige Kaptajn Dalgetty, der ogsaa havde ventet paa ham, holdende sin Gustavus færdig, men uden at spænde Saddelgjorden og stige op, før Duncan kom.

Rejsen var lang og møjsommelig, men uden at dog de rejsende led noget af det særdeles onde, Lairden af Mac-Aulay havde spaaet. Sir Duncan var virkelig ogsaa meget omhyggelig for at undgaa de

nærmere og mindre bekendte Bjærgstier, ad hvilke Grevskabet Argyle er tilgængeligt fra Vestkanten; thi hans Frænde og Høvding Markien plejede at sige i en pralende Tone: at han ikke for 100,000 Kroner vilde, at nogen dødelig skulde opdage de snævre Bjærgpas, gennem hvilke en Krigshær kunde trænge ind i hans Land.

Dette var Grunden til, at Sir Duncan Campbell undveg, saavidt muligt, Højlandsvejene, og søgte gennem Lavlandet ad den nærmeste Søhavn til, hvor der laa adskillige Halvdæks-Gallejer eller *birlings*, som man kaldte dem, til hans Tjeneste. Paa en af disse gik de om Bord tilligemed Gustavus, der var saa vant til at drage om paa Eventyr, at den ikke brød sig om Land eller Sø mere end dens Herre.

Vinden var gunstig, og da man benyttede baade Aarer og Sejl, saa fo'r de rask af Sted. Tidlig næste Dags Morgen blev det forkyndt Kaptajn Dalgetty, som befandt sig i et lille Kammer under Halvdækket, at Gallejen laa under Volden om Sir Duncan Campbells befæstede Slot.

Kaptajnen traadte da op paa Dækket og saa nu Borgen Ardenvohrs høje Mure rejse sig lodret over ham. Det var et skummelt firkantet Taarn af betydelig Udstrækning og stor Højde, beliggende paa en Tunge, der stak ud i den Havbugt eller Fjord, som de var sejlede ind i den forrige Aften. Mod Landsiden var Borgen omgiven af en Mur med flankerende Taarne i hvert Hjørne; men mod Søsiden var den bygget saa nær ude mod den stejltnedgaaende Skraaning mod Havet, at der ikke var

mere Plads tilbage, end for et Batteri paa syv Kanoner, hvis Bestemmelse vel var at dække Borgen mod ethvert Angreb fra denne Kant, men var for højt beliggende til at kunne gøre nogen betydelig Virkning efter nyere Krigskunst.

Morgensolen, der steg op bag det gamle Taarn, kastede dettes Skygge langt ud over Søfladen og formørkede Gallejens Dæk, paa hvilket nu Kaptajn Dalgetty marcherede op og ned, og ventede med temmelig Utaalmodighed paa, at der skulde gives Signal til at gaa i Land. Betjentene havde underrettet ham om, at Sir Duncan Campbell allerede befandt sig oppe paa Borgen; men ikke en eneste af dem vilde indlade sig paa at føje Kaptajnens Begæring og følge ham i Land, da de først, som de ytrede, maatte have udtrykkelig Tilladelse eller Befaling dertil fra Ridderen af Ardenvohr.

Kort efter ankom en Baad med en Piber i Stavnen. Han bar paa Armen Ridderen af Ardenvohrs Vaabenmærke af Sølv og blæste af alle Kræfter Clanens March: „Nu kommer de Campbells," bringende Budskab om, at Montroses Gesandt blev ventet paa Ardenvohrs Borg. Gallejen laa saa nær ind ved Land, at det næppe havde været nødvendigt at skikke otte stærke Højlændere, iklædte deres Huer og korte Kjoler, for at ro Kaptajnen til Stranden; og ved deres anstrengte Kræfter gled Baaden saa hurtig ind i den lille Bugt, hvor man plejede at lande, at man knap lagde Mærke til, at den var stødt ud fra Gallejen. Uagtet al Modstand fra Kap-

tajn Dalgettys Side tog to af Baadsmændene ham og satte ham paa Ryggen af en tredje Højlænder, der vadede gennem Brændingen med ham og bar ham ind paa Stranden nedenunder Klippen, hvorpaa Borgen stod. Ligeover for sig saa han i denne Klippe en hvælvet Indgang, der syntes at føre ind til en Bjærghule, og derhen vilde nu hans Ledsagere slæbe ham af Sted med sig; men efter megen Anstrengelse lykkedes det ham at slide sig løs fra dem, og paastod nu, at han ikke gik et eneste Skridt videre, før han havde set Gustavus i god Behold paa Land. Højlænderne kunde ikke begribe, hvad det var, han mente, førend en af dem, der havde opsnappet nogle faa engelske, eller rettere sagt, lavlandsk-skotske Ord, raabte: „Ho, ho! det er Hesten, det unyttige Bæst, han snakker om!" — Kaptajn Dalgetty blev afbrudt i sine ivrige Forestillinger angaaende denne Sag af Sir Duncan Campbell selv, der viste sig i den forhen omtalte Bjærghules Indgang, for at indbyde Kaptajnen til at benytte Borgen Ardenvohrs Gæstfrihed, og satte derhos sin Ære i Pant paa, at Gustavus skulde blive behandlet med al den Opmærksomhed, man skyldte en saa berømmelig Helts Navne og en saa højstvigtig Mand, som dens nuværende Ejer var.

Kaptajn Dalgetty blev dreven saa hurtigt af Sted, at det eneste, han nu kunde gøre, var at kaste et Blik tilbage til Gallejen, hvor hans Deltager i alle hans Krigsbesværligheder endnu befandt sig. Faa Minutter efter saa han sig, omgiven af det dy-

beste Mørke, paa en Vindelgang, der snoede sig op fra den omtalte lavhvælvede Hule, midt igennem den haarde Klippe.

Da han var kommen et Par Trin højere op paa Vindeltrappen, saa han Lysglimt og en Dør; og gennem en Jerngitterlaage traadte han nu ud paa et aabent Galleri uden Taghvælving, udhugget i Klippen. Dette kunde omtrent være otte engelske Alen langt, og førte til en anden Dør, der ligeledes var forsynet med en Portcullis, som den første, og gennem hvilken man atter traadte ind i en mørk Klippegang. — „Et højst beundringsværdigt Skanseværk!" bemærkede Kaptajnen. „Naar det blev behersket af et Feltstykke, eller blot af nogle faa Musketter, saa vilde det være aldeles umuligt for nogen stormende Fjende at trænge frem og erobre Borgen."

Sir Duncan Campbell svarede ikke noget hertil; men et Øjeblik efter, da de var traadte ind i den anden bedækkede Gang, slog han med Stokken, han havde i Haanden, først til den ene, og derpaa til den anden Side af Jærngitterlaagen, og den dumptlydende Klang, der besvarede hvert Slag, overbeviste Kaptajn Dalgetty om, at der paa hver Side af Indgangen laa en Kanon, som kunde heherske Galleriet, gennem hvilket de var komne, uagtet man udefra havde maskeret Skydehullerne saaledes med løse Stene og Tørvstykker, at ingen kunde blive disse vaer, uden naar Omstændighederne gjorde det nødvendigt at benytte dem. Da de var komne op ad den anden mørke Vindelgang, traadte de atter

ud paa et aabent Galleri og Platform, som var udsat for baade Musketild og Voldkanonerne, om nogen i fjendtlige Hensigter skulde søge at trænge videre frem. En tredje Trappegang, der, ligesom begge de forrige, var indhuggen i Klippen, men ikke bedækket af nogen Taghvælving, førte dem endelig ind paa Batteriet, som laa ved Foden af Taarnet.

Den sidste Trappe var ligeledes stejl og smal, og uden engang at tale om Ilden, hvormed man kunde bestryge den ovenfra, vilde et Par modige Mænd, med deres Spær og Hellebarder, været i Stand til at forsvare dette Pas imod hundrede Angribere; thi Trappegangen var for smal til at to Mænd kunde staa ved Siden af hinanden, og var desuden ikke beskyttet med noget Brystværn eller Gitterværk udad mod Søen, hvis Brænding buldrede med Tordenlarm mod Foden af den her stejlt nedgaaende Klippe. Med saa megen Flid havde man sørget for at betrygge denne keltiske Borgfæstning mod Fjendemagt, at et Menneske med svage Nerver, eller et letsvimlende Hoved endogsaa vilde have fundet det temmelig vanskeligt at naa op til Borgens Indgang, selv om der ikke fandt nogen Modstand Sted.

Sir Duncan førte nu vor Kaptajn ind i Taarnet, hvis Indgang beskyttedes med et Jærngitter og en stærk jærnbeslagen Egedør, imellem hvilke der var et Rum saa bredt som Murens Tykkelse.

De traadte ind i en med Tapetserier behængt Hal, og her fortsatte Kaptajnen straks sine be-

gyndte kritiske Bemærkninger. For en Stund afbrød han vel disse ved Synet af en fortræffelig Frokost, som han med største Graadighed kastede sig over; men aldrig saasnart var han bleven færdig hermed, før han gjorde sin Runde omkring i hele Værelset, undersøgende Terrænet paa alle Sider af Borgen, med største Opmærksomhed, fra ethvert af Hallens Vinduer. Derpaa gik han igen hen til sin Plads og kastede sig, saa lang han var, tilbage i Stolen, strakte sit ene velbelæggede Ben ud fra sig, og slog med sin Ridepisk paa de store Støvler, som det ikke ganske velopdragne Menneske, der vil paatage sig et ugenert Væsen i Selskab med sine Overmænd. Uden at være opfordret, begyndte han at give sin Mening tilkende i følgende Ord: „Det kan ikke nægtes, Sir Duncan Campbell, at denne Eders Bolig er saare vel befæstet mod fjendtligt Overfald; og dog er den ikke af den Beskaffenhed, at en Riddersmand vilde kunne indlægge sig Ære ved at forsvare den, saasom han vel næppe kunde holde sig her i ret mange Dage. Thi I vil behage at lægge Mærke til denne Omstændighed, Sir Duncan: Eders Borg bliver hisset fra behersket mod Landsiden af hine Bakkespidser, paa hvilke en Fjende kunde opføre saa stærke Feltbatterier, at I maaske vilde være glad ved at slaa Chamade efter to Gange fire og tyve Timers Forløb, saafremt der ellers ingen særdeles gunstig Omstændighed kom Eder til Hjælp."

Saamegen Verdensklogskab Sir Duncan Camp-

bell end var i Besiddelse af, og saa godt han ellers forstod at skjule sin indre Bevægelse, saa man dog tydelig, at han følte sig stødt og fornærmet ved disse Bemærkninger, som Kaptajn Dalgetty, uden at tænke noget ondt derved, fremførte i den mest afgørende Tone; thi han havde valgt just dette Stof til sin Samtale, fordi det var noget, hvorved han kunde lade sit eget Lys skinne, uden at tænke paa, at dette Emne vel ikke kunde være lige saa behageligt for hans Vært.

„I hvordan dette end forholder sig," vedblev Kaptajnen, uden at lade sig forstyrre; „saa vilde jeg dog, som Ven, raade Eder til at omgrøfte den runde Bakkeknold histhenne med en Forskansningsgrøft, hvilket I jo let kunde faa gjort ved Bønderne her i Omegnen, som I kunde tvinge til Arbejde; thi den mandhaftige Gustav Adolf havde saaledes for Skik at stride ligesaameget med Spade og Skuffe som med Sværd, Spyd og Musket. Dernæst vilde jeg tilraade Eder at befæste den omtalte Skanse ikke alene med en saadan Løbegrav, men tillige med et godt Pallisadeværk" — (her fik Sir Duncan Campbells Taalmodighed Ende, og han forlod Værelset, fulgt af Kaptajnen lige hen til Døren, hvor denne, da hin allerede var traadt ud, hævede sin Stemme saalænge til det ikke var muligt han kunde høres mere).

Men aldrig saasnart var han traadt ud paa Galleriet, der vendte ud mod Søen, og vilde til at gaa ned ad Vindeltrappen, før tvende højlandske Skild-

vagter holdt deres Lochaberøkser imod ham, og gav ham tydeligt at forstaa, at dette Forsøg vilde være farligt for ham.

„For Pokker," sagde Kaptajnen — „og jeg har ingen Parole faaet. Jeg var ikke i Stand til at faa et eneste Ord af deres plaudervælske Vildmandssnak over min Tunge, om det skulde gælde mit Liv."

„Jeg skal sørge for Eders Sikkerhed," sagde Sir Duncan Campbell, der igen var traadt hen til ham, uden at det var denne muligt at vide, hvorfra han kom — „lad os gaa sammen ned, Kaptajn Dalgetty, og se efter, hvorledes man har sørget for Eders Yndlingshest."

Han ledsagede ham nu ned ad Vindelgangen til Strandbredden, og derfra ad en kort Krumgang om en stor Klippe, bag hvilken laa Staldbygningerne og de øvrige til Borgen hørende Udhuse.

Sir Duncan Campbell førte nu Krigsmanden ind i Stalden, og lod ham efter eget Godtbefindende give sig saa meget af med Gustavus, som han vilde. Efterat Kaptajn Dalgetty med al mulig Omhyggelighed havde sørget for sin Hest, førte Sir Duncan sin Gæst tilbage til hans Værelse, med den Bemærkning, at naar Borgklokken lød, vilde han finde Middagsmaden paa Bordet.

TOLVTE KAPITEL.

Paa en højst behagelig Maade blev Kaptajnen forstyrret i sine Betragtninger ved Lyden af Middagsklokken, ved hvis Klang Højlænderen, der hidtil havde været hans Skildvagt, med eet blev forvandlet til opvartende Kammertjener, og førte ham ind i Hallen, hvor et rigt besat Bord, med fire Dækninger, vidnede om højlandsk Gæstfrihed. Sir Duncan Campbell traadte ind, med sin Hustru ved Haanden — en høj, bleg og melankolsk udseende Dame, klædt i dyb Sorg. Efter dem kom en presbyteriansk Gejstlig i sin sorte Genferkappe og med en sort lille Silkehue paa Hovedet, hvilken næsten ganske skjulte hans kort afklippede Haar, saa at de frit udstaaende Øren straks maatte tiltrække sig Beskuerens Opmærksomhed. Denne uklædelige Mode var almindelig i de Tider og gav Anledning til mange Øgenavne, saasom Rundhoveder, spidsørede Hyrdehunde, o. s. v., hvilke de Toryer med overmodig Ødselhed tillagde deres politiske Uvenner.

Sir Duncan forestillede sin krigerske Gæst for Husfruen, der besvarede hans kunstmæssige Buk med en stiv og stum Hilsen, hvori der laa omtrent ligesaamegen Stolthed som Kummer udtrykt. Den Gejstlige, for hvem han derpaa blev forestillet, begloede ham med et Blik, der udtrykte baade Nysgerrighed og Mishag. Men Kaptajnen, der var vant til at staa sig mod værre Øjekast af langt farligere Personer, bekymrede sig saare lidet baade om Fruens og den gejstlige Herres, og havde al sin

Hu og alle sine Ønsker henvendte til et Angreb paa en overmaade stor Oksesteg, der stod og duftede ved den nederste Ende af Bordet. Men Massakren, som han formodentlig vilde have kaldt det, blev udsat en Stund, indtil nemlig Borgkapellanen var færdig med sin meget lange Bordbøn, der bestod af flere Afsnit, imellem hvert af hvilke Kaptajn Dalgetty greb til Kniv og Gaffel med samme Ilfærdighed, som han vilde have snappet til Gevær eller Lanse, hvis det havde været et Angreb paa en fjendtlig Lejr; men lige saa ofte blev han nødsaget til at lægge dem til Side igen, naar den veltalende Præst, til hans største Ærgrelse, begyndte paa et nyt Afsnit af den lange Bøn. Sir Duncan hørte paa denne med sømmelig Opmærksomhed, skønt man var temmelig overbevist om, at han havde forenet sig med Covenanterne mere af Hengivenhed for sin Clanshøvding end af virkelig Iver enten for Friheden eller for Presbyterianismen. Hans Frue var derfor den eneste af Bordselskabet, der lyttede til Velsignelsen med Tegn paa dyb Andagt.

Under Maaltidet herskede en Tavshed, som om det havde været i et Kartheuserkloster. Sir Duncan talte ikke et eneste Ord; Præsten og Borgfruen samtalede vel et Par Gange med hinanden, men kun saare lidt, og saa sagte, at de andre næppe kunde forstaa noget deraf; og hvad Kaptajn Dalgetty angik, da var det ikke hans Vane at misbruge Munden til Snak, naar han kunde benytte den paa en fordelagtigere Maade.

Men saasnart Fadene var borttagne, og i deres Sted forskellige Sorter Drikkevarer fremsatte, fandt Kaptajnen, hvad ham selv angik, ingen tilstrækkelig Grund længer til at tie, og begyndte nu at fyre løs paa Selskabet. Han begyndte da et nyt Angreb paa sin Vært, og det paa samme Terræn som før.

„Hvad nu angaar denne afrundede Bjærgknap, eller Høj eller Bakke, som I kalder Drumsnab, vilde det være mig kært at samtale med Eder, Sir Duncan Campbell, angaaende den Skanses Natur og Beskaffenhed, som der burde anlægges; og om dens Vinkler skulde dannes stumpe eller spidse — hvilket Emne jeg har hørt afhandle paa en højst lærerig Maade i en Samtale mellem den store Feltmarskalk Banner og General Tiefenback, under en Vaabenstilstand."

„Kaptajn Dalgetty," svarede Sir Duncan Campbell temmelig tørt, „det er ikke Skik blandt os Højlændere at omhandle krigeriske Anliggender med fremmede. Formodentlig vil denne min befæstede Borg være stærk nok til at udholde Angreb af et stærkere og fjendtligere Korps end de ulykkelige Gentlemen, vi forlod paa Darlinvarach, bliver i Stand til at sende imod den."

Et dybt Suk af Borgfruen fulgte paa de sidste Ord af Sir Duncans Svar, hvilket syntes at minde hende om en eller anden sørgelig Begivenhed, der havde ramt hende.

„Han, der gav," sagde den Gejstlige i en højtidelig Tone til hende, „har igen taget Gaven til-

bage. Gid I længe, højbaarne Frue, maa kunne sige: Hans Navn være lovet!"

Denne Tiltale besvarede Borgfruen med en Hovedbøjning, der var mere ydmyg end nogen af de foregaaende, Kaptajn Dalgetty havde lagt Mærke til. I den Formening, at hun nu vilde finde sig bedre oplagt til at indlade sig i en Samtale med ham, rykkede han imod hende med følgende Tiltale:

„Det kan tilvisse ikke være paafaldende for noget Menneske, at Eders Naade bliver ilde tilmode ved at høre deslige krigerske Forberedelser omtale, siden jeg har bemærket, at de vækker ængstelig Frygt hos Kvinder af alle Nationer, ja fast mellem alle Stænder. Ikke destomindre udmærkede sig, i gamle Dage, Penthesilea, og i sildigere Tider Johanne d'Arc, med flere, ved et derfra helt forskelligt Væsen. Jeg har desuden erfaret, medens jeg tjente hos Spanierne, at Hertugen af Alba i fordums Dage havde visse Feltmamseller, der fulgte hans Armè, inddelte i „*tertias*" — hvilket er det, vi nu kalder Regimenter — og anførte og holdt i Orden af nogle af deres eget Køn, under Overanførsel af Øverstkommanderende, som paa tysk kaldtes ved et Navn, der omtrent vilde sige Feltdamehøvding. Sandt og vist var det vel, at de var Personer, der paa ingen Maade kunde sammenlignes med Eders Naade, saasom det var deslige Kvinder, *qvæ qvæstum corporibus faciebant,* som vi sagde paa Marshall-Collegiet — saadanne Kvinder, som Fransk-

mændene kalde *courtisanes,* og vi paa vort Tungemaal —"

„Fruen vil spare Jer Ulejligheden med al videre Forklaring, Kaptajn Dalgetty," afbrød hans Vært ham med et temmelig alvorligt Ansigt.

„En saadan Snak," lagde den gejstlige Herre til, „passede sig bedre i en Vagtstue, fuld af ryggesløse Soldater, end ved en hæderlig Mands Bord, og i Overværelse af en Dame af Stand."

„Jeg beder Eder meget om Forladelse, Domine eller Doctor, *aut qvocunqve alio gaudes nomine* — thi jeg maa gøre Eder opmærksom paa, at jeg har lagt mig efter Studeringer," svarede den uforfærdede Gesandt, idet han fyldte et mægtigt Bæger med Vin; „jeg indser aldeles ikke hvilken Grund I kan have til Eders dadlende Indvending, da I jo hører, at jeg ikke taler om disse *turpes personæ,* som om deres Karakter eller Levemaade var nogen passende Genstand for en Samtale, naar denne ædle Frue er til Stede, men blot *per accidens,* til at oplyse den omhandlede Genstand, nemlig deres naturlige Mod og Uforfærdethed, skønt det vel ikke kan nægtes, at det for en stor Del var deres fortvivlede Stilling, der gjorde dem saa behjertede."

„For at gøre en Ende paa denne Samtale, Kaptajn Dalgetty," svarede nu Sir Duncan Campbell, „maa jeg underrette Eder om, at jeg endnu i Dag har en Del Forretninger at afgøre, for at blive i Stand til at ride med Jer i Morgen til Inverary, og derfor —"

„Ride med dette Menneske i Morgen!“ tog Borgfruen nu til Orde. — „Det kan ikke være Eders alvorlige Mening, Sir Duncan, saafremt I ikke har forglemt hvilken sørgelig Begivenheds Aarsdag det i Morgen er, og hvilken sørgelig Højtidelighed, den er indviet til.“

„Jeg har ikke glemt det,“ svarede Sir Duncan Campbell hende — „hvor er det muligt, at jeg skulde nogen Sinde glemme det? Men Omstændighederne gør det nødvendigt, at jeg faar sendt denne Officer op til Inverary, uden ringeste Tidsspilde.“

„Det kan dog vel ikke være nødvendigt, at I selv skal, i egen Person, ledsage ham derhen?“ spurgte Borgfruen.

„Bedst var det, om jeg fulgte ham,“ svarede Sir Duncan; „dog kan jeg ogsaa skrive til Markien, og selv komme efter næste Dag. — Kaptajn Dalgetty, jeg vil opsætte et Brev for Jer, hvori Eders Rang og Ærinde skal blive Markien af Argyle forklaret; dette maa I i Morgen tidlig gøre Eder færdig til at overbringe til Inverary.“

„Sir Duncan Campbell,“ svarede Kaptajnen hertil, „det staar upaatvivlelig ganske og aldeles til Eder at forfare med mig efter eget billige Skønnende; men jeg maa ikke destomindre bede Eder vel betænke den Skamplet, I selv sætter paa Eders eget Vaabenskjold, hvis det paa nogen Maade bliver Eders Skyld, om jeg, som en med Ærinde og Stilstandsflag afsendt Officer, i denne Sag bliver tilføjet noget ondt, enten *clam* eller *vi*, eller *precario*

— jeg vil ikke sige, ved nogen aabenbar Billigelse fra Eders Side, i at jeg bliver fornærmet, men selv blot derved, at I kunde have forsømt den pligtskyldige Omsorg for at hindre alt sligt."

„Jeg indestaar med min Ære for Eders Sikkerhed, Herre," svarede Sir Duncan Campbell — „og det tænker jeg er mere end nok. Men jeg ser," lagde han til, „at det er Tid, at vi rejser os."

Skønt det endnu var tidligt, saa Kaptajn Dalgetty sig nødt til at adlyde dette Vink; men som klog General benyttede han sig med Snuhed af ethvert givet Øjeblik. — „Stolende paa Eders hæderlige Æresord," sagde han, idet han skænkede sit Bæger fuldt, „drikker jeg paa Eders Velgaaende, Sir Duncan, og paa Eders Huses fremdeles Blomstren!"

Et Suk af Sir Duncan var det eneste Svar, han fik herpaa.

„Ligeledes, Frue," sagde Kaptajnen, idet han med al mulig Hastværk atter fyldte Bægeret — „drikker jeg paa Eders Naades Velgaaende, og paa Opfyldelsen af alle Eders kristelige Ønsker. — — Og dette Bæger, ærværdige Herre," sagde han til den Gejstlige, ikke forglemmende at lade Gerningen ledsage Ordene — „det fylder jeg for deri at drukne alt muligt Uvenskab mellem Eder og Kaptajn — jeg skulde sagt — Major Dalgetty — og med Hensyn til, at der endnu er et Glas fuldt i Flasken, drikker jeg paa alle Hædersmænds og gæve Krigeres Velgaaende. — Nu er Flasken tom, Sir Duncan, og nu er jeg færdig til at følge Eders

Kammertjener eller Skildvagt, hvad I nu kalder ham, op til mit eget Kammer."

Han fik en formelig Tilladelse til at begive sig bort, og en Forsikring om, at siden Vinen syntes at smage ham saa godt, skulde en Kande af samme Slags uopholdelig blive sendt op til ham, for at forsøde ham Ensomheden.

Aldrig saasnart var Kaptajnen kommen op paa sit Værelse, før det givne Løfte blev opfyldt; og da han kort efter havde det trøsterige Syn at se en Postej af Daavildt følge efter Vinen, fandt han sig med filosofisk Ro baade i Fangenskabet og i Mangelen paa Selskab. Den samme Betjent, der overbragte bemeldte Postej, leverede tillige Kaptajn Dalgetty et stort Brev, forseglet og omvundet med en Silkesnor, som Skik var paa de Tider, med en lang og højtravende Udskrift til: Den høje og mægtige Fyrste, Archibald, Marki af Argyle, Lord af Lorne, o. s. v., o. s. v. — Kammertjeneren underrettede derhos Kaptajnen om, at han maatte gøre sig færdig til at ride, i Morgen ganske tidlig, afsted til Inverary, hvor Brevet vilde tjene ham baade til Anbefaling og Pas.

Kaptajn Dalgetty, som ikke havde glemt, at han ej alene skulde være Gesandt, men ogsaa indhente alle de Underretninger om Fjendens Tilstand, han kunde faa, og tillige for sin egen Person nok ønskede at vide med Vished, hvad der kunde bevæge Sir Duncan til at lade ham rejse til Inverary, uden selv at ledsage ham, henvendte sig derfor til Betjenten og udspurgte ham med al den Snuhed, lang

Øvelse havde givet ham, om hvilke Grunde, der gjorde det nødvendigt for Sir Duncan Campbell at blive hjemme den følgende Dag. Manden, som var en Lavlænder, svarede hertil: „at Sir Duncan og hans Frue plejede at erindre sig med Faste og Bønner hver Aarsdag efter den ulykkelige Begivenhed, da deres Borg blev overrumplet, og deres Børn, fire i Tallet, grusomt myrdede af en Bande højlandske Røvere, medens Sir Duncan selv var fraværende paa et Tog med Markien af Argyle mod de Macleans paa Øen Mull."

Næste Morgen ved Daggry vækkede Tjeneren ham og gav ham at forstaa, at naar han var færdig med Frokosten, som var meget fuldstændig, vilde han finde sin Hest og sit Følge i Gaarden, og kunde altsaa, naar han lystede, begive sig paa Vejen til Inverary. Kaptajnen benyttede straks Kammertjenerens gæstfri Indbydelse, og gik derpaa ned for at sætte sig til Hest. Idet han gik igennem Værelserne, bemærkede han, at Tjenerne var ivrigt sysselsatte med at betrække den store Hal med sort Klæde, — en Ceremoni, hvilken han sagde at have set anvendt, dengang den udødelige Gustav Adolf laa paa Paradeseng i Fæstningen Wolgast, og som han desaarsag kunde begribe, maatte være Tegn til den allerdybeste Sorg.

Da Dalgetty steg til Hest, fandt han et Følge, eller maaske rettere sagt, en Vagt af fem til seks Campbells, godt bevæbnede og anførte af En, som med Skjoldet, han bar paa Armen, og den korte Hanefjer, han havde i sin Hue, saavelsom ved den

vigtige Mine, han gav sig, viste, at han besad en Dunnievasals, det vil sige, en fornemmere Clansmands Rang; og af hans hele Adfærd og Væsen kunde man med temmelig Sikkerhed slutte, at han maatte være nærbeslægtet med Sir Duncan og være hans Fætter i det mindste i fjortende, eller maaske endog i tolvte Led.

Men af disse Mænd at erholde nogen nøjere Underretning enten herom eller om andre Emner, var aldeles umuligt, saa meget mere, som hverken Anføreren eller hans Følgesvende forstod Engelsk. Kaptajnen red og hans Ledsagere gik; men da de var rask til Bens, og Egnens naturlige Beskaffenhed lagde mangfoldige Hindringer i Vejen for en Rytter, var det saa langt fra, at han skulde være bleven forsinket ved deres Langsomhed, at han tværtimod havde saare megen Vanskelighed ved at følge Højlænderne. Han bemærkede snart, at de vogtede paa ham med opmærksomt Øje, som om de var bange for, at han skulde gøre noget Forsøg paa at undfly; og da han engang blev et Stykke bagefter dem ved at sætte over en Bæk, begyndte den ene af Ledsagerne at blæse til Geværlunten, for derved at give ham at forstaa, at han vilde udsætte sig for Fare ved at prøve paa at forlade Selskabet. Dalgetty spaaede sig ikke meget godt af denne særdeles Omhu, hvormed de bevogtede hans Person; men herved var nu intet at gøre, thi det vilde noget nær være Afsindighed at forsøge paa at undvige i et saa uvejsomt Land, som desuden var ham aldeles ubekendt.

De sejlede nu over Finesøen, og Kaptajn Dalgetty kunde her haft Lejlighed til at beundre en af de mest ophøjede Naturscener; men, for ikke at dølge Sandheden, maa vi tilstaa, at den ædle Kaptajn, som aldeles intet havde faaet at spise siden den tidlige Morgenstund, især sysselsatte sine Øjne med at beskue Røgen, der opsteg fra Skorstenene paa Borgen, og de Forventninger, denne berettigede ham til at nære om et stærkt belæsset Bord, ved hvilket han kunde, som han kaldte det, tilfredsstille Naturens Krav.

Baaden nærmede sig allerede det Stenbolværk, der gik ud i Søen fra den lille By Inverary, som dengang bestod af en Samling usle Hytter, imellem hvilke der hist og her stak nogle faa Stenhuse frem, og som strakte sig op fra Loch-Fines Bredder hen til Borgens Hovedport. Her frembød sig for vor rejsendes Øje et Syn, der vel saare let kunde have forstemt et mindre roligt Sind og gjort Ende paa en mindre stærk Appetit end Hr. Ritmester Dugald Dalgettys.

TRETTENDE KAPITEL.

Landsbyen Inverary, der nu er en net lille Købstad, vidnede dengang, med sine Smaahytter og sin ubrolagte og uregelmæssige Gade, om det syttende Aarhundredes Raahed. Men et Syn, som i endnu højere Grad, og paa en frygteligere Maade karak-

teriserede hine Tiders Aand, saas paa Byens Torv, som var en aaben uregelmæssig Plads, midt imellem Stenbolværket ved Søen og den skumle Borgport, der med sin mørke, hvælvede Indgang, sit Jærngitter og sine Sideskanser dannede Perspektivet. Midt paa denne Plads var der oprejst en Galge af utilhugne Bjælker, og i denne hang fem døde Kroppe, af hvilke de to (efter Dragten at slutte), maatte have været Lavlændere, men de tre andre var indhyllede i deres højlandske Plaids. Under Galgen sad tre Kvinder, der med dæmpet Stemme sang Sørgesange og syntes at være nærbeslægtede med de døde. Men man bemærkede snart, at dette Skuespil var altfor almindeligt her, til at det skulde vække nogen Deltagelse hos Byens Beboere, thi uden at bekymre sig det ringeste om det højst sørgelige Syn, deres eget Torv frembød, trængte de sig i Hobetal om Kaptajn Dalgetty, for at beskue hans krigerske Udseende, hans blanke Rustning, og hans ualmindelig store Hest.

Montroses Afsending var dog ikke fuldt saa ligegyldig ved, hvad han saa for sig, og da han hørte et Par engelske Ord undslippe en Højlænder, der saa mindre vild ud end de andre, standsede han straks sin Gustavus og henvendte sig til ham.

„Bøddelen her i Byen har haft travlt, ser jeg. Maa jeg spørge Eder, min Ven, hvad Forbrydelse disse Misdædere har gjort sig skyldige i?“ spurgte Kaptajnen.

„Det er tre røverske Gentlemen — Gud være dem naadig!“ — her slog han Kors for sig — „og

et Par stakkels Saxere, som ikke vilde gøre, hvad Mac-Callummore forlangte af dem," svarede Højlænderen, der havde sluttet sig til, hvad Dalgetty mente, ikke saa meget af hans Ord, som af hans Pegen hen paa Galgen. Derpaa vendte han sig ganske ligegyldig om og gik bort, uden at indlade sig paa flere Spørgsmaals Besvarelse.

Dalgetty trak paa Skulderen og fortsatte sit Ridt, thi hans Eskorte havde allerede ytret Tegn til Utaalmodighed.

Tæt ved Borgens Port ventede ham endnu et andet skrækkeligt Syn, der vidnede om den ubegrænsede Lensherrevælde. Indenfor et Pallisadeværk, der lod til at være nylig opført, og som blev forsvaret ved to smaa Feltstykker, var der en lille indhegnet Plads, paa hvilken der stod en høj Skarpretterblok, og ved Siden af denne laa en Økse. Paa begge saa man frisk Blod, og noget Savsmuld, der var strøet rundt omkring, havde kun for en Del tilintetgjort Sporene af en nys foretaget Henrettelse.

Medens Kaptajnen betragtede denne nye Rædselsgenstand, trak Anføreren for Følget ham pludselig i Fligen af Skindtrøjen, og da han derved havde faaet ham til at se sig om, pegede han op mod en Pæl, der var rejst paa Pallisadeværket, og hvorpaa der stak et Hoved, som upaatvivlelig havde tilhørt den Mand, af hvis Henrettelse Kaptajnen saa Spor omkring Blokken. Højlænderens Ansigt fortrak sig til et ondt Grin, idet han gjorde ham opmærksom paa dette fæle Syn, og Dalgetty fandt dette just ikke meget heldvarslende.

Ved Porten steg han af sin Hest, og Gustavus blev nu tagen fra ham, uden at han fik Tilladelse til, som han plejede, selv at sætte den paa Stald og have Tilsyn med den.

Denne Omstændighed var et Knivstik i Krigsmandens Hjerte, som led meget mere herved end ved Synet af hine Dødsforberedelser.

Kaptajnen fulgte nu sin Fører ind i et Slags Vagtstue, der var fuld af Højlændere. Man gav ham at forstaa, at han maatte opholde sig her saalænge, til hans Ankomst blev meldt for Markien af Argyle. For at give denne Melden mere Vægt, overleverede han Dunnievasallen Sir Duncan Campbells Brev, og søgte, saa godt han kunde, ved Tegn at give Mennesket at forstaa, at det endelig maatte leveres i Markiens egne Hænder. Dunnievasallen nikkede med Hovedet og gik.

Henved en halv Times Tid maatte Kaptajnen opholde sig i Vagtstuen og enten taale med Ligegyldighed eller besvare med tavs Foragt de begloende Højlænderes fjendtlige Blik, der røbede lige saa megen Uvilje mod hans Person og Herkomst, som nysgerrig Forundring over hans Udvortes og ualmindelige Rustning. Alt dette taalte han med en Soldats ligegyldige Fripostighed, saa længe til der traadte ind i Værelset en Person klædt i sort Fløjl, prydet med en Guldkæde lig den, Magistraten i Edinburg nu om Stunder bærer; men denne Herre var intet mere eller mindre end Markien af Argyles Hushovmester, der nu med alvorlig Vær-

dighed indbød Kaptajnen til at følge med til Borgherren.

Han blev ført gennem en Række Værelser, der var fulde af Tjenere eller Gæster af forskelligt Udseende, som maaske var opstillede saaledes af Glimresyge for at overraske Montroses Afsending ved Synet af denne overmægtige Herlighed og Vælde, Huset Argyle kunde vise fremfor hin Familie, der vilde kappes med det deri. Et Forværelse var opfyldt med Tjenere, klædte i brunt og gult, som var Familiens Farver, og stod opstillede i Rækker, stirrende, uden at mæle et Ord, paa Kaptajn Dalgetty, som gik mellem Rækkerne. Et andet Værelse var besat af højlandske Herrer og Høvdinger for mindre Stammeafdelinger, der morede sig med at spille Skak, Triktrak og flere saadanne Brædtspil, som de knap afbrød, for at kaste et nysgerrigt Blik paa den fremmede. Et tredie Værelse var fuldt af lavlandske Herrer og Officerer, der, som det syntes, ventede paa Borgherrens Befalinger; og endelig kom Markiens egen Audienssal, hvor han stod omringet af en glimrende Forsamling, der gjorde ham sin Opvartning og noksom viste Mandens høje Rang.

Dette Værelse, hvis Fløjdøre begge blev aabnede for at modtage Kaptajn Dalgetty, var egentlig et langt Galleri, prydet med Tapetserier og Familieportrætter, og dækket af et hvælvet Bjælkeloft med kunstigt ophævet Arbejde og rig Forgyldning paa Bjælkeenderne. Galleriet fik sin Belysning gennem

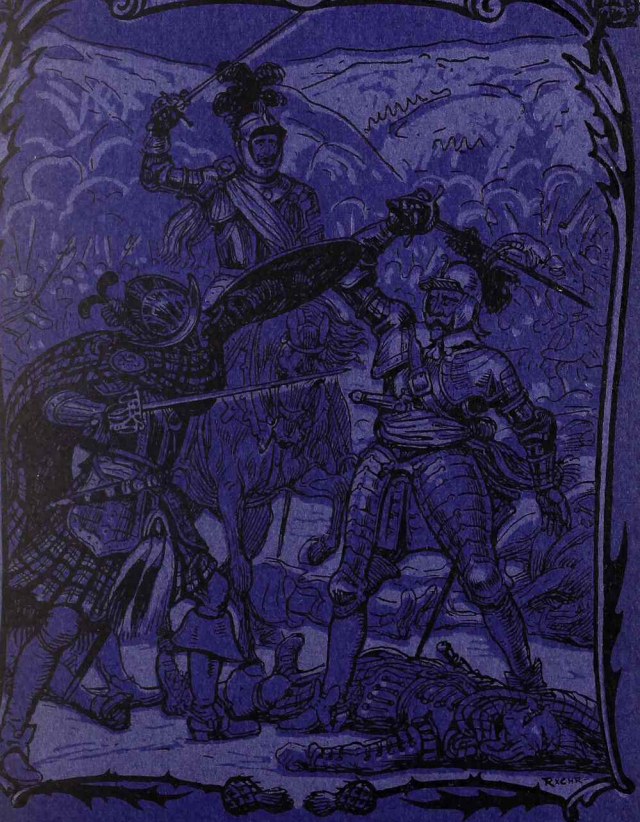
lange, spidsopgaaende, gothiske Vinduer, der var adskilte fra hverandre ved mægtige Stenpiller, og forsynede med Ruder af farvet Glas, paa hvilke Solstraalerne brødes mod Vildsvinehoveder, Gallejer, Kommandostave og Slagsværd, Vaabenmærker tilhørende den mægtige Argylske Stamme, og Emblemer paa den høje arvelige Værdighed som Overdommere i Skotland og Kongelige Hofmarskaller, hvilke længe havde været denne Familie overdragne. I den øverste Ende af dette prægtige Galleri stod Markien selv, omringet af en glimrende Forsamling af lavlandske og højlandske Gentlemen, der alle var rigt klædte, og blandt dem to eller tre gejstlige Herrer, som maaske var indkaldte for at vidne om Markiens Iver for Covenantet.

Borgherren selv var klædt efter de Tiders Mode, saaledes som den findes paa mangfoldige af van Dycks Malerier; men hans Dragt var simpel og ensfarvet og mere rig end glimrende. Hans mørke Ansigtsfarve, furede Pande, og nedstirrende Blik gav ham Udseende af en Mand, hvis Tanker idelig er sysselsatte med vigtige Statsanliggender, og som ved lang Vane har antaget en alvorlig, hemmelighedsfuld Mine, hvilken han beholder, selv naar der ingen Hemmelighed er at dølge. Hans Skelen, som i Højlandene skaffede ham Øgenavnet Gillespie Grumach (eller den grimme) kunde ikke saa let mærkes, naar han slog Øjet ned, og maaske var det af denne Aarsag, at han havde vænnet sig til at stirre mod Jorden. Af Figur var han smækker og slank, men havde derhos dog i sit Væsen og Adfærd

den Værdighed, som man almindelig finder hos Mænd af hans Rang. Alligevel var der noget koldt og utækkeligt hos ham, skønt han i sin Tale og Optræden ikke lod savne den Belevenhed, der er den fornemme Hofmand egen. Han var tilbedt af sin egen Clan, hvis Indflydelse han med største Iver søgte at forøge; men i samme Forhold var han ogsaa hadet af de andre højlandske Stammer, af hvilke han allerede havde berøvet nogle deres Ejendomme, og andre frygtede for hans vidtomfattende Planer for Fremtiden; og alle saa med Skælven op til den Højde, hvortil han havde svunget sig op.

WALTER SCOTT
MONTROSE

II

MONTROSE

FORTÆLLING
AF
WALTER SCOTT

ANDEN DEL

Gis. 2794

KJØBENHAVNS BOGFORLAG
1915

Bindtegninger af *Rasmus Christiansen.*
Bindene er udført i *Oscar Møllers* Bogbinderi.
Trykningen hos *O. C. Olsen & Co.*
Papir fra *De forenede Papirfabrikker.*

TRETTENDE KAPITEL.

Vi har allerede gjort den Bemærkning, at Markien af Argyle, ved at fremstille sig omringet af sine Raadgivere, fornemme Husbetjente og den hele Mængde af Vasaller, Allierede og af ham afhængige Gentlemen, efter al Rimelighed havde til Hensigt at gøre et dybt Indtryk paa Kaptajn Dugald Dalgetty's Nervesystem. Men denne uforfærdede Person havde, snart hos den ene Magt og snart hos den anden, fægtet sig hele Trediveaarskrigen igennem, og dette var en Tid, hvori den gæve og af Lykken begunstigede Kriger var Fyrsters Selskabsbroder.

Da man havde ført ham ind i Markiens Audiensværelse, gik han derfor ogsaa rask til op mod den øverste Ende af Hallen med en mere selvtillidsfuld end tækkelig Mine og vilde være traadt lige tæt hen til Markien, før han begyndte at tale, dersom denne ikke med en advarende Haandbevægelse havde standset ham i Farten. Dette Vink adlød Kaptajnen straks, hilste paa Soldatermaner med en tilbørlig vigtig Mine, og tiltalte derpaa Markien med følgende Ord: „Jeg ønsker Eder en god Morgen, Mylord."

„Hvem er I, Herre, og hvad er Eders Ærinde?“ spurgte Markien i en Tone, der skulde gøre Ende paa denne Hr. Kaptajnens fortrolige Adfærd, hvori Borgherren ikke fandt synderligt Behag.

„Det er et simpelt Spørgsmaal, Mylord,“ svarede Dalgetty, „hvilket jeg ogsaa uopholdelig skal besvare, som det bør sig en Kavaler; og det *peremtorie,* som vi plejede at sige paa Marshall-Collegiet.“

„Undersøg, Neal, hvem og hvad det Menneske er,“ befalede Markien med et strengt Blik en Gentleman, der stod ved Siden af ham.

„Jeg skal spare den agtværdige Gentleman al Umage med en saadan Undersøgelse,“ blev Kaptajn Dalgetty ved. „Jeg er Dugald Dalgetty, af Drumthwacket, burde jeg kunne lægge til, forhen Ritmester i forskellige Potentaters Tjeneste, og nu Major, jeg ved ikke selv ret ved hvilket irsk Regiment. Jeg er kommen som Parlamentær fra den høje og mægtige Lord James, Greve af Montrose, og flere andre Personer, der nu staar under Vaaben for Hans Majestæt Kong Karl — Gud velsigne ham!“

„Ved I da ikke, hvor I er, og kender I ikke den Fare, I udsætter Jer for ved at komme med saadan Snak til os,“ spurgte Markien, „siden I svarer mig som om jeg var et Barn eller en Tosse? Greven af Montrose har taget Parti med de engelske Fredsforstyrrere, og jeg har en Mistanke om, at I maa være en af disse irske Landstrygere, der er komne til Landet for at skænde og brænde, som de gjorde under Sir Phelim O'Neale.“

„Mylord," svarede Kaptajn Dalgetty, „jeg er ikke en saadan Person, som I behager at sige, skønt jeg er ansat ved de irske Tropper som Major. Jeg kan desangaaende henvise Eder til den uovervindelige Gustav Adolf, Nordens Løve, til Banner, til Oxenstjerne, til den heltemæssige Hertug af Sachsen-Weimar, til Wallenstein, Tilly, Piccolomini, og andre berømmelige Anførere, baade levende og døde, og hvad angaar den ædle Lord af Montrose maa jeg bede Eders Herlighed gennemlæse denne min Fuldmagt til at underhandle med Eder i denne hæderværdige Øverstkommanderendes eget Navn."

Markien kastede et flygtigt Blik paa det med Underskrift og Segl forsynede Dokument, som Kaptajn Dalgetty overleverede ham, og kastede det foragteligt hen paa Bordet.

„Hvad har den fortjent," spurgte han derpaa dem, der stod ham nærmest, „som frivillig lader sig bruge som Udsending fra og Underhandler for oprørsksindede Forrædere, der har grebet til Vaaben imod Staten?"

„Et kort Skriftemaal og en høj Galge," svarede en af de hosstaaende med færdig Tunge.

„Jeg maa," sagde Kaptajnen hertil, „anmode den hæderlige Herre, der talte sidst, om at være lidt mindre overilet i at drage sine Slutninger. Og omendskønt jeg ikke medbringer nogen Trompeter, eller det hvide Flag, i Betragtning af, at vor Armé endnu ikke er fuldkommen ekviperet, saa maa dog Eders Herlighed selv og disse samtlige ædle Herrer indrømme mig, at naar en Afsending kommer som

Parlamentær eller Underhandler, maa hans Person ligefuldt ansees som hellig."

„I er ikke kommen hid, gode Herre, for at lære os, hvad Lov og Vedtægt er i Krigen," svarede Markien af Argyle; „saasom disse ingenlunde er anvendelige paa Oprørere og Statsforrædere; men for at lide Dødsstraf for den Uforskammethed og Dumhed, I viser, ved at bringe forræderske Budskab til Skotlands Overdommer, hvis Pligt det er at straffe saadanne Forbrydelser med Døden."

„Gentlemen," sagde Kaptajnen, der ingenlunde følte sig glad ved den Vending, det syntes at ville tage med hans Gesandtskab, „jeg beder Eder, Gentlemen, at tænke paa, at Greven af Montrose vil paa Eder og Eders Besiddelser hævne enhver Uret, der turde blive tilføjet min Person eller min Hest, ved en saadan lovstridig Fremgangsmaade, og at han maa anse sig som aldeles berettiget til saadan Gengæld."

Denne Trusel blev besvaret med en haanlig Latter, hvortil en af de Campbells føjede det gamle Ordsprog: „Den maa have en stærk Stemme, hvis Raab skal kunne høres i Lochow" — et Udtryk, hvormed de vilde sige, at deres oprindelige Besiddelser laa saa langt borte, at ingen Fjende kunde naa derhen.

„Men, Gentlemen," vedblev Kaptajnen, der i det mindste ikke vilde lade sig fordømme, uden at have prøvet alt for at redde sig fra den truende Ulykke — „men uagtet jeg ingenlunde kan bestem-

me, hvor højt man maa skrige for at blive hørt i Lochow, hvilket jo er umuligt for mig, der ikke kender disse Egne, saa maa jeg dog ikke undlade at underrette Eder om en Omstændighed, der vedrører Sagen nærmere, nemlig, at en respektabel Gentleman af Eders egen Stamme, Sir Duncan Campbell af Ardenvohr, har givet mig sit Æresord for min Sikkerhed ved denne Sendelse; og jeg vil bede Eder vel betænke, at I ved at mishandle mig som Afsending nødvendig maa skade denne Mands gode Navn og Rygte saare meget."

Dette var de ikke belavede paa, saa man; thi mange af Herrerne stak Hovederne sammen, og talte hemmelig med hverandre, og Markien selv, saa godt han ellers forstod at skjule ethvert Indtryk, kunde dog ikke dølge den Utaalmodighed og Utilfredshed, der viste sig paa hans Ansigt.

„Har Sir Duncan af Ardenvohr sat sin Ære i Pant for denne Persons Sikkerhed, Mylord?" spurgte en af de omstaaende Markien.

„Det vil jeg ikke haabe," svarede denne — „dog har jeg endnu ikke faaet Stunder til at læse hans Skrivelse."

„Da er det vor Bøn til Eders Herlighed, at I vil gøre det nu," tog en anden Campbell til Orde — „en saadan Karl som denne her maa ikke give Anledning til, at vort Navn kommer i Vanry."

„En død Flue," bemærkede den gejstlige Herre, „gør den hele Apotekersalve stinkende."

„Ærværdige Herre," svarede Dugald Dalgetty

til disse Bemærkninger; „i Betragtning af den Nytte, man kan have af den Ting, der nævnedes, vil jeg tilgive Eder den just ikke smukke Lignelse; og ligervis maa jeg tilbagegive den gode Herre derhenne med den røde Hue det ikke hædrende Tillægsnavn „Karl", som han meget uhøfligt behagede at give mig, saasom det ingenlunde tilkommer en Mand som mig, undtagen for saa vidt den store Gustav Adolf, Nordens Løve, og andre berømmelige Høvedsmænd baade i Tyskland og Nederlandene har kaldt mig en „brav Karl" og Vaabenbroder. Men hvad Sir Duncan af Ardenvohr angaar, da er jeg sikker paa, at han i Morgen, naar han kommer her, vil vedstaa sit givne Æresord — derpaa tør jeg vædde mit Liv."

„Kan vi allerede i Morgen vente at se Sir Duncan her, Mylord," bemærkede nu den ene af dem, der havde talt til Dalgettys Redning, „saa vilde det jo være Synd at gøre den stakkels Djævel noget, førend han selv kommer."

„Og desforuden," sagde den anden, „kunde dog i det mindste Eders Herlighed — jeg beder Eder undskylde min Frihed — se efter i Ridderen af Ardenvohrs Skrivelse, om der staar noget angaaende de Vilkaar, hvorpaa Major Dalgetty, som han kalder sig, er bleven hidskikket."

De stimlede nu nærmere sammen om Markien og samtalede med hinanden i en lavere Tone, baade paa Gælisk og paa Engelsk. Stammehøvdingernes patriarkalske Magt var overmaade stor, og Markien af Argyles var aldeles uindskrænket, formedelst den

i hans Familie arvelige Overdommerværdighed. Men selv i de mest despotiske Regeringer finder man altid en eller anden Omstændighed, som formilder dem. Det, som især bidrog til at gøre de højskotske Stammehøvdingers Vælde mindre frygtelig, var den Nødvendighed, de fleste følte sig i at sikre sig deres Frænders Hengivenhed, hvilke under hines Overanførsel kommanderede de mindre Underafdelinger i Felten, og i Fredstider dannede et Slags Senat for deres Stamme. Markien saa sig desaarsag tvungen til ved denne Lejlighed at agte paa de raadgivende Campbellers Forestillinger; han traadte ud af Kredsen og gav Befaling til at bringe „Fangen" hen paa et sikkert Sted.

„F a n g e n!" udbrød Kaptajn Dalgetty og traadte frem med saadan Kraft, at han næsten rev sig løs fra de to Højlændere, der i nogle Minutter havde staaet bag ved ham og ventet paa Markiens nu givne Signal til at gribe ham. Saa nær var virkelig Kaptajnen ved at sætte sig i Frihed, at Markien af Argyle skiftede Farve og traadte et Par Skridt tilbage med Haanden paa Sværdfæstet; medens flere af hans Clan med selvopofrende Hengivenhed kastede sig imellem ham og den fangne Mands befrygtede Hævnangreb. Men den højlandske Vagt var dog for stærk til at blive slaaet af Marken, og den ulykkelige Kaptajn blev nu berøvet sine Angrebsvaaben og slæbt af Sted gennem adskillige mørke Gange, hen til en lille Sidedør, velbeslaaet med Jærn, indenfor hvilken der var endnu en anden af Træ. Disse blev oplukkede af en

hæslig gammel Højlænder med et langt, hvidt Skæg; og nu saa Dalgetty en stejl og smal, nedadgaaende Trappegang, ad hvilken Vagten stødte ham et Par Trin ned, slap ham saa, og overlod det til ham selv at famle sig frem med Hænderne ned til Bunden af Fængslet, hvilket var lige saa farligt, som vanskeligt for ham, da begge Dørene blev lukkede til, og Fangen saaledes befandt sig i det dybeste Mørke.

FJORTENDE KAPITEL.

Da Kaptajn Dugald Dalgetty paa den ovenanførte Maade saa sig aldeles berøvet Dagens Lys og stedt i en saare vanskelig Stilling, begyndte han med al mulig Varsomhed at snige sig ned ad den smalle og ikke ganske hele Trappe, i Haab om vel engang at naa Bunden og der finde et Sted, hvor han kunde lægge sig ned i Mag. Men hvor forsigtig han end var, kunde han dog ikke undgaa til sidst at gøre et Fejltrin, der bragte ham ned ad de fire eller fem sidste Trin med en Hurtighed, som var for stor til, at den ikke skulde berøve ham Ligevægten. Nede mod Enden af Trappen snublede han over et Legeme, der gav efter, i det samme det bevægede sig, og gav et Hvin fra sig, hvorved Kaptajnen saa aldeles tabte Balancen, at han styrtede ravende frem og endelig faldt med Hænder og Fødder plat ned paa det fugtige Stengulv.

Saasnart Dalgetty havde samlet sine Tanker igen

efter Faldet, spurgte han først om, hvem det var, han saaledes havde snublet over.

„Det er en, som var en Mand for en Maaneds Tid siden," svarede en hul og uklar Stemme.

„Og hvad er han da nu," spurgte Kaptajnen atter, „siden han finder det passende at lægge sig som et Garnnøgle, sammenrullet, lige ved det nederste Trin af Trappen, saa at agtbare Gentlemen, hvem Tilfældet har bragt paa dette ubehagelige Sted, maa styrte over ham og brække Næsebenet?"

„Hvad han nu er?" gentog den samme hule Stemme — „Han er en ussel Stamme, som man har hugget den ene Gren af efter den anden, og som nu ikke bryder sig om, enten man sparer den, eller hugger den i Stykker og lægger den i Ovnen."

„Det gør mig sandelig ondt for Jer, gode Ven," svarede Dalgetty — men *patienza!* som Spanieren siger. Havde I virkelig ligget saa rolig som en Træbul, som I kalder Jer selv, saa vilde jeg have undgaaet at faa Huden afskrabet paa mine Knæ og mine Hænder."

„I er Soldat," svarede hans Medfange, „og kan falde paa at beklage Eder over et Fald, som ikke en Dreng engang vilde bryde sig det mindste om?"

„Soldat, siger I," gentog Kaptajnen — „hvoraf kan I i dette forbandede mørke Hul vide, at jeg er Soldat?"

„Jeg hørte Klangen af Eders Rustning, da I faldt," svarede Fangen; „og nu kan jeg se den glimre. Naar I har været saa længe som jeg her i dette Mørke, saa vil Eders Øjne kunne skelne det

mindste Firben, som kryber omkring paa Stengulvet."

„Nej — saa gid Satan heller maa prikke det ud paa mig!" sagde Kaptajn Dalgetty. „Skulde det blive Tilfældet, saa heller et Reb om Halsen, en Soldaterbøn og et Spring fra Stigen! — Men hvad Slags Proviant har I hernede, min gode Mand? — hvad Mad faar I, mener jeg, min gode Fængselsbroder?"

„Vand og Brød een Gang om Dagen," var Svaret.

„Vis mig den Tjeneste, Ven, at lade mig smage Eders Brød," sagde Kaptajn Dalgetty. — „Jeg haaber vi skal blive gode Kammerater, mens vi lever sammen her i dette forbandede Hul."

„Brødet og Stenkrukken med Vandet i staar derhenne i Hjørnet, et Par Skridt til højre," svarede den anden Fange. „Tag det og lad det smage Jer godt. Jeg har formodentlig smagt den sidste Bid Brød, jeg skal nyde her paa Jorden."

Kaptajn Dalgetty oppebiede ikke en gentagen Indbydelse, men famlede for sig med Hænderne saalænge til han fandt Provianten, og begyndte straks at tygge paa det gamle, sorte Ærtebrød med ligesaa megen Appetit, som vi før har set ham fortære bedre Retter.

„Min ædle Ven," sagde han, „vi er nu blevne Bord- og Sengekammerater, og det er derfor rimeligt, at vi maa gøre nøjere Bekendtskab med hinanden. Jeg er Dugald Dalgetty af Drumthwacket,

og saa videre, Major ved et irsk Regiment, som er Kongen hengivent, og *ambassadeur extraordinaire,* udskikket af den høje og stormægtige Lord, James Greve af Montrose. — Sig nu I mig, hvem I er?

„Hvad kan det nytte Eder, om I faar det at vide?" svarede hans mindre snakkelystne Fængselskammerat ham.

„Det kan jeg selv bedre dømme om end I," svarede Kaptajnen.

„Nuvel da — mit Navn er Ranald Mac-Eagh — det vil sige, Ranald, Taagens Søn."

„Taagens Søn!" gentog Dalgetty forundret. „Det tykkeste Bælgmørkes Søn, kunde I nu kalde Jer, synes mig. Men Ranald, (siden dette er Eders Navn), hvad har bragt Eder ned i Slutterens Vagtstue? — eller med andre Ord: hvorledes, for Fanden! er I kommen hid?"

„Mine Forbrydelser og min uheldige Skæbne har bragt mig paa dette Sted," svarede Ranald. „Kender I Ridderen af Ardenvohr?"

„Jeg kender denne velbaarne Herre," svarede Dalgetty.

„Men ved I da hvor han nu er henne?" spurgte Ranald.

„I Dag holder han Faste paa Ardenvohr, for at han i Morgen kan spise destomere i Inverary," svarede Kaptajnen. „Og vil jeg hjertelig ønske, at han maa blive dette sit Forsæt tro, da det ellers kunde faa snarere Ende med min jordiske Virksomhed, end jeg egentlig ønsker."

„Saa underret ham om, at der er et Menneske, som beder om hans Forbøn, og det en, som er hans værste Fjende og hans bedste Ven," sagde Fangen.

„Jeg vil ikke nægte," svarede Kaptejnen hertil, „at jeg nok ønsker at faa et mere tydeligt Budskab at bringe ham; thi Sir Duncan er ikke en Mand, som man kan komme med mørke Taler til."

„Rædde Saxer!" sagde Fangen; „fortæl ham, at jeg er den Ravn, der for femten Aar siden svævede over hans befæstede Borg — jeg er den Ulv, som fandt Vej til hans Rede paa Klippen og ødelagde hans Yngel. — Jeg er Anføreren for den Flok, der i Gaar, for femten Somre siden, overrumplede Ardenvohr og dræbte hans fire Børn med Sværdet."

„I Sandhed, min fortræffelige Ven," sagde Dalgetty, „dersom det er den bedste Anbefaling I har til Sir Duncan Campbells Gunst, ønsker jeg ikke at være den, der faar med denne Sag at bestille. Men det er min høflige Begæring til Eder, at I vil fortælle mig om I ikke angreb Borgen fra den Bakketop, man kalder Drumsnab, som jeg anser for at være det mest passende Sted at gøre Angreb fra, saafremt det ikke bliver befæstet ved en Skanse."

„Vi besteg Klippen ved Hjælp af Rebstiger," svarede Fangen; „disse blev optrukne af en medsammensvoren Clansmand, som i hele seks Maaneder havde tjent paa Gaarden, blot for at nyde denne ene Dags uendelige Hævnlyksalighed. Uglen hylede nær vore Øren, mens vi hang mellem

Himmel og Jord; Brændingen buldrede mod Foden af Klippen, og slog vort Fartøj sønder — men ikke een af os var der, som følte Skræk. Om Morgenen var der Aske og Blod der, hvor der havde været Ro og Fryd, da Sol gik ned."

„Men Grunden, min Ven, Aarsagen til denne Krig? Forklar mig den, Ranald," sagde Kaptajnen.

„Vi var blevne betrængte af de Mac-Aulays og andre vestlige Stammer," svarede Taagens Søn, „saalænge, til vi ikke længere kunde være sikre i vort Hjem."

„Ho, ho!" sagde Kaptajn Dalgetty; „nu synes mig, jeg kan erindre at have hørt noget fortælle om denne Sag. Var det ikke Jer, som puttede et Stykke Brød i Munden paa et Menneske, der ingen Mave havde mere til at modtage det med?"

„Saa I har altsaa hørt om denne vor Hævngerning mod den overmodige Skovopsynsmand?" spurgte Ranald.

„Ja, jeg kan erindre at have hørt det fortælle," svarede Dalgetty; „og det for ikke ret meget længe siden. Det var sandelig en munter Spøg, at putte Brød i Munden paa en død Mand; skønt noget vildt og uoverlagt, at den gode Mad blev spildt paa denne Maade. Jeg har været med, Ranald, ved Belejringer og i Lejre, hvor en levende Soldat vilde give meget til, for at faa et saadant Stykke Brød, som I der spildte til Unytte i en død Mands Mund."

„Derpaa," fortalte Ranald videre, „blev vi angrebne af Sir Duncan Campbell — min Broder

blev slaaet — hans Hoved hensmuldrede paa Borgskansen, vi havde overrumplet — jeg svor at hævne ham — og det er en Ed, som Ranald MacEagh aldrig svigter."

„Det er saare rimeligt," sagde Dalgetty; „og enhver retskaffen Soldat vil tilstaa, at Hævnen er sød; men, sandt at sige, Ranald, gaar det over min Fatteevne at begribe, hvorledes denne Fortælling skal kunne anbefale Jer hos Sir Duncan, undtagen forsaavidt, at det skulde bevæge ham til at faa Markien overtalt til at forandre Dødsmaaden, saa at I, i Stedet for simpelthen at blive hængt, fik den Ære at se Eder udspilet paa Hjulet og Eders Lemmer knuste med et Plovjærn — eller en anden pinlig Dødsmaade. Var jeg i Eders Sted, Ranald, vilde jeg heller lade være at formaa Duncan til sligt; behold I Eders Hemmelighed hos Jer selv, og vælg at dø rolig og stille i Galgen, som Eders Forfædre før Eder."

„Hør mig først til Ende, fremmede," sagde Højlænderen. „Sir Duncan af Ardenvohr havde fire Børn. Tre døde under vore Dolkestik; men det fjerde lever endnu; og langt mere vilde han give for at kunne lade det fjerde Barn, der er tilbage, ride paa sit Knæ, end for at faa knust disse gamle Ben, som ikke skælver for det heftigste Udbrud af hans rasende Vrede. Kun et eneste Ord behøvede jeg at sige, og hans Faste- og Sorgensdag skulde blive forvandlet til en Festdag, en Jubeldag. Oh, det føler jeg selv i mit eget Hjerte! Kærere er mig Drengen Kenneth, der jager efter Sommer-

fuglene paa Avens Bakker, end ti Sønner, som hensmuldrer i Jorden eller opædes af Himlens Fugle."

„Jeg maa formode," spurgte Dalgetty videre, „at de tre vakre Karle, som jeg saa ude paa Markedspladsen, ophængte ved Hovedet ligesom Kramsfugle i Snaren, ikke er Eder uvedkommende?"

Det varede noget, inden Højlænderen kunde svare — „Ja," sagde han endelig, heftig bevæget, „ja — det var mine Sønner, fremmede — de var mine Sønner, — Kød af mit Kød — Ben af mine Ben! — snare som Vinden — visse i at naa Maalet — uovervindelige af Fjender, indtil Djarmids Sønner overrumplede dem med en overlegen Magt! Hvorfor ønsker jeg at overleve dem? Den gamle Stamme vil ikke finde det saa smerteligt at blive oprykket med Roden, som det var at se sine egne mægtige Grene blive afhugne. — Men Kenneth maa opdrages til Hævn — den unge Ørn maa lære af den gamle, hvorledes den skal styrte sig over Byttet. For hans Skyld vil jeg købe mig Frihed og Liv ved at betro min Hemmelighed til Ridderen af Ardenvohr."

„I vil kunne opnaa Eders Hensigt lettere," sagde en tredje Stemme, der uventet blandede sig i deres Samtale, „ved at betro den til mig."

Alle Højlændere er overtroiske. „Menneskenes Fjende er mellem os!" udbrød Ranald og sprang op.

„Uagtet jeg kommer paa en for Eder saa ubegribelig Maade her mellem Eder, er jeg dog en

dødelig som I, og min Hjælp vil kunne frelse Eder ud af den Nød, I nu er i, saafremt I ikke er for stolte til at modtage et godt Raad og følge det."

Med disse Ord drejede den fremmede en Blændlygte, han havde i Haanden, saaledes, at Dalgetty ved det svage Skær kunde se, at den talende, der paa saa hemmelighedsfuld en Maade var kommen ind til dem, var en ranktbygget Mand i Markiens Livrée. Det første Blik kastede han til Fødderne, men kunde hverken opdage Klovfoden, som det skotske Sagn tillægger Fanden, eller Hestehoven, som man i Tyskland kender ham paa.

„Hvorledes er I kommen her imellem os?" var det første Spørgsmaal, han gjorde den fremmede. „Thi var Døren bleven aabnet, havde vi maattet høre disse gamle, forrustede Hængsler knirke — og er I kommen gennem Nøglehullet, Sir, saa kan I umulig, hvorledes I end drejer og vender det, blive berettiget til at lade Jer indrullere i et Regiment af levende Mennesker."

„Min Hemmelighed beholder jeg hos mig selv," svarede den fremmede, „saalænge indtil I, ved at aabenbare mig Eders, gør Eder fortjent til at faa min meddelt. Det er vel muligt, at I paa den Maade kunde formaa mig til at lade Eder slippe ud der, hvor jeg selv kom herind."

„Det kan da altsaa ikke være gennem Nøglehullet," sagde Kaptajn Dalgetty. „Hvad Hemmeligheder angaar, da har jeg ingen, der hører mig selv til, og kun meget faa, der angaar andre. Men

velan, lad os høre, hvad det er for Hemmeligheder, I ønsker at erfare."

„Jer vil jeg ikke henvende mig først til," svarede den fremmede, og drejede i det samme Lygten om, saa at Skinnet faldt lige paa Ranald MacEaghs vilde og udtærede Ansigt og stærke Lemmer; denne havde trykket sig tæt op til Fængselsmuren, og syntes endnu at være i Uvished, om han skulde antage den besøgende for en Aand eller et levende Væsen.

„Jeg bringer Jer her," sagde den fremmede i en mildere Tone, „nogen bedre Føde; thi skal I dø i Morgen, saa kan jeg ingen Grund indse hvorfor I ikke skulde leve i Nat."

„Nej, dertil kan ingen Grund anføres — det var utænkeligt," tog Kaptajn Dalgetty straks Ordet, og begyndte straks at udpakke Indholdet af en lille Kurv, som den fremmede havde holdt skjult under sin Kjortel, medens Højlænderen derimod, enten af Mistro eller Ligegyldighed, ikke brød sig det mindste om det gode Maaltid.

„Dette er paa din Sundhed, min gode Ven," sagde Kaptajnen, som allerede havde sat et dygtigt Stykke stegt Lammekød til Livs, og nu gav sig i Færd med Vinflasken. — „Hvad er dit Navn, gode Ven?"

„Murdoch Campbell, Sir," svarede den fremmede; „jeg tjener som Opvarter hos Markien af Argyle, og forretter undertiden Tjeneste som Fængsels-Undervogter."

„Saa maa jeg drikke Jer endnu engang til, Murdoch," sagde Kaptajn Dalgetty, „siden jeg nu har faaet Eders Navn at vide — Skaal, Murdoch Campbell! Men, som jeg ser, har I nok noget at tale med min Ven, Ranald Mac-Eagh — Lad I, som om jeg aldeles ikke var til Stede; jeg vil sætte mig hen i Krogen her med Kurven, og jeg lover dig, at min Kæbe skal gøre saa megen Støj, at jeg skal hindre mig selv fra at høre eet Ord af hvad I siger."

Dette givne Løfte uagtet, kunde Veteranen dog ikke bare sig for med al mulig Opmærksomhed at lytte til Samtalen mellem de to andre. Da Fængslet kun var lille, kunde han derfor meget bekvemt høre hvert Ord, Mac-Eagh og Tjeneren talte sammen.

„Er I underrettet om, Taagens Søn," spurgte Murdoch Campbell, „at I aldrig vil komme til at forlade dette Sted, før I bliver ført til Galgen?"

„De Mennesker, der var mig kærest i Verden," svarede Mac-Eagh, „har vandret den Vej før mig."

„Og I vilde intet gøre for at undgaa at komme til at følge dem?" spurgte hin.

Fangen vred sig i Lænkerne, før han besvarede Spørgsmaalet.

„Jeg kunde være i Stand til at gøre meget," sagde han endelig, „ikke for mit eget Livs Skyld, men for Drengen, jeg har i Strath-Avens Dal."

„Og hvad vilde I da gøre for at undgaa Dødens Bitterhed?" spurgte Murdoch paany.

„Jeg vilde gøre alt, hvad en Mand kan gøre, uden at ophøre at være Mand.“

„I kalder Jer selv en Mand — et Menneske,“ sagde Spørgeren, — „I, som har øvet en Ulvs Blodgerninger.“

„Ja — ja,“ svarede den fredløse. „Jeg er en Mand, som mine Forfædre var det. Saalænge vi kunde hylle os i Fredens Kaabe, var vi Lam — man rev den af vore Skuldre, og nu kalder I os Ulve. Giv os igen vore Hytter, I har opbrændt, vore Børn, I har myrdet, vore Enker, som I har ladet dø Sultedød — sank sammen fra Galger og Pæle de sønderslidte Lemmer og hvide Pandeskaller, der har tilhørt vore nærmeste Frænder — byd dem leve op igen, og vi skal villig være Eders Vasaller og Brødre — men til det sker, maa Død og Blod og gensidige Blodhævnsgerninger drage Tvistens strenge Skillelinie imellem os!“

„Intet vil I altsaa gøre, Mac-Eagh, for at erholde Eders Frihed?“ spurgte Murdoch Campbell ham.

„Alt,“ svarede denne, „undtagen at blive Eders Stammes Ven.“

„Banditters og Røveres Venskab,“ svarede Murdoch, „er for ringe for os; det vil vi ikke modtage. Det, jeg forlanger at faa at vide af Jer, til Gengæld for Friheden, I skal erholde, er om Ridderen af Ardenvohrs Datter og Arving, hvor hun nu er at finde.“

„Er det da i hans Navn,“ spurgte Mac-Eagh,

„at I søger Underretning herom?“ — Betjenten svarede „Ja“ hertil.

„Og I vil intet ondt tilføje Pigen? — Ondt nok har jeg allerede gjort hende!“

„Intet ondt, saasandt jeg er et kristent Menneske!“ svarede Murdoch Campbell.

„Og I lover mig til Gengæld, at jeg skal beholde Liv og Frihed?“

„Det lover jeg Eder,“ svarede Murdoch Campbell, „og det skal jeg holde.“

„Saa vid da,“ tog den fredløse til Orde, „at dette Barn, som jeg af Medynk frelste fra Døden, dengang vi udplyndrede Faderens befæstede Borg, blev opdraget som en udkaaren Datter af vor Stamme, indtil vi blev paa den grusomste Maade overfaldne i Bjærgpasset ved Ballenduthil af vor Stammes forhadte Arvefjende, Allan Mac-Aulay med Blodhaanden, og af Hestfolkene fra Lennox under den unge Menteiths Anførsel.“

„Og hun, der blev betragtet som en Datter af Eders Stamme, faldt i Allan med Blodhaandens Vold?“ spurgte Murdoch — „nu, saa har hendes Blod maattet farve hans Dolk; og intet har du altsaa sagt, der kunde frelse dit prisgivne Liv.“

„Beror mit Liv paa hendes,“ svarede Taagens Søn, „saa er det uden Fare, thi hun er ikke død endnu — men jeg har en langt slettere Sikkerhed derfor: en Djarmids Søns bedragerske Løfte.“

„Hvad jeg har lovet, skal jeg holde,“ sagde Campbell, „saafremt I skaffer mig Vished om at hun lever, og hvor hun er at finde.“

„Paa Borgen Darnlinvarach," svarede Mac-Eagh, „og under Navn af Annot Lyle. Ofte har jeg hørt hende omtalt af mine Frænder, som atter har nærmet sig deres Fædreneskove, og det er ikke længe siden mine egne gamle Øjne saa hende."

„I selv!" udbrød Murdoch forbavset — I, en Høvding blandt Taagens Sønner, vovede Eder saa nær Eders dødelige Fjende?"

„Ja, Djarmids Søn; jeg gjorde endnu mere," svarede den fredløse; „jeg var i Borghallen, forklædt som en Harpespiller fra Skianachs vilde Strandbred. — Og nu, Djarmids Søn, sig mig nu, om jeg ikke har betalt nok for mit Liv?"

„Jo," svarede Murdoch, „saafremt Eders Fortælling er sand. — Men hvilket Bevis kan I give mig derfor?"

„Himmel og Jord!" raabte den fredløse — „I hører det! han søger alt at finde Udvej til at bryde sit Ord!"

„Nej," svarede Murdoch Campbell, „I tager fejl, Mac-Eagh; alt, hvad der er blevet Jer lovet, skal blive trolig holdt, saasnart jeg tilfulde har overbevist mig om, at det er sandt, hvad I har fortalt mig. — Nu maa jeg tale et Par Ord med Eders Fængselskammerat."

„Slesk og falsk — altid slesk og falsk," mumlede Fangen, og slæbte sig atter hen paa det haarde Stengulv.

Kaptajn Dalgetty, som imidlertid havde hørt ethvert Ord, der blev talt mellem Mac-Eagh og Murdoch Campbell, kunde nu ikke afholde sig fra, ved

sig selv at anstille sine Betragtninger. — „Hvad Pokker kan denne listige Person have at sige mig? — Jeg har, saavidt mig bekendt, jo ikke noget Barn, jeg kan fortælle ham om; hverken mit eget eller andres! — Men lad ham kun komme til mig; han skal blive nødt til at gøre en Del Manøvrer først, før han skal falde en gammel Soldat i Flanken."

Med Forsigtighed, men uden ringeste Frygt, som om han stod med Lansen i Haanden for at forsvare en Bresche, oppebiede han Angrebet.

„I er en Verdensborger, Kaptajn Dalgetty," tog Murdoch Campbell til Orde, „og maa altsaa, formoder jeg, forstaa vort gamle skotske Ordsprog *gif-gaf**), saasom dette er gængs blandt alle Nationer og under alle mulige Tjenesteforhold."

„Da er det rimeligt, at jeg maa kende noget dertil," sagde Dalgetty; „thi, naar jeg undtager Tyrkerne, er der faa Magter i Europa, som jeg ikke har tjent; og det er endogsaa stundom faldet mig ind at tage Tjeneste hos Bethlem Gabor, eller blandt de tyrkiske Janitscharer."

„En Mand som I, med saamegen Erfaring og saa fri for alle Fordomme," sagde Murdoch Campbell, „vil da formodentlig forstaa min Mening, naar jeg siger ham, at hans Frihed afhænger af hans ærlige og sanddru Svar paa faa, ubetydelige Spørgsmaal angaaende de Herrer, der har skikket Eder hid, deres Krigsforberedelser, Antallet af deres

---

*) Lige for Lige.

Stridsmænd, og deres Planer, for saavidt I kender dem."

„Blot for at tilfredsstille Eders Nysgerrighed," spurgte Dalgetty, „og uden at have nogen videre Hensigt dermed?"

„Ikke den ringeste anden Hensigt," svarede Murdoch: „hvad kunde det nytte en stakkels, fattig Djævel som mig, iøvrigt at kende deres Operationer?"

„Saa kom da frem med Eders Spørgsmaal," sagde Kaptajnen, „og jeg skal besvare Eder dem *peremtorie.*"

„Hvormange Irlændere kan der vel være paa Marchen for at forene sig med den oprørske James Grahame?"

„Sandsynligvis titusind Mand," var Svaret.

„Titusind!" gentog Murdoch med Heftighed. „Næppe totusind Mand er landede ved Ardnamurchan."

„Saa maa I vide mere om den Ting, end jeg ved," svarede Kaptajn Dalgetty med største Ro. „Jeg har endnu ikke set dem under Vaaben, eller efterset Mønstringsrullerne."

„Og hvormange Mænd fra de forskellige Claner venter de i det hele, Sir?"

„Saamange de kan faa, Murdoch Campbell."

„I vil undvige Svaret, Herre, saavidt jeg mærker," svarede Murdoch; „vær aabenhjertig — vil de udgøre 5000 Mand?

„Det, og mere end det," var Kaptajnens Svar.

„I spøger med Eders Liv, Herre, dersom I vo-

ver at drive Gæk med mig," sagde Spørgeren. „Jeg behøver kun at fløjte, og i mindre end ti Minutter hænger Eders Hoved og dingler over Vindebroen."

„Men for at tale aabenhjertigt med Jer, Hr. Murdoch," svarede Kaptajnen, „tror I da virkelig selv, at det er klog Mands Gerning, at udspørge mig om de hemmelige Anliggender, der angaar den Armé, ved hvilken jeg har forpligtet mig til at gøre det hele Felttog? Hvis jeg nu vilde underrette Eder om den bedste Maade til at faa Montrose ødelagt, hvad skulde der saa blive af min Sold, mit Tilskud og min Del af Krigsbyttet?"

„Og jeg siger Jer," sagde Campbell, „at dersom I viser Jer trodsig i denne Sag, saa skal Eders Felttog begynde og ende med en March til Blokken, der staar udenfor Slotsporten, og som er bestemt for saadanne Landløbere som Jer og Eders Lige. Men svarer I mig derimod oprigtigt, saa er jeg villig til at tage Jer i min — jeg mener i Mac-Callummores Tjeneste."

„Faar man god Sold i denne Tjeneste?" spurgte Kaptajnen.

„Han vil gøre den, I skulde have hos Montrose, dobbelt saa stor," var Svaret, „dersom I vil vende tilbage til Montrose og i hans Hær være Mac-Callummore til Tjeneste."

„Jeg vilde ønske, jeg havde set Jer før, min gode Ven," svarede Kaptajnen, og lod som om han overvejede Sagen ved sig selv — „førend jeg traadte i Tjeneste hos ham."

„Hvorfor det?" spurgte Murdoch; „nu kan jeg

tværtimod tilbyde langt mere fordelagtige Vilkaar; forudsat, at I er en Mand, man kan stole paa."

„Saa skulde jeg da være en Forræder, mener I, mod Montrose, for at være tro mod Eder?" spurgte Kaptajnen.

„I skal være Religionen tro, og den gode Sag," svarede Murdoch. „Det vil retfærdiggøre Bedraget, I nødes at anvende, for at kunne være det."

„Og Markien af Argyle — om jeg nu skulde bestemme mig til at træde i hans Tjeneste, er det en god Herre?" spurgte Dalgetty.

„Den bedste Herre af Verden," svarede Campbell.

„Og god mod sine Officerer?" spurgte Kaptajnen videre.

„Den gavmildeste Haand i Skotland," var Svaret.

„Og ærlig og trofast i at holde sine indgaaede Betingelser er han vel ogsaa?" spurgte Dalgetty.

„Det er saa ærlig en Hædersmand, som nogen Sinde har levet," var Svaret.

„Saameget godt har jeg aldrig hørt om den gode Mand før," sagde Kaptajn Dugald Dalgetty — „I maa kende Markien af Argyle bedre end de fleste andre Mennesker, eller, rettere sagt, I maa nok være Markien selv. — Lord af Argyle," lagde han til, og kastede sig uventet over den forklædte MacCallummore, „jeg arresterer Jer herved, i Kong Karls Navn, som Landsforræder — Stille! — dersom I vover at give en Lyd fra Jer eller raabe om Hjælp, knækker jeg Nakkebenet paa Eder, Herre!"

Dette Kaptajnens Overfald var saa rask og uventet, at han uden megen Møje kastede Markien ned paa Fængselsgulvet, og holdt ham dernede med den ene Haand, medens han med den højre greb ham fast om Struben, og var færdig til at kvæle ham i det Øjeblik, han skulde forsøge paa at skrige om Hjælp.

„Nu, Mylord af Argyle," sagde han, „nu er Turen kommen til mig at bestemme Kapitulationsvilkaarene. Saafremt I nu vil være saa artig at vise mig den hemmelige Vej, ad hvilken I kom ind i Fængslet, saa skal jeg lade Eder beholde Livet, under den Betingelse, at i bliver min *locum tenens*, som vi sagde paa Marshall-Collegiet, saalænge til Fangevogteren kommer og ser til Fangerne. Men vil I ikke det, saa kvæler jeg Jer først, — hvilket jeg lærte af en polsk Hajdukke, der havde været Slave hos Sultanen af Konstantinopel — og derpaa søger jeg selv at finde en Udvej."

„Skurk! I vil myrde mig, til Tak for min Godhed mod Jer!" mumlede Markien af Argyle.

„Nej, Mylord, ikke for Eders Godhed," svarede Kaptajn Dalgetty; „men for det første for at lære Eder *jus gentium* mod Kavalerer, der kommer til Eders Borg under givet Lejde; og for det andet, for at vise Eder hvormegen Fare det er forbunden med at gøre en brav Soldat vanærende Forslag, for at friste ham til at være utro mod Standarten, førend hans Tjenestetid er ude."

„Spar mit Liv," sagde Argyle, „og jeg skal opfylde Eders Forlangende."

Dalgetty vedblev fremdeles at holde ham fast om Struben med sin Haand, som han klemte sammen, medens han spurgte ham, og derpaa aabnede lidt, for at han kunde komme til at svare.

„Hvor er Løndøren, der fører ind til Fængselet?“ spurgte Kaptajnen.

„Hold Lygten imod Krogen til venstre; saa vil I kunne se Jærnet, der dækker Laasen,“ svarede Markien.

„Det er godt — men hvor fører saa den Dør hen?“

„Til mit Værelse, bagved Tapetseriet.“

„Og hvorledes skal jeg derfra komme ud til Porten?“

„Gennem det store Galleri, Forværelset, Betjentenes Kammer, det store Vagtværelse“ — svarede den arme Marki.

„Jo vist,“ sagde Kaptajn Dalgetty. — „De er jo alle propfulde af Soldater, Oprørere og Tjenere. — Nej, Mylord, den Vej kan jeg ikke betjene mig af. Skulde der ikke gaa nogen hemmelig Genvej ud til Porten, Mylord, ligesom den I har til Eders Fangehuller? — Tænk Jer om; jeg har selv set sligt i Tyskland.“

„Jo,“ svarede Markien af Argyle, „der er en Udgang gennem Kapellet, som man kan komme til fra mit Værelse.“

„Og hvad er Parolen ved Porten, Mylord?“

„Levi Sværd,“ svarede Markien; „men vil I tro mig paa mit Æresord, saa skal jeg gaa med Jer,

ledsage Jer forbi alle Vagter og sætte Eder fuldkommen i Frihed, forsynet med fornødent Pas."

„Jeg vilde gerne tro Eder, Mylord," sagde Kaptajn Dalgetty, „hvis ikke Eders Strube allerede var blaa af mit Greb — *beso los manos a usted,* siger Spanieren. — Dog maa I skaffe mig et Pas; er der Skrivematerialier at finde i Eders Kammer, Mylord?"

„Ja, Sir! og Blanketter, der med Lethed kan udfyldes til Pas for Eder. Jeg skal straks," sagde Markien, „følge med Jer og skaffe Jer det forlangte."

„Det vilde være for stor Ære for saa ringe en Person, som jeg er," svarede Kaptajnen. „Eders Herlighed skal blive her under min Ven Ranald Mac-Eaghs Bevogtning — tillad mig derfor, Højstærede, at slæbe Jer saalangt hen, at han kan faa fat paa Eder, der hvor han ligger i sine Lænker. — Min fortræffelige Ranald, I ser paa hvad Fod Sagerne staar mellem Hans Herlighed og mig. Som jeg haaber, skal jeg nu nok finde Midler til at sætte ogsaa Eder i Frihed. Gør imidlertid saaledes, som I saa mig gøre; tryk Eders Haand fast paa Struben af denne højbaarne og mægtige, fyrstelige Herre, lige under Halskraven, og dersom han skulde begynde at skrige eller ville rive sig løs, saa undlad ikke, min dyrebare Taagens Søn, at klemme dygtigt til; og skulde det end komme *ad deliqvium* med ham, Ranald, det vil sige til en Besvimelse, saa har det dog ikke stort at betyde, si-

den han jo havde bestemt baade min egen og Eders Strube til en langt værre Behandling."

„Gør han en eneste Mine til at tale eller rive sig løs," sagde Ranald, „saa skal han dø for denne min Haand."

„Det er ret, Ranald — det er overmaade fornuftigt talt," svarede Kaptajn Dalgetty; „en forstandig Ven, der fatter et givet Vink med Lethed, er mange Tønder Guld værd."

Da Dalgetty saaledes havde overgivet Markien til sin nuvundne Kammerats Bevogtning, gik han hen og trykkede paa Laasen, hvorved en skjult Dør sprang op, hvis Hængler var saa vel polerede og smurte med Olie, at de ikke gjorde den ringeste Alarm, idet Døren drejede sig om paa dem. Den anden Side af denne var stærkt forsynet med Slaaer og Stænger, og indenfor hang et Par Nøgler, der sandsynligvis brugtes til at oplukke Fangernes Lænkelaase med. En smal Vindeltrappe, der snoede sig op gennem den tykke, udhulede Borgmur, førte Kaptajnen op bag ved Tapetseriet for Markiens Lønkammer; thi saadanne Løngange var i de Tider meget almindelige paa Lenshøvdingernes Borge, da de gav Herren Lejlighed til, som en anden Dionys, at belure Fangernes Samtaler, eller, naar han fandt det for godt, ogsaa selv at gaa forklædt ned til dem — et Foretagende, der denne Gang fik et højst uheldigt Udfald for Gillespie Grumach. Kaptajnen undersøgte nu meget forsigtigt, om der var nogen i Kammeret, og da han fandt

Kysten klar, traadte han ind, satte sig i Hast i Besiddelse af en Pasblanket, af hvilke der laa en Del paa Bordet, samt af de nødvendige Skrivematerialier, tilligemed Markiens Daggert og en tynd Silkesnor, der hang ned fra Tapetseriet. Derpaa steg han ned i Fængslet igen; men lyttede først et Øjeblik ved Døren, før han traadte ind, og hørte, hvorledes Markien med halvkvalt Stemme gjorde Mac-Eagh glimrende Tilbud, dersom han vilde tillade ham at raabe om Hjælp.

„Ikke for en hel Skov fuld af Dyr — ikke for tusind Stykker Kvæg," svarede den fredløse; „ikke for alle de Landejendomme, Djarmids Sønner har eller har haft i Eje, vil jeg bryde mit Løfte, jeg gav Manden i Jærnrustningen."

„Manden i Jærnrustningen," sagde Kaptajn Dalgetty, og traadte ind i det samme, „er Eder meget forbunden, Mac-Eagh; og bunden skal ogsaa I blive, min ædle Lord; men først maa I udfylde denne Pasblanket med Major Dugalds og hans Ledsagers Navne, saafremt I ellers ikke ønsker at faa selv et Rejsepas til den anden Verden."

Ved Skinnet af Blændlygten skrev og undertegnede Markien Blanketten efter Dalgettys Forlangende.

„Og nu, Ranald," sagde Kaptajnen, „træk nu Eders Overkjole af — jeg mener Plaiden, Ranald — den vil vi svøbe Mac-Callummore ind i, og gøre ham til en Taagens Søn for nogen Tid. Over Hovedet maa I have den, Mylord, for at det ikke skal falde Eder ind at raabe. — Se saa, nu er han

tilstrækkelig indpakket, tænker jeg. — Ned med Hænderne, Eders Herlighed, eller jeg jager, paa min Ære, Eders egen Daggert ind i Livet paa Jer! — I skal blive bunden med en Silkesnor, det kan ikke være mindre for en Mand af Eders Rang. — Nu tænker jeg, han er surret saa fast, at han ikke kan komme løs, før han faar Hjælp. — Han havde givet Befaling til at lade os faa Middagsmad temmelig silde, Ranald; nu vil det formodentlig gaa ud over ham selv. Hvornaar, Ranald, plejer Slutteren at indfinde sig hernede?"

„Aldrig før Solen er gaaet ned bag Vestfjældene," svarede Mac-Eagh.

„Godt, min Ven," sagde den forsigtige Kaptajn; „saa har vi endnu godt tre Timer for os. Kom, nu maa vi da straks begynde at arbejde paa vor Frihed."

Med disse Ord gav han sig til at undersøge Ranald Mac-Eaghs Lænker; og disse fik han snart oplukkede ved Hjælp af en af de Nøgler, der hang bag Løndøren, og som formodentlig havde Plads der, for at Markien, naar han fandt for godt, selv kunde lade en Fange slippe bort eller paa anden Maade skaffe ham af Vejen, uden at have nødig at kalde paa Slutteren.

Den fredløse strakte sine halvt følelsesløse Arme langt ud og sprang op fra Fængselsgulvet med den genvundne Friheds hele hastige Glædesfølelse.

„Tag nu Livrékjolen, som denne ædle Lord havde paa, Ranald," sagde Kaptajnen, „iför Jer den, og følg mig lige i Hælene."

Den fredløse fulgte ham; og de steg nu op ad Vindeltrappen, efter først at have lukket Løndøren i Laas, og naaede uden Hinder Markiens Kammer.

FEMTENDE KAPITEL.

„Se efter, Ranald, hvorledes det forholder sig med Genvejen gennem Kapellet, medens jeg flygtig undersøger disse Sager, her ligger," sagde Kaptajnen til sin Følgesvend.

Med disse Ord greb han med den ene Haand et Bundt, der indeholdt nogle af Argyles hemmeligste Papirer, og med den anden en Pung fuld af Guld, hvilke begge Dele han fandt i en Skuffe i et kostbart Chatol, som Markien havde glemt at lukke. Ligeledes satte han sig i Besiddelse af et Sværd og et Par Pistoler, tilligemed Krudt og Kugler, hvilket alt hang paa Væggen i Værelset. „Vigtige Efterretninger og godt Bytte," sagde Soldaten ved sig selv, medens han foretog disse Plyndringer, „er det enhver hæderlig Krigsmands Pligt at skaffe sig; det ene til hans Generals Nytte, og det andet til eget Brug. Dette Sværd er en Andreas Ferrara, og Pistolerne er bedre end mine egne. Men at bytte er jo ikke at røve. Man skal ikke forlange af en Soldat, min højstærede Marki, at han skal udsætte sig for Fare uden at have nogen Løn derfor. — Men, stille, stille, Ranald! Vise Taagens Mand, hvad er det, du har i Sinde?"

Det var ogsaa den høje Tid at standse Mac-

Eagh i Farten; thi da han ikke fandt Genvejen fremkommelig, og, som det syntes, ikke havde Taalmodighed til at bie længere, havde han revet et Sværd og Skjold ned fra Væggen og var paa Veje til at gaa ind i det store Galleri, for, som det lod til, at bane sig Vej med Sværdet gennem alle Hindringer.

„Holdt, har I Eders Liv kært," hviskede Dalgetty og holdt ham tilbage. „Lad os ikke løbe lige i Faren, naar vi kan undgaa den. Denne Dør vil vi lukke i Laas, for at de kan tro, Mac-Callummore ønsker at være ene her — saa — nu maa jeg recognoscere, for at finde Lønvejen."

Han undersøgte nu Tapetseriet overalt, og fandt endelig bagved det en Dør, der førte ud til en Vindeltrappe, ved hvis Ende der atter var en Dør anbragt, som formodentlig maatte føre ind til Kapellet. Men hvor ubehageligt blev han ikke overrasket, ved at høre indenfor den sidste Dør den velklingende Stemme af en Prædikant, der var midt i sin Tale.

„Og det har den Skurk villet indbilde os, skulde være en Løndør ud fra hans Kammer!" udbrød Kaptajnen. „Jeg kunde have Lyst til at gaa tilbage og dreje Halsen om paa ham!"

Varsomt aabnede han derpaa Døren, der førte ind til et med Gitterværk forsynet Galleri, som Markien af Argyle selv betjente sig af, og hvis Gardiner var trukne for, maaske i den Hensigt, at han saaledes kunde lade, som om han andægtig hørte paa Gudstjenesten, medens han var i sit Kam-

mer sysselsat med helt andre verdslige Forretninger. Der var intet Menneske i dette indelukkede Galleri, thi saa høj ansaas dengang denne Stammehøvdings Værdighed, at hans egen Familie maatte under Gudstjenesten sidde i en anden, noget længere nede anbragt Kirkestol. Kaptajn Dalgetty fandt det da klogest at gaa ind i Galleriet og lukke Døren i Laas.

Aldrig (og det er sandelig meget sagt) blev en Prædiken hørt med større Utaalmodighed og mindre Opbyggelse, i det mindste af een blandt Tilhørerne. „For det syttende — for det attende — for det nittende —" maatte Kaptajnen sidde og høre paa med en Utaalmodighed, som om han laa paa Pinebænken. Men ingen Præst kan udholde at snakke til evig Tid, og saaledes blev da denne ogsaa omsider færdig, og undlod ikke ved Slutningen at gøre et meget dybt Buk henimod Gitter-Galleriet — en Høflighed, han sikkert vilde have sparet sig, dersom han havde vidst, hvem det i Dag gjaldt. Efter den Ilfærdighed at slutte, hvormed Tilhørerne skyndte sig at komme bort, havde Markiens Tjenere formodentlig ikke fundet sig synderlig mere opbyggede ved at høre paa Prædikenen, end den ængsteligventende Kaptajn Dalgetty; og, sandt at sige, var der ogsaa en stor Del af dem, som havde al Grund til at kede sig, da de som Højlændere ikke forstod et eneste Ord af alt det, Præsten sagde, og havde indfundet sig ved Gudstjenesten efter Mac-Callummores udtrykkelige Befaling, hvilket de ogsaa havde

gjort, om det havde været en tyrkisk Imann, de skulde høre.

Men omendskønt nu den hele Tjeneste var til Ende, og Forsamlingen var gaaet bort, blev den Gejstlige dog endnu inde i Kapellet, spadserede op og ned i dets gotiske Gange, og syntes enten at overtænke, hvad han nylig havde foredraget, eller at forberede sig til en ny Tale, han næste Gang skulde holde. Djærv, som han var, stod Kaptajn Dalgetty dog et Øjeblik raadvild, og vidste ikke, hvad han skulde gøre. Men Tiden forløb, og med hvert Minut nærmede sig Faren for at blive opdaget, da Fangevogteren jo mulig kunde faa det Indfald at gaa ned i Fængselskælderen før han plejede og opdage den Forandring, som der var foregaaet. Endelig hviskede han til Ranald, hvis Øjne fulgte enhver af hans Bevægelser, at han skulde komme med og ikke lade sine Miner røbe noget, og traadte saa med den roligste Mine af Verden ned ad en Trappe, der førte fra Galleriet ned til Gulvet i Kapellet. En mindre erfaren Eventyrer end Kaptajn Dalgetty vilde formodentlig have søgt at snige sig ubemærket forbi den gejstlige Herre, for saaledes at komme ud; men Manden, der forudsaa hvor megen Fare han udsatte sig for her, hvis dette Forsøg skulde mislykkes, traadte med en værdig Mine Hans Velærværdighed i Møde midt i Kirkegangen, tog sin Hjelm af og vilde gaa ham forbi med en høflig Hilsen. Men hvor stor blev ikke hans Overraskelse, da han i Manden genkendte den Person, han havde spist sammen med paa Slottet

Ardenvohr. Dog fattede han sig straks igen og tiltalte Præsten, før denne kunde faa sagt et Ord.

„Jeg kunde ikke," sagde Kaptajnen, „forlade Kapellet, før jeg fik sagt Eder megen, saare megen Tak for Eders Tale, min højærværdige Herre, som jeg med inderlig Glæde har lyttet til."

„Jeg lagde ikke Mærke til," sagde den Gejstlige, „at I var i Kirken."

„Det behagede Hans Herlighed Markien," sagde Dalgetty med en beskeden Mine, „at beære mig med en Plads i sit eget Galleri."

Den Gejstlige besvarede denne Fortælling med et meget dybt Buk, da han vidste, at en saadan Ære plejede at vederfares kun Mænd af meget høj Rang.

„Det er faldet i min Lod," blev Kaptajnen ved, „under det omflakkende Liv, jeg har maattet leve, at faa mange Prædikanter at høre af forskellige Trosbekendelser, saasom Lutheranere, Evangeliske, Reformerte, Calvinister og saa videre; men aldrig har jeg hørt saa herlig en Prædiken, som Eders — den var „ganz vortrefflich", som Højtysken siger. Det var mig aldeles umuligt at forlade dette Sted, uden at forsikre Eder om, højærværdige Herre, at jeg under Eders herlige Tale har følt den heftigste Bevægelse — og hvor inderlig smerter det mig ikke, at jeg ved Maaltidet paa Ardenvohr, i Forgaars, maatte synes Eder at have villet krænke den skyldige Ærbødighed for en saadan Person!"

„Ak! min værdige Herre," svarede den Gejstlige, „Alle vandrer vi jo her, som i Dødens Skyggers Dal, uden at kende dem ret, vi her monne

træffe paa. I Sandhed, det er ikke at undres over, at vi stundom kommer til at krænke dem, som vil vise os al mulig Agtelse, dersom vi kendte dem. Eder, Herre, skulde jeg snarere have antaget for en profan Kirkeforagter end for en saa gudfrygtig Mand, der ærer den store Mester, selv i den ringeste af hans Tjenere."

„Det har altid været min Vane, højlærde Herre," sagde Dalgetty; „thi i den udødelige Gustavs Tjeneste — men jeg opholder Eder, Herre —" afbrød han sig selv, da hans Lyst til at tale om den svenske Konge maatte vige for Omstændighedernes Tvang, hvori han befandt sig.

„Nej, paa ingen Maade, Herre," svarede Præsten. „Jeg beder Eder indstændig fortælle mig hvad det var, I vilde have fortalt om denne store Fyrste, hvis Minde maa være enhver Protestant saa dyrebart."

„Trommen, Sir, maatte kalde til Morgen- og Aftenbøn ligesaa regelmæssig som til Paraden, og vovede en Soldat at gaa forbi uden at hilse Feltpræsten, saa kunde han være vis paa at komme til at ride Træhesten i en Timestid for sin Forsømmelse. — Nu ønsker jeg Eder en god Aften, Herre! jeg maa nu forlade Borgen, hvortil jeg er forsynet med Mac-Callummores Pas."

„Bi et Øjeblik, Herre," sagde Prædikanten; „er der aldeles intet, hvorved jeg kan bevidne min Ærefrygt for en Mand, der er oplært af den store Gustavus og forstaar saa ypperligt at bedømme en Prædiken?"

„Nej, intet, Herre," svarede Kaptajnen, „uden at vise mig den nærmeste Vej til Porten — og om I vilde have den Godhed," lagde han til med en vigtig Mine, „at lade Tjeneren trække min Hest derhen — det er den mørkegraa Vallak — kald ham Gustavus, og straks spidser han Øre; thi jeg ved ikke, hvor de har deres Staldrum henne her paa Borgen. Og denne min Ledsager," lagde han til, pegende paa Ranald, „kan ikke tale Engelsk."

„Jeg skal straks efterkomme Eders Befalinger, min Herre," sagde den Gejstlige; „I gaar gennem den bedækte Gang her."

„Nu, Himlen velsigne Jer for Eders Forfængelighed!" sagde Kaptajnen ved sig selv — „Jeg var ganske bange for, at jeg skulde nødes til at lade min gode Gustavus i Stikken."

Den taknemmelige Kapellan belønnede ogsaa i Gerningen den andægtige Kaptajns Lovtaler over Prædikenen; saa at denne fandt sin Hest sadlet ved Borgporten, hvor han foreviste sit Pas og blev udladt tilligemed sin Ledsager, Mac-Eagh. Denne gik ved Siden af Hesten gennem Byen Inverary; og da de kom til Torvet, kastede han et Blik paa Galgen og vred sine Hænder. Dette Blik og denne Bevægelse var kun øjeblikkelige; men de udtrykte en ubeskrivelig Smerte. Han fattede sig straks igen og hviskede et Par Ord, idet han gik forbi, til den ene Kvinde, der lig Rispah, Aizahs Datter, syntes sysselsat med at vaage og sørge over disse Ofre for Lenstyranniets Dommermagt og Grusomhed. Kvinden foer overrasket op ved hans

Røst, men fattede sig i et Øjeblik, og besvarede hans Tiltale med et næsten umærkeligt Nik med Hovedet.

Da Dalgetty var kommen gennem Byen Inverary, var han uvis om han skulde gøre Forsøg paa at bemægtige sig, eller for Betaling leje en Baad, og lade sig ro over Søen, eller han skulde styrte ind i Skovene og der skjule sig for dem, der formodentlig vilde forfølge ham. I begge Tilfælde stod han Fare for at blive indhentet, greben, og grusomt straffet for den Krænkelse, han havde tilføjet Markien. Medens han, stirrende frem for sig, syntes tvivlraadig herom, spurgte Ranald ham, hvilken Vej han agtede at tage; og da han dertil svarede, at det var noget, han for Øjeblikket ikke selv vidste, bad Ranald ham kun betro sig til hans Anførsel, da han snart skulde bringe ham i Sikkerhed — „Ingen," sagde han, „kendte hver en Bjergdal, Hule, Klippepas og Skov saa godt som Taagens Børn; medens andre holder sig til den jævne Grund, langs med Aabredderne og de store Bjergsøer, var disse vante til at gennemvandre de dybe, næsten utilgængelige Fjældkløfter, hvoraf Bjærgørknernes Kilder har deres Udspring; og derhen skulde," mente han, „ikke alle Argyles Blodhunde være i Stand til at naa dem."

„Siger du det, min fortræffelige Ven, Ranald?" svarede hertil Kaptajnen. „Nu saa af Sted med dig da; thi jeg ser mig ikke i Stand til at styre Skibet længere gennem disse Farvande."

Ranald Mac-Eagh førte ham da straks ind i

Skoven, som omgiver Borgen nogle Mile i Omkreds, og gik saa rask af Sted, at Gustavus, for at kunne følge ham, maatte gaa i et temmelig stærkt Trav, hvorhos han valgte saamange Krydsveje og Tværstier, at Kaptajn Dalgetty inden kort Tid ikke havde det ringeste Begreb mere om, hvor han var. Stien, de fulgte, blev alt mere og mere vanskelig at befare, og dens Spor tabte sig endelig mellem Underskov og tykt Krat. Man kunde høre den brusende Støj af et Vandfald i Nærheden, og Vejen begyndte nu at blive paa nogle Steder saa moradset og paa andre Steder saa stenet og ujævn, at det var umuligt at komme frem længere til Hest.

„Men, for Fanden! hvad skal jeg gøre, Ranald?" sagde Kaptajn Dalgetty. „Jeg maa lade Gustavus i Stikken, er jeg bange for!"

„Vær kun ikke bange for Eders Hest," svarede Ranald; „jeg indestaar Jer for, at I snart skal faa den tilbage."

Derpaa fløjtede han sagte, og en Dreng, halvt klædt i Tartan og halv nøgen, krøb ud fra Buskene som et vildt Dyr. Hans Ansigt og Hoved var ikke bedækket mod Sol og Uvejr med andet end med en smal Læderrem; han var mager og saa forsulten ud; og hans vilde graa Øjne syntes ti Gange saa store som hos andre Mennesker.

„Lad Drengen tage imod Eders Hest," sagde Ranald Mac-Eagh; „det gælder Eders Liv, hvis I ikke gør det."

Saare bedrøvet maatte Kaptajn Dalgetty skille sig ved sin kære Gustavus, der vendte Hovedet

om for at se efter sin Herre, som ved dette Syn blev endnu mere bevæget; og nu fulgte han sin Ledsager til Fods. Men at holde Skridt med denne, var ingen let Sag for den til Fodmarch uvante Veteran.

En Gang lagde Bjærgboeren sin Haand paa Kaptajnens Arm og pegede henad til den modsatte Kant. Dalgetty kunde intet se, da det var temmelig mørkt, og de befandt sig i en dyb Fjældkløft; men tydelig hørte han Lyden af en stor Klokke.

„Det maa være Stormklokken," sagde Dalgetty.

„Den ringer Jer til Galgen," svarede Ranald, „saafremt I ikke er i Stand til at følge mig endnu et Stykke Vej. Ved ethvert Slag af denne Klokke har en brav Mand maattet udaande sit Liv."

Derpaa fløjtede han sagte, ligesom han før havde gjort, og fik Svar i lignende Tone fra Højderne af Bjærgpasset, som de i nogen Tid havde arbejdet sig op igennem. Med ilende Skridt naaede de Toppen af Bjærget, hvor Kaptajn Dalgetty ved Maanelyset blev en Skare Højlændere var. De var omtrent ti til tolv Mænd og ligesaa mange Kvinder og Børn; og den overvættes Glæde og Jubel, hvormed Ranald blev modtagen af alle disse, overbeviste Dalgetty om, at det var en Flok af Taagens Sønner, han nu var kommen imellem.

Stedet, hvorpaa de befandt sig, passede fuldkommen til deres Navn og vilde Levemaade. Det var en udoverhængende Fjældknop, rundt om hvilken der snoede sig en med nedfaldne Stene opfyldt,

meget smal Fodsti, som paa de fleste Steder beherskedes af den Stilling, de havde indtaget.

Med ængsteligt Hastværk talte Ranald nogle faa Ord med sine Stammebrødre, og straks kom Mændene, den ene efter den anden, hen til Kaptajn Dalgetty og trykkede hjertelig hans Haand; medens Kvinderne stimlede sammen om ham, og søgte endogsaa at komme til at kysse hans Klæder.

„De lover Eder Troskab og Hengivenhed," sagde Ranald Mac-Eagh til ham, „til Gengæld for den store Tjeneste, I har vist vor Stamme i Dag."

„Nok, Ranald," svarede Kaptajn Dalgetty; „nok! — Sig dem, at jeg holder ikke af den Trykken i Haand — det er ikke passende mellem Krigsfolk af forskellig Grad og Stand."

Ranald Mac-Eagh maatte nu paalægge den snaksomme Kompagnichef Tavshed ved at gribe ham i Armen og pege ned mod Bjergpasset. Nærmere og nærmere lød nu Blodhundens hule Gøen, og de kunde tydelig høre Stemmer af flere Mennesker, der fulgte Dyret og raabte til hinanden, enten for at samles eller for at paaskynde Fremrykningen, eller for nøjere at undersøge Krattet paa begge Sider, alt som de rykkede frem. Med hvert Øjeblik kom de nærmere og nærmere.

Mac-Eagh foreslog imidlertid Kaptajn Dalgetty, at skille sig af med den besværlige Rustning, og gav ham at forstaa, at Kvinderne vilde besørge det altsammen henbragt paa et sikkert Sted; men Kaptajnen afslog dette med den Bemærkning, at den udødelige Gustav Adolf stedse havde anset sligt

som upassende for en Officer. Dog fandt han for godt at trække sine store Rytterstøvler af, hvorpaa en Højlænder straks tog sine Dyreskindssko af og gav ham dem paa; hvilket var Kaptajnen til betydelig Lettelse. Han vilde nu just til at raade Ranald Mac-Eagh til at lade to til tre af Bjærgmændene stige ned for at recognoscere Passet, og tillige at udvide sin Front noget, ved at detachere to Skytter til hver Flanke som Observationskorps — da i det samme Hundens Bjæffen sagde dem, at Forfølgerne nu var nær ved Foden af Klippen. Alle blev tavse; thi saa snaksom Kaptajn Dalgetty ellers til andre Tider plejede at være, saa begreb han dog nu, at de, som Mænd i et Baghold, maatte forholde sig rolige og stille.

Maanens Straaler belyste den stenrige Fodsti og de fremragende Fjældtoppe, om hvilke den snoede sig; kun hist og her beskyggedes den af Træernes Grene og Buskene, der fandt Næring i Klipperifterne og paa nogle Steder hang udover Randen af Bjærgdybet. Nedenfor laa en tæt Skov i det dybeste Mørke og saa ud som et Hav med sine mørke Bølger, naar man i en Frastand skuer ned mod det i Aftendæmringen. Dybt nede fra dette Mørke, og fra Foden af det opstigende Fjæld hørtes Hundens rædsomme Gøen af og til, og Skovene og Klipperne rundt omkring gentog Hylet. Stundom kom der nogle tavse Mellemrum, hvori man kun hørte den rislende Plasken af en lille Bæk, der paa nogle Steder faldt ned fra Bjærgvæggen, og paa andre banede sig en mere rolig Vej ned til Dybet

langs med Siden af Klippen gennem Revnerne. Ligeledes hørte man nu nedenfor Mandsstemmer, der talte hviskende sammen, og det lod til, at Forfølgerne enten ikke havde opdaget den smalle Fodsti, der førte op til Fjældtoppen, eller at de ogsaa, hvis de havde set den, lod sig afskrække fra at bestige den, baade af Vejens Farlighed, der forøgedes ved det Halvmørke, hvori den paa nogle Steder laa, og tillige Uvisheden, om den var besat af væbnet Mandskab eller ej.

Endelig skimtede de fredløse en utydelig Skikkelse, som rejste sig op fra det skumle Bjergdyb nedenunder dem, og begyndte forsigtigt og langsomt at snige sig i Maaneskinnet op ad Fjældstien. Denne laa paa dette Sted saa tydelig for deres Øjne, at Kaptajnen ikke alene blev den opstigende Højlænder selv var, men endogsaa det lange Gevær, han holdt i Haanden, og Fjeren i hans Hue.

„Tausend Teufel!" udbrød Kaptajnen — „Gud forlade mig min slemme Synd, at jeg taler saa, da min Ende maaske er nær! — Hvad vil der blive af os, naar de bringer Skydegeværer med sig imod vore Buer og Pile?"

Men i det Øjeblik den opklavrende Højlænder havde naaet en fremragende Klippespids, der laa omtrent midtvejs mellem Dybet og Bjærgtopsfladen, og blev staaende stille, for at give sine Kammerater, der var nedenfor i Fjældhulvejen, Tegn til at komme efter, hvinede der en Pil fra en af de fredløses Buer, og tilføjede Manden saa dræbende et Saar, at han, uden at gøre det ringeste Forsøg paa

at frelse sig, styrtede bagover hovedkulds fra Klippespidsen, han stod paa, ned i Afgrunden. Den bragende Lyd af Buskene, der først tog imod ham, og den hule Lyd af Faldet, da han derfra styrtede ned i Dybet, blev ledsaget af et Forfærdelses- og Overraskelsesskrig af hans Kammerater. Taagens Sønner, hvis Mod voksede i samme Forhold, som Forfølgernes aftog ved dette Tilfælde, besvarede Raabet med et lydeligt, gennemtrængende Glædesskrig og traadte frem, ud paa Randen af Fjældtopfladen, hvor de med vild Hujen og truende Gebærder søgte at skrække Fjenden, ved at lade ham mærke, hvor stort deres Antal var, hvor fortræffelig en Forsvarsstilling de havde valgt, og hvorlidet de frygtede for hans Angreb. Ikke engang Kaptajn Dalgettys Krigsklogskab kunde afholde ham fra at rejse sig, og med højere Røst, end Forsigtigheden paabød, at raabe til Ranald: „*Carocco*, Kammerat, som Spanieren siger! Buerne skal hædres og æres! Efter min ringe Mening skulde I nu lade —"

„Der er Saxeren! Sigt efter Brystpladen!" raabte en Stemme nedenfor; og i samme Øjeblik blev tre Geværer paa een Gang affyrede. Den ene Kugle prellede uskadelig tilbage fra Brystharnisket, som mere end een Gang havde reddet Dalgettys Liv; men den anden for ind i det tykke af Laaret og strakte ham til Jorden. Ranald greb ham straks i sine Arme, og bar ham bort fra Fjeldranden, medens den saarede med jamrende Røst sagde: „Var det ikke det, jeg altid raadede den udø-

delige Gustavus, saavelsom Wallenstein og Tilly, at de skulde lade Laarskinnerne gøre skudfaste!"

Med et Par alvorlige gæliske Ord anbefalede Mac-Eagh den saarede Mand til Kvindernes Omhu, hvilke opholdt sig noget bag ved Mændene. Derpaa vilde han igen gaa tilbage til disse; men Kaptajn Dalgetty greb ham i hans Plaid og holdt ham saa fast ved den, at han ikke kunde komme løs — „Jeg ved ikke," sagde han afbrudt — „hvad Udfald denne Kamp vil faa — men det beder jeg Eder, endelig at være meget forsigtig med at forlade Eders faste Post, om det end er for at forfølge Fjenden, hvis det lykkes Eder at vinde Sejr over ham — thi — og — og —"

Her begyndte Syn og Hørelse at forgaa Kaptajnen formedelst det store Tab af Blod, og Mac-Eagh benyttede denne Omstændighed til at rive sin Plaid løs fra hans Haand, og give ham en af de hosstaaende Kvinder at holde paa, hvilket Kaptajnen ogsaa af alle Kræfter gjorde, og fortsatte derfor sine militære Bemærkninger, i den Tanke, at det var Ranald, han talte med. Dog blev hans Stemme alt svagere og svagere, og hans Tale mere usammenhængende — „Og, Kammerat, I maa endelig se til at holde Eders Musketterere i lige Skridt, under Fremrykningen, med Lanserne, Lochaberøkserne og Sværdmændene — Hold Stand, Dragoner, paa venstre Fløj! — hvor var det, jeg var? — Ja, Ranald, skulde I se Eder nødsaget til en Retræte, saa lad en Del Lunteblus brænde paa Trægrenene, for at det kan se ud, som om I havde

Skyts — men — jeg glemmer jo — ha! ha! ha! — at I intet Gevær har — kun Bue og Pile — Bue og Pile! — ha! ha! —"

Her sank han besvimet tilbage, uden dog at kunne afholde sig fra, idet han daanede, at le ad hine gammeldags Vaaben, der syntes ham saa latterlige. Det varede temmelig længe, inden han kom til sig selv igen; og vi vil imidlertid overlade ham til Taagens Døtre, der i Gerningen viste sig ligesaa gode og deltagende som de af Udseende var vilde og raa.

SEKSTENDE KAPITEL.

Saa saare ondt det end gør os, maa vi nu lade Kaptajn Dalgetty blive mellem Bjærgene hos Taagens Børn, medens han der enten faar sine Saar helbredede, eller frister en værre Skæbne, hvordan det nu skal træffe sig, og give vore Læsere en kort Beretning om Montroses krigerske Foretagender.

Understøttet af mange højlandske Stammehøvdinger, blandt hvilke fornemmelig maa bemærkes de Murrays, Stewarts og andre Claner af Athol, som især var Kongens Sag med største Iver hengivne, fik han inden kort Tid samlet en Armé af to til tre tusind Højlændere, og iværksatte heldigt disses Forening med de irske Tropper under Colkittos Anførsel. Denne Mand hed egentlig Alister (eller Alexander) Mac-Donnell, og var en Skotlænder af Fødsel, beslægtet med Greven af Antrim,

ved hvis Indflydelse især han havde faaet Overbefalingen over den irske Armé. I mange Henseender var han ogsaa denne høje Post værdig. Han var kæk indtil Forvovenhed, stærk og kraftfuld af Legeme, forstod ypperlig at bruge sine Vaaben, og var altid i Spidsen, naar det gjaldt. Men paa den anden Side kan man heller ikke nægte, at han manglede ganske den nødvendige Indsigt i Taktikken, og var af et skinsygt og stolt Sind, hvorved Montrose ofte berøvedes den Fordel, han ellers kunde haft af hans Tapperhed. Imidlertid saa man ogsaa her, hvor tilbøjelige de mindre udviklede Folkeslag er til at give udvortes iøjnefaldende Egenskaber Fortrinet; thi det var øjensynligt, at de Prøver paa legemlig Kraft og personligt Mod, denne Kriger viste, gjorde et langt stærkere Indtryk paa Højlænderne end den store Marki af Montroses Krigserfarenhed og ægte Ridderaand. Sjælden hører man dennes Navn nævne i de højlandske Dale, hvor derimod mangfoldige Sagn endnu fortælles om Alister Mac-Donalds krigerske Bedrifter.

I Strathearn, paa Højderne af Bjergegnene i Perthshire, samlede Montrose endelig sin lille Armé. Hans Fjender var ikke uforberedte paa at modtage ham. I Spidsen for sine Højlændere jog Argyle omkring fra Øst til Vest, som en Sporhund, efter de irske Tropper, og ved Tvang, Trusler og Overtalelser havde han samlet en Armé, der næsten var stor nok til at kunne byde Montroses Hær Spidsen. Ogsaa Lavlandene var rede til Kampen. Et Korps af 6000 Mand Infanteri og 6 til 700

Mand Rytteri, som gudsbespottende kaldte sig „Herrens Hær", var i Hast bleven samlet fra Shirerne Fife, Angus, Perth, Stirling og omliggende Egne.

Montrose rykkede nu paa Tippermuir Mark frem mod Lord Elchos Armé. De presbyterianske Præster havde ikke undladt at gøre alt for at vække deres Partis Mod og Kamplyst; og en af dem, som holdt en lang Vrøvletale for de opstillede Tropper paa Kamppladsen, tog ikke i Betænkning at erklære, at Gud selv talte gennem hans Mund, og i hans Navn lovede han dem da en stor og sikker Sejr. Tillige gjorde man Regning paa, at Artilleriet og Rytterne skulde gøre Udslaget, da deres nye Angrebsmaade allerede ved foregaaende Lejligheder havde vist sig virksom mod Højlænderne. Slagmarken var en stor, aaben Hede; og Terrænet var ikke fordelagtigt for noget af Partierne, undtagen maaske forsaavidt, at det gav Covenanternes Hestfolk Lejlighed til at virke med mere Kraft.

Næppe er noget Slag, der kunde have saa vigtige Følger, bleven saa let vundet. Det lavlandske Kavalleri gjorde Angrebet; men enten de nu blev bragte i Uorden ved Musketilden, eller den Utilbøjelighed, man paastod fandt Sted hos mange af deres Anførere til at kæmpe mod Højlændere, gjorde deres Angreb mindre eftertrykkeligt — nok er det, de udrettede intet, og trak sig i Uorden tilbage fra Geledderne, der hverken havde Bajonetter eller Spyd at værge sig med. Montrose saa dette, og straks benyttede han sig deraf til sin Fordel. Han

gav hele sin Hær Befaling til Angreb, og dette blev iværksat med al den vilde og fortvivlede Tapperhed, der er Højlænderne egen. Kun een eneste af Covenanternes Officerer, der havde gjort Tjeneste i de italienske Krige, forsvarede sig til det yderste paa den højre Fløj. Paa alle de øvrige Punkter blev Linjen brudt ved første Stormangreb; og da Højlænderne først havde erholdt denne ene Fordel, var det umuligt for de lavlandske Tropper at holde Stand mod deres kæmpestærke Fjender. Mange blev slagne paa Kampladsen, og saa betydeligt et Antal faldt paa Flugten, at Covenanterne skal have mistet omtrent en Tredjedel af deres Folk, hvoriblandt da maa regnes en stor Mænge fede og tykke Borgermænd, hvem Aanden forgik paa den hurtige Flugt, saa de sank til Jorden uden Sværdslag.

Sejrherrerne satte sig i Besiddelse af Perth, Grevskabets Hovedstad, og fik en stor Mængde Penge saavelsom Vaaben og Ammunition. Men Sejren var paa den anden Side dog ogsaa forbunden med en Del mindre gunstige Omstændigheder, som er uadskillelige fra en højlandsk Hær. Man kunde nemlig paa ingen Maade faa Clansmændene til at anse sig som Linietropper og underkaste sig den Tvang som disse. Ja endogsaa i Aaret 1746, da Ridderen Carl Edvard, for at statuere et Eksempel, lod en deserteret højlandsk Soldat skyde, blev Højlænderne i hans Armé mindst lige saa opbragte, som de blev forfærdede. Det var dem umuligt at begribe Retfærdigheden af at berøve et Menneske

Livet, blot fordi han gik hjem, naar han ikke længere fandt for godt at blive ved Hæren. Dette havde altid været Skik og Brug hos deres Forfædre. Saa snart et Slag var leveret, var ogsaa, efter deres Formening, Felttoget til Ende; var Træfningen tabt, søgte de Sikkerhed mellem deres Bjerge — var den vunden, løb de hjem for at bringe Byttet med sig. Til andre Tider skulde de se til deres Hjorde, besaa Agrene eller indhøste Sæden; og det var jo det, de skulde ernære deres Familier med, som ellers maatte sulte ihjel. I hvilketsomhelst Tilfælde, ansaa de sig som frie for Krigstjenesten, saalænge de havde deres egne Sager at tage vare paa; og endskønt det vel var let at faa dem samlede under Fanen igen, ved at give dem Udsigt til nye Plyndringer og mere Bytte, saa var dog den gunstige Lejlighed til at benytte den vundne Sejr forbi, og kunde ikke mere indhentes. Heraf kan man da let indse Grunden til, at Montrose, uagtet al hans glimrende Lykke, aldrig var i Stand til at faa sikkert og fast Fodfæste i Lavlandene, og hvorfor saamange ædle Herrer fra disse Egne, der af Hjertet var Kongen hengivne, viste saamegen Mistillid og Utilbøjelighed til at forene sig med en Armé, der var saa lidt disciplineret og saa uvant til Subordination; thi de maatte jo altid være bange for at Højlænderne i paakommende Tilfælde vilde sikre sig selv ved et Tilbagetog til Fjældegnene og udsætte Lavlandene, som havde været forenede med dem, for en uimodstaaelig og forbitret Fjendes vilkaarlige Behandling. Heraf har man ogsaa forklaret sig alle de uventede

Rejser, Montrose saa sig nødsaget til at foretage sig for at faa sin Armé forstærket igen i Højlandsegnene, og Aarsagen til at han saa ofte maatte trække sig tilbage for den Fjende, han for kort siden havde slaaet af Marken.

Disse Omstændigheder med de lavlandske Loyalisters Lunkenhed havde den Virkning, at Montrose efter den afgørende Sejr, han havde vundet over Fjenden ved Tippermuir, dog ikke paa nogen Maade var i Stand til at gaa den anden Armé under Øjne, med hvilken Argyle nu rykkede frem mod ham fra Vestkanten. I denne Nød erstattede han ved Hurtighed, hvad der manglede ham i Stridskræfter, og marscherede i Ilmarsch fra Perth til Dundee; her vægrede man sig ved at lade ham indkvartere sig i Byen, og han kastede sig nu pludselig mod Aberdeen, hvor han gjorde sikker Regning paa at Gordonerne og andre Loyalister skulde støde til ham. Men saa ivrige disse Gentlemen ellers var for den kongelige Sag, saa vovede de dog intet at foretage sig, da Lord Burleigh laa i Nærheden med en betydelig Armé af Covenanter, hvis Antal man angav til omtrent 3,000 Mand. Med det halve Antal Folk gjorde Montrose et kækt Angreb paa denne overlegne Styrke. Slaget stod lige under Byens Mure, og uagtet alle de ufordelagtige Omstændigheder vandt Montroses Djærvhed og Snarraadighed ogsaa her en afgørende Sejr.

Men det var denne store Generals Skæbne stedse at vinde Sejren, men aldrig at høste Fordelen deraf. Næppe havde han faaet Tid til at lade sin

lille Armé udhvile noget i Aberdeen, før han opdagede, at Gordonerne ikke var synderlig tilbøjelige til at forene sig med hans Stridskræfter, dels afskrækkede ved hine forhen anførte Grunde, og dels paa Grund af en Del særlige Omstændigheder, der vedrørte deres Stammehøvding, Markien af Huntly. Paa den anden Side havde Markien af Argyle forstærket sin Hær med en Del lavlandske Gentlemen, og rykkede nu frem med en Langsomhed, der røbede deres Anførers forsigtige Karakter; men selv denne Forsigtighed gjorde ham end mere frygtelig, da hans Fremrykken selv syntes at bevise, at hans Hær var saa betydelig større, at der ingen Modstand kunde være at tænke paa.

Der var kun een Udvej aaben for Montrose, ad hvilken han kunde undvige Overmagten, og den benyttede han. Han kastede sig nemlig ind i Højlandene, hvor han kunde byde den forfølgende Fjende Trods, og hvor han var sikker paa i enhver Dal at genfinde dem af sine Soldater, som havde forladt hans Faner for at bringe deres Bytte i Sikkerhed. Medens saaledes den Montroseske Hærs særlige Beskaffenhed paa den ene Side berøvede ham Frugten af den erhvervede Sejr, satte den ham paa den anden Side i Stand til, under de mest ufordelagtige Omstændigheder at sikre Tilbagetoget og forstærke Hæren, og gjorde det muligt for ham at blive frygtelig for den samme Fjende, som han for kort siden havde været for svag til at maale sig med.

Denne Gang kastede han sig ind i Badenochs-

Egnene, gennemmarscherede i Hast saavel dette Landskab som det tilstødende Atholske Distrikt, satte Covenanterne i Frygt ved efterhaanden at gøre uventede Angreb paa forskellige Steder og vakte en saa almindelig Bestyrtelse og Modløshed, at Parlamentet lod gentagne Befalinger udgaa til Argyle om at angribe og tilintetgøre Montrose, hvad det end skulde koste.

Men disse Befalinger stemmede ikke med denne Herres overmodige Sind, ligesaalidt som med hans forsigtige, efter Omstændighederne sig rettende Politik. Han brød sig derfor heller ikke det ringeste derom, men indskrænkede sin Virksomhed til med listige Underhandlinger at lokke en Del af Montroses lavlandske Medforbundne til Frafald, og mange af disse var blevne afskrækkede ved Tanken om et højlandsk Felttog, der udsatte deres Personer for saa store Besværligheder og deres Ejendomme for Covenanternes vilkaarlige Behandling. Virkelig lod ogsaa nogle af dem sig forlede til at falde fra Montrose, som derimod igen blev forstærket ved et Troppekorps, der var ham mere beslægtet i Aandskraft og langt bedre skikket til at udgøre en Del af en Armé, der befandt sig i en saadan Stilling som hans. Denne Forstærkning bestod i et betydeligt Korps Højlændere, som Colkitto, der var bleven udskikket i dette Ærinde, havde hvervet i Argyleshire, og blandt hvilke især udmærkede sig John af Moidart, kaldet Kaptajn for Clanen Mac-Ranald, Clanen Gregor og Mac-Rab, og flere Stammer. Herved havde Montroses Armé faaet en saa betydelig

Tilvækst, at Argyle tabte Lysten til at blive længere i Spidsen for den Hær, der stod imod hin, og vendte tilbage til Edinburg, under Paaskud af, at hans Armé ikke var bleven saa velforsynet med Rekrutter og Forraad, som han havde forlangt. Derfra vendte Markien tilbage til Inverary, for der trygt og roligt at beherske sine Lensvasaller og Clansforbundne og sætte sig i fuldkommen Sikkerhed, med Henblik paa det blandt Clanen brugelige Ordsprog: „Den skal raabe højt, som skal kunne høres i Lochow."

SYTTENDE KAPITEL.

En glimrende Bane laa nu aaben for Montrose, forudsat nemlig, at hans kække, men intet mindre end subordinationsvante Soldater og de uafhængige Stammehøvdinger vilde tillade ham at benytte sin Lykke. Lavlandene laa nu aabne for ham, uden nogen Armé, der var i Stand til at opholde hans sejrrige Fremskridt, da Argyles Clansmænd havde forladt Covenanternes Hær, saasnart deres Høvding havde opgivet sin Anførerpost; og mange andre Tropper, der var kede af Krigen, havde benyttet samme Lejlighed til at komme bort fra Hæren. Montrose behøvede derfor kun at rykke ned gennem Elvedalen ved Tay, som var det mest bekvemme Pas, ad hvilket man kunde komme ned fra Højlandene, og derpaa vise sig med sin Armé i Lavlandsegnene, for straks at vække den slumrende Ridderaand og Hengivenhed for Kongen, der besjælede de

fleste Gentlemen norden for Forth. Havde han først besat disse Landstrækninger, enten med eller uden Sværdslag, saa var han i Besiddelse af en saare rig og frugtbar Del af Skotland, og vilde da være i Stand til at betale sine Tropper deres Sold mere regelmæssigt, hvorved de blev sat paa en mere fast og stadig Fod; han vilde da kunne trænge frem lige til Hovedstaden, ja maaske til den engelske Grænse, og mulig blive i Stand til at forene sig med Kong Karls endnu uovervundne Armé.

Dette var den Krigsplan, som maatte indbringe ham den største Hæder og bidrage mest til at fremme den kongelige Sag. At den virksomme og ærgerrige Mand, der allerede ved sine udviste Tjenester havde erhvervet sig Navn af „den store Marki," tilfulde indsaa dette, kan der vel ingen Tvivl være om; men der var mange af hans Forbundsfæller, der lededes af andre Bevæggrunde, og maaske havde vel disse ogsaa nogen Indflydelse paa hans egen Beslutning, uden at han selv var eller vilde være sig det ret bevidst.

De vestskotske Høvdinger i Montroses Armé betragtede næsten alle som een Mand Markien af Argyle som den egentlige Genstand for deres krigerske Virksomhed, mod hvem det første Angreb altsaa burde rettes. Næsten alle havde de maattet føle hans Magt; næsten alle havde de, ved at drage deres vaabendygtige Mænd til Arméen, udsat deres Familier og Ejendomme for hans Hævn; alle uden Undtagelse ønskede de at faa hans Eneherskermagt indskrænket; og de fleste af dem laa saa nær ved

hans Distrikt, at de med Grund kunde gøre Regning paa at blive belønnede med en Del af det, der blev ham frataget. For disse Høvdinger var det langt vigtigere at indtage Inverary og dens Borgfæstning, end at faa Edinburg erobret. Dette sidste kunde bringe deres Clansmænd en ubetydelig, forbigaaende Pengevinding eller en Plyndring; det første derimod sikrede Høvdingerne selv Fritagelse for Argyles Hævn for det forbigangne, og gjorde dem trygge for Fremtiden. Foruden disse personlige Bevæggrunde, der ledede hine Anførere, kunde de ogsaa, og det med Føje, anføre andre Grunde for denne deres Mening, og især den, at uagtet Montrose vel i Begyndelsen, efterat han var rykket ind i Lavlandene, vilde være Fjenden overlegen, maatte han derimod med hver Dagsmarch, han gjorde mod Syd, forringe sin Styrke, og udsætte sig for at blive overvældet af en langt større Armé, Covenanterne lettelig kunde faa samlet fra Garnisonerne i Lavlandene og ved en almindelig Udskrivning der. Naar han nu derimod først ganske tilintetgjorde Argyle, satte han ikke alene derved sine nuværende Venner i Vestlandet i Stand til at trække forholdsvis flere af deres Clansmænd til Arméen, hvilke de ellers maatte lade blive hjemme til deres Familiers Beskyttelse; men han vilde desuden ogsaa vinde for sig en Del Stammer, der i Grunden allerede var Kongen hengivne men af Frygt for Mac-Callummore ikke vovede at forene sig med ham.

Disse Grunde fandt tildels Genklang i Montroses eget Bryst, tværtimod den heroiske Tænkemaa-

de, der altid var ham egen. Familierne Argyle og Montrose havde i fordums Dage meget ofte været hinandens Medbejlere i Statsanliggender saavelsom i Krig; og de Fordele, Argylerne havde vidst at vinde fremfor hine, havde gjort dem til Genstand for denne Nabofamilies Misundelse og Had, da den var sig bevidst at have bragt ligesaa betydelige Ofre uden at faa saa rigelig Løn derfor. Men dette var endnu ikke alt. De daværende Hoveder for disse rivaliserende Familier havde lige fra Begyndelsen af disse Tiders Uroligheder staaet i den mest bestemte Modsætning til hinanden. Montrose, der var sig sin Overlegenhed i Henseende til Talenter bevidst, og havde gjort Covenanterne store Tjenester i Begyndelsen af Krigen, havde derfor næret Haab om at erholde Forsædet ved Raadslagningerne og Overanførselen i Felten; men hine havde fundet det sikrere at overdrage begge Dele til hans Rival, Markien af Argyle, som en Mand, der besad mindre udmærkede Evner, men derimod større Indflydelse og Magt. Denne Tilsidesættelse kunde Montrose aldrig tilgive Covenanterne, og endnu mindre lod det til, han vilde tilgive Argyle, der var bleven ham foretrukken. Enhver Følelse af Had, der kunde opægge saa stolt et Gemyt i saa trodsig en Tidsalder, hidsede ham derfor til at hævne sig paa sin Fjendes Person og Frænder; og sandsynligt er det, at disse private Bevæggrunde ikke lidet bidrog til uformærkt at stemme hans Sind for et Togt mod Argyles Distrikt, i Stedet for straks at rykke ned i Lavlandene.

Imidlertid var det ham ikke saa ganske let at løsrive sig fra Tanken om den Hæder, han vilde erhverve sig ved denne sidste Plan mod Sydegnene. Han holdt flere end eet Krigsraad med de fornemste Høvdinger, og søgte der at bekæmpe saavel disses Ønsker, som sine egne. Han forestillede dem alle de store Vanskeligheder, der maatte møde endogsaa en højlandsk Armé paa Marchen Øst fra ind i Argyleshire, gennem Bjærgpas, hvor Faarehyrder og Jægere havde Møje med at komme frem, og over Fjældstrækninger, som endogsaa de Claner, der boede dem nærmest, maatte tilstaa de ikke havde tilstrækkelig Stedkundskab om. Hertil kom endnu de Vanskeligheder, Aarstiden maatte lægge dem i Vejen; thi December Maaned var allerede snart for Døren, og de i sig selv besværlige Bjærgpas blev nu næsten ufremkommelige ved Snedriverne, som Vinterstormene spærrede dem med. Dog kunde disse Montroses Indvendinger hverken overbevise Høvdingerne eller bringe dem til Tavshed, da de endnu paastod at de vilde bruge deres gamle Krigsmaade „at lade Hjorden græsse paa Fjendens Eng," som det gæliske Udtryk lyder. Krigsraadet var samlet indtil langt ud paa Natten, uden at faa noget bestemt afgjort, undtagen at de Stammehøvdinger, der understøttede Forslaget om at angribe Argyles Lande, lovede, at de vilde blandt deres Folk vælge en Del, der skulde være dygtige til at tjene Hæren som Førere over Bjergegnene og gennem Passene.

Montrose havde begivet sig ind i den usle Hyt-

te, der tjente ham til Telt, og kastet sig paa et Leje af tørt Hø, som var det eneste Hvilested, han der kunde finde. Men forgæves søgte han at lokke Søvnen ned til sit Leje, thi Ærgerrigheden koglede sine Synder frem for hans Øje. I det ene Øjeblik tænkte han sig paa Edinburghs generobrede Fæstning, plantende det kongelige Banner med egen Haand; et mægtigt Korps afsendte han derfra til at understøtte Britanniens Konge, hvis Herredømme beroede paa h a n s Vaabens lykkelige Fremgang, og til Belønning herfor erholdt han nu alle de Værdigheder, al den Herlighed, en saadan Mand, som Kongen vilde hædre, kunde overøses med. I næste Øjeblik veg denne Drøm, saa behagelig den var, for Tanken om tilfredsstillet Hævnlyst og personlig Triumf over Fjenden, han hadede. At overraske Argyle paa hans Borgfæstning i Inverary — at knuse paa een Gang sin egen Families Medbejler og Presbyterianernes fornemste Støtte — at vise Covenanterne Forskellen mellem den Argyle, de havde foretrukket, og den Montrose, de havde tilsidesat — det var et Billede, som Hævnen udmalede med altfor livlige Farver, til at han skulde saa let forjage den igen af sin Sjæl.

Medens modstridende Tanker og Følelser bekæmpede hinanden gensidig, traadte den vagthavende Soldat hen til Montroses Leje og lod ham vide, at der udenfor stod to Personer, der begærede at faa Hans Excellence i Tale.

„Hvad er deres Navne?" spurgte Montrose — „og hvad kan det være for et vigtigt Anliggende,

der kan undskylde deres Paatrængenhed ved denne Tid?"

Skildvagten, der var en Irlænder af Colkittos Regiment, kunde ikke give Generalen noget fyldestgørende Svar paa disse Spørgsmaal; saa at Montrose, der under de Omstændigheder, han befandt sig i, ikke vel turde nægte nogen Adgang til sin Person og tillige maatte iagttage den nødvendige Forsigtighed, lod Vagten træde under Gevær og befalede at indlade Mændene. Næppe havde hans Kammertjener faaet et Par Lamper tændt, og Montrose selv faaet Tid til at staa op af Sengen, før de to Personer traadte ind; den ene bar en lavlandsk Dragt af Semslæder, der var saa gammel, at den næsten bestod kun af Pjalter; den anden var en rank og velvoksen gammel Højlænder, brungraa i Huden, og hvis Ansigt bar Præg af Møje og Strabadser.

„Hvad har I at tale med mig om, mine gode Venner?" spurgte Montrose og greb i det samme uvilkaarlig efter sine Pistoler; thi de Besøgendes Miner modsagde ingenlunde den Mistanke, de urolige Tider og den sene Midnatstime naturlig maatte opvække hos ham.

„Jeg beder Eder om Tilladelse," svarede Lavlænderen, „til at lykønske Eder, min ædle General og højherlige Lord, til de store Sejervindinger, I har vundet, siden jeg havde den Ære at blive bortskikket i et vigtigt Ærinde af Eder. Et herligt Slag var det, Eders Herlighed leverede ved Tippermuir;

men dog maa jeg med Eders Tilladelse tage mig den Frihed at give Eder det Raad, at —"

„Før I gør det, Sir," svarede Markien af Montrose, „maa jeg bede Eder være af den Godhed at sige mig, hvem det er jeg skal have den Ære at høre det af?"

„Undskyld, Mylord," sagde Manden; „det troede jeg ikke kunde være fornødent, saasom det just ikke er saa meget længe siden jeg tog Tjeneste under Eders Fane med Løfte om en Bestalling som Major, med en halv Daler daglig i Sold, og en halv Dalers Efterskud — jeg vil derfor haabe, at Eders Herlighed hverken har glemt min Person eller den belovede Sold."

„Ah! min gode Ven, Major Dalgetty!" sagde Montrose, som nu tilfulde genkendte sin Mand, „I maa betænke, hvor meget vigtigt der har tildraget sig i denne Mellemtid, hvilket let kunde bringe mig en Vens Træk ud af Erindringen, — Lysene brænder ogsaa noget uklart — men alle Betingelser skal blive opfyldte. Og hvad Nyt da fra Argyleshire, Major? — Vi havde allerede for længe siden opgivet Haabet om at se Jer mere, og jeg er just i Færd med at gøre alt i Stand til at kunne tage den mest eftertrykkelige Hævn over den gamle Ræv, som jeg troede havde vovet at krænke Krigslovene i Eders Person."

„Det skal være langt fra mig, ædle Mylord," svarede Dalgetty, „at ønske en saa herlig og passende Plan tilintetgjort ved min Tilbagekomst; især da det i Sandhed ingenlunde er Markien af Argyles

Gunst eller Medlidenhed, jeg kan takke for, at jeg nu staar her — fra min Mund skal I sikkert ikke høre nogen Forbøn for ham. — At jeg er lykkelig og vel undsluppen, det skylder jeg, næst Himlens Bistand og min egen fortræffelige Krigslist, hvilken jeg som en gammel og erfaren Soldat vidste at iværksætte, fornemmelig denne gamle Højlænder her, som jeg vover herved at anbefale til Eders Herligheds særdeles Gunst og Naade, da det er ham, I skylder det Held, Mylord, at beholde Major Dugald Dalgetty af Drumthwacket under Fanen."

„Det er en Tjeneste, som der tilkommer ham al mulig Tak for!" svarede Markien med en alvorlig Mine — „og jeg skal tilvisse belønne ham efter Fortjeneste."

„Knæl, Ranald," sagde Major Dalgetty (thi saaledes maa vi for Fremtiden kalde ham) — „knæl ned og kys Hans Excellences Haand!"

Da denne Taksigelsesmaade, som Majoren vilde tvinge Ranald til, ikke stemmede overens med hans Lands Skik og Brug, lod han sig nøje med at korslægge Hænderne over Brystet og bøje Hovedet dybt.

„Denne stakkels Mand, Mylord," blev Majoren ved med en meget vigtig Beskyttermine, „har anvendt alle de ringe Midler, der stod i hans Magt, for at beskytte mig mod mine Fjender, uagtet han ikke ejede andre Skydevaaben end en Slags Bue og Pile, hvilket vel fast vil forekomme Eders Herlighed utroligt, naar jeg siger Eder det."

„I vil faa meget af den Slags Vaaben at se i

min Lejr," sagde Montrose, „og vi finder os vel tjente dermed."

„Vel tjente dermed, Mylord!" svarede Major Dalgetty — „Eders Herlighed maa ikke tage mig min Forundring ilde op — Buer og Pile! — Med Eders Tilladelse, Mylord, vilde jeg tilraade Eder ved første Lejlighed at ombytte dem med Skydegeværer. — Men foruden at denne Højlænder har forsvaret mit Liv, har han ogsaa som en brav Mand gjort alt for at faa mig helbredet, saasom jeg fik lidt af Krigen at føle paa mit Tilbagetog fra Inverary; og han fortjener desaarsag saameget mere, at jeg af Taknemmelighed herfor anbefaler ham til Eders Herligheds Opmærksomhed og Beskyttelse."

„Hvad er Eders Navn, min Ven?" spurgte Montrose Højlænderen.

„Det kan jeg ikke nævne her," var Svaret.

„Det vil sige," behagede det Major Dalgetty nøjere at forklare, „at han ønsker at holde sit Navn skjult, i Betragtning af, at han i fordums Dage har erobret en Borgfæstning, myrdet en Del Børn og gjort en Del andre saadanne Gerninger, der, som Eders Herlighed nok ved, mangfoldige Gange er blevne udøvede i Krigen, men hvilke dog ikke plejer at opvække venskabelige Følelser mod Gerningsmanden hos de forurettedes Slægt og Venner. Jeg har paa mine Felttog selv mangen Gang set brave Krigere blive ihjelslagne af grove Bønderknolde, blot fordi de tog sig de almindelige Soldaterfriheder imod Mennesker af denne lave Klasse."

„Jeg begriber det," svarede Montrose. „Denne

Person har en gammel Stridighed med en af dem, der er i min Lejr. Lad ham gaa ud i Vagtgaarden, saa skal vi overveje, hvorledes vi bedst kan beskytte ham."

„I hører, Ranald," sagde Major Dalgetty med en vigtig Mine, „at Hans Excellence ønsker at tale i Enrum med mig — I maa nu gaa ned i Gaarden. — Han ved ikke hvor det er henne, det stakkels Menneske! — han er kun en ung Soldat, af saa gammel en Mand at være. Jeg skal bede en Skildvagt tage Vare paa ham, og straks være her igen til Eders Herligheds Tjeneste."

Majoren gik ud for at iværksætte dette, og kom straks tilbage igen.

Montroses første Spørgsmaal var om hans Sendelse til Inverary; og uden at lade sig trætte af Majorens vidtløftige Fortællemaade, lyttede han med Opmærksomhed til hans Beretning derom. Vel kostede det ham megen Umage at holde Tankerne samlede, men ingen havde bedre end han haft Lejlighed til at gøre den Erfaring, at den eneste Maade, hvorpaa man kan faa noget at vide af saadanne Sendebud som Dalgetty, er at lade dem fortælle deres Historie paa deres Manér. Endelig fik han ogsaa Løn for sin Taalmodighed. Blandt andre Sager, som Majoren havde fundet for godt at erklære for lovligt Prisgods, var ogsaa en Pakke af Argyles private Papirer. Disse overgav han i Generalens Hænder; men strakte dog denne sin Ærlighed heller ikke videre; thi, saavidt vides, omtalte han ikke med et eneste Ord den Guld-

børs, han bemægtigede sig just den samme Gang, da han satte sig i Besiddelse af hine Papirer. Montrose tog hurtig en Lampet ned fra Væggen og var inden et Øjeblik ivrig sysselsat med at gennemlæse disse Dokumenter, i hvilke han sandsynligvis fandt meget, der maatte ophidse ham end mere mod hans Medbejler Argyle.

„Saa han frygter mig ikke!“ udbrød han — „nu, saa skal han komme til at føle mig! — Han vil afbrænde min Borg Murdoch? — Ha! først skal han faa at se Røgen af Inverary! — Den, der kun havde en Mand, som kunde føre os gennem Strath-Fillan!“

Majoren forstod ret godt Meningen af disse Ord; han standsede midt i sin langtrukne Fortælling om den Skærmydsel, der havde fundet Sted, og om det Saar, han havde faaet, og begyndte straks at indlade sig paa det Emne, som han mærkede interesserede hans General.

„Hvis det,“ sagde han, „er Eders Excellences Ønske at gøre et Indfald i Argyleshire, saa vil den stakkels Mand, Ranald, som jeg talte til Eder om, være Eder til stor Tjeneste, da baade han og hans Børn og Kammerater kender ethvert Bjærgpas i det hele Land baade fra Øst- og fra Nordkanten.“

„Virkelig!“ sagde Montrose. „Hvad Grund har I til at tro, deres Kundskab er saa udstrakt?“

„Eders Herlighed behage at høre,“ svarede Major Dalgetty. „I de Uger, da jeg, for at faa mit Saar helbredet, var nødsaget til at opholde mig iblandt dem, maatte de flere Gange bytte Stand-

kvarter, paa Grund af Argyles gentagne Forsøg paa igen at sætte sig i Besiddelse af en Officer, som Eders Excellence beærede med sin Fortrolighed. Ved disse Lejligheder havde jeg da den bedste Lejlighed til at beundre den udmærkede Snildhed og det nøje Bekendtskab med det hele Terræn, hvormed de skiftevis rykkede frem og atter trak sig tilbage; og da jeg omsider igen fandt mig i Stand til at begive mig tilbage til Eders Herligheds Lejr, saa ledsagede denne virkelig brave Karl, Ranald Mac-Eagh, mig ad Bjærgstier, som min Hest Gustavus — Eders Herlighed behager nok at erindre dette Dyr — gik ad med saadan Sikkerhed, at jeg sagde til mig selv: „skulde man paa et højlandsk Felttog i disse Vestlande behøve Spejdere eller Vejvisere, vilde man vel næppe kunne finde nogen, der var mere skikket dertil end han og de Mænd, der var i Følge med ham."

„Og I tror at kunne indestaa for hans Troskab?" spurgte Montrose. „Hvad er hans Navn, og hvoraf lever han?"

„Han er fredløs og Røver af Profession," svarede Dalgetty — „hans Navn er Ranald Mac-Eagh — det vil sige saa meget som Ranald, Taagens Søn."

„Jeg maa have hørt noget fortælle om et Folk af dette Navn," sagde Montrose efter et Øjebliks Betænkning. — Var det ikke disse Taagens Sønner, der engang udøvede en Blodgerning mod de Mac-Aulays?"

Major Dalgetty berørte kortelig Omstændighe-

derne ved Skovopsynsmandens Drab, og Montroses udmærkede Hukommelse genkaldte ham straks den hele Fejde mellem disse to Stammer.

„Højst uheldigt er det," sagde Montrose, „at denne uforsonlige Strid skal finde Sted mellem disse Mænd og Stammen Mac-Aulay! Allan har udvist megen Tapperhed i disse Krige, og har ved sit hemmelighedsfulde Væsen og Udtryksmaade saa megen Indflydelse paa sine Landsmænd, at det vilde være overmaade farligt for mig at krænke ham. Men da nu, paa den anden Side, disse Mænd er i Stand til at gøre os en saa væsentlig Tjeneste, og de desuden (som I jo selv siger, Major Dalgetty!) er Mænd, der holder deres givne Ord, saa —"

„Jeg sætter min Sold og Efterskuddet, min Hest og Rustning, mit Hoved og min Hals til Pant paa deres Troskab," svarede Majoren; „og bedre Borgen, ved I nok, Mylord, man ikke kan stille for sin egen Fader engang."

„Det er sandt nok," sagde Montrose; „men da dette er et Anliggende af allerstørste Vigtighed, ønsker jeg nok at høre de Grunde, hvorpaa I bygger denne ubetingede Tillid."

„Det skal jeg i Korthed sige Eders Herlighed," svarede Dalgetty. „De var ikke alene retskafne nok til at forsmaa den betydelige Sum, Markien af Argyle gjorde mig den Ære at sætte paa mit ringe Hoved, men de afholdt sig endogsaa ganske fra at bestjæle min egen Ejendom, som dog var af den Beskaffenhed, at den vilde have fristet regulære Li-

nietropper i enhver Stat i Europa; ja, de ikke alene gav mig min Hest tilbage, hvilken dog, som Eders Herlighed selv ved, er af temmelig stor Værdi, men det var mig ikke engang muligt at faa dem overtalt til at modtage saameget som en eneste Hvid eller Skilling til Gengæld for al den Ulejlighed og Bekostning, de havde haft ved min Sygeseng. De skød min Haand tilbage, da jeg vilde række dem Pengene — og det er dog noget, som sjældent sker i noget kristeligt Land!"

„Jeg maa indrømme," sagde Montrose efter et Øjebliks Overlæg, „at deres Opførsel mod Eder er et fuldgyldigt Bevis for deres ærlige Tænkemaade; men hvorledes skal vi kunne forebygge, at hine Stammestridigheder ikke bryder ud mellem dem og Mac-Aulays?" — Her holdt han inde, og tilføjede derpaa med eet: „Men jeg glemmer rent, at jeg selv har spist, Major Dalgetty, medens I har redet uden Mad i det klare Maaneskin."

Han lod sin Kammertjener bringe Vin og Mad, og Major Dalgetty, der havde en Appetit som en Reconvalescent, der nylig var kommen hjem fra de højlandske Kvarterer, lod sig ikke længe nøde, men gav sig i Færd med det fremsatte med en saadan Graadighed, at Markien, idet han tømte et Bæger paa hans Velgaaende, ikke kunde afholde sig fra den Bemærkning, at saa smal Tæring man havde i hans Lejr, saa var han dog bange for, at Majoren maatte have haft det langt værre. Major Dalgetty bejaede dette af sit ganske Hjerte, og Mar-

kien henvendte nu atter Samtalen paa Ranald Mac-Eagh og hans Stamme, som Majoren havde lært saa nøje at kende.

„Jeg behøver jo ikke at sige Jer," bemærkede Montrose, „at disse Menneskers Nærværelse her maa blive en Hemmelighed mellem os to?"

Markiens Hensigt, at smigre Majoren ved denne Bemærkning, blev opnaaet; med en vigtig Mine lagde Dalgetty Pegefingeren paa Næsen, og gjorde et betydningsfuldt Nik.

„Hvor mange i Tallet kan disse Ranalds Ledsagere vel være?" spurgte derpaa Montrose ham.

„Nu er der næppe flere end otte til ti Mand tilbage af dem, saavidt jeg har kunnet bemærke," svarede Majoren; „og desuden nogle faa Koner og et ringe Antal Børn."

„Hvor opholder de sig for Tiden?"

„I en Bjærgdal omtrent tre Mile herfra, hvor de venter paa Eders Excellences Befalinger. Jeg fandt det ikke passende at bringe dem med mig til Lejren, uden Mylords udtrykkelige Ønske."

„Deri har I handlet overmaade rigtigt," svarede Montrose; „det bedste er, at de bliver paa det Sted, hvor de nu opholder sig, eller endog søger sig et endnu mere afsides Tilflugtssted. Jeg vil sende dem nogle Penge, skønt jeg selv for Øjeblikket er meget slet forsynet dermed."

„Det er aldeles overflødigt," sagde Major Dalgetty; „thi saasnart I kun giver dem et Vink, Mylord, at Mac-Aulays kommer i den Egn, hvor de

nu opholder sig, saa vil mine Taage-Venner uopholdelig bryde op og drage bort herfra i al Hast."

„Men det vilde dog ikke være ret høfligt," bemærkede Markien. „Bedre er det, at jeg sender dem nogle faa Dalere, som de kan købe sig Kvæg for, at de ikke skal lide Hunger med Koner og Børn."

„Kvæg," svarede Majoren, „kan Eders Excellence være vis paa de ved at skaffe sig paa langt lettere Maader — men som I vil, Mylord!"

„Lad Ranald Mac-Eagh," sagde Montrose, „udvælge blandt sine Ledsagere et Par Mænd, som han ved han kan stole paa, og som forstaar selv at bevare deres Hemmelighed — dem vil vi betjene os af til Vejvisere. Lad dem indfinde sig udenfor mit Telt i Morgen ved Daggry, og sørg for, saavidt muligt, at de intet Nys faar om min Hensigt, eller kommer til at tale hemmeligt med hinanden imens. — Har denne gamle Mand Børn?"

„Et helt Dusin af dem, saavidt jeg ved, er blevet hængt," svarede Majoren, „eller paa anden Maade myrdet; men een Søn har de endnu tilbage, en haabefuld, livlig Dreng, som jeg har bemærket altid gaar med en Del Flintestene hos sig for at slynge paa, hvad der kan komme ham i Møde — han kan ved denne Øvelse sikkert blive en anden David, Eders Excellence; thi han plejede jo ogsaa at —".

„Den Dreng, Major Dalgetty," afbrød Markien ham, „vil jeg have om min egen Person. Han er dog vel forstandig nok, vil jeg haabe, til ikke selv at røbe, hvem han er?"

„Det har Eders Excellence ikke nødig at frygte for," svarede Majoren — „aldrig saasnart er disse højlandske Unger krøbne ud af Skallen, før de —".

„Godt," afbrød Montrose ham atter; „denne Dreng skal tjene mig til Borgen for Faderens Ærlighed; og viser han sig tro mod os, da skal jeg til Belønning forfremme og sørge for hans Søn. — Og nu, Major Dalgetty, vil jeg ikke opholde Eder længere for i Nat; i Morgen maa I være saa god at føre denne Mac-Eagh ind til mig, under hvilket Navn han selv behager at give sig. Hans hele Levemaade, tænker jeg, har sagtens givet ham Øvelse i at forklæde sig paa hvilkensomhelst Maade det skal være; eller ogsaa maa vi gøre John af Moydart delagtig i vor Hemmelighed — det er en Mand af Indsigt og Klogskab, og han vil nok tillade, at Mac-Eagh klæder sig som en af hans Folk. — Min Kammertjener vil være Eders Kvartermester for i Aften, Major Dalgetty."

Majoren sagde Farvel med et frydefuldt Hjerte, der bankede i stolte Slag ved Tanken om den gunstige Modtagelse, han havde fundet, og fuld af Glæde over sin Generals hele Væsen og Adfærd forklarede han Mac-Eagh vidt og bredt, hvorledes denne i mange Henseender mindede om den store og udødelige Gustav Adolf, Nordens Løve og den protestantiske Tros Bolværk.

ATTENDE KAPITEL.

Ved Daggry modtog Montrose i sit Telt den gamle Ranald Mac-Eagh, og forelagde ham mange Spørgsmaal, især med Hensyn til Muligheden af at rykke frem til Landskabet Argyle. Han lagde nøje Mærke til Ranalds Svar herpaa, og sammenlignede disse med dem, han fik angaaende samme Sag af to af Ranalds Mænd, hvilke denne selv havde anbefalet som de mest snu og erfarne. Han fandt dem i alle Punkter overensstemmende; men da den størst mulige Forsigtighed var uundgaaelig nødvendig i et Anliggende som dette, sammenlignede Montrose disse Mænds Beretninger med dem, han kunde erholde af Nabohøvdingerne, som boede hine Distrikter nærmest; og da han nu saa hine bekræftet ved disse, besluttede han ganske at slaa Lid dertil og iværksætte Planen.

I een Henseende forandrede Markien sin Beslutning. Han fandt det nemlig uklogt selv at tage Ranalds Dreng, Kenneth, i sin Tjeneste, da det jo dog kunde være muligt, at hans Fødsel blev opdaget, i hvilket Tilfælde han da vilde fornærme de mangfoldige Claner, der nærede et gammelt Stammehad mod denne fredløse Familie. Derfor anmodede han Majoren om at tage Drengen til sig, og da han ledsagede denne Begæring med passende Haandpenge, „til at klæde og forsyne ham for," som det hed, saa var denne Forandring begge Parter lige behagelig.

Henimod Frokosttid lod Montrose Major Dalgetty gaa, og denne traf nu paa sine gamle Bekendte, Lord Menteith og Brødrene Mac-Aulay.

Disse gav han nu en fuldstændig Beretning om sine egne Tildragelser og fik til Gengæld af hine nøjagtig Underretning om de leverede Træfninger. Menteith og Angus Mac-Aulay modtog ham forresten venskabeligt; kun Allan syntes ikke tilbøjelig til at forny gammelt Bekendtskab, hvilket dog ikke Majoren bekymrede sig synderligt om. — Da Ranald Mac-Eagh skulde sættes under Dalgettys Opsyn og Beskyttelse, var det ogsaa nødvendigt at forestille ham for de Personer, som det var rimeligt, han især vilde komme til at leve iblandt. Den gamle Mand havde imidlertid aflagt sin Tartan-Plaid og iklædt sig en Dragt, der var almindelig for Mændene paa de fjernere Øer; den saa ud omtrent som en Vest med Ærmer og et Knæskørt, alt i eet Stykke, og var fra øverst til nederst besat med en Mængde Snore. Han havde dertil Tartan-Bukser og en Hue, og hans Dragt lignede nu fuldkommen den, som gamle Mænd fra det forrige Aarhundrede har fortalt, at de fjerntboende Øboere bar, der i Aaret 1715 samlede sig under Greven af Marrs Banner.

Major Dalgetty fæstede sine Øjne stift paa Allan, idet han forestillede for dem Ranald Mac-Eagh, under Navn Mac Gillihuron fra Benbecula, der var undvegen med ham af Argyles Fængsel. Han anbefalede ham som en Mand, der var dygtig i Bardekunsten, og berømte hans Spaadomsgaver, som han i temmelig høj Grad skulde besidde. Majoren stammede herved og var forvirret, tværtimod hans almindelige selvtillidsfulde raske Væsen, saa at Allan Mac-Aulay sikkert vilde have fattet Mistanke, hvis

han ikke havde bortvendt sin Opmærksomhed fra Majoren og fæstet den paa Ranald alene, hvis Træk han betragtede med saa stirrende et Blik, at Ranald begyndte at blive urolig derover, og sænkede sin Haand ned mod Dolkefæstet, af Frygt for et pludseligt Overfald. Men dette skete ikke; Allan traadte hen til ham, trykkede ham venskabelig i Haand og de satte sig nu begge ned og samtalede med dæmpet, hemmelighedsfuld Stemme med hinanden; thi mellem de Højlændere, der tror sig i Besiddelse af Spaadomsgaver, finder et Slags Frimurer-Broderskab Sted, saa at de, naar de kommer sammen, sædvanlig taler med hinanden om deres Syners Beskaffenhed og Spaadomsevnes Udstrækning.

„Kommer Synet mørkt forbi Eders Sjæl?" spurgte Allan sin nyfundne Spaadomsbroder.

„Saa mørkt som Skygger for Maanen, naar den formørkes midt i sit Løb paa Himlen og Profeterne spaar onde Tider," svarede Ranald.

„Kom nærmere," sagde Allan til ham — „fortæl mig mere om dette; man siger at Mænd paa Eders fjerne Øer er begavede med et mere tydeligt og klart Fremsyn end vi, som bor Saxerne saa nær."

Medens disse nu fordybede sig i deres mystiske Betragtninger, traadte de to engelske Herrer ind og forkyndte Angus Mac-Aulay med den allerstørste Glæde, at der var givet Befaling til, at alle skulde holde sig færdige til straks at tiltræde Marchen mod Vestlandet. Derpaa hilste de deres gamle Staldbroder, Major Dalgetty, som de straks gen-

kendte, og spurgte om hans fortræffelige Hest, Gustavus's Befindende.

„Jeg takker Eder meget for Efterspørgselen, Gentlemen," svarede Veteranen; „Gustavus befinder sig meget vel, skønt han er bleven lidt magrere i Siderne, ligesom hans Herre, siden dengang da I tilbød mig at skille mig af med ham i Darnlinwarack — jeg kan forsikre Eder for, mine Herrer, at før I faar gjort et Par af disse Dagmarcher, som I glæder Jer saa meget til, vil I have mistet en god Del af Eders engelske Beef, og formodentlig et Par engelske Heste oven i Købet."

De forsikrede begge med Glæde, at de bekymrede sig kun meget lidt om hvad de fandt eller maatte tabe, naar de kun, i Stedet for at jage op og ned i Angus- og Aberdeen-Shire, kom til at gøre ordentligt Angreb paa en Fjende, der vilde holde Stand.

„Hvis saa er," sagde Angus-Mac-Aulay, „saa maa jeg give mine Folk en Del Befalinger og selv gøre Anstalter til at Annot Lyle kan komme med, under sikker Ledsagelse og paa en bekvem Maade; thi et Indfald i Mac-Callummores Land vil bringe os ad længere og besværligere Veje, end disse Blomster af det saxiske Ridderskab forestiller sig."

Med disse Ord forlod han Værelset.

„Annot Lyle!" gentog Dalgetty, — „skal hun følge os paa Toget?"

„Det forstaar sig," svarede Sir Miles Musgrave, med et Blik paa Lord Menteith og Allan Mac-Aulay — „hvorledes skulde vi kunne marchere eller

fægte, rykke frem eller trække os tilbage, naar denne Prinsesse af Harpen ikke ledsager os med sine Tryllekunster?"

„Prinsessen af Slagsværd og Skjolde kalder jeg hende," sagde hans Kammerat; „thi Markisen af Montrose selv kunde ikke ønske sig en mere fyrstelig Opvartning; hun har fire højlandske Piger, og ligesaamange barknæede Kammertjenere, der maa lyde hendes Vink."

„Og hvad vil I da, Gentlemen, at min Broder skal gøre?" spurgte Allan, og vendte sig pludselig fra Højlænderen, han stod og talte med — „vilde I selv være i Stand til at lade en uskyldig Pige, som har været Eders Barndoms Legesøster, myrdes af Voldsmænd eller omkomme af Hunger? Intet Tag er der i dette Øjeblik over min Faders Hus — vore Kornmarker er blevne ødelagte, og vore Hjorder bortdrevne — tak I Gud, Gentlemen, at I kommer fra et mindre raat og vildt Land, og intet andet kan miste i denne grumme Krig end Eders Liv, uden at ængstes for at Fjenden skal hævngerrigt kaste sig over Eders forsvarsløse Børn og Frænder."

Englænderne tilstod uden Modsigelse, at deres Lod var i denne Henseende langt lykkeligere; og nu skiltes Selskabet ad, da enhver gik til sin Post og sine forskellige Forretninger.

Allan blev et Øjeblik tilbage med Ranald Mac-Eagh, der, mod sin Vilje, maatte høre paa hans Spørgsmaal angaaende et Syn, han troede at have haft og som bragte ham i største Angst og Forvirring.

„Gentagne Gange," sagde Allan, „har jeg set en gælisk Mand, der jog sin Dolk i Lord Menteiths Bryst — jeg mener den unge Gentleman i den broderede Skarlagenskjortel, som gik ud af Hallen i dette Øjeblik. Men aldrig, endskønt jeg har stirret saalænge at Øjnene stod stive i deres Hulinger, var det mig muligt at faa Højlænderens Ansigt at se, eller blot at kunne gætte, hvem han er, skønt hans Person og Væsen synes at være vel kendte for mig."

„Har I ogsaa vendt Eders egen Plaid om," spurgte Ranald, „saaledes som Skik er hos erfarne Fremsynsmænd i saadanne Tilfælde?"

„Det har jeg," svarede Allan med dæmpet Stemme, og ligesom rystet af en indvortes, heftig Uro.

„Og hvorledes viste saa Synet sig for Jer?" spurgte Ranald.

„Ogsaa med omvendt Plaid," svarede Allan med samme dybe og rystende Stemme.

„Saa kan I være overbevist om," sagde Ranald, „at Eders egen Haand og ingen anden skal udøve den Gerning, Skyggesynet har vist Eder."

„Det har min ængstede Sjæl tusinde Gange sagt mig," svarede Allan. „Men det er umuligt!" — Om jeg end kunde opslaa den evige Skæbnes Bog og læse det der, jeg vilde dog erklære det for umuligt — vi er forenede ved Blodets Baand, ja ved Baand, der er endnu langt stærkere end dette — vi har staaet ved hinandens Side i Slaget, og vore Slagsværd har dryppet af fælles Fjenders Blod

— nej! det er umuligt at jeg skulde kunne myrde ham!"

„At I vil komme til at gøre det," svarede Ranald, „derom behøver I ikke at tvivle, skønt Omstændighederne, under hvilke det sker, er indhyllede i Fremtidens Mulm. I sagde," lagde han til, idet han med Nød formaaede at dæmpe sine egne opblussende Følelser — „I sagde, at I havde ved hinandens Side jaget efter Eders Bytte som Blodhunde — har I da aldrig set Blodhundene vende deres Tænder mod hinanden og slaas om det rallende Dyrs Krop?

„Nej, det er falsk!" sagde Allan Mac-Aulay og foer op — „det er ikke et Skæbnens Varsel; det er Fristelser af en ond Aand fra Helvedes Mørke!" — Med disse Ord gik han bort.

„Ja — saaledes er det!" sagde Taagens Søn og saa efter ham med et hoverende Blik — „den hagede Pil sidder i din Side! — I, de myrdedes Aander, fryder Eder! snart skal Morderne dyppe deres Sværd i hinandens Blod!"

Næste Dags Morgen var den hele Lejr marchfærdig; Montrose rykkede i Ilmarch langs op med Tay-Floden og kastede sig pludselig med sine ubændige Stridsmænd ned i den romantiske Dal, der omgiver Søen af samme Navn, ved Flodens Udspring. Egnens Beboere var Campbeller, vel ikke Argyles Vasaller, men af den beslægtede og forbundne Clan Glenurchy, som nu fører Navnet Breadalbane. Saa uventet overraskede, var de aldeles uforberedte paa Modstand og maatte med Hænderne i Skødet se paa

de Ødelæggelser, som blev gjort i deres Faareflokke og Kvæghjorder. Paa samme Maade trængte Montrose ind i Dalen ved Loch Dochart, ødelagde Egnen rundt omkring, og naaede nu det farligste Punkt af den bestemte Marchvej.

For en af vore Dages Arméer vilde det være overmaade vanskeligt at trænge frem over disse uhyre Bjærgørkener, selv ved Hjælp af den gode Militærvej, der nu gaar op ved Teinedrum indtil den nordlige Rand af Loch Awe; men i hine Dage, og meget lang Tid derefter, var der ikke alene ingen Vej, men ikke engang en Fjældsti paa disse Steder; og hvad der for Montrose end mere forøgede Vanskeligheden af at trænge frem, var den Omstændighed, at alt nu var belagt med Sne. Det var et majestætisk Syn at se disse uhyre Bjærgmasser, staa optaarnede over hinanden, i blændende Sneglans, medens Fjældspidserne, der hævede sig bagved dem, fik et rødligt Skær af den klart nedgaaende Vintersol. Ben Cruachan, der rager op over de øvrige og ser ud som en Borgfæstning, disse Regioners Genius har valgt til sit Sæde, viste allerede i mange Miles Afstand den fremrykkende Hær sin straalende Top.

Montroses Folk var Mænd, som ikke lod sig afskrække af den majestætiske, skønt ogsaa frygtelige Udsigt, de havde for Øje. Mange af dem var af den gamle højlandske Folkeslægt, der ikke alene gerne tog deres Natteleje i Sneen, men endog betragtede det som en kvindelig Blødagtighed at bruge en Snebold til Hovedpude. Hævn og Plyn-

dringsbytte ventede dem hinsides de snebedækte Bjærge, der stod truende ligeoverfor dem, og de lod sig ikke kyse ved Vanskelighederne, som var forbundne med at bestige dem. De var alle besjælede af Krigermod, og Montrose gav det ikke Tid til at lunknes. Han befalede Sækkepiberne foran Hæren blæse den gamle Sangmarch: „Hoggal man ho, o. s. v. (o: Gennem Snedriverne kommer vi at inddrive Bytte), hvis skrattende Lyd ofte havde rystet Lennoxes Dale med Forfærdelse. Hæren rykkede frem med Bjærgboernes sædvanlige raske Lethed, og snart var de midt inde mellem de farlige Fjældsnævringer, gennem hvilke nu Ranald gik foran med en udvalgt Skare som Vejviser.

Aldrig ser en Krigsmagt ringere og ubetydeligere ud, end naar man ser den i Modsætning til ophøjede og rædselsfulde Naturscener. Montroses sejrrige Hær, hvis Bedrifter havde udbredt Skræk og Forfærdelse over hele Skotland, saa her, da den steg op gennem Bjærgpasset, ud som en lille Haandfuld usle Vandringsmænd, der var i Fare for at sønderknuses af de sammenklemmende Bjærgkæber. Montrose selv angrede nu næsten at han havde fattet denne dristige Beslutning, da han fra Toppen af den første Fjældhøj, han naaede, saa ned ud over sin adspredt fremrykkende, lille Armé. Marchen var forbunden med saa mange Vanskeligheder, at der begyndte at komme temmelig store Aabninger i Arméens Linie, og Afstanden mellem Avantgarden, Centrum og Arrieregarden tiltog hvert Øjeblik saameget, at det ikke alene foraarsagede Ophold, men

endog let kunde blive farligt. Med ængsteligt Blik besaa Montrose ethvert fordelagtigt Standpunkt, Bjærghøjderne tilbød, da han frygtede for at finde det besat af en til Modstand færdig Trop; og mangen Gang hørte man ham siden ytre den ufejlbarlige Mening, at havde Bjærgpassene ved Strath-Fillan været besatte kun af 200 kække Krigsmænd, vilde han ikke alene være bleven nødt til at opgive hele sin Angrebsplan mod Argyle, men hans hele Armé vilde endogsaa komme i Fare for at blive ganske opreven. Men den sorgløse Tryghed, der har aabnet saa mangen Fæstningsport, saamangt et af Naturen befæstet Land for Fjendehære, forraadte ogsaa her Argyles Distrikt til Montrose. Det eneste, den indtrængende Armé havde at kæmpe mod, var de Vanskeligheder, Naturen lagde dem i Vejen paa Bjærgstierne og i Driverne, som dog ikke var meget dybe, da der endnu ikke var falden megen Sne. Lykkelig naaede Montrose Fjældhøjderne, som danner Grænsen mellem Argyleshire og Breadalbane-Dalen, og nu styrtede hans Hær sig ned i de til Ødelæggelsen opoffrede Dalegne med et Raseri, der noksom røbede hvilke Bevæggrunde der havde drevet dem frem ad saa vanskelige og farlige Veje.

For at udbrede Ødelæggelse og Forfærdelse videre omkring til alle Sider, delte Montrose sin Armé i tre Korps; det ene blev anført af Kaptajnen for Clanen Ranald, det andet overgav han Colkitto, og det tredje kommanderede han selv. Saaledes kunde han paa tre forskellige Punkter falde ind i Fjendens

Land; og paa Modstand var der ikke at tænke. Faarehyrdernes Flugt fra Bjærghøjderne var det første, der forkyndte dette skrækkelige Indfald, og overalt, hvor de opbudne Clansmænd kom frem, blev de overfaldne, afvæbnede og dræbte af Fjenden, hvis hurtige Fremrykken afskar dem Vejen til den bestemte Samlingsplads. Major Dalgetty, der var bleven detacheret forud mod Inverary med de faa Heste, der duede til Felttjeneste, gjorde sine Sager saa godt, at han nær havde overrasket Argyle *inter pocula,* som han udtrykte sig, og havde Stammehøvdingen ikke vidst at frelse sig ved en hurtig Flugt til Søs, var Fangenskab eller Død bleven hans visse Lod. Men tungt faldt paa Land og Clan den Hævnens Arm, som Argyle selv havde undgaaet, og de Ødelæggelser, Montrose udøvede over den hele ulykkelige Egn, var saa grusomme, at mange anser dem som en Plet paa hans Karakter og hædrede Hærførernavn, endskønt Tidens Aand og Landets Vedtægt beretttigede ham til denne Fremgangsmaade.

Argyle var imidlertid flygtet til Edinburgh for at beklage sig i Parlamentet over det forefaldne. Man besluttede straks at møde den truende Fare, og en betydelig Hærrejsning skete under General Baillie, en presbyteriansk Officer af Indsigt og Redelighed, som man lod dele Kommandoen med den berømmelige Sir John Urrie, en Lykkeridder, ligesom Dalgetty, der allerede to Gange havde skiftet Parti i denne Borgerkrig og var af Skæbnen bestemt til at gøre det tredje Gang, inden den endtes. Ogsaa Ar-

gyle selv, der glødede af Forbitrelse, viste sig virksom, og samlede sin egen betydelige Krigsmagt for at hævne sig paa sin Fjende. Han opslog sit Hovedkvarter i Dumbarson, hvor han snart saa sig i Spidsen for en stor Hær, der bestod især af hans egne Clansmænd og Lensvasaller. Baillie og Urrie med et stort Antal regulære Tropper forenede sig der med ham, og han lavede sig nu til at marschere ind i Argyleshire for at tugte den Mand, der havde vovet at hærje hans Land.

Medens disse to frygtelige Arméer forenede sig, var Montrose imidlertid bleven nødt til at trække sig tilbage ud af det plyndrede Land, da en tredje Hær nærmede sig, under Anførsel af Greven af Seaforth, som efter nogen Vaklen endelig havde valgt Convenanternes Parti, og nu ved Hjælp af den gamle Garnison i Inverary fik en betydelig Armé paa Benene, hvormed han truede Montrose fra Inverness-Shire. Indesluttet i et hærjet og fjendtligt Land, og truet fra alle Sider af Fjender, der rykkede frem mod ham med langt overlegne Stridskræfter, skulde man tro, det havde været ude med Montrose. Men just under saadanne Omstændigheder var det den store Markis virksomme og uforsagte Aand, der fandt den herligste Lejlighed til at vække de overraskede Venners Beundring, og de forfærdede Fjenders Skræk. Som ved et Trylleslag stod med eet samlet om ham hele hans Hær, der efter gammel Vane havde adspredt sig til deres Plyndringsværk; og næppe var dette sket, før Argyle og hans Allierede uventet fik Efterretning om,

at Royalisterne var forsvundne fra Argyleshire og havde trukket sig tilbage mod Norden mellem de skovbevoksede og ufremkommelige Lochaber-Bjærge.

Montroses snu Fjender gættede straks, at det maatte være hans Hensigt først om muligt at levere en Træfning med Seaforth og slaa ham, og derpaa vende sig mod de andre, naar de for silde trængte frem for at komme ham til Undsætning. Dette foraarsagede en tilsvarende Forandring i deres Operationsplaner. Urrie og Baillie overlod Høvdingen til hans Skæbne og drog deres Tropper bort fra Argyles Hær; og da det fornemmelig var Hestfolk og Lavlandstropper, de havde under deres Kommando, holdt de sig langs Sydkanten af Grampianskæden, og marscherede ad Østen til ind i Angusshire i den Hensigt derfra at trænge frem mod Aberdeenshire, for paa denne Maade at afskære Montrose Tilbagetoget, saafremt han skulde gøre Forsøg paa at bane sig en Udvej paa denne Kant.

I Spidsen for sine egne opbudne Clansmænd og en Del andre Krigsfolk begyndte Argyle at forfølge Montroses Spor; saa at denne i begge Tilfælde, baade om han skulde komme i Slag med Seaforth, og om han skulde blive angreben af Baillie og Urrie, nødvendig maatte blive bragt imellem en dobbelt Ild ved denne tredie Armé, der i forsigtig Afstand fulgte hans Arrieregardes Spor.

Med denne Plan for Øje marscherede da Markien af Argyle endnu en Gang ad Inverary til, og havde ved hvert Skridt, han rykkede frem, den sørgeligste Lejlighed til at beklage sig over de Gru-

somheder, de fjendtlige Claner havde udøvet mod hans Land og Lensvasaller; thi mange herlige Egenskaber udmærker Højlænderne, men Menneskelighed mod et fjendtligt Land hørte ikke til disse. Dog tjente selv denne Fjendens hærjende Færd til at forøge Antallet af Argyles Stridsmænd. Det er endnu et almindeligt Ordsprog blandt Højlænderne, „at den Mand, hvis Hus er afbrændt, maa blive Soldat;“ og virkelig havde disse Dales Indbyggere nu intet andet Middel til at kunne ernære sig selv og sine, end i hundredvis at flokke sig om Argyles Banner, for at erstatte det lidte Tab ved de samme Grusomheder mod andre, som dem, de selv var blevne forarmede ved; og den eneste glade Udsigt, de havde tilbage, var den, at tilfredsstille deres Hævnlyst. Snart saa derfor Argyle sig i Spidsen for 3,000 krigerske Soldater, som udmærkede sig ved Mod og Utrættelighed og blev anførte af ædle Høvdinger, der selv ikke stod tilbage for nogen i disse Egenskaber. Selv overtog Argyle den øverste Befalingsmagt og satte til Underkommanderende Sir Duncan Campbell af Ardenvohr og en anden Sir Duncan Campbell, nemlig Ridderen af Auchenbreck, en erfaren og gammel Soldat, som han i denne Hensigt havde kaldt tilbage fra Krigsskuepladsen i Irland. Argyles rolige Kulde tilintetgjorde imidlertid hans mere ilsindede Medkommanderendes krigerske Planer, og det blev besluttet, at man, uagtet den betydelige Tilvækst, Hæren efterhaanden havde faaet, fremdeles skulde vedblive at følge samme Operationsplan som forhen, nemlig med Varsomhed

følge Montroses Armé, mod hvilken Kant han end marcherede, og undgaa enhver Lejlighed til Slag, indtil de kunde komme til at kaste sig over Montroses Arrieregarde, medens hans Front blev angreben af et andet fjendtligt Armékorps.

NITTENDE KAPITEL.

Den militære Vej, som danner Kommunikationslinien mellem Skanserækken, der strækker sig parallel med den nuværende Kaledonia-Kanal, har i de sildigere Tider fremkommeliggjort den store Dal, der gaar næsten tværsigennem det hele Land, og formodentlig forhen har været fyldt med Vand, som man ser af den lange Række af Indsøer, hvilke er blevne tilbage i de dybeste Bassiner, og nu har tjent til at befordre det store Kanalanlæg. De slette Stier, ad hvilke Indvaanerne før passerede Dalstrækningen, var i Aaret 1646 i samme Forfatning som længere hen i Tiden, da de vakte en irsk Ingenør-Officers poetiske Aand; han havde ladet dem omdanne til gode Militærveje, og i denne Anledning digtede han følgende Linier, der var de første, og, saavidt jeg ved, ogsaa de sidste hans Gejst frembragte:

„Havde I set disse Veje førend de fandt Sted,
I havde foldet Hænder og velsignet General Wade."

Men i Montroses Dage var denne Forandring endnu ikke iværksat; han fandt det derfor raade-

ligst at holde sig borte fra de usle Bjærgstier, og førte sine Tropper, som en Flok vilde Dyr, fra Bjærg til Bjærg, og fra Skov til Skov, paa Steder, hvorfra hans Fjende ingen Underretning kunde faa om hans Bevægelser, medens han derimod erholdt den nøjagtigste Kundskab om deres, ved de medforbundne Claner Cameron og Mac-Donnell. Der var givet den strengeste Befaling til at iagttage alle Argyles Bevægelser, og til straks at melde Generalen selv alt, hvad man erfarede desangaaende.

Det var en maaneklar Nat, og Montrose havde, udmattet af Dagens Strabadser, lagt sig til Hvile i en ussel Bjærgboerhytte. Han havde næppe sovet i to Timer, før han blev vækket af en, der lagde sin Haand paa hans Skulder; han saa op, og paa den ranke Krigerskabning og dybe Stemme kendte han straks Cameronernes Stammehøvding.

„Jeg har Nyheder at bringe Eder," sagde Høvdingen, „som jeg nok tror det er Umagen værd at staa op for og høre paa."

„Mac-Ilduy kan aldrig bringe andre Tidender end saadanne," svarede Montrose, og tiltalte Høvdingen med hans Fædrenenavn — „er de gode, eller er de onde?"

„Som I selv vil gøre dem til, kan de blive," svarede Mac-Ilduy.

„Er de paalidelige, Mac-Ilduy?"

„Havde de ikke været det, saa var jeg ikke kommen med dem," var Høvdingens Svar. „Jeg maatte jo, som I befalede mig, ledsage denne kedsommelige Kaptajn Dalgetty og hans Haandfuld

Hestfolk, der nødte mig til i mange Timer at slæbe mig langsomt frem som en lamskudt Grævling, og jeg gjorde da paa Vejen et Strejftog med seks af mine Folk henimod Inverlochy til, hvor jeg stødte paa Jan af Glenroy, der havde været ude at spejde. Argyle marscherer mod Inverlochy med 3,000 udvælgte Soldater, som kommanderes af de gæveste af Djarmids Sønner. — Det er min Nyhed — sikker er den — benyt den nu, som I selv finder bedst."

„Til det gode vil vi benytte den," svarede Montrose; „altid har Mac-Ilduys Røst været behagelig i Montroses Øre, og allerbehageligst, naar den taler om en kæk Kampdaad, der kan øves. — Hvormange Mænd har vi under Banneret?"

Han lod derpaa tænde Lys, gennemsaa Mønstringsrullen og overbeviste sig snart om, at en stor Del af hans Folk var dragne hjem for at bringe deres Bytte i Sikkerhed, saa at han ikke kunde gøre Regning paa flere end tolv til fjorten Hundrede Mand.

„Det er," sagde Montrose efter nogen Overvejelse, „vel næppe mere end en Trediedel af Argyles Styrke, og her kommer Højlændere mod Højlændere. Dog, Herrens Velsignelse hviler over Kongebanneret; og var vi kun halvt saa stærke som Fjenden, jeg skulde ikke betænke mig et Øjeblik paa at byde dem Slag."

„Saa betænk Jer da heller ikke," svarede Cameron; „thi saa saare Eders Krigstrompet blæser til Angreb mod Mac-Callummore, er der ikke en

Mand i disse Dale, der vil være døv for dens Klang. Glengary — Ceppoch — jeg selv vilde straffe med Sværd den Usling, der vovede, under hvilketsomhelst Paaskud det kunde være, at blive siddende rolig hjemme. I Morgen eller i Overmorgen maa Kampens Dag frembryde for alle dem, der hedder Mac-Donnell eller Cameron; Udfaldet ved kun Himlen!"

„Det er mandigt talt, min ædle Ven!" sagde Montrose og greb hans Haand; „og værre end den fejgeste Mand maatte jeg være, om jeg ikke stolede fast paa saadanne Mænd og gjorde mig det visseste Haab om Sejren. Saa lad os da vende os om mod denne Mac-Callummore, der følger os som Ravnen for at mætte sig med Levningerne af vor Hær, i Fald denne skulde møde gævere Stridsmænd, der formaaede at gennembryde dens Rækker. Lad Høvdinger og Officerer samle sig uden Ophold; og I, som var den første, der bragte os Budskab om denne lykkelige Tildragelse — thi lykkelig skal den blive for os — I skal ogsaa bringe den til en heldig Fuldendelse ved at føre os ad den nærmeste den bedste Vej mod vore Fjender."

„Det gør jeg med Glæde," sagde Mac-Ilduy; „har jeg kunnet vise Eder Vejen til et Tilbagetog gennem disse skumle Fjældegne, saa maa jeg vel endnu langt lettere kunne vise Eder hvor I skal rykke fremad til Angreb mod Eders Fjender."

Nu blev der en almindelig travl Larm i hele Lejren, og Høvdingerne foer hovedkulds op af det

haarde Leje, de havde kastet sig paa for at nyde et Øjebliks kort Hvile.

„Aldrig havde jeg tænkt," sagde Major Dalgetty, da han blev vækket og rejste sig op fra det haarde Bundt Hedeurter, „at jeg saa nødig skulde staa op fra en Seng, der er haard som en Fejekost; men det er da intet Under, at jeg er træt — Markien har jo ikke flere krigserfarne Mænd i sin Armé end mig, og saa maa jeg vel arbejde over mine Kræfter."

Derpaa begav han sig til Krigsraadet, hvor Montrose, uagtet hans militære Pedanteri, altid syntes at høre paa ham med Opmærksomhed; dels fordi Majoren virkelig besad en Del Erfaring og Indsigt i Krigsvæsenet, og dels fordi det befriede Generalen fra at give efter alene for de højlandske Høvdinger i alt; hvortil endnu kom den Omstændighed, at han saaledes fik bedre Lejlighed til at bestride andres Meninger, naar de ikke stemmede med hans egne. Denne Gang havde Major Dalgetty intet at indvende mod den fattede Beslutning, at vende om igen og byde Argyle Spidsen.

Høvdingerne af Glengary, Ceppoch og Lochiel, hvis Claner, der kunde maale sig i Mod og Krigsnavnkundighed med hvem det skulde være i Højlandene, og boede nær ved den udvalgte Kampskueplads, lod Kampbud gaa om til alle deres Vasaller, med Befaling til enhver, der kunde bære Vaaben, at møde for Kongens Overbefalingsmand, og forene sig med deres Høvdingers Standarter, paa Mar-

chen ned mod Inverlochy. Eftertrykkelig blev Befalingen given, og uden Nølen eller Uvilje adlød man den. Deres medfødte Lyst til Krigen, deres Iver for Kongens Sag — thi de betragtede Kong Karl som en Stammehøvding, der var bleven forladt af sine Clansmænd — og deres ubetingede Lydighed mod deres egne patriarkalske Regenter, samlede snart om Montroses Banner ikke alene alle dem af de nærmest boende Stammer, der var fuldkommen vaabendygtige, men endogsaa nogle, som, i det mindste med Hensyn til Alderen, kunde synes at have grebet Sværdet for tidligt. Under den følgende Dags March, der gik i lige Linie over Lochaberbjærgene, og som derfor var uventet for Fjenden, blev Montroses Hær forøget med enkelte Flokke, der kom, hver fra sin Dal, og stillede sig under deres Clansføreres Bannere. Dette var en Omstændighed, som bidrog meget til at sætte Mod i den hele øvrige Armé, da den nu, saa nær ved Fjenden, saa sin Styrke forøget med en Fjerdedel flere Mænd, saaledes som Cameronernes mandhaftige Høvding havde forudsagt.

Medens Montrose udførte denne Kontramarch, var Argyle, i Spidsen for sin tapre Hær, rykket frem langs ad den søndre Bred af Loch-Eil og havde naaet Floden Lochy, som forbinder denne Sø med Loch-Lochy. Den gamle Borg Inverlochy, der engang skal have været en kongelig Fæstning, og endnu kunde anses som et temmeligt fast Sted, blev valgt til Hovedkvarter, og der var Terræn nok rundt omkring denne i Dalen, hvor Lochyfloden fal-

der i Loch-Eil, til at lade Arméen slaa Lejr. Der ankom ogsaa derhen en Del Fartøjer, ladede med Proviant, saa at Arméen i alle Henseender havde det saa godt, som den under saadanne Omstændigheder kunde ønske sig det. Markien yttrede nu for sine Raadgivere Auchenbreck og Ardenvohr, at han var fuldkommen sikker paa, at det snart var forbi med Montrose, at hans Tropper nødvendig maatte formindskes efterhaanden som han rykkede frem mod Østkanten ad saa ubanede Stier; at han ikke kunde undgaa at møde Urrie og Baillie, naar han vedblev at marchere fremad i denne Retning, og maatte falde i Hænderne paa Seaforth, dersom han rykkede mod Nord; og skulde han fatte den Beslutning at blive staaende, hvor han stod, vilde dette jo have til Følge, at han blev angreben af ikke færre end tre Arméer paa én Gang.

„Det er mig ikke muligt," svarede hertil Auchenbreck, „at glæde mig ved disse Udsigter til at se James Grahame traadt i Støvet uden vor Medvirkning. Et svært Regnskab har han paadraget sig i Argyle-Shire, og jeg længes efter at afgøre det med ham, Blodsdraabe for Blodsdraabe. Jeg holder ikke af at lade saadan Gæld betale paa tredje Haand."

„I tager det for nøje med sligt," sagde Argyle; „hvad gør det til Sagen, om Grahames Blod flyder for min eller for en andens Haand? — Hvad siger I, Ardenvohr?"

„Min Mening, Mylord," svarede Sir Duncan, „er den, at Auchenbreck nok vil faa sit Ønske op-

fyldt, og snart finde Lejlighed til at kræve Montrose i egen Person til Regnskab for hans Plyndringer. Vore Forposter har faaet Underretning om, at Cameronerne samler sig ved Ben-Nevis — dermed har de sikkerlig til Hensigt at støde til Montroses Hær, naar den rykker frem, og ikke at dække hans Tilbagetog."

„Det maa være en Plyndringsplan, de har for," sagde Argyle, „og som ledes af Mac-Ilduy, der kalder sit indgroede Had til os Troskab mod Kongen —eller de vil maaske blot lede os paa Vildspor ved denne Stilling. De kan i det højeste ville angribe vore Forposter, eller forlokke os med Hensyn til næste Dags March."

„Jeg har sendt Folk ud til alle Kanter, for at recognoscere," sagde Sir Duncan; „og længe kan det ikke vare før vi faar at vide, om de virkelig trækker nogen Styrke sammen, og hvor da dette sker, samt i hvad Øjemed."

Det varede ikke længe, før de erholdt den ventede Efterretning; men da Maanen var staaet op, blev der en almindelig Travlhed i Lejren, og den støjende Virksomhed, der straks hørtes paa Borgen, bebudede, at der maatte være kommet vigtigt Budskab. Af de Spejdere, Ardenvohr først havde udskikket, var nogle komne tilbage uden at have faaet andet at høre end usikre Rygter om Bevægelserne i Cameronernes Distrikt. Det havde syntes dem, som om Ben-Nevis's Bjærgrand lod høre den ubegribelige og varslende Lyd, hvormed disse Fjælde stundom forkynder en nærforestaaende

Storm. — Andre, som havde været mere ivrige i deres Ærinde og var trængt længere frem, blev grebne og dræbte eller gjorte til Fanger af dem, der beboede hine bjærgbefæstede Steder. Endelig kom Montroses i Ilmarch fremstormende Armé saa nær ind paa Argyles Forposter, at disse blev Avantgarden vaer; mellem dem forefaldt der en kort Fægtning, hvorpaa begge Parter trak sig tilbage for at give Efterretninger og modtage Befalinger, hver til sit Hovedkorps.

Sir Duncan Campbell og Auchenbreck kastede sig straks paa Hesten og ilede for at undersøge Forposternes Stilling; medens Markien af Argyle, som Øverstkommanderende, med Klogskab vidste at opstille sine Stridskræfter paa Sletten, da det var rimeligt at de nu maatte vente et Angreb, enten om Natten eller tidligt ved Morgenens Frembrud. Montrose havde forsigtigt holdt sin Hær dækket af Defiléerne, at Auchenbreck og Ardenvohr umuligt kunde skaffe sig sikker Underretning om hans sande Styrke, naar de ikke vilde trænge uforsigtig frem. Dog troede de at kunne med Bestemthed sige, at den maatte være mindre end deres egen, og de vendte nu tilbage til Argyle med dette Budskab; men det var dem ikke muligt at faa denne til at tro, at Montrose selv skulde være ham saa nær, da han ansaa det for en altfor stor Ubesindighed af ham at rykke saa langt frem mod en overlegen Hær, og derfor mente, at hine Tropper kun maatte være nogle enkelte fjendtlige Claner, som det vilde være let at tvinge til Overgivelse.

Argyles Stridsbrødre brændte af Kamplyst og Begærlighed efter at hævne alle de Ødelæggelser, deres Land nylig havde lidt; og de tilbragte derfor Natten i ængstelig Forventning og Haab om at den frembrydende Dag skulde kalde dem til Hævnkamp. Begge Arméers Forposter var højst opmærksomme og aarvaagne, og Argyles Soldater lagde sig til Hvile i den Slagorden, som de næste Dag skulde stille sig i.

Næppe havde det første blege Daggry begyndt at oplyse Toppene af den umaadelige Bjærgkæde, før Anførerne paa begge Sider begyndte at gøre sig færdige til Dagens store Værk. Det var den 2den Februar i Aaret 1646. Argyles Clansmænd stod opstillede i to Linier, ikke langt fra den Vinkel, Søen danner med Floden — en kamplysten og frygtelig Hær. Auchenbreck havde gerne villet begynde Slaget med et Angreb paa Fjendens Forposter; men den forsigtige Argyle fandt det klogere at oppebie Angrebet end selv at begynde det; og snart forkyndte Fjendens Slagsignaler ham, at han ikke vilde komme til at vente længe, før han fik dette Ønske opfyldt. Campbellerne kunde tydelig skelne Lyden af de forskellige Claners Angrebsmarch, mellem Bjærgene, alt som de rykkede frem med deres Sækkepibere i Spidsen; Cameronernes Slagsang, som indbyder „Ulvene og Ravnene til at komme og mætte sig med Fjendens Kroppe," klang lydelig tilbage fra Fjældene omkring deres Fædrenedale. — „Ikke tav," for at bruge de højlandske Barders Ord, „Glengarys krigerske

Toner;" og saaledes hørtes de forskellige Slagmelodier, en efter en anden, alt som de naaede Enden af Bjærgpassene, hvorfra de skulde stige ned paa Sletten.

„I ser," sagde Argyle til sine Frænder — „Det er som jeg sagde; kun vore Naboer er det, vi faar at bestille med. James Grahame har ikke haft Mod til at vise os sit Banner i Dag."

I samme Øjeblik genlød fra Bjærgpasset en lydeligttonende Hvirvel af mangfoldige Trompeter, som forkyndte, at det var den kongelige Standart, man hilsede.

„Nu kan I høre Signalet, Mylord," sagde Sir Duncan Campbell; „Manden, som kalder sig Kongens Overgeneral, maa altsaa selv være i Hæren."

„Og har formodentlig Hestfolk med sig," sagde Auchenbreck; „hvilket jeg ellers ikke havde ventet. Men skulde vi blegne derfor, Mylord, naar vi har Fjender at kæmpe mod, og Krænkelser at hævne?"

Argyle tav og kastede et Blik paa sin Arm, der kort i Forvejen var saaret ved et Fald og derfor maatte bæres i et Bind.

„Ja — I har Ret," sagde Ardenvohr med Iver; „I kan hverken føre Sværd eller Pistoler; I maa gaa om Bord paa en af Gallejerne — Eders Liv er os vigtigere end vort eget — Eders Haand kan I ej bruge som Soldat til vort Forsvar."

„Nej," svarede Argyle, kæmpende mellem Forfængelighed og Forsigtighed, „aldrig skal man kunne sige om Argyle, at han flygtede for Montrose; kan jeg ikke fægte, saa kan jeg dog i det mindste

dø midt imellem mine Børn — det er min Beslutning."

Mange Clanshøvdinger bad ham indstændigt med forenede Bønner, at overlade Anførslen i dette Slag til Ardenvohr og Audenbreck og i Frastand at være Øjenvidne til Kampen, uden at udsættes for dens Farer. — Fejghed tør vi ikke beskylde Argyle for; thi endskønt hans Liv ikke udmærkede sig ved nogen mandig Kampdaad, viste han dog ved det sidste og afgørende Optrin saa megen Sindsro og Værdighed, at hans Adfærd ved denne og lignende Lejligheder maa anses snarere som en Følge af Mangel paa bestemt Karakter end af Forsagthed. Men naar en sagte Stemme i Mandens Bryst tilhvisker ham, at hans Liv er af Vigtighed for ham selv, og nu de Mænd, der omgiver ham, tillige forsikrer, at det er uundværligt for Staten, saa kan vel denne Fristelse til at søge Frelse og Sikkerhed faa Overhaand over Modet; og dette er vederfaret Mænd, der endog i personlig Kækhed overgik Argyle.

„Sørg I for, at han kommer om Bord, Sir Duncan," sagde Auchenbreck til denne. — „Jeg maa sørge for, at denne Aand ikke udbreder sig mellem vore Mænd!"

Med dise Ord satte han ind mellem Rækkerne, befalede og besvor Soldaterne at mindes deres gamle Hæder og deres nuværende Overlegenhed; de Krænkelser, de havde at hævne, om Lykken var med dem, og den Skæbne, der ventede dem, dersom de blev overvundne — og i hver Mands Bryst søgte han at vække den Flamme, der brændte i

hans eget. Imidlertid lod Argyle sig saare nødigt, som det syntes, og uden Il føre af sin omhyggelige Frænde ned til Søbredden og bringe om Bord paa en Gallej, fra hvis Dæk han med større Sikkerhed end Berømmelse kunde være Vidne til det forestaaende Slag.

Sir Duncan Campbell af Ardenvohr blev staaende et Øjeblik og fæstede sine Øjne paa Baaden, der førte hans Høvding bort fra Valpladsen. Der var Følelser i hans Barm, som han ikke kunde finde Ord for; thi Clanshøvdingen betragtede alle som en Fader, og en Clansmand turde ikke dømme saa strængt om dennes urigtige Handlinger som om andre Menneskers. Desuden var Argyle ædelmodig og gavmild mod sine Frænder, saa streng og umild han ellers plejede at være mod andre; og Ardenvohrs ædle Hjerte led svarlig ved Tanken om den Dadel, hans Herres Adfærd ved denne Lejlighed vilde paadrage ham.

„Bedre er det vel, at han denne Gang handler saa," sagde han ved sig selv, og vilde tvinge sin smertelige Følelse — „men — blandt hele hans Familiestamme af hundrede Herskere ved jeg ikke en eneste, som vilde have forladt Marken, naar Djarmids Banner flagrede i Vinden!"

Et lydeligt Raab nødte ham nu til at vende om og skynde sig i al Hast tilbage til sin Post, som var paa den højre Flanke af Argyles Armè.

Den spejdende Fjendes Blik havde snart opdaget, at Mac-Callummore forlod det forestaaende Slag; thi da den holdt Højderne besat, var det den

let at bemærke enhver Omstændighed, der foregik i Dalen.

„Der gaar de," sagde Dalgetty, da man blev vaer, at to til tre Ryttere red bort fra Fronten — „der gaar de, for at bringe deres Heste i Sikkerhed som forsigtige Krigsmænd. Han derhenne er Sir Duncan Campbell; han rider en brun Vallak, som jeg havde udset til mig selv."

„I tager Fejl, Major," sagde Montrose med et bittert Smil. „Det er deres dyrebare Anfører, de bringer i Sikkerhed. — Giv straks Tegn til Angreb — lad Signalordet straks fare igennem Rækkerne! — Gentlemen! ædle Høvdinger, Ceppoch, Mac-Vourigh, styrt fluks ind paa dem! — Rid I, Major Dalgetty, hen til Mac-Ilduy, og byd ham at angribe, saasandt som han elsker Lochaberlandet — kom saa tilbage, og før vor Haandfuld Hestfolk til min Standart. — De skal staa hos Irlænderne som Reserve."

TYVENDE KAPITEL.

Trompeter og Sækkepiber, disse skingrende Forkyndere af Fald og Død, istemmede paa een Gang Angrebssignalet, der blev besvaret af et Slagskrig af flere end 2,000 Stridsmænd, og rullede som en Torden gennem Bjærgdalene. I 3 Kolonner styrtede Montroses Højlandskæmper frem af Fjældpassene, der havde skjult dem for Fjendens Øje, og kastede sig med al Kraft og Kamplyst ind paa de Campbells, der modtog Angrebet med uforfærdet

Ro. Bag disse trende Angrebskolonner marcherede i Slaglinie de irske Tropper under Colkitto, der udgjorde Reserven. De førte den kongelige Standart, og med dem var Montrose selv; paa Fløjene stod omtrent 50 Ryttere under Dalgetty, hvilke ved den største Anstrengelse endelig var blevne nogenlunde øvede i Tjenesten.

Royalisternes højre Kolonne blev anført af Glengary, den venstre af Lochiel og Centrum af Greven af Menteith, der i Stedet for at blive bagerst ved Kavalleriet hellere vilde fægte til Fods i højlandsk Dragt.

Højlænderne angreb med hele deres sædvanlige, rasende Heftighed; affyrede deres Geværer, og afskød Buerne i en kort Afstand fra Fjenden, der ikke veg et Skridt tilbage. Argyles Folk var bedre forsynede med Musketter og havde en fast Stilling, hvorved de bedre kunde tage Sigte, saa at deres Ild maatte blive mere ødelæggende end Angribernes, der fyrede i Marchen. Da Clanerne mærkede det, styrtede de ind for at komme i Haandgemæng, og det lykkedes dem ogsaa paa et Par Punkter at kaste Fjenden. Havde denne bestaaet af Linietropper, vilde Slaget været afgjort straks; men her stod Højlændere mod Højlændere, med lige Vaaben og lige Færdighed i at bruge dem.

Kampen var fortvivlet. Klangen af Sværdene og Stridsøkserne, der mødte hinanden eller faldt tungt paa Skjoldene, blandedes med de vilde, opmuntrende Skrig, hvormed Højlænderen ledsager enhver voldsom Kraftanstrengelse. Mange af disse Fjender,

der stod imod hinanden, var personligt bekendte med hverandre; og Had saavel som ædel Kappelyst opflammede dem end mere. Ingen af Parterne vilde vige saa meget som en Fodsbred; og naar En faldt — og mange blev der fældede paa begge Sider — trængte straks en anden frem i forreste Række for at indtage hans Plads. En Damp, som af en kogende Gryde, steg op i den tynde kolde Frostluft og svævede som en Taagesky over de kæmpendes Hoveder.

Saaledes stod Kampen paa højre Fløj og i Centrum, uden nogen afgørende Virkning, undtagen gensidige Saar og Fald.

Paa Campbellernes højre Fløj havde Ridderen af Ardenvohr ved sin Krigsdygtighed og overlegne Mængde tilkæmpet sig nogle Fordele. I det Øjeblik Royalisterne nemlig vilde til at styrte sig ind i Haandgemæng, gjorde han med det yderste Punkt af sin Linje en skraa Bevægelse, saa at de paa een Gang fik Ilden baade i Fronten og Flanken og blev bragt noget i Forvirring, saameget end Anføreren søgte at hindre det. I dette Øjeblik gav Sir Duncan Campbell Befaling til Angreb og foretog saaledes dette, just som Fjenden vilde til at anfalde ham — en Omstændighed, der for denne altid nedslaar det fyrige Mod og meget let kan have farlige Følger. Men den derved foraarsagede Forvirring varede ikke længe, da det irske Reservekorps rykkede frem og ved sin stærke og godt vedligeholdte Ild tvang Ridderen af Ardenvohr til at opgive sin erholdte Fordel og lade sig nøje med at forsvare sig.

Markien af Montrose benyttede sig imidlertid af nogle adspredt staaende Birketræer, der, saavel som den tykke Røg fra det irske Musketterkorps, kunde skjule hans Operationer, og befalede Dalgetty at følge sig med Hestfolkene, gjorde et Sving, saa at han kom Fjendens højre Fløj i Flanken eller næsten i Ryggen, og lod nu sine seks Trompetere blæse til Angreb. Klangen af Kavalleritrompeterne og de galopperende Hestes Trampen gjorde en Virkning paa Argyles højre Fløj, som intet andet Bulder havde kunnet frembringe hos dem. Bjergboerne nærede den Gang en overtroisk Frygt for Krigsheste ligesom Peruvianerne i Amerika, og gjorde sig mange Forestillinger om Maaden, hvorpaa man oplærte dette Dyr til Kampen. Da de nu altsaa blev vaer, at deres Rækker uformodentlig brødes, og at hine værste Genstande for deres Skræk og Frygt uventet trængte ind midt imellem dem, var det Sir Duncan umuligt med al sin tapre Anstrengelse at standse den paniske Rædsel, der betog dem. Virkelig maatte det ogsaa for Højlændere, der aldrig havde set andet Rytteri end et lille usselt Øg under en højlandsk Mand, der var langt større end det, være et ligesaa skrækkende som usædvanligt Syn at se den velvoksne Major Dalgetty i sin blanke Staalrustning fra Top til Taa paa en vældig Hest, som han manøvrerede med paa alle mulige Maader for at give ethvert af sine Hug desto større Vægt og Kraft. De vigende Royalister paa denne Fløj gengældte nu Angrebet, og Irerne i tætsluttede Geledder vedligeholdt deres uafladelige og ødelæggende Ild. Nu var

der ikke længere at tænke paa at holde Stand. Argyles Folk kom aldeles i Uorden og begyndte at tage Flugten, de fleste ad Søbredden til og de andre til forskellige Kanter. Den højre Fløjs Uheld, der i sig selv var afgørende, blev det nu umuligt at oprette igen, da Auchenbreck faldt, idet han søgte paany at bringe Orden til Veje.

Ridderen af Ardenvohr med to til tre Hundrede Mand, alle Gentlemen af god Herkomst og udmærket Tapperhed, stræbte forgæves med det største Heltemod at dække den hele Hærs højst uordentlige Tilbagetog. Deres mandige Beslutning styrtede dem kun selv i Undergang, da de idelig blev angrebne af friske Tropper og adsplittede, saa at der tilsidst blev intet andet tilbage for dem end at kæmpe til det yderste og søge en hæderlig Død.

„Overgiv Eder, Sir Duncan!" raabte Major Dalgetty, da han saa sin fordums Vært tilligemed et Par andre forsvare sig mod nogle Højlændere, og red hen til ham med løftet Sværd for at give sin Opfordring mere Vægt. Sir Duncan besvarede den med et Pistolskud, der ikke traf Rytteren, men derimod hans dygtige Stridshest, der, skudt igennem Hjertet, styrtede død til Jorden under ham. Ranald Mac-Eagh, som var en af dem, der heftigst angreb Sir Duncan, passede sit Snit og slog ham til Jorden med sit Slagsværd, idet han vendte sig bort fra ham for at affyre Pistolen.

I dette Øjeblik kom Allan Mac-Aulay til. Paa Ranald nær var just de, som kæmpede paa den Kant af Marken, hans Broders Folk. „Skurke!"

raabte han — „hvem af Jer har vovet at gøre dette, tværtimod min givne Befaling at tage Ridderen af Ardenvohr levende?“

En halv Snes virksomme Hænder, der havde været ivrig sysselsatte med at plyndre den faldne Ridder, hvis Vaaben og Dragt i Kostbarhed svarede til hans Stand og Rang, opgav straks deres Beskæftigelse, og mange af dem undskyldte sig med at kaste Skylden paa Ømanden, som de kaldte Ranald Mac-Eagh.

„Hund af en Øboer!“ tiltalte Allan ham og glemte i sin Forbitrelse, at de var Spaakunstbrødre — „sæt af Sted med de forfølgende og gør denne Mand intet ondt mere, hvis I ikke lyster at falde for min Haand!“

De var i dette Øjeblik næsten ganske ene; thi Allans truende Ord havde drevet hans egen Clan bort fra Pletten, og alt trindt omkring trængte sig ind paa den flygtende Fjende mod Søbredden til, bringende Støj og Forvirring foran sig, og ladende efter sig intet andet end døde og døende. Øjeblikkets Lejlighed var for fristende for Ranalds Hævnsyge.

„Det er ligesaa rimeligt, at I kan falde for min Haand,“ svarede han til Allans heftige Ord i en ligesaa truende Tone, som denne havde talt i, „som at jeg skulde fældes af Eders, saa blodig den end er af min Slægts Drab!“ — Og med disse Ord hug han saa hurtig til Mac-Aulay, at denne næppe fik Tid til at afbøde Slaget med sit Skjold.

„Skurk!“ raabte Allan forbavset — „hvad skal det betyde?“

„Jeg er Ranald Mac-Eagh!“ svarede den foregivne Øboer og gentog sit Hug; og nu opstod der en rasende Kamp imellem dem. Efter Skæbnens Beslutning skulde Allan Mac-Aulay blive sin Families Hævner over denne vilde Stamme, i det mindste efter Udfaldet at dømme, saavel af de foregaaende Kampe, han havde leveret, som af denne. Efter nogle faa gensidige Hug styrtede Ranald Mac-Eagh til Jorden, dybt saaret i Hovedet, og Mac-Aulay, med sin Fod paa hans Bryst, vilde just gennembore ham med Sværdet, da dette pludselig blev slaaet til Side af en tredje Mand, der blandede sig i Striden. Dette var Major Dalgetty selv, som bedøvet ved Faldet, og med den styrtede Ganger over sig, nu først havde faaet Brugen af sit Legeme og sine Sanser igen. „Hold Eders Glavind tilbage,“ sagde han til Mac-Auly, „og tilføj nu ikke mere denne Person noget ondt, i Betragtning af, at han er her under mit Lejde og er i Hans Excellences Tjeneste; og tillige i Betragtning af, at ingen ærekær Krigsmand tør, efter Krigens Love, hævne sine egne personlige Fornærmelser, *flagrante bello, multo majus flagrante proelio!*“

„Nar!“ svarede Allan. „Vig tilbage og vov ikke at træde mellem den opirrede Tiger og hans Rov!“

Men langt fra at forlade sit Standpunkt, stillede Major Dalgetty sig tværs over den faldne Mac-Eaghs Legeme, og gav Allan at forstaa, at hvis han

ansaa sig selv for en Tiger, kunde det være muligt, at han nu havde truffet en Løve, der havde Lyst at kæmpe med ham. Mer end denne truende Tone og Mine behøvedes der ikke for at bortvende den krigerske Spaamands hele Raseri fra den faldne mod den Person, der modsatte sig hans Hævndaad, og uden videre begyndte de nu at hugge løs paa hinanden.

Striden mellem Allan og Mac-Eagh var ikke bleven bemærket af de hist og her adspredte Krigsmænd omkring dem, saasom Montroses Folk ikke kendte denne sidste Person; men derimod tildrog Kampen mellem Allan og Dalgetty sig alles Opmærksomhed og blandt andres lykkeligvis ogsaa Montroses, der just kom til for at sende en Del Ryttere, hvormed han vilde forfølge Fjenden, ned mod Loch-Eil. Da han vidste, hvor farlige Følger en saadan Splid kunde medføre for hans hele Hær, red han straks hen til Stedet, hvor han fandt Mac-Eagh liggende paa Jorden og Dalgetty ved at forsvare ham mod Mac-Aulay; straks begreb han Aarsagen til deres Strid og vidste ogsaa i Øjeblikket at gøre Ende paa den.

„Skam Jer dog, Gentlemen," tiltalte han dem, „ved at kives her paa Kampladsen, hvor vi har vundet saa berømmelig en Sejr! — Er I fra Forstanden? — Eller har Æren, I begge i Dag har vundet, saaledes berust Eder, at I ikke ved, hvad I gør?"

„Det er ikke min Skyld, med Eders Excellences Tilladelse," sagde Dalgetty. „Jeg har altid været

bekendt som en *bonus socius*, en *bon camarado*, ved alle de Magter, jeg har tjent — men her har han fornærmet en Mand, som jeg har taget under min særdeles Varetægt — og —".

„Og den," sagde Allan Mac-Aulay, faldende ham i Ordet — „som vover at træde imellem mig og min Hævn —"

„Saa skam Eder dog, Gentlemen!" gentog Montrose. „Jeg har vigtigere Forretninger at overdrage Eder begge; Eders private Stridigheder kan I vel finde en mere passende Tid til at afgøre. Træd frem, Major Dalgetty, og bøj Eders Knæ!"

„Knæle?" sagde Dalgetty — „det Kommandoord har jeg aldrig lært at adlyde, undtagen naar den bliver givet fra Prædikestolen. Rigtignok maa undertiden i den svenske Armè forreste Geled knæle; men det sker kun, naar Regimentet opstilles seks Mand høj."

„Alligevel," gentog Montrose, „maa I nu knæle, i Kong Karls og hans Repræsentants Navn."

Dalgetty adlød nødig den gentagne Befaling, og nu gav Monthrose ham med den flade Klinge et let Slag paa Skulderen med de Ord: „Til Belønning for din Mandhaftighed i Dag, og i Kong Karls Navn, af hvem jeg har Fuldmagt dertil, slaar jeg dig til Ridder — vær kæk, tro og lykkelig! Og nu, Sir Dugald Dalgetty, til Eders Pligt. Saml saa mange Hestfolk, I kan faa, og sæt efter dem af Fjendens Hær, der flygter langs ned ad Søens Bredder. Adsplit ikke Eders Styrke, og vov Jer heller ikke for langt; men sørg for, at de ikke kommer til at

samle sig igen, hvilket ikke kan være Eder vanskeligt at forebygge. Til Hest, Sir Dugald, og gør Eders Pligt!"

„Hvilken Hest skal jeg da sætte mig paa?" spurgte den nye Ridder. „Den stakkels Gustavus hviler paa Ærens Mark ligervis som hans berømmelige Navne; og jeg er bleven Ridder i det Øjeblik Tabet af min Hest hindrer mig fra at være Rytter."

„Det skal jeg vel vide at afhjælpe," sagde Montrose og steg af sin Hest. „Hermed forærer jeg Eder min egen Ganger, som vel ikke er en af de sletteste — skynd Eder kun, Major Dalgetty, og fuldend Eders Værk, I har begyndt saa herligt."

Under mangfoldige Taksigelser besteg Sir Dugald det herlige Dyr, Markien saa ædelmodig havde overladt ham; og da han med et Par Ord havde bedt Hans Excellence erindre, at Mac-Eagh stod under hans Lejde og Varetægt, begyndte han straks at udføre den givne Befaling med største Iver og Hurtighed.

„Og I, Allan Mac-Aulay," sagde Montrose til Højlænderen, der, støttende sig til sit Sværd, med et vredt og haanligt Blik havde set sin Fjende blive slagen til Ridder — „I, som ikke lader Eder beherske, ligesom disse almindelige Mennesker, af Begærlighed efter Plyndring, Sold og personlig Udmærkelse — I, hvis udbredte Kundskaber giver Eders Raad saamegen Vægt og Anseelse — Eder skal jeg finde her i Strid med en Mand som denne Dalgetty, og det blot angaaende Eders Ret til at ud-

trampe den sidste Livsgnist af saa foragtelig en Fjende som han, der ligger? — Kom, min Ven, jeg har andet at give Eder at bestille! Naar denne Sejr bliver paa den rette Maade benyttet, vil den bringe Seaforth til at gaa over paa vort Parti. Det er ikke Mangel paa Hengivenhed for Kongen, men det er Mistvivlen om den gode Sags Udfald, der har bragt ham til at gribe Sværdet mod os; og dette vil han nu vel lade sig overtale til at føre mod vore Fjender, da Lykken har vist sig saa gunstig for Kongens Sag. Lige fra Valpladsen har jeg derfor besluttet at sende min tapre Ven, Oberst Hay, til ham, men han maa have med sig en højlandsk Gentleman, der i Rang staar ved Siden af Seaforth, og som ved sin Indflydelse og sine Talenter kan gøre et gunstigt Indtryk paa ham. I er ikke alene den i enhver Henseende mest duelige til denne vigtige Sendelse, men Eders Nærværelse her vil ogsaa for Øjeblikket mindre savnes end nogen af de Anføreres, hvis Folk staar i Marken, da I ingen Kommando har. I kender hver Bjergdal og hvert Pas i Højlandene ligesaa godt som enhver Stammes Skik og Tænkemaade. Gaa derfor til Oberst Hay paa højre Fløj, han har faaet de nødvendige Forholdsregler og venter Eder. I finder ham ved Glenmorrisons Mænd — vær hans Fører, hans Tolk og hans Medhjælper."

Allan Mac-Aulay saa paa Markien med et mørkt, gennemtrængende Blik, som for at gennemskue ham og se, om han ikke maaske skulde have en hemmelig, ikke omtalt Bevæggrund til at overdrage ham dette uventede Ærinde.

Men Montrose var ligesaa stor Mester i at skjule sine egne Bevæggrunde, som i at udgranske andres. Han ansaa det for yderst vigtigt at faa Allan, der nu var i saa heftig og lidenskabelig Sindsbevægelse, bort fra Hæren i nogle faa Dage, medens han sørgede, som hans Æresord havde lovet, for de Menneskers Sikkerhed, der havde tjent ham som Vejvisere; Allan Mac-Aulays Strid med Dalgetty stolede han paa vilde være let at bilægge. Allan gik og bad kun Montrose om at drage Omsorg for Sir Duncan Campbell, der ogsaa straks efter Markiens Befaling blev ført hen til et sikkert Sted. Samme Forsigtighedsregel anvendte han ogsaa med Mac-Eagh, som han overgav til en Del Irlændere med Anmodning om at sørge for hans Pleje og tillige at passe nøje paa, at ingen Højlænder, af hvilkensomhelst Clan det end kunde være, kom til at se eller tale med ham.

Montrose steg nu til Hest og red hen for at tage sin Sejrs blodige Skueplads i Øjesyn. Den havde været mere afgørende end hans mest dristige Forventninger havde turdet love ham; thi af Argyles gæve Hær paa 3,000 Mand var fuldtvel den halve Del falden paa Slagmarken eller paa Flugten. I Særdeleshed var de bleven trængt tilbage mod den Kant af Dalen, som paa de to Sider indesluttes af Søen og den deri strømmende Flod, saa at de hverken kunde komme til at trække sig tilbage i sluttede Rækker eller undvige til Siderne. Flere Hundrede Mennesker blev drevne ud i Søen og druknede. Af de overblevne frelste omtrent Halvdelen sig ved at

svømme over Floden eller ved i Tide at tage Flugten langs med den venstre Søbred. De øvrige kastede sig ind i den gamle Fæstning Inverlochy; men da de hverken havde Proviant eller Haab om at faa Undsætning, nødtes de til at overgive sig paa det Vilkaar, at de maatte gaa i Fred tilbage til deres Hjemstavn. Dette var det værste Vanheld, der nogen Sinde havde truffet Djarmids Stamme — som Campbellerne kaldtes i Højlandene — thi i Almindelighed var de berømt for at være ligesaa heldige i deres Foretagender, som de var kløgtige i at lægge Planer og modige til at udføre dem. Blandt de faldne var der næsten 500 Dunnievasaller eller Gentlemen, der nedstammede fra bekendte og agtede Huse; men saa stort end det lidte Tab var, ansaa dog mange af Clanen den Vanære for at være endnu tungere, som kastedes paa dem ved deres Høvdings uhæderlige Færd; thi aldrig saasnart var Slaget tabt, før Argyles Gallej lettede Anker og sejlede ned ad Søen for fulde Sejl og alle Aarer ude.

ET OG TYVENDE KAPITEL.

Montrose vandt vel ikke denne glimrende Sejr over sin Medbejler uden Tab; men dette beløb sig dog ikke til en Tiendedel af Fjendens. Campbellernes haardnakkede Kampmod kostede mange af deres Modstandere Livet; og en Del blev saarede, blandt hvilke den kække unge Greve af Menteith var den fornemste. Dog var hans Saar ikke af Betydenhed,

og det var et mere smukt end sørgeligt Syn at se den blødende Helt overrække sin General Argyles Banner, som han med egen Haand havde taget, efter at have nedlagt Fanebæreren i Tvekamp. Montrose elskede af Hjertet sin gæve Frænde, i hvis Sjæl endnu flammede en Gnist af Oldtidens ædle, romantiske og uegennyttige Ridderaand, der er saa aldeles forskellig fra Lejesoldatens pengegriske og alt paa egen Fordel beregnende Tænkemaade, hvilken var bleven saa almindelig udbredt over hele Europa fra den Tid af, det blev Brug at betjene sig af Lejetropper, og som især i Skotland fandtes i høj Grad, da dette Land havde forsynet mange Stater med disse Lykkeriddere. Montrose, der lignede Menteith i ædle Følelser, skønt Erfaringen havde lært ham at benytte sig af andres Bevæggrunde, belønnede ikke Lorden med Løfter eller lovprisende Ord. „Min gæve Frænde!“ sagde han kun og trykkede ham tæt til sit Bryst, og Menteiths Hjerte gennemstrømmedes af en højere Glæde ved det hjertelige Udtryk af en saadan Mands Bifald, end om der var bleven holdt de største Lovtaler over ham, og Beretningen om hans Daad skikket lige til hans Konges Trone.

„Nu, Mylord,“ sagde Menteith, „synes her ikke at være noget tilbage, hvori jeg kan være til nogen Tjeneste, og jeg beder Eder derfor tillade mig at opfylde en Menneskelighedspligt; Ridderen af Ardenvohr, hører jeg, er vor Fange og skal være farlig saaret.“

„Ja, og det er velfortjent,“ sagde Major Dalgetty, der i det samme kom til, med en endnu mere selv-

tillidsfuld Mine og Adfærd, end han før havde vist; „vel fortjent siger jeg, saasom han skød min gode Hest, just i det Øjeblik jeg tilbød ham Pardon — en Gerning, som passede sig bedre for en højlandsk Røver, der ikke har Forstand nok til at lade opføre en Skanse at forsvare sin gamle Borgrønne med, end for en Krigsmand af Stand og Dygtighed."

„Saa vi maa altsaa beklage Eders Tab af den berømmelige Gustavus?" spurgte Lord Menteith ham.

„Ja, Mylord," svarede Veteranen med et dybt Suk — „*diem clausit supremum,* som vi sagde paa Mareshall-Kollegiet i Aberdeen. Men det har behaget Hans Excellence" — her gjorde han et Buk for denne — „at erstatte dens Tab med en Forære af et saare ædelt Dyr, hvilket jeg har taget mig den Frihed at kalde „Troskabs Belønning," til Erindring om denne sejrrige Dag."

„Jeg vil haabe," sagde Montrose, „at I finder Troskabs Belønning, siden det behager Eder at kalde den saaledes, vel øvet i den hele Felttjeneste — men jeg maa forresten bemærke, at Troskab mod Kongen belønnes nu om Stunder i Skotland oftere med en Strikke end med en Ganger."

„Aa!" — svarede Majoren, „Eders Excellence behager at skæmte. „Troskabs Belønning" er ligesaa fuldkommen i alle Kunster som salig Gustavus var, og er langt finere bygget end denne. Sandt nok, dens selskabelige Talenter er ikke saa godt uddannede, hvilket kommer deraf, at den hidtil ikke har haft saa god Omgang, som den nu faar."

„Hvad, Sir Dugald!“ sagde Lord Menteith; „mener I Hans Excellence Generalens Selskab ikke er godt nok? — Skam Jer dog!“

Majoren fralagde sig denne Beskyldning med den alvorlige Forsikring, at saa upassende en Tanke ikke kunde opstaa i hans Sjæl; og beviste dem, at en Generals Hest umulig kunde have de selskabelige Talenter som den ringere Officers eller Soldats, saasom disse sidste selv plejede og karesserede deres Dyr, medens hin derimod overlod sin Gangers Røgt til Staldkarlene, hvilke rigtignok giver den saamegen Havre som den behøver, men kun faa Kærtegn, hvorudover den bliver tungsindig og uden Hengivenhed for sin Herre.

„I taler som et Orakel,“ sagde Montrose, da Majoren var færdig med sin lange Forklaring. „Skulde der ved Aberdeens Mareshall-Collegium oprettes en Lærestol for Hestes vigtige Opdragelse, vilde ingen bedre kunne beklæde den end I, Sir Dugald.“

„Saa vilde Professor og Studenter da komme til at staa i et Slags Slægtskabsforbindelse,“ hviskede Lord Menteith til Montrose — „han er et Asen, og de Heste.“

„Og nu,“ sagde den nybagte Ridder, „vil jeg, „med Eders Excellences Tilladelse, gaa hen og aflægge det sidste Besøg hos min gamle Vaabenkammerats Levninger.“

„Dog vel ikke for at lade den begrave med altfor mange Ceremonier?“ spurgte Markien, der var bange for at Sir Dugald skulde gaa for vidt i sin

entusiastiske Kærlighed. — „I ser her ligger mange brave Stridsmænd paa Pladsen, som vi er nødte til at nedgrave uden mange Omstændigheder."

Men Majorens Hensigt var ikke saa romantisk; thi han vilde blot lade Gustavus flaa, for at benytte Huden til en Skindkøllert, at bære under Fægtningen. Under et beklagende Udraab over at den ædle Gustavus ikke havde levet, blot et Par Timer længere, for at kunne have baaret sin Herre som Ridder paa sin Ryg, vilde han til at gaa, da Markien standsede ham med det Spørgsmaal, om han ikke vilde følge med for at tage sin Andel af den Mængde fortræffelige Fødevarer, man havde fundet paa Fæstningen Inverlochy.

„Jo, med største Fornøjelse, Eders Excellence," svarede Sir Dugald. — „Formodentlig vil hverken Ulve eller Gribbe give sig i Færd med Gustavus i Nat, siden der ligger saameget andet bedre Kød rundt omkring. — „Men," lagde han til, „saasom jeg nu kommer i Selskab med tvende engelske Riddersmænd, samt andre af Ridderværdighed i Eders Herligheds Armé, saa er det min tjenstlige Begæring, at det maa blive dem betydet, at jeg baade nu og for Fremtiden kræver Forrang over dem, i Betragtning af at jeg er bleven slaaet til Ridder paa Valpladsen efter et vundet Slag."

„Pokker komme efter ham!" sagde Montrose afsides; „puster han ikke Ilden op igen ligesaa hurtigt, som jeg kan faa den slukket. — Hvad det angaar," sagde han højt, med en alvorlig Værdighedsmine, „da er det noget, Sir Dugald, som Hans Maje-

stæt selv maa afgøre og bestemme; i min Lejr maa alle være lige, saaledes som Ridderne af det runde Bord, og tage deres Plads paa Soldatermanér, efter den Regel, at hvem der kommer først til Mølle faar først malet."

„Da skal jeg," hviskede Menteith til Markien, „nok sørge for, at Sir Dugald ikke skal blive den første paa Pletten denne Gang. — „Sir Dugald," sagde han højt, „siden I behøver en bedre Garderobe, forundrer det mig højligt, at I ikke gaar hen til Fjendens Bagage, som vi har ladet sætte Vagt over; jeg saa der en herlig Klædning, fortil broderet med Silke og Sølv."

„*Voto a dios!* som Spanieren siger," udbrød Majoren; „og her staar jeg endnu, medens en ussel Prakker maaske løber af med den!"

Haabet om det forventede Bytte forjog nu paa een Gang Tanken baade om Gustavus og Maden; han gav „Troskabs Belønning" af Sporerne, og red straks hen til Valpladsen. Da han var borte, kunde Lord Menteith ikke afholde sig fra at dadle Markien af Montrose, fordi denne havde smykket en saadan Mand med Ridderskabets Hæderstegn; men Markien beviste ham Nødvendigheden deraf, under de Omstændigheder, hvori han for Øjeblikket befandt sig, da han intet andet havde at belønne med, og ikke kunde undvære saadanne Mennesker. Pludselig spurgte Montrose Lord Menteith, „naar han sidst havde set Annot Lyle?"

Den unge Greve blev blussende rød og svarede, at han ikke havde set hende siden forrige Dags

Aften — „undtagen," lagde han stammende til, „et kort Øjeblik, omtrent en halv Time før Slaget begyndte."

„Min kære Menteith," sagde Montrose med hjertelig Venlighed; „dersom I var en af vore almindelige Springfyre, der paa deres Vis er ligesaa egenkærlige som vor Major Dalgetty, saa vilde den hele Sag kun være til at le ad, og jeg skulde da vist ikke have plaget Eder med et eneste Spørgsmaal derom. Men det er et Fortryllelsens Land, vi nu er i, Mylord, hvor man af Pigens Silkelokker fletter Fangebaand, saa stærke som Staal, og I er netop saadan en ridderlig, ædel Helt, som lettest lader sig smede deri. Meget smuk er denne lille Pige, og hun har Talenter, hvoraf en romantisk Sjæl saa let bliver indtaget og hildet — I kan ikke have i Sinde, at gøre hende noget ondt — og ægte hende kan I jo ikke."

„Mylord," svarede Lord Menteith, „I har flere Gange omtalt denne Sag i Spøg, thi andet kan jeg jo ikke tage det for, men dog mere, end jeg egentlig gerne hører den. Annot Lyle er af ukendt Herkomst — en krigsgangen Pige — Datter formodenlig af en ringe fredløs, og lever af den Mac-Aulayske Families Goddædighed —"

„Vredes ikke, min kære Menteith," afbrød Makien ham; „I elsker ogsaa de klassiske Skribenter, skønt I ikke er bleven oplært paa Mareshall-Collegiet, og I maa deraf kunne erindre hvormangen djærv Hædersmand der er bleven betvungen af Kærlighed til en fangen Pige:

Movit Ajacem, Telamone natum
Forma captivæ, dominum, Tecmessæ —

Kort sagt — jeg er for Alvor bekymret over denne Sag. — Jeg skulde ikke," sagde han med en alvorlig Mine, „have besværet Eder med mine Formaninger i denne Henseende, dersom Sagen kun angik Annots og Eders egne Følelser; men I har en farlig Medbejler i Allan Mac-Aulay, og ingen kan forudse hvorvidt han kan gaa i sin Forbitrelse. Det er min Pligt at gøre Eder opmærksom paa at Kongens Sag kan skades ved en Uenighed mellem Eder og Mac-Aulay."

„Jeg ved, Mylord," svarede Menteith, „at I mener det godt og ærligt; og jeg haaber I vil blive beroliget ved denne min Forsikring, at Allan og jeg allerede har omhandlet dette Emne. Jeg har tydelig erklæret ham, at det strider ganske mod min Karakter at tænke paa en for denne frændeløse Pige vanærende Forbindelse med hende, og at jeg lige saa lidt kan tænke paa nogen Sinde at ægte hende, da hendes Herkomst er saa ringe eller rettere ubekendt. Jeg vil ikke dølge for Eder, Mylord, hvad jeg heller ikke har dulgt for Allan Mac-Aulay: at dersom Annot Lyle var en Adelsfrøken, skulde hun dele mit Navn og min Rang — saaledes, som Sagen nu forholder sig, er dette aldeles umuligt. Denne Erklæring, haaber jeg, vil være fyldestgørende for Eder, som den har været det for Allan, der ellers ikke saa let tager mod Grunde." Montrose trak paa Skuldrene.

„Og som tro Riddere i Romanerne," sagde han,

„er I komne overens om, at I begge skulde tilbede samme Dame, som Afgudsdyrkere, der knæler for samme Billede, og at ingen af Eder skal gaa videre i sine Fordringer paa hende!"

„Saavidt er jeg ikke gaaet, Mylord," svarede Menteith, — „jeg sagde kun, at under nærværende Omstændigheder — og til at de skulde forandre sig er der jo ingen Udsigt — kunde jeg, for min egen og min Families Skyld, ikke staa i andet Forhold til Annot Lyle end som en Ven eller Broder. — — Men Eders Herlighed maa undskylde mig," lagde han til, med et Blik paa sin Arm, hvorom han havde bundet et Tørklæde — „jeg har faaet et lille Saar, som jeg maa lade forbinde."

„Et Saar!" sagde Montrose bekymret; „lad mig se det. — Ak!" sagde han, „dette havde jeg jo intet faaet at vide om, hvis jeg ikke var kommen til at berøre et andet mere skjult og mere farligt Saar. Det gør mig ondt for Eder, Menteith — jeg har desuden faaet at vide — — dog," afbrød han sig selv — „hvad nytter det at genvække Bekymringer, som længe har slumret?"

Med disse Ord trykkede han sin ædle Frændes Haand og gik ind paa Borgen. Annot Lyle var, som mange højlandske Kvinder, nogenlunde bevandret i en Slags ufuldkommen Lægekunst, ja havde endog nogen Indsigt i Kirurgien; og hendes Omhu, der strakte sig til alle saarede, baade Venner og Fjender, havde været saare virksom paa hele dette vilde Felttog. Hun opholdt sig just paa et Værelse i Borgen, hvor hun med største Iver lod

tilberede Lægeurter til de saarede, modtog Beretninger fra sine Betjente og andre, der var hende behjælpelig med de syges Pleje og Helbredelse, og underrettede dem om, hvad de havde at gøre, da Allan Mac-Aulay uventet traadte ind til hende. Hun blev forbavset ved at se ham, da hun havde hørt, at han havde forladt Lejren, i et langvejs Ærinde; og saa vant hun end var til at skue den mørke Sky paa hans Ansigt, saa syntes den hende dog nu sortere, end den plejede at være. Han blev staaende tavs, ligefor hende, og hun maatte da først begynde Samtalen.

„Jeg tænkte," sagde hun noget forlegen, „at I allerede var taget bort."

„Min Ledsager venter mig," svarede Allan; „jeg skal rejse straks."

Endnu blev han staaende for hende og holdt hende ved Armen med et Greb, som vel ikke smertede hende, men dog kunde give hende et Begreb om hans store Kræfter, da hans Haand sluttede fast om hendes Arm som et Haandjern.

„Skal jeg tage min Harpe?" spurgte hun med skælvende Stemme — „kommer — kommer Mørket over Eders Sjæl?"

Uden at svare førte han hende hen til Vinduet, hvorfra man kunde se vidt ud over Slagmarken med alle dens Rædsler. Den var tæt bestrøet med døde og saarede, og de sejrrige Soldater var ivrigt sysselsatte med at trække Klæderne af deres slagne Stammefjender, med ligesaa stor Ligegyldighed, som om de ikke ogsaa var Mennesker,

og de selv ikke havde samme Skæbne at befrygte, maaske allerede den næste Dag.

„Behager dette Syn Jer?“ spurgte Allan.

„Det er frygteligt!“ svarede Annot og holdt Haanden for sine Øjne. „Hvor kan I bede mig betragte det?“

„Dette Syn maa I vænne Eder til,“ blev Allan ved, „dersom I vil blive længere ved denne Hær, som Skæbnen har bestemt til Undergang — snart vil I paa en saadan Slagmark komme til at søge efter min Broders Legeme — efter Menteiths — efter mit — — dog dette sidste vil være Eder mere ligegyldigt — I elsker mig ikke!“

„Det er første Gang,“ svarede Annot med Taarer, „I behandler mig saa uvenligt. I er min Broder, min Beskytter, min Frelser — kan jeg da andet end elske Eder? — Men Mørkets Time er kommen; lad mig røre Harpen —!“

„Bi,“ afbrød Allan hende, og vedblev endnu at holde hendes Arm fast. „Mine Syner maa nu komme fra Himlen, eller fra Helvede, eller fra disse afdødes Aander, der svæver mellem Himmel og Helvede — eller de være, som Saxerne mener, intet andet end en ophidset Fantasis Gøglespil — i dette Øjeblik behersker de ikke min Sjæl — nu taler jeg det simple, naturlige Sprog. I elsker ikke mig, Annot; I elsker Menteith; af ham er I genelsket, og Allan er ikke mere for Eder end et af hine livløse Legemer paa Heden.“

Det er ikke rimeligt at disse Ord, saameget de

end overraskede Annot, skulde underrette hende om noget, hun ikke allerede vidste. Aldrig har der været nogen Pige, som, under lignende Omstændigheder, ikke for længe siden havde gennemskuet sin Elskers Hjerte. Men ved saa pludselig at bortrive Sløret, saa tyndt dette end var, maatte Allan forberede hende paa voldsomme Følger deraf, i Forhold til hans heftige Karakter. Hun samlede da al sin Kraft for at gendrive denne Beskyldning.

„I glemmer," sagde hun, „Eders eget Værd og høje Rang, naar I forhaaner saa hjælpeløs en Skabning som jeg, hvem Skæbnen har givet saa ganske i Eders Vold. I ved hvem og hvad jeg er, og hvor umuligt det er, at Menteith eller I kan tale til mig om andre Følelser end Venskabets — I ved hvilken ulykkelig Stamme jeg formodentlig har min Herkomst fra."

„Dette kan jeg ikke tro," svarede Allan med Heftighed; „thi aldrig rinder der krystalklart Vand fra den mudrede Sumpkilde."

„Men denne Uvished alene derom," sagde Annot, „burde jo hindre Jer fra at tale dette Sprog til mig."

„Ja," svarede Allan Mac-Aulay, „det rejser en Skranke mellem os — det ved jeg — men det ved jeg ogsaa, at det ikke adskiller Eder saa strengt fra Menteith. Hør mig, min elskede Annot! — forlad denne Farens og Forfærdelsens Skueplads — følg mig til Kintail. Jeg vil faa Eder i Huset hos den ædle Lady Seaforth — eller jeg skal skaffe

Eder i Sikkerhed til Icolmkill, hvor der lever en Del Kvinder, som endnu ofrer sig til Herrens Dyrkelse efter vore Forfædres Vis."

„I betænker ikke, hvad det er I fordrer af mig," svarede Annot; „at foretage en saadan Rejse, under Eders Ledsagelse alene, vilde skade mit Rygte. Jeg vil blive her, Allan — her, under den ædle Montroses Beskyttelse; og saasnart han næste Gang rykker nedad mod Højlandene, skal jeg søge at finde en passende Lejlighed til at befri Eder fra en Person, som, uden at hun selv ved Aarsagen dertil, er bleven Genstand for Eders Uvilje."

Allan blev staaende, uvis med sig selv, som det syntes, om han skulde give Rum for Medlidenhed med hendes Kummer, eller vredes over hendes Vægring.

„Annot," sagde han, „I ved ret godt, hvor lidt disse Eders Ord stemmer med mine Følelser for Eder — men I benytter Jer af Eders Magt, og glæder Eder over min Bortrejse, da den befrier Eder for et farligt Vidne til Eders Omgang med Menteith; men vogter Eder — vogter Eder begge!" lagde han til i en truende Tone; „thi aldrig har endnu nogen hørt, at Allan Mac-Aulay blev tilføjet en Fornærmelse, som han ikke krævede tifold Hævn for!"

Fast klemte han sin Haand om hendes Arm, trykkede Huen ned over Brynet, og gik med tunge, ilsomme Skridt ud af Værelset.

TOOGTYVENDE KAPITEL.

For Annots Øjne laa nu den forfærdende Afgrund, Allan Mac-Aulays Kærlighed og Skinsyge havde aabnet rundt om hendes Fødder. Det var for hende, som om hun allerede svimlede paa Dybets Rand, uden Haab og uden Redning ved Menneskehaand. Længe havde hun følt, at hun elskede Menteith inderligere end en Broder; og hvor var andet muligt? Var han ikke en Yngling med udmærkede Egenskaber? — havde han ikke altid vist hende den kærligste Opmærksomhed? — havde de ikke begge fra de tidlige Aar været fortrolige med hinanden? og hvor uendelig højt stod han ikke over den raa Krigerstamme, mellem hvilken hun levede, i ridderlig Tænkemaade, og ædelt Væsen? Men hendes Følelser var mere beskedent-frygtsomme end dristigt-haabende; og hun søgte sin Lyksalighed mere i at se den elskede Genstands Lykke end i at udmale sin egen Fremtid med livlige Farver. Ofte sang hun derfor følgende gæliske Sang, hvis Ord udtrykte hvad hendes eget Hjerte følte:

Var du, som jeg af ringe Stand,
Hvor salig din jeg blev!
Med dig jeg drog til hvilken Strand
Os Vind og Bølger drev.
Men strengt os skiller Skæbnens Bud;
Dog — blier din Lod kun Fryd,
Min Bøn for dig skal gaa til Gud,
Foruden Klagelyd.

Nej, intet heftigt Jammerraab,
Ej egenkærlig Sorg
Skal følge med det sidste Haab,
Og naa min Elskers Borg.
Og ikke vil jeg, svag og bleg,
Henjamre lange Aar;
Naar hvert mit Smertesuk, der steg,
Min elsktes Hjerte naar.

Allans rasende Erklæring havde tilintetgjort hendes romantiske Plan, at gemme sin stille Kærlighed dybt i sit eget Bryst, uden at fordre eller vente den belønnet. Længe havde hun frygtet Allan, forsaavidt, som Taknemmelighed og den Tanke, at han i Omgang med hende plejede at beherske sit stolte, opfarende Sind, vilde tillade hende det; men nu blev Skræk og Gysen den eneherskende Følelse for ham, og denne berettigede hendes nøje Bekendtskab med hans Karakter og hans foregaaende Liv hende kun altformeget til. Saa ædeltænkende han end i andre Henseender viste sig, havde han aldrig været vant til at bekæmpe sin heftig opblussende Lidenskab — han gik om i sin Faders Hus og Egn som en tam Løve, hvis Vilje ingen vovede at være imod, for ikke at vække dens naturlige Heftighed. Der var henrunden saa mange Aar, siden han havde fristet Modsigelse, eller man engang havde fordret Bevis af ham for hans Menings Rigtighed, naar han fremsatte den, at det var formodentlig ene og alene hans sunde, naturlige Forstand, hvilken saa tydelig viste sig i alt, undta-

gen i hans mystiske Grublerier, der hindrede ham fra at udbrede Skræk og Vold rundt omkring.

Annot blev snart forstyrret i sine Betragtninger over denne Genstand, da Sir Dugald Dalgetty traadte ind. De Omgivelser, denne nye Herr Ridder saalænge havde levet imellem, var ikke af den Beskaffenhed, at de skulde kunne dannet ham til en behagelig Mand i Kvindeselskab; og han følte ogsaa selv med en vis Forlegenhed, at det Sprog, der taltes i Kasernen, paa Paraden og i Vagtstuen, ikke var ganske skikket til at underholde Damer i. Den eneste fredelige Del af sit Liv havde han tilbragt paa Mareshall-Collegiet i Aberdeen; og det lidet, han der lærte, havde han glemt igen, paa den Kunst nær at stoppe sine egne Strømper og faa sin Mad til Livs med overordentlig Hurtighed, hvilke tvende Færdigheder han ved idelig Øvelse havde bevaret. Dog hentede han endnu de Udtryk, han brugte i Dameselskab, af de Lærdomsstumper, hans Hukommelse havde levnet fra hine Dage — og altsaa blev Majoren pedantisk, saasnart han ikke længere kunde være Soldat.

„Miss Annot Lyle," saaledes aabnede han denne Gang Samtalen. — „Jeg har i dette Øjeblik megen Lighed med Achilles Spyd, hvis ene Od kunde saare og den anden læge — en Egenskab, som ikke findes hos vore Partisaner, eller Lochaber-Økser, eller spanske Spær, eller nogetsomhelst Nutidens Vaaben."

To Gange gentog han denne dejlige Tale; men

den første Gang hørte nok Annot ham ikke, og den anden Gang forstod hun ikke Majoren; hvorover denne fandt sig nødsaget til at forklare sig tydeligere.

„Min Mening er," sagde han, „at saasom, Miss Annot Lyle, jeg har været Aarsag i, at en hæderlig Ridder har faaet et dybt Saar i denne Dags Kamp — da han nemlig, tværtimod al Krigsbrug, dræbte med en Pistolkugle min Hest, som var opkaldt efter den udødelige Gustavus, Sverriges Konge — saa er det min Bøn og Begæring til Eder, min Frøken, at I vil forskaffe ham al den Lindring og Bistand, I formaar, da I ligervis som den hedenske Gud Æskulap" — Herr Majoren mente nok Apollo — „er saare kyndig ikke alene i Sang og Strengeleg, men ogsaa i den langt hæderligere Lægekunst — *opiferqve dicor per orbem.*"

„Vil I have den Godhed at give mig en nøjere Forklaring," sagde Annot, som var for hjertesyg til at kunne more sig over Sir Dugalds højstpedantiske Ridder-Galanteri.

„Ja, Madam," svarede Majoren, „det vil sandelig ikke falde mig saa aldeles let, da jeg længe har været ude af Øvelsen — men vi skal prøve derpaa. *Dicor*, — *sciliset ego* — jeg kaldes — *Opifer?* — *opifer?* — Lad se! — *signifer* — *furcifer* — det erindrer jeg meget godt — men *opifer* — ja nu ved jeg det — det staar her upaatvivlelig i Stedet for *D. M.* eller *Doctor medicinæ* —"

„Det er en travl Dag for os alle," svarede An-

not ham; „vil I ikke kort og tydeligt sige mig hvad Eders Begæring er?“

„Det er i Korthed denne,“ sagde Major Dalgetty, „at jeg vil bede Eder besøge min Broder i Ridderskabet Sir Duncan, og lade Eders Pige bringe nogle Lægeurter med til ham, da hans Saar truer med at blive hvad man kalder *damnum fatale.*“

Annot Lyle dvælede aldrig, naar Menneskelighеds Pligter kaldte hende. Straks underrettede hun sig om Saarets Beskaffenhed, og da hun følte Deltagelse for den gamle værdige Høvding, hun havde set paa Darnlinvarach og som havde gjort saa overraskende Indtryk paa hende, forjog hun i Hast Tanken om sin egen Kummer, for at komme en anden lidende til Hjælp.

Med mange Ophævelser førte Sir Dugald Annot Lyle ind i Værelset, hvor den saarede laa, og hun fandt her, til sin store Forundring, ogsaa Lord Menteith. Hun kunde ikke tvinge det opstigende Blus tilbage fra Kinden ved Synet af den unge Mand; men for at skjule sin Forvirring traadte hun straks hen til Ridderen af Ardenvohr, undersøgte hans Saar og saa snart, at hendes Kunst var for svag til at kunne læge det. Sir Dugald gik straks ud af Hallen og ind i et stort Udhus, hvor blandt andre saarede Mænd ogsaa Ranald, Taagens Søn, laa.

„Min gamle Ven,“ sagde Ridderen, „jeg er, som jeg før sagde, aldeles villig til at gøre Eder noget til Behag, saasom I fik Eders Saar, medens I var under mit Lejde. Jeg har derfor, efter Eders indstæn-

dige Begæring, sendt Annot Lyle hen at bese Sir Duncans Saar, skøndt jeg ikke begriber, hvad det kan nytte Eder til. — Det forekommer mig rigtig nok som om I engang talte noget om et Slægtskabsforhold mellem hende og bemeldte Ridder af Ardenvohr; men I vil selv kunne begribe, at en kommanderende Officer, som jeg, der har saameget at tage vare paa, umulig kan have Tid til at plage sit Hoved med højlandske Stamtavler."

Sandt var det ogsaa — thi vi maa ikke gøre Majoren Uret — at han aldrig spurgte om, lyttede efter, eller erindrede sig andre Menneskers Anliggender, saafremt Talen ikke var om Krigsvæsenet eller om Ting, der angik hans egen Fordel; thi i begge Tilfælde var hans Hukommelse overmaade tro.

„Og nu, min gode Taage-Ven," sagde han, „kan I nu sige mig hvad der er bleven af Eders haabefulde Sønnesøn; thi jeg har ikke set ham lige siden han, efter Slaget, hjalp mig Rustningen af — en Mangel paa Opmærksomhed, der egentlig fortjente nogle gode Slag af Stigremmen."

„Han er ikke langt borte," svarede den saarede fredløse; „læg ikke Eders Haand paa ham; thi han er Mand for at betale Slaget af Eders alenlange Læderrem med en tofodslang Staalklinge."

„Det er en saare upassende Pral," sagde Sir Dugald; „men I har vist mig Tjenester, Ranald, og derfor skal jeg lade Sagen gaa hen."

„Tror I," blev den fredløse ved, „at I er mig nogen Tjeneste skyldig, saa staar det i Eders Magt at gengælde den ved at opfylde mig en Bøn."

„Ven Ranald," svarede Dalgetty, „jeg har i tossede Historiebøger læst om saadanne Løfter og Forpligtelser, hvorved enfoldige Riddere har indviklet sig i Handeler til deres egen store Skade og Fortræd; hvis Aarsag, kære Ranald, de mere fornuftige Riddere nu til Dags aldrig lover noget, førend de med Vished kan sige, at de ikke selv paafører sig Tab eller Ubehageligheder ved at holde Ord. Maaske er det Eders Hensigt at bede mig bringe den kvindelige Feltskær hid, at se til Eders Saar; men desangaaende burde I betænke hvor smudsigt dette Sted er, som I nu ligger paa, hvorved hun lettelig kunde faa slemme Pletter paa sine Klæder, hvilke Fruentimmerne altid er meget bekymrede for, som I sagtens selv har maattet mærke. Storpensionærens Frue i Amsterdam blev mig fjendsk, blot fordi jeg kom til at træde paa Slæber af hendes sorte Fløjelskjole, hvilket jeg ansaa for et Gulvtæppe, da det rakte ud over det halve Gulv."

„Jeg vil ikke bede Eder om at bringe Annot Lyle hid til mig," svarede Mac-Eagh; „men at lade mig bære ind i det Værelse, hvor hun nu er for at se til Ridderen af Ardenvohr. Jeg har noget at fortælle, som er af allerstørste Vigtighed for dem begge."

„Det er ikke saa ganske overensstemmende med Reglerne for tilbørlig Adfærd mod Mænd af Stand," sagde Dalgetty, „at bringe en saaret fredløs ind til en Ridder; saasom Ridderværdigheden har været, og endnu er anset for den højeste militære Grad, som ikke staar under Officerer med Bestalling, der

har Rang blot ifølge Patent; men siden Eders Bøn er saa ubetydelig, vil jeg ikke afslaa Eder den."

Derpaa befalede han seks Mand at tage Ranald paa deres Skuldre og bære ham ind i Sir Duncan Campbells Værelse, og selv skyndte han sig i Forvejen for at forkynde Aarsagen til hans Komme; men Soldaterne gik saa rask, at de fulgte ham lige i Hælene og lagde den blege Mac-Eagh ned paa Gulvet i det Værelse, hvor Sir Duncan laa. Hans af Naturen vilde Ansigtstræk var nu fordunklede af Smerte; hans Hænder og Klæder var besudlede med hans eget og andres Blod, som ingen venlig Haand havde afvadsket, skønt man dog havde sørget for at faa Saaret i hans Side forbundet.

„Et det Jer," spurgte han, idet han med Smerte hævede sit Hoved i Vejret og vendte det hen mod det Leje, hvorpaa hans saarede Fjende laa — „Er det Eder, Folk kalder Ridderen af Ardenvohr?"

„Ja, det er mig," svarede Sir Duncan — „hvad kan I ville en Mand, hvis Timer er talte?"

„Jeg har ikke Timer, kun Minutter at leve i," svarede den fredløse; „desto mere Løn fortjener jeg ved at anvende dem til Nytte for en Mand, hvis Haand altid har været løftet imod mig, ligesom min har været løftet endnu højere mod ham."

„Din højere mod mig! — usle Orm!" sagde Ridderen af Ardenvohr med et Blik ned paa sin elendigtudseende Modstander.

„Ja," svarede den fredløse med fast Stemme; „min Arm har været højest løftet; thi de Saar, jeg har slaaet, er de dybeste, skønt ogsaa dine Slag har

været stærke og virksomme nok — Jeg er Ranald Mac-Eagh — Ranald, Taagens Søn. — Den Nat, da jeg overlod din brændende Borg til Stormvinden, har nu faaet en værdig Dag, da du er falden under mine Fædres Sværd. — Ihukom de Uretfærdigheder, du har udøvet mod min Stamme — aldrig har nogen, paa een eneste nær, tilføjet os sligt. Men denne ene, siger man, er skudfri og betrygget mod vor Hævn — snart vil vel Tiden vise det."

„Mylord Menteith," sagde Sir Duncan, og rejste sig op af sin Seng, „dette Menneske er en fredløs Skurk, en Fjende baade af Konge og Parlament, baade af Gud og Mennesker — en af de berygtede Røvere, Taagens Sønner, en Fjende saavel af Eders og Mac-Aulays Familier, som af min egen. I vil dog vel ikke at disse, maaske mine sidste Øjeblikke, skal forbitres ved dette Menneskes barbariske Sejrsglæde."

„Han skal blive behandlet, som han fortjener," svarede Lord Menteith; „man skal straks bringe ham bort —"

Sir Dugald afbrød ham med den Indvending, at Ranald havde tjent Hæren som Vejviser, og at han selv havde lovet at indestaa for hans Sikkerhed — men den fredløse Mands vilde, raa Stemme overdøvede ham, før han blev færdig med Forklaringen.

„Nej," sagde han, „lad Pinebænk og Galge vente mig; lad mine Ben visne mellem Himmel og Jord, lad Ørnene og Gribbene paa Ravnevis mætte sig med mit Kød — aldrig skal da denne hoffærdige Ridder og denne sejrrige Thane erfare eet Ord af

den Hemmelighed, som jeg, og ingen anden end jeg, kan meddele dem — en Hemmelighed, som vilde bringe Ardenvohrs Hjerte til at banke af Fryd, om han fik den at vide, selv midt i Dødens bitre Time, og som Jarlen af Menteith vilde med Glæde give selv sit store Grevskab for; — Kom hid, Annot Lyle!" sagde han, idet han rejste sig med en Kraft, man nu ikke skulde tiltro ham, „kom hid og bliv ikke bange ved Synet af den Mand, hvis Knæ du i din Barndom har saa mangen Gang omfavnet. Fortæl disse stolte Herrer, som foragter dig, fordi de tror du er et Skud af min gamle Stamme — fortæl dem, at dette ikke forholder sig saa; at du ikke er en Datter af nogen af Taagens Sønner, men født paa en fornem Herreborg, og vugget i Søvn paa bløde Dun i rig Mands Vugge."

„I Herrens Navn!" udbrød Lord Menteith i heftig Bevægelse. — „Ved I noget om denne Dames Fødsel, saa lyd Samvittighedens Bud og befri den for denne Hemmeligheds Byrde før Eders Sjæl forlader Verden!"

„Og jeg skulde velsigne mine Fjender med mit sidste Aandedræt, mener I?" sagde Ranald Mac-Eagh med et ondt Blik. — „Ja, det er saadanne Grundsætninger, som Eders Præster foreprædiker Jer; men hvor og mod hvem udøver I dem da? lad mig først se hvor meget min Hemmelighed er værd, før jeg skiller mig ved den. — Hvad vil I give mig, Ridder af Ardenvohr, for at faa at vide, hvor overflødig Eders overtroiske Fasten har været, og at der endnu lever et af Eders Børn? — Jeg

vil vente paa et Svar — uden det, taler jeg ikke et Ord mere."

„Jeg kunde," sagde Sir Duncan, hvis Røst bævede af Tvivl, hadefuld Harme og Ængstelighed, — „jeg kunde, skønt jeg ved jo Eders Stamme er, ligesom det onde Væsen, Løgnere og Mordere fra Begyndelsen af — men var det sandt, hvad du vilde fortælle mig, ja, da kunde jeg maaske endog tilgive dig alle de Ugerninger, du har udøvet mod mig."

„Hører det!" udbrød Ranald; „han har gjort et stort Løfte af en Djarmids Søn at være. — Og I, ædle Thane — Rygtet siger jo, at I vilde give Liv og Ejendom for Tidenden om, at Annot Lyle ikke var fredløs Mands Barn, men født af en Familie, der er ligesaa ædel, som I selv synes Eders egen er. — Vel da — det er ikke af Kærlighed til Eder jeg gør det. Engang vilde jeg bortgive denne Hemmelighed for at vinde Liv og Frihed; nu bytter jeg den bort mod noget, der er mig dyrebarere baade end Frihed og Livet. Annot Lyle er det yngste, det eneste endnu levende af Ridderen af Ardenvohrs Børn — hun var den eneste, der blev skaanet, da alt i hans Haller blev ofret til Døden og Luerne."

„Kan denne Mand tale Sandhed?" spurgte Annot Lyle, uden selv at vide ret hvad hun sagde — „eller er dette kun et svart Bedrag?"

„Pige," svarede Ranald, „havde du levet længere Tid hos os, vilde du bedre lære at kende Sandhedens Udtryk. Denne saxiske Herre og Ridderen

af Ardenvohr skal af mig faa saa tilstrækkelige Beviser for at det er Sandhed, jeg fortæller, at deres Vantro skal blive overbevist. Men gaa nu bort — jeg elskede din Barndom og din Ungdom kan jeg ikke hade — hvem hader Rosen naar den blomstrer, omendskønt den gror paa en Tornebusk? — For din Skyd alene smerter det mig, som vil komme til at ske. Dog, den, som vil hævne sig paa sin Fjende, maa ikke tage Hensyn til om den uskyldige drages med i Ødelæggelsen."

„Gør, som han siger, Annot," sagde Lord Menteith; „for Himlens Skyld, gaa! dersom — dersom der er nogen Sandhed i dette, er det nødvendigt baade for Sir Duncans og Eders egen Skyld."

„Jeg vil ikke forlade min Fader, hvis det er ham jeg har fundet," svarede Annot — „under saa sørgelige Omstændigheder vil jeg ikke forlade ham."

„En Fader skal I altid finde i mig," sagde Sir Duncan halv højt.

„Vel da," sagde Lord Menteith, „saa vil jeg lade Ranald Mac-Eagh bringe ind i Værelset ved Siden af dette, og selv høre og prøve hans Fortælling. Sir Dugald Dalgetty vil ikke nægte mig den Villighed at gøre mig Selskab og være Medvidne."

„Med megen Fornøjelse, Mylord," svarele Sir Dugald, „jeg vil gerne være Eders *concessor* eller *assessor* — hvilket I vil, eller begge Dele, om Eder saa behager. Ingen kan være bedre skikket dertil end jeg, saasom jeg for en Maaned siden

hørte den hele Fortælling paa Borgen Inverary; men mit Hoved er saa fuldt af saadanne Ødelæggelseshistorier, som hin paa Ardenvohr, at jeg glemmer den ene over den anden, saameget mere som jeg har langt vigtigere Ting at tænke paa."

Ved denne ligefrem givne Erklæring, som Majoren gjorde, idet de forlod Værelset med den saarede Mand, kastede Lord Menteith et vredt og foragtende Blik paa ham; men den ridderlige Majors Bevidsthed om sit eget Værd gjorde ham aldeles blind derfor.

TREOGTYVENDE KAPITEL.

Med største Iver søgte Greven af Menteith nærmere at efterforske Sandheden af Ranald MacEaghs Fortælling, og denne blev bekræftet ved de Forklaringer, der gaves af hans to Ledsagere, som med ham havde tjent Armeen til Vejvisere. Hvad han af disse Mennesker hørte fortælle, sammenlignede han med de Beretninger, Sir Duncan kunde give om Borgen Ardenvohrs Ødelæggelse og hans Families Skæbne; og man kan let tænke, at han ikke havde glemt nogen af de Omstændigheder, der var forbundne med denne skrækkelige Begivenhed. Det var ogsaa af yderste Vigtighed at overbevise sig om, at det hele ikke var en tom Opdigtelse af Ranald og hans Stamme, for at faa Ardenvohr til at antage et af deres egne Børn til Datter og Arving.

Vel kunde det maaske synes, at Lord Menteith,

der var saa vilig til at tro denne Fortælling, ikke just var den, der var bedst skikket til at anstille disse Undersøgelser; men de Forklaringer, Taagens Sønner gav, var simple, nøjagtige og aldeles overensstemmende med hverandre. Et Modermærke, som man erindrede at Sir Duncans Barn havde haft, blev omtalt, og man fandt det paa Annot Lyles venstre Skulder. Ligeledes erindrede man sig tydeligt, at man vel havde fundet de ynkelige Levninger af de øvrige myrdede Børn, men ikke set det ringeste Spor af det lille Pigebarn. Talen her var om. Hertil kom endnu flere bevisende Omstændigheder, hvilke alle tilsammentagne, tilintetgjorde ikke alene hos Menteith, men ogsaa hos den mere roligt overvejende Montrose, enhver Tvivl om, at jo Annot Lyle, denne arme Pige, som hidtil kun havde udmærket sig ved Skønhed og Talenter, for Fremtiden maatte agtes og æres som Arving til Ardenvohr.

Menteith ilede med at meddele de tvende Sagen mest vedkommende Personer Udfaldet af sine Undersøgelser; og imidlertid forlangte Ranald at faa sin Sønnesøn, som han sædvanlig kaldte Søn, i Tale.

„Man vil finde ham," sagde Ranald, „i det mørke Værelse, hvori jeg selv først har ligget."

Ifølge denne Anvisning fandt man endelig, efter lang Søgen, den unge Vildmand skjult i en Krog, og forstukken mellem en Del raaddent Halm, hvorfra man førte ham hen til hans Bedstefader.

„Kenneth," sagde den fredløse, „hør din Far-

faders sidste Ord! En saxisk Krigsmand og Allan med den blodige Haand forlod denne Lejr for nogle faa Timer siden, i den Hensigt at rejse til Distriktet Caberfae. Sæt efter deres Spor, som Blodhunden efter det forfærdede Dyr — svøm over Søen — klavr over Bjærget — træng frem gennem Skoven — og stands ikke, før du naar dem!"

Alt, som den gamle talte, blev Drengens Aasyn mørkere, og han lagde Haanden paa Grebet af sin Dolk, der hang i Læderremmen, hvormed hans pjaltede Plaid var sammenheftet.

„Nej," blev den gamle Mand ved, „det er ikke for din Haand han skal falde. — De vil spørge dig om Nyt fra Lejren, og fortæl dem da, at Annot Lyle med Harpen er bleven erkendt for at være Duncan af Ardenvohrs Datter, at Thanen af Menteith nu vil ægte hende for Alteret; og at du er udskikket for at bede Gæster til Brylluppet. Oppebi ikke deres Svar, men forsvind som Lynet, naar det farer bort under den sorte Sky. — Gaa nu, gaa, du den elskede Søn af ham, jeg elskede højest! — Aldrig mere skal jeg se dit Aasyn, aldrig mere lytte til dit lette Fodtrin — dog, bi et Øjeblik, og hør min sidste Advarsel! — ihukom vor Slægts Skæbne, og forlad ikke Taagens Sønners gamle Skikke. Vi er nu kun en ringe, omflakkende Hob, forjagen fra hver en Dal ved hver en Clans Sværd, medens disse hersker i vore Forfædres Ejendomme. Men i Ørkenens tætteste Krat og i Bjærgenes Taage, der, Kenneth, Søn af Erorcht, der skal du bevare ukrænket den Frihed, jeg giver dig, som en Fød-

selsret. Bortbyt den ikke, hverken for rige Klæder, eller for Huse af Sten, eller for det rigtbesatte Bord, eller for det bløde Dunleje — paa Fjældet og i Dalen, i Overflod og i Hungersnød — i den grønne Sommer og ved Vinterens Isdage, skal du være fri, som dine Forfædre, Taagens Søn! — Ingen Herre skal du erkende over dig — ingen Lov skal du adlyde — tag aldrig mod Løn — giv aldrig Skat — byg dig ingen Hytte — omhegn ingen Eng — udstrø ingen Sæd — lad Bjærgenes Dyr være din Hjord; og mangler disse dig, saa røv vore Undertrykkeres Ejendom — Saxernes, og Gælernes, som i Hjertet kun er Saxere, da de agter deres Kvæghjorde og Faareflokke højere, end Ære og Frihed. Godt for os, at de gør dette; thi desto sikrere er vi paa at naa vor Hævn over dem. Ihukom dem, som har udvist Godhed mod vor Slægt, og betal deres Tjenester med dit eget Blod, om det gøres fornødent. Skulde en Mac-Jan komme til dig, med Hovedet af Kongens Søn i sin Haand, saa giv ham Skjul og Ly, om end Faderens hævnende Hær er ham tæt i Hælene! thi i Glencoe og i Ardnamurchan har vi levet i Fred i de henfarne Dage. — Djarmids Sønner — Slægten fra Darnlinvarach — Ridderen af Menteith — min Forbandelse komme over dit Hoved, Taagens Søn, om du sparer en eneste af disse Stammer, naar Tiden engang byder dig deres Hoveder — og engang kommer vel denne Lejlighed, thi deres egne Sværd skal de vende mod hinanden, og de, som undkommer, skal da fly til Taagens Egne, og der skal de fældes af Taagens

Sønner. Endnu en Gang, til din Gerning! — ryst Støvet af dine Fødder imod Menneskenes Samlingssteder, enten det er Krig eller Fred, der forener dem sammen! — Farvel, min elskede! — gid du maa dø, som dine Forfædre, førend Svaghed og Skrøbelighed eller Alderdom knækker din Aandskraft — til Værket — til Værket! — lev som en fri Mand, gengæld godt med godt, men hævn hver en Krænkelse, din Slægt har lidt!"

Den unge Vildmand bøjede sig ned over den døende gamle og kyssede hans Pande; men vant fra Ungdommen af til at undertrykke enhver Ytring af Sindsbevægelse, gik han uden Taarer eller Afsked, og snart var han langt borte fra Montroses Lejr.

Sir Dugald Dalgetty, der hørte Slutningen af dette Optrin, følte sig ikke synderlig opbygget ved Mac-Eaghs Adfærd ved denne Lejlighed. „Jeg kan ikke forestille mig, min Ven Ranald," sagde han, „at I befinder Jer i en for en døende tjenlig Stemning i dette Øjeblik. Storm, Erobring, Nedsabling, Opbrænden af Forstæder er en Soldats daglige Gerning; og især maa man, hvad Forstæder angaar, med Rette sige, at de er Forrædere mod alle befæstede Stæder, til hvis Ødelæggelse de synes at være blevne til. Heraf er nu klart, at en Soldats Profession maa i Særdeleshed være beskyttet af Himlen, siden vi, uagtet de svære Voldsgerninger, vi daglig øver, dog kan være visse paa Naade og Frelse. Men, Ranald, saa er det ogsaa, paa den anden Side, ved alle europæiske Arméer Skik og

Brug, at den døende Soldat aldrig selv praler af deslige Foretagender, eller opmuntrer sine Kammerater til at efterligne ham deri? Tværtimod søger de at vise en særdeles Anger derover, og at læse eller lade læse en Del passende Afbigts-Bønner for sig — skulde I maaske ogsaa have Lyst hertil, saa vil jeg faa Hans Excellences Kapellan til at være Eder behjælpelig hermed. Det er forresten ingenlunde min Pligt at bringe Eder saadant i Erindring; men jeg mener, Eders Samvittighed kunde have godt deraf, at I døde noget mere som en Kristen, og noget mindre som en Tyrk, end I nu synes at være paa Vej til."

Det eneste Svar, den døende Ranald gav, var en Anmodning om, at de vilde løfte ham op, saa at han kunde se ud ad Borgvinduet. Den tykke Frosttaage, som længe havde hvilet paa Bjærgtoppene, sank nu ned i de mørke Fjældkløfter og Bjærgdale, saa at de ujævne, takkede Aase med deres Klippespidser hævede sig op af Taagehavet ligesom øde Øer. — „Taagens Aand!" sagde Ranald Mac-Eagh. — „Du, hvem vore Forfædre kaldte Fader og Frelser, modtag du i dit Skytelt, naar denne Dødskamp er til Ende, en Mand, som du saa ofte i hans levende Liv har givet Tag og Ly." — Med disse Ord sank han tilbage i deres Arme, der holdt ham, og vendte sig om mod Væggen.

„Jeg er bange for," sagde Major Dalgetty, „at min gode Ven Ranald i Hjertet ikke er stort bedre end en Hedning;" og han gentog nu sit før gjorte

Tilbud om at hente Montroses Feltkapellan, *Dr.* Wishearth, til ham — „en Mand," sagde Sir Dugald, „som er meget dygtig i sit Embede, og vil tilgive Jer Eders Synder i kortere Tid end jeg kan faa røget en Pibe Tobak."

„Saxer," svarede den døende, „snak ikke mere til mig om dine Præster — jeg dør tilfreds. Har du nogen Sinde haft en Fjende, som Vaaben ikke kunde bide paa, som ingen Kugle kunde ramme, og ingen Pil skade, og hvis blotte Hud døvede Sværd og Dolk ligesom din Staalrustning? — Har du nogen Sinde hørt fortælle om en saadan Fjende?"

„Ja, meget ofte, da jeg tjente i Tyskland," svarede Sir Dugald. „Der var i Ingolstad saadan en Karl, som intet Metal kunde bide paa. Soldaterne maatte derfor slaa ham ihjel med Geværkolberne."

„Denne skudfri Fjende," blev Ranald ved, uden at agte paa Majorens Fortælling, „hvis Hænder er vædede med deres Blod, der var mig kærest i Verden — denne Mand har jeg nu tilskikket voldsom Sjælslidelse, Skinsyge, Fortvivlelse og pludselig Død, eller et Liv, mere pinligt end Døden selv. Ja, dette skal blive Allan den blodiges Lod, naar han faar at vide, at Menteith ægter Annot Lyle; og naar jeg kun erholder Vished herom, da dør jeg selv med Glæde af det Saar, hans blodige Haand slog mig!"

„Naar dette er Tilfældet," svarede Dalgetty, „saa er her ikke mere at indvende; men jeg vil dog sørge for, at saa faa Mennesker som muligt faar Eder at se, da jeg ikke tror en kristelig Armé kan

have godt af, eller føle sig opbygget ved at være Vidne til Eders Bortgang fra Verden."

Med disse Ord forlod Sir Dugald Værelset, og kort derefter udaandede Taagens Søn sit sidste Suk.

Menteith havde imidlertid overladt Fader og Datter, der saa uventet havde genfundet hinanden, til deres Følelser, og var nu i en ivrig Samtale med Montrose angaaende Følgerne af denne Opdagelse. De Indvendinger, denne gjorde imod hans snare Forbindelse med Annot, dels paa Grund af Sir Duncans Tænkemaade og dels formedelst Tidsomstændighederne, vidste Menteith let at gendrive, da Lidenskaben, denne sindrige og veltalende Advokat, laante ham tusinde Svar. Han forestillede Montrose, at Ridderen af Ardenvohr jo ikke var nogen fanatisk Sværmer, hverken i Statsanliggender eller i Henseende til Religionsmeninger. Han bad ham betænke hvor prøvet og ubetvivlelig hans egen Iver for den kongelige Sag var, og gjorde ham opmærksom paa, at han, ved at ægte en Datter af Ardenvohr, mulig kunde understøtte og fremhjælpe denne endnu mere. Sir Duncans Saar var jo desuden meget farligt; skulde han dø, og Datteren blive bragt til det campbellske Distrikt og komme under Argyles Formynderskab, hvilket jo var saare rimeligt, saa vilde det være ude med hans (Menteiths) Haab, saafremt han ikke vilde købe hins Gunst med Forræderi mod det kongelige Banner.

Montrose maatte tilstaa, at disse Grunde var meget vægtige, og kunde heller ikke nægte, at det vilde være bedst for Kongens Tjeneste, at denne

Sag blev, saasnart muligt, bragt i Rigtighed, endskønt dette sikkert vilde være forbundet med ikke faa Vanskeligheder.

„Det er mit Ønske," sagde han, „at denne Sag maa blive afgjort, enten paa den ene eller paa den anden Maade, og vor smukke Briseis være borte fra Lejren, før vor Achilles, Allan Mac-Aulay, kommer tilbage. — Jeg er bange for den ulyksalige Strid, der let kan opstaa her; og efter min Formening var det bedst, at Sir Duncan blev frigiven paa sit Æresord, og at I ledsagede ham og hans Datter, for deres Sikkerheds Skyld. Næsten hele Rejsen kan han gøre til Vands, saa at hans Saar ej kan lide synderligt; og selv har I jo i Eders eget Saar en god Undskyldning for Eders Fraværelse fra min Lejr for nogen Tid."

„Det kan ikke ske!" svarede Lord Menteith. „Skulde jeg end opgive det favre Haab, der for saa faa Timer siden er oprunden paa min Himmel, aldrig forlader jeg dog Eders Excellences Lejr, saalænge det kongelige Banner vajer der. Jeg fortjente, at denne ubetydelige Rift skulde edre og fortære min højre Arm, dersom jeg var i Stand til at bruge den som en Undskyldning for min Fraværelse paa en Tid som denne, der er saa afgørende for min Konges Anliggender."

„Det er altsaa Eders faste Beslutning?" spurgte Montrose.

„Saa urokkelig som Ben Nevis," svarede Lord Menteith.

„Saa maa I, uden Tidsspilde, se til at faa Sagen

afgjort med Ridderen af Ardenvohr," sagde Montrose. „Viser han sig gunstig stemt herfor, saa skal jeg selv tale med den ældre Mac-Aulay, og udtænke en Lejlighed til at beskæftige Allan noget borte fra Hæren, indtil han lærer at finde sig i den Omstændighed, der nu maa være ham saare ubehagelig. Give Gud, der maa vise sig et Syn for hans Øje, som kunde ganske forjage af hans Erindring hvert af Annot Lyles Træk! Men det anser I vel for umuligt, Menteith? — Nu da, hver til sin Gerning — I til Cupidos, jeg til Mars's!"

Tidlig den følgende Dags Morgen gik Menteith til den saarede Ridder af Ardenvohr og erklærede ham i Enrum, at han havde Hensigter med hans Datter. At de to Mennesker elskede hinanden havde Sir Duncan mærket, men paa et saa hastigt Frieri var han ikke forberedt. Først indvendte han, at han allerede maaske mere, end han burde, havde overladt sig til Glæde over egen Lykke, paa en Tid, da hans Clan havde lidt saa betydelige Tab baade af Hæder og Ejendom, og at han derfor ikke var stemt til, under saa ulykkelige Omstændigheder, at tænke paa sit eget Huses Fordel. — Siden, da Lord Menteith bestormede ham med Bønner, forlangte han nogle faa Timers Betænkningstid, for at han tillige selv kunde tale med sin Datter om et saa højst vigtigt Anliggende.

Sagen fik nu et for Menteith ønskeligt Udfald. Ved at tale med sin Datter overbevistes Sir Duncan tilfulde om, at hendes hele Lyksalighed ganske afhang af Forbindelsen med Menteith; og iværksattes

denne ikke snart, indsaa han nok, at Argyle vilde lægge tusinde Hindringer i Vejen for dette Giftermaal, som i alle Henseender maatte være Sir Duncan kært. Menteiths egen Karakter var saa udmærket, og hans Families Rang og Anseelse saa stor, at de, i Sir Duncans Tanker, fuldkommen opvejede den Forskel, der fandt Sted i Henseende til deres politiske Meninger; og havde han end ikke selv anset dette Parti saa fordelagtigt, vilde han dog næppe være i Stand til at afslaa det, da det gjaldt hans nyfundne Datters Lykke. Desuden kom ogsaa hans egen Forfængelighed med i Spillet. Det maatte nemlig synes ham nedværdigende at forestille Arvingen til Ardenvohr for Verden som en Pige, der var bleven opdragen af Mac-Aulays Familie, havde levet af deres Naadsensbrød, og maattet more dem med sin Sang og sit Harpespil; da han derimod nu kunde overbevise Verden om, at Pigen maatte være den høje Rang værdig, hun var hævet til, ved at indføre hende i den som Greven af Menteiths trolovede Brud, eller ægteviede Hustru, hvilket hun var bleven ifølge den Tilbøjelighed, han havde næret for hende under hendes ringe Kaar.

Disse Betragtninger bestemte da Sir Duncan Campbell til at give sit Ja, og han bestemte nu, at de to elskende skulde vies i Borgkapellet af Montroses Kapellan, saa hemmeligt som muligt. Men naar Montrose brød op fra Inverlochy, hvortil han ventede at faa Befaling inden faa Dage, skulde den unge Grevinde rejse med sin Fader til hans Borg,

og opholde sig der saalænge til Landets Forfatning tillod Menteith paa en ærefuld Maade at nedlægge sine Vaaben. Dette blev besluttet; og Sir Duncan vilde nu ikke tillade, at hans Datters jomfruelige Betænkeligheder lagde Hindringer i Vejen derfor. Næste Dags Aften skulde da Brylluppet holdes, tvende Dage efter det vundne Slag.

FIREOGTYVENDE KAPITEL.

Det var af mange Grunde nødvendigt, at Angus Mac-Aulay, som i saamange Aar havde været Annot Lyles kærlige Beskytter, maatte underrettes om den lykkelige Forandring, der var foregaaet i hendes Stilling, og Montrose gik efter Aftale til ham, for at meddele ham denne Efterretning. I sin sædvanlige, muntre og sorgløse Stemning modtog han denne med større Glæde end Forundring; ytrede, at han var overbevist om hun vilde fortjene sin Lykke, og, da hun var opdragen i loyale Grundsætninger, bringe sin fromme fanatiske Faders hele Formue til en brav, ærlig Mand, der var sin Konge tro og hengiven. „Uagtet," lagde han til, „Sir Duncan Campbell var det eneste Menneske, der havde beskyldt Darnlinvarach for Ugæstfrihed, vilde han dog ikke have noget imod at Allan, hans Broder, selv ægtede Pigen; saameget mere, som hun maaske, ved sine Tryllekunster kunde fordrive Allans mørke Sind, og dette Ægteskab maaske gøre ham

til et Menneske af denne Verden, mere end han hidtil havde været."

Montrose afbrød ham straks i denne hans Luftkastelbygning ved at underrette ham om, at Pigen allerede var forlovet og snart skulde giftes med hans Frænde Grev Menteith, til hvis Bryllup han hermed indbød ham — en Efterretning, som Angus Mac-Aulay hørte med et mørkt Blik og en Mine, der noksom viste, at han troede sig forbigaaet og tilsidesat ved denne Lejlighed.

Han ytrede, at han ved sin Godhed mod Annot Lyle vel kunde have fortjent nogen mere Opmærksomhed end disse tomme Høflighedsbevisninger; at han burde været spurgt til Raads, førend man afgjorde Sagen, og at han ingen Grund kunde indse til, at hans Broder Allans billigere Fordringer paa Pigen skulde saa ganske sættes til Side, uden engang at blive omtalte. Montrose svarede ham hertil, at der dog ingen Rimelighed var for, at Ridderen af Ardenvohr skulde lade sig overtale til at formæle sin eneste Arving med Allan, som, uagtet hans mangfoldige, herlige Egenskaber, dog ved sit Væsen og Sind bragte alle dem, der nærmede sig ham, til at skælve; men Angus Mac-Aulay vedblev at paastaa, at det var urigtigt handlet af Montrose selv, af Menteith, hans egen nære Frænde, og af den unge Pige, der skyldte Allan og hans Familie alt, ved et saa vigtigt Anliggende ikke at tage ringeste Hensyn til denne, hvis Lykke det her gjaldt, og der vel, som andre Mennesker, havde sine Fejl

men dog ogsaa herlige Egenskaber og var den bedste Mand i den hele Hær. Forgæves søgte Montrose at faa ham til at betragte Sagen fra en anden Side; men Angus var af den Slags Mennesker, der ikke lader sig overbevise om det modsatte, naar de engang har sat sig noget i Hovedet; og Markien maatte endelig stemme Tonen højere, og bede Angus vogte sig for at skade Hans Majestæts Sag ved denne Lejlighed ved at hindre Broderen i at udføre det ham overdragne hæderlige Hverv, han var udsendt i, og give Anledning til Splid og Uenighed. Halv fornærmet svarede Angus hertil, at det aldrig havde været hans Sag at være Fredsforstyrrer; men at det for Resten ikke maatte forundre nogen, om de fik hans Broder at se snarere end de ventede, da han ad andre Veje end de sædvanlige plejede at erholde sine Efterretninger om vigtige Anliggender.

Det eneste, Montrose kunde formaa ham til, var da Løftet om, at han ingen Hindring vilde lægge i Vejen; thi saa godmodig Angus Mac-Aulay ved andre Lejligheder viste sig, saa var dog dette ikke ganske Tilfældet, naar hans Forfængelighed, Fordel eller Fordomme var med i Spillet.

En mere villig Bryllupsgæst, eller i det mindste en langt mere virksom Deltager i Forretningerne ved Gæstebudsbordet, ventede Montrose at finde i Major Dalgetty, som han besluttede at indbyde, siden han saa nøje kendte de foregaaende Omstændigheder. Men endogsaa Sir Dugald havde Betænkeligheder; med et Blik paa sine Trøjeærmer og

Knæerne af sine Skindbukser fremmumlede han et Slags halvnødig Ja, med den Betingelse, at han først maatte tale med Brudgommen derom, før han bestemt kunde love det. Montrose blev noget forbavset herover, men da han ikke aabenbart vilde ytre sin Misfornøjelse, gik han og lod Sir Dugald gøre hvad ham lystede.

Ridderen traadte da ind i Værelset til Brudgommen, som han fandt sysselsat med at udsøge sig en anstændig Bryllupsdragt mellem den just ikke sirlige Krigsgarderobe; og nu ytrede han, efter med et meget alvorligt Ansigt at have ønsket ham til Lykke, sin Smerte over, at det ikke var ham muligt, at være til Stede ved Brylluppet.

„Rent ud sagt," sagde Sir Dugald, „mangler jeg passende Klæder at vise mig i ved denne Højtidelighed; aabne Sømme og Albuehuller paa Brudesvendenes Dragt kunde jo blive anset som et Varsel for lignende Huller og Aabninger i Eders ægteskabelige Lyksalighed — og, sandt at sige, er det Eders egen Skyld, Mylord, at jeg befinder mig i denne Forlegenhed, da det var Eder, som narrede mig til at gaa hen og udsøge mig en Klædning af Cameronianernes Bytte; ligesaagodt kunde I sendt mig hen at tage et Pund frisk Smør ud af Flaben paa en Bulbider. Løftede Dolke og dragne Slagsværd var alt det Svar, jeg fik, og en hel Del hule brummende Strubelyde, som de kalder deres Modersmaal; efter min Formening er disse Højlændere ikke det ringeste bedre end Hedninger, og jeg

blev højlig forarget over den Maade, hvorpaa min gode Ranald slog sin Afskedsmarch og retirerede ud af Verden."

Saaledes som Menteith nu var stemt og oplagt til at fornøje sig over enhver Ting og over enhver Person, kunde Sir Dugalds alvorlige Beklagelse ikke andet end more ham kosteligt. Han bad ham da modtage en meget smuk Dragt, som laa paa Gulvet, med den Tilføjelse, „at han havde bestemt den til sin Bryllupsdragt, da den saa mindst frygtelig ud af alle hans Krigsklædninger, og han ingen andre havde med sig i Felten end saadanne."

Sir Dugald undlod ikke at gøre de nødvendige Undskyldninger — han vilde paa ingen Maade berøve ham den — o. s. v. o. s. v., indtil det heldigvis faldt ham ind, at det var langt mere passende for Greven at være iført sit Panser ved denne Lejlighed, saasom han selv havde set Prins Leo af Wittelsbach være saaledes klædt, da han blev viet til den yngste Datter af Georg Frederik af Sachsen, under den ridderlige Gustav Adolfs Auspicier, hin Nordens Løve og den protestantiske Tros Bolværk. — Den godmodige unge Greve lo og gav sit Bifald hertil; og da han paa denne Maade havde sikret sig i det mindste eet fornøjet Ansigt ved sit Bryllup, iførte han sig et smukt, sirlig udarbejdet Kyrads, som skjultes tildels af hans Fløjelskjortel og tildels af det brede, blaa Silkeskærf, som han bar over Skuldrene ifølge sin Rang og de Tiders Mode.

Alt var nu ordnet, og efter Landets Skik og Brug maatte Brud og Brudgom ikke se hinanden

mere før ved Alteret. Tiden dertil var snart forhaanden og i et Forværelse foran Kapellet ventede Menteith, med Utaalmodighed, som man nok kan tænke, paa Markien af Montrose, der selv havde paataget sig at være Brudefører; Menteith hørte Døren til Værelset aabnes og sagde smilende: „I kommer sildig til Paraden."

„I skal finde, at jeg kommer tidsnok," raabte Allan Mac-Aulay, der styrtede ind i Værelset. — „Træk, Menteith, og forsvar Jer som en Mand, hvis I ikke vil dø som en Hund!"

„I er fra Forstanden, Allan!" svarede Menteith, der blev som lynslagen baade ved hans pludselige Indtræden og ved det vilde Raseri, hans hele Adfærd udtrykte. Hans Kinder var hvide — hans Øjne stirrede vilde frem af Øjehulerne — Fraaden sad paa hans Læber, og hans Miner lignede en besats.

„Du lyver, Forræder!" svarede han rasende. — „Du lyver heri, som i alt, hvad du har sagt mig — hele dit Liv er en Løgn!"

„Hvis jeg ikke virkelig ansaa Jer for afsindig," sagde Menteith med Harme, „skulde Eders eget Liv ikke blive mange Timer længere. Hvori kan I beskylde mig for at have bedraget Eder?"

„I fortalte mig," svarede Mac-Aulay, „at I ikke vilde ægte Annot Lyle! — Falske Forræder! — nu venter hun Jer jo ved Alteret!"

„Det er Eder, der taler falsk!" svarede Menteith. — „Jeg sagde Jer, at det var hendes ubekendte Herkomst alene, som hindrede min Forening med hende — denne Hindring er nu hævet; og

hvem anser I Jer vel for at være, hvis I mener at jeg skulde opgive mine Fordringer paa Pigen for Eders Skyld?"

„Saa træk," sagde Mac-Aulay. — „Vi forstaar hinanden!"

„Ikke nu," svarede Menteith; „og ikke her. I kender mig, Allan — bi til i Morgen, og I skal komme til at fægte, saameget I lyster."

„I denne Time — i dette Øjeblik — eller aldrig!" svarede Allan. „Eders Triumf skal I ikke bringe videre end hertil! — Menteith, ved vort nære Slægtskab — ved vort Broderskab i Kamp og Møjsommeligheder — træk — træk Eders Sværd og forsvar Eders Liv!"

Idet han sagde dette, greb han Grevens Haand og trykkede den med en saa rasende Kraft, at Blodet sprang frem under Neglene — Menteith stødte ham med Voldsomhed tilbage og raabte til den afsindige, at han skulde gaa.

„Nu, saa lad Synets Varsel blive opfyldt!" sagde Allan, drog sin Dolk, og stødte den med hele sin Kæmpekraft i Menteiths Bryst. Dolkespidsen gled op ad den hærdede Staalbrystplade, men borede et dybt Saar mellem Nakken og Skuldrene; og Stødet var saa voldsomt, at den trufne styrtede til Gulvet. Montrose traadte ind fra den anden Side; og hele Brudeselskabet, som var bleven sat i Bevægelse ved Støjen, stod betagen af Forfærdelse. Men før Montrose endnu ret kunde skelne hvad der var foregaaet, var Allan styrtet forbi ham, og foer, som et Lynglimt ned ad Borgtrappen. „Vagt, luk Por-

ten!" raabte Montrose — „Grib ham — dræb ham, hvis han sætter sig til Modværge! — Han skal dø, om han saa var min egen Broder!"

Men Allan fældede med sin Dolk Skildvagten ved Porten, satte af Sted over Marken som en Raabuk, forfulgt af enhver der hørte Alarmen, kastede sig i Floden, svømmede over til den modsatte Bred og undkom i Skoven. Samme Dags Aften forlod Augus Mac-Aulay med alle sine Mænd Montroses Lejr og forenede sig aldrig mere med ham.

Om Allan fortalte man, at han efter en næsten utrolig kort Tids Forløb styrtede ind i Hallen paa Inverary-Borg, hvor Argyle just holdt Raadsforsamling, og kastede den blodige Dolk paa Bordet.

„Er dette James Grahames Blod?" spurgte Argyle, i hvis bævende Bryst steg et Glimt af Haab tilligemed den Rædsel, dette uventede Syn indjog ham.

„Det er hans bedste Vens Blod!" svarede Mac-Aulay — „det er Blod, som Skæbnen havde bestemt mig til at udgyde, skønt jeg vilde heller have udøst mit eget!"

Med disse Ord vendte han sig om og forlod Borgen; og fra dette Øjeblik ved man intet med Vished om hans Skæbne. Da Kenneth, tilligemed tre af Taagens Sønner, straks efter satte over Loch-Fine, formodede nogle, at de havde gjort Jagt paa ham, og at han var falden for deres Haand i en eller anden ukendt Skovørken. Andre derimod mente, at Allan var gaaet over til Fastlandet, hvor han døde som Munk i et Kartheuserkloster. Men

saavel dette som det første Sagn støttede sig kun paa Gisninger.

Hans Hævndaad havde ikke den Virkning, han selv formodede; thi vel var Menteith bleven farligt saaret, men Kyradset, han, efter Sir Dugalds Raad, havde taget paa, havde afværget at det blev dræbende. Dog kunde han nu ikke tjene Montrose længer; og det blev afgjort, at han tilligemed hans saarede Svigerfader, Sir Duncan Campbell, skulde bringes til Borgen Ardenvohr, ledsaget af Annot Lyle, der nu i Sandhed var „en sørgende Brud." Dalgetty fulgte dem til Bredden af Søen, hvor han endnu en Gang erindrede Menteith om Nødvendigheden af at opføre en Skanse paa Drumsnab, for at beskærme sin Frues nyfundne Arvegods mod Fjenders Haand. Uden Hinder naaede de Borgen, og inden faa Uger befandt Menteith sig saa vel, at han kunde lade sig vie til sin Brud.

Højlænderne var noget forlegne med at faa Menteiths Helbredelse til at rime sig med Allans Syn, og de mere erfarne Spaamænd iblandt dem var meget utilfredse med Lorden, fordi han ikke vilde dø. Andre derimod holdt for, at Synets Spaadom var noksom opfyldt ved det tilføjede Saar, og at hin Begivenhed med Ringen med Dødningehovedet havde Hensyn til Svigerfaderens Død, der indtraf faa Maaneder efter Brylluppet. Den vantro ansaa alt dette for tomme Drømmerier, og troede at Allans formentlige Syn ikke var andet end Virkningen af hans egen Lidenskab, der havde vakt hans Skinsyge mod Menteith, som blev ham fore-

trukken af Annot; længe kæmpede da hans bedre Natur mod Hadet til denne hans Frænde, og ligesom ufrivillig opstod Tanken hos ham om at dræbe sin Medbejler.

Menteith kom sig ikke saa ganske, at han igen kunde træde ind under Montroses Banner paa hans korte men hæderlige Krigerbane; og da denne heroiske Feltherre opløste sin Armé og forlod Skotland, besluttede Menteith at leve som Privatmand — et Forsæt, hvilket han blev tro lige til Restaurationen, da han blev sat i en til hans Rang svarende offentlig Stilling, levede et langt og hæderligt Liv, agtet som sin Konges tro Tjener, og i Nydelse af sand huslig Lyksalighed.

Hvad Sir Dugald Dalgetty angaar, da vedblev han med den mest samvittighedsfulde Nøjagtighed at opfylde sin Tjenestepligt og hæve sin Sold, indtil han, med en hel Del andre, blev tagen til Fange i Slaget ved Philliphaugh. Han blev ligesom hans Medofficerer dømt til Døden, som ogsaa vilde bleven ham vis, dersom ikke nogle lavlandske Officerer havde afværget det ved at omtale ham som en Mand, der ved sin Krigsduelighed kunde blive deres Armé saare nyttig, og som det ikke vilde falde vanskeligt at faa til at tage Tjeneste. Dog fandt de i denne Henseende Majoren mere stivnakket end de havde ventet; endnu var hans akkorderede Tjenestetid ved de kongelige Tropper ikke udløben, og før vilde han paa ingen Maade sværge til en ny Fane; saa at det havde været ude med ham, hvis ikke hans Venner heldigvis havde opdaget, at hans

Tjenestetid ved Kongens Hær var udløben om fjorten Dage, og forskaffet ham Udsættelse saalænge. Nu fandt de ham fuldkommen villig til at tage Tjeneste ved Parlamentets Armé, hvor han endelig blev Major ved „Kirkens eget Rytteriregiment." Af hans videre Historie er kun dette os bekendt, at han igen kom i Besiddelse af sit Fædrenegods Drumthwacket, ikke ved Sværdets Hjælp, men ved at ægte Hanna Strachan, en temmelig bedaget Matrone, Enke efter en Covenanter fra Aberdeen.

Formodentlig maa Sir Dugald have overlevet Revolutionen, siden det ikke er ret længe siden man hørte Traditionen fortælle om ham, at han strejfede omkring i hine Egne, meget gammel, meget døv, og meget fuld af endeløse Fortællinger om den udødelige Gustav Adolf, „Nordens Løve og den protestantiske Tros Bolværk."

PH. HANSENS BOGBINDERI KØBENHAVN